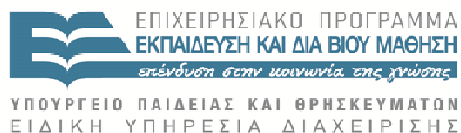


**ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ  
ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ  
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020  
(2013ΣΕ24580016)**

ΤΟ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ –  
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ – ΕΘΝΙΚΟΙ  
ΠΟΡΟΙ)

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2013



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



Ευρωπαϊκό Όμιλο για την Εκπαίδευση και την RK» (ΕΕΙΓ). Στο έργο αυτό οι μελετητές συνεργάστηκαν με τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και με τα μέλη της ειδικά συσταθείσης Ομάδας Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ).

**Επιστημονικός υπεύθυνος:** Νικήτας Καστής

**Μελετητές:** Κωνσταντίνος Γιαννακόπουλος, Άγγελος Κουτσομιχάλης, Σπύρος Μπορώτης, Thomas Fischer.



## Περιεχόμενα

<b>ΠΕΡΙΛΗΨΗ</b> .....	<b>5</b>
<b>Ε Ν Ο Τ Η Τ Α 1: «ΑΝΑΛΥΣΗ – ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ»</b> .....	<b>6</b>
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ .....	6
1.2.1 Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΩΣ ΆΞΟΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΕΣ 2014-2020 .....	7
1.2.2 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ .....	9
1.2.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ 2014-2020 .....	12
1.2.3.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	12
1.2.3.2 ΠΡΩΩΡΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ .....	13
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση - προσχολική αγωγή (νηπιαγωγεία).....	14
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση – Δημοτικά Σχολεία.....	14
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Γυμνάσια.....	15
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Γενικά Λύκεια.....	15
Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΤΕΕ).....	15
Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση .....	17
Πρώωρη εγκατάλειψη του σχολείου .....	19
Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.....	24
1.2.3.3 ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ .....	28
1.2.3.4 ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ .....	33
1.3 ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	35
1.3.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ .....	38
1.3.2 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ .....	40
1.4 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΔΕΤ.....	90
1.4.1 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	90
1.4.2 ΠΡΩΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΤΗΣ ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ .91	
<b>Ε Ν Ο Τ Η Τ Α 2 : «ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΙΡΕΣΙΜΟΤΗΤΕΣ»</b> .....	<b>93</b>
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	93
2.2 ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΙΡΕΣΙΜΟΤΗΤΩΝ.....	93
<b>Ε Ν Ο Τ Η Τ Α 3 : «ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ»</b> .....	<b>111</b>
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	111
3.2 ΕΔΑΦΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΕ ΥΠΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	111
3.2.1 ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ .....	111
3.2.2 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ .....	113
3.2.3 ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.....	115
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</b> .....	<b>117</b>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΤΟΧΟ .....	119
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ .....	128
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ .....	139
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΜΕΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΓΓΕΤ) .....	140

Εισαγωγή – Εθνικό και Ευρωπαϊκό πλαίσιο Ένταξης των Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας (E&K) στο ΣΕΣ .....	140
1. Ανάλυση Αναγκών και Δυνατοτήτων.....	144
1.1 Τομεακές ανάγκες και δυνατότητες – Ανάλυση SWOT .....	144
1.2 Περιφερειακή διάσταση.....	148
1.3 ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ.....	153
1.4 Διασυνοριακή – διακρατική διάσταση.....	155
1.5 Συμπληρωματικότητα και συνέργειες στόχων.....	157
2. Κύριες Προκλήσεις και Προτεραιότητες του Τομέα E&K στο ΣΕΣ.....	158
3. Στόχοι και Επενδυτικές Προτεραιότητες του Τομέα.....	161
3.1 Κεντρικός στόχος του τομέα E&K για την Ελλάδα του 2020.....	161
3.2 Επενδυτικές Προτεραιότητες.....	162
3.2.1 Επενδυτική προτεραιότητα 1 .....	162
3.2.2 Επενδυτική προτεραιότητα 2 .....	171
3.3.3 Επενδυτική προτεραιότητα 3 .....	178
3.2.3 Επενδυτική προτεραιότητα 4 .....	184
4. Εφαρμογή Οριζόντιων Αρχών και Στόχων Πολιτικής.....	189
4.1 Διαβούλευση με τον επιχειρηματικό τομέα .....	189
4.2 Ευρεία διαβούλευση σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας.....	191
4.3 Διαβούλευση με την ερευνητική κοινότητα .....	193
4.4 Διαβούλευση με τις Περιφέρειες.....	195
4.5 Διαβούλευση με Υπουργεία .....	195
5. Εκτίμηση για την Εκπλήρωση των Αιρεσιμοτήτων – Σχέδιο Δράσης.....	197

## Περίληψη

Το παρόν κείμενο αποτελεί την πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης, συνεισφέροντας στην κατάρτιση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης για τη χρονική περίοδο 2014-2020. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού ελήφθησαν υπόψη η Στρατηγική για την Ευρώπη 2020 (και ειδικότερα η Στρατηγική για την Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020), οι Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 10 «Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση», το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, οι σύγχρονες τάσεις για την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και οι ιδιαίτερες εθνικές ανάγκες.

Για το σκοπό αυτό αναλύθηκε η υφιστάμενη κατάσταση προκειμένου να προσδιοριστούν οι ανάγκες σε εθνικό επίπεδο, και ορίστηκε μια σειρά ειδικών στρατηγικών στόχων για την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Οι εν λόγω στόχοι καλύπτουν επαρκώς τις επενδυτικές προτεραιότητες του ΣΕΣ 2014-2020 δίδοντας παράλληλα έμφαση στην επίτευξη των εθνικών προτεραιοτήτων. Και το κάνουν αυτό με έναν τρόπο που δίδει έμφαση στα αποτελέσματα, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στην περιγραφή του κάθε ειδικού στρατηγικού στόχου. Επιπλέον, παρουσιάζονται αναλυτικά τα δεδομένα για την εκπλήρωση των «αιρεσιμοτήτων» που τίθενται στα πλαίσια του Προγράμματος. Εν συνεχεία, περιγράφονται οι προδιαγραφές διαλειτουργικότητας του προτεινόμενου πλαισίου με Προγράμματα που στοχεύουν σε τοπικό (χωρικό) επίπεδο, συνεισφέροντας με τον τρόπο αυτό στη σύνταξη ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου Προγράμματος / Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το παρόν κείμενο εστιάζει στο Θεματικό Στόχο 10 «Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση». Για λόγους πληρότητας και υποστήριξης του Θεματικού Στόχου 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας», ιδίως σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση και την καινοτομία, παρουσιάζεται στο παράρτημα η αντίστοιχη πρόταση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, όπως αυτή κατατέθηκε στην ΕΥΣΣΑΠ.

## ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ – ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ»

### 1.1 Εισαγωγή

Στόχος της παρούσας ενότητας (Ενότητα 1) είναι η αναλυτική παρουσίαση της στρατηγικής ανάπτυξης και της στοχοθεσίας του **Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης** για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 με βάση τα προβλεπόμενα της «2ης Εγκυκλίου Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού 2014-2020», έτσι όπως αυτή διατυπώθηκε και κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Συγκεκριμένα στην ενότητα αυτή, σχολιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση στον Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης, παρουσιάζονται τόσο οι αναπτυξιακές ανάγκες, δυνατότητες και προτεραιότητες όσο και οι ειδικό στρατηγικοί στόχοι. Επίσης καταγράφονται αναλυτικά οι θεματικοί στόχοι, όπως αυτοί διατυπώνονται στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», προσαρμοσμένοι στις ανάγκες, στις απαιτήσεις και στις αναπτυξιακές δυνατότητες του τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης.

### 1.2 Βασικές αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες

Η πλήρης αποτύπωση των αναπτυξιακών αναγκών και δυνατοτήτων του Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης σφυρηλατεί τη βάση για τη χάραξη μιας συνεκτικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής για την περίοδο 2014-2020. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι για τη διαδικασία προσδιορισμού και περιγραφής των αναπτυξιακών αναγκών και δυνατοτήτων λαμβάνονται υπόψη οι τυπικές δεσμεύσεις και οι περιορισμοί που προκύπτουν από τα ακόλουθα θεσμικά κείμενα αναφοράς:

- η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» (Ε 2020) και η Στρατηγική για την Εκπαίδευση (ΕΚ 2020),
- το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων,
- το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο και
- τα Μέτρα για την στήριξη της Ελληνικής Οικονομίας

Με γνώμονα της Στρατηγική «Ευρώπη 2020» οι θεματικοί στόχοι με βάση τους οποίους θα σχεδιαστεί κατά περίπτωση η αναπτυξιακή στρατηγική ενός Τομέα ή μιας Περιφέρειας είναι:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της χρήσης και ποιότητάς τους.
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και του Γεωργικού τομέα και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.

στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της

6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

### 1.2.1 Ο Τομέας της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης ως Άξονας Αναπτυξιακής Στρατηγικής στο πλαίσιο του ΣΕΣ 2014-2020

Ως «κοινός παρονομαστής» για τον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου μπορεί να υιοθετηθεί ο – όπως κατωτέρω - διατυπωμένος στόχος του αναπτυξιακού σχεδίου για την Ελλάδα του 2020, στο πλαίσιο του **Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ)**, κατά τις προτεραιότητες που έχουν συμφωνηθεί για όλες τις χώρες – μέλη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο στόχος διατυπώνεται ως ακολούθως:

«Η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».

(Πηγή: 2<sup>η</sup> Εγκύκλιος Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιόδου 2014-2020, Μάρτιος 2013, Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων)

Από τον ως άνω κεντρικό στόχο προκύπτουν έξι (6) επιμέρους Άξονες Στρατηγικής (Κύριοι Άξονες Αναπτυξιακής Στρατηγικής):

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας,
2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση,

- μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον,
4. Ανάπτυξη εκσυγχρονισμός συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,
  5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματική δημόσιας διοίκησης, και
  6. Αειφόρος χωρική ανάπτυξη.

Καθίσταται πρόδηλο ότι ο **Τομέας της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης** εντάσσεται στον δεύτερο από τους ως άνω Κύριους Άξονες Αναπτυξιακής Στρατηγικής, ο οποίος σε γενικές γραμμές στοχεύει στον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού, της αναβάθμισης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, και εν γένει της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας. Για την ευόδωση αυτού του στόχου απαιτείται ένα καλά σχεδιασμένο πλαίσιο πολιτικών και μέτρων, με το οποίο θα επιδιώκονται κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος,
- δημιουργία θέσεων απασχόλησης και
- εφαρμογή ενός επαρκούς δικτύου κοινωνικής προστασίας με τη δημιουργία νέων προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας για όσους έχουν ανάγκη.

Μεταξύ άλλων, επιδιώκεται να περιοριστούν οι κοινωνικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης, να ελαχιστοποιηθεί το μακροχρόνιο κόστος από την υψηλή ανεργία και να τεθούν τα θεμέλια για μια βιώσιμη επιστροφή σε υψηλά ποσοστά απασχόλησης, και να αναβαθμιστεί το επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας και εντέλει η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Σε κάθε περίπτωση, για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 10, αναλύονται στη συνέχεια οι τρεις (Στρατηγικοί Στόχοι) Επενδυτικές Προτεραιότητες για τον Τομέα Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης.



Ειδικότερα, για τον Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης έχουν προσδιορισθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο τρεις βασικές Επενδυτικές Προτεραιότητες, οι οποίες περιγράφονται ως ακολούθως.

**Επενδυτική Προτεραιότητα 1:** Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης.

Η πρώτη επενδυτική προτεραιότητα εστιάζει, (α) στην αντιμετώπιση του φαινομένου της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στοχεύοντας στη μείωση του στο ποσοστό του 9,7% το 2020 (το 2012 διαμορφώθηκε στο 11,4%), (β) στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, και (γ) στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στη (σχολική) εκπαίδευση. Τα τρία αυτά ζητήματα αποτελούν θεμελιώδη προβλήματα της σχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, αλληλένδετα σε πολλές περιπτώσεις, που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση.

Η **πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου** αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στην ΕΕ στην κατεύθυνση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και εν γένει της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι νέοι και οι νέες που εγκαταλείπουν την τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση πριν την ολοκλήρωση (τουλάχιστον) της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, βρίσκονται αντιμετώπι/ες με σημαντικά εμπόδια στην εύρεση εργασίας, παραμένουν περισσότερο και συχνότερα άνεργοι, και στηρίζονται ολοένα και περισσότερο σε προνοιακά επιδόματα, δημιουργώντας εμπόδια στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, αλλά και στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για ευφυή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η υιοθέτηση μιας σαφούς και συστηματικής πολιτικής για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με την επίτευξη των Ειδικών Στρατηγικών Στόχων για την εκπαίδευση στην Ελλάδα τα επρχόμενα χρόνια (όπως στα επόμενα), και προνοώντας ιδιαίτερα για τις Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες (μετανάστες, Ρομά, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.) καθώς και σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές όπου το πρόβλημα (της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης) παρουσιάζεται με ένταση. Η εν λόγω πολιτική πρέπει να συγκροτείται γύρω από τους άξονες της *πρόληψης*, της *παρέμβασης* και της *αντιστάθμισης*.

Όσον αφορά στην **ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής εκπαίδευσης**, η εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να εστιάζει στην αναδιοργάνωση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων από μέρους του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης, για την εισαγωγή και εμπέδωση καινοτομιών και ιδιαίτερα των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, κυρίως με την καλλιέργεια των «βασικών ικανοτήτων» στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και με την αξιοποίηση των «ψηφιακών τεχνολογιών» σε όλες τις πτυχές του εκπαιδευτικού έργου. Η εν λόγω πολιτική να αξιοποιήσει και αναβαθμίσει περαιτέρω μια σειρά δράσεων που υλοποιούνται τα τελευταία χρόνια με επίκεντρο τη σχολική εκπαίδευση (βλ. «Ψηφιακό Σχολείο», επιμόρφωση και στήριξη των εκπαιδευτικών στη χρήση των ΤΠΕ, δημιουργία της κατάλληλης ΤΠΕ υποδομής διασύνδεσης των σχολείων και των διοικητικών υπηρεσιών, αξιοποίηση του πολιτιστικού και επιστημονικού ψηφιακού υλικού στην εκπαίδευση, κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό, κατά την επόμενη Προγραμματική Περίοδο, προκρίνεται η περαιτέρω

με τη σταδιακή εισαγωγή καινοτομιών στις σχολικές ραμμάτων σπουδών και της υιοθέτησης ομαδο-συνεργατικών μεθόδων μάθησης μέσω της επίλυσης προβλημάτων και της ανάπτυξης των «βασικών ικανοτήτων» καθώς και της εισαγωγής προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και της παροχής οργανωμένης ψυχο-κοινωνικής ενδοσχολικής υποστήριξης και συμβουλευτικής και προσανατολισμού για σπουδές και απασχόληση μετά το σχολείο. Συμπληρωματικά, και στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης και αναδιοργάνωσης της διοίκησης της Εκπαίδευσης, κρίνεται απαραίτητη η επιτυχής ολοκλήρωση των στοχευμένων δράσεων υλικοτεχνικής υποδομής καθώς και η εισαγωγή και αξιοποίηση σχημάτων παροχής υπηρεσιών για υλικοτεχνική υποδομή (εργαστηριακός εξοπλισμός σχολείων, κτιριακές παρεμβάσεις στις δομές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, εξοπλισμοί ψηφιακών τεχνολογιών κλπ).

Τέλος, επιδιώκεται η **ενίσχυση της συμμετοχής και της ισότιμης πρόσβασης** στην προσχολική, την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με αποτελεσματικές και στοχευμένες δράσεις προς όφελος των παιδιών, ιδίως αυτών με αναπηρίες καθώς και των παιδιών που προέρχονται από ομάδες χαμηλού εισοδήματος ή/και ΕΚΟ. Προς αυτή την κατεύθυνση, προκρίνεται η υιοθέτηση πολιτικής εξάλειψης των διακρίσεων, η υλοποίηση μέτρων θετικής διάκρισης (π.χ. Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας) και οι παρεμβάσεις στο συνολικό πλαίσιο λειτουργίας του σχολείου προκειμένου αυτό να καταστεί ελκυστικό, με την επέκταση της λειτουργίας του Ολοήμερου Σχολείου σε όλες τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης, καθώς και η ενίσχυση των ενεργειών για την παροχή «δεύτερης ευκαιρίας στην εκπαίδευση» με την περαιτέρω αναβάθμιση των *Γυμνασίων Δεύτερης Ευκαιρίας* και την επέκταση και στη βαθμίδα του Λυκείου (με την απόκτηση «Απολυτηρίου Σχολικής Εκπαίδευσης (Λυκείου)»).

**Επενδυτική Προτεραιότητα 2:** Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης των σπουδών αλλά και αναλογικά των «ενεργών φοιτητών» (Ν. 4009), με την υιοθέτηση σαφών και μεσοπρόθεσμων στόχων και για την ενίσχυση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της ευελιξίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της σύνδεσής της με την απασχόληση, αλλά και για την ενίσχυση της μέριμνας για τους φοιτητές με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση.

Ταυτόχρονα, απαιτείται η υιοθέτηση στόχων ώστε να διασφαλισθεί η ισότιμη πρόσβαση και να διευκολυνθεί η συμμετοχή των φοιτητών που προέρχονται από τα χαμηλά εισοδηματικά κλιμάκια ή/και των λοιπών υπο-εκπροσωπούμενων ομάδων.

Επιπλέον, επιδιώκεται η ευρεία υιοθέτηση προτύπων ποιότητας στο εκπαιδευτικό έργο, η ενθάρρυνση της καινοτομίας ως προς το περιεχόμενο και τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών και η ανάπτυξη των λεγόμενων «οριζόντιων δεξιοτήτων» - ως συναφείς των «βασικών ικανοτήτων» (όρος που έχει υιοθετηθεί για τη σχολική εκπαίδευση) - συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στόχος παραμένει η ενίσχυση της σύνδεσης με την αγορά εργασίας με την προώθηση μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής

υμμάτων με τις επιχειρήσεις, την κατά περίπτωση προγράμματα σπουδών, την ομοιογενοποίηση του κανονιστικού πλαισίου οργανώσης της πρακτικής άσκησης και διασφάλισης της ποιότητάς της. Συμπληρωματικά θα καλυφθεί η αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή (εργαστηριακός εξοπλισμός, κτιριακές παρεμβάσεις κλπ) που απαιτείται για την υλοποίηση των δράσεων.

**Επενδυτική Προτεραιότητα 3:** Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας.

Στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στη δια βίου μάθηση και η διεύρυνση των ωφελούμενων καταπολεμώντας την «ανισότητα» που εμφανίζεται με την «υπερεκπαίδευση» των αποφοίτων των υψηλότερων βαθμίδων έναντι αυτών των χαμηλότερων βαθμίδων της εκπαίδευσης. Για το σκοπό αυτό πρέπει να εκπονηθούν οι κατάλληλες δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού και των στελεχών του Δημοσίου για τη σημασία της ΔΒΜ και την εκπαίδευση ενηλίκων, να αξιοποιηθούν οι σύγχρονες ΤΠΕ στην εκπαίδευση, να προαχθούν ευέλικτες μορφές μάθησης και να υποστηριχθεί η έννοια της ισότιμης πρόσβασης με έμφαση σε ομάδες του πληθυσμού με ιδιαίτερες ανάγκες.

Παράλληλα, κρίνεται επιτακτική η αναβάθμιση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων δεξιοτήτων – με έμφαση στις οριζόντιες δεξιότητες – μέσα από ένα σύστημα κινήτρων για την προώθηση της συμμετοχής των ενηλίκων σε προγράμματα δια βίου μάθησης και με την εφαρμογή ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προσόντων και πιστοποίησης μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης.

Παράλληλα, επιδιώκεται η διεύρυνση της πρόσβασης στη Διά Βίου Μάθηση με την ενίσχυση του δικτύου των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης μέσω της συμμετοχής των περιφερειακών και τοπικών κοινοτήτων, των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, των κοινωνικών εταιριών και των οργανώσεων κοινωνίας πολιτών.

Ειδικότερα, επιδιώκεται να διευρυνθεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση στις ευάλωτες ομάδες (ανειδίκευτοι άνεργοι, άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, εργαζόμενοι μμεγαλύτερης ηλικίας, μακροχρόνια άνεργοι, μμετανάστες και μμειονότητες κλπ.), μέσα από πιο αποτελεσματικές και πιο στοχευμένες δράσεις.

Επίσης, επιδιώκεται η αναμόρφωση των προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, έτσι ώστε να προσαρμοστούν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ιδίως σε τομείς και έργα καθοριστικούς για τη μελλοντική ανάπτυξη. Επιπλέον, επιδιώκεται η ενίσχυση της σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και το χώρο των επιχειρήσεων, καθώς και η ενίσχυση της δια βίου συμβουλευτικής και του προσανατολισμού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης. Συμπληρωματικά, και ενόψει της επίτευξης οικονομικών κλίμακας, πρέπει να καλυφθεί η αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή (εξοπλισμοί και κτιριακές παρεμβάσεις στις δομές παροχής δια βίου μάθησης και σύνδεσης της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας κλπ) που απαιτείται για την υλοποίηση των δράσεων.

Τα ειδικά χαρακτηριστικά και τα στατιστικά μεγέθη στον χώρο της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης αποτυπώνουν και εξειδικεύουν σε σημαντικό βαθμό τις αναπτυξιακές ανάγκες, τεκμηριώνοντας την σκοπιμότητα και την προοπτική των στρατηγικών στόχων της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, στην παρούσα ενότητα παρατίθενται ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία τόσο για το γενικότερο κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο όσο και σχετικά με τις ως άνω Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα, παρατίθενται γενικά στοιχεία για την οικονομική κατάσταση της χώρας και στη συνέχεια ειδικότερα στοιχεία για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη δια βίου μάθηση και την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, που συνιστούν τις «Επενδυτικές Προτεραιότητες» (Στόχους) της πολιτικής στον τομέα της Εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης.

### 1.2.3.1 Γενικά

Η Ελλάδα τα τελευταία τρία χρόνια χαρακτηρίζεται από συνθήκες έντονης οικονομικής ύφεσης και κοινωνικής κρίσης, οι οποίες αποδιοργανώνουν και αποσαθρώνουν βασικούς θύλακες του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος, με αρνητικές συνέπειες για τα άτομα και τις κοινωνικές ομάδες. Η ανεργία, η μείωση του βιοτικού επιπέδου και η αύξηση της φτώχειας, η περιθωριοποίηση και ο κοινωνικός αποκλεισμός καθώς και η διάχυτη αβεβαιότητα αποτελούν τις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής ύφεσης.

Η κρισιμότητα της κατάστασης αποτυπώνεται στο ποσοστό της ανεργίας, το οποίο από το 2007 έως το 2012 τριπλασιάστηκε, έχοντας διαμορφωθεί στο Α' Τρίμηνο του 2013 στο ύψος του 26,0%. Το ποσοστό αυτό στις γυναίκες αγγίζει το 30%. Σε ακόμη υψηλότερο ποσοστό διαμορφώνεται η ανεργία των νέων, που, στην ίδια περίοδο ανήλθε στο 57,8%, ενώ στις νέες γυναίκες (15-24 ετών) το ποσοστό ανεργίας, φθάνει το 65%.

Το ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 15-24 ετών αυξάνεται συνεχώς στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Μεταξύ του 2008 και του 2012 αυξήθηκε από 22,1% σε 57,8%. Αντίστοιχα, κατά το ίδιο διάστημα, αυξάνεται και το ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 25-29 ετών, από 13% σε 39,4%.

Ιδιαίτερη σημασία για τη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής έχει ο δείκτης NEET (Not in Education, Employment or Training), ο οποίος αναφέρεται σε άτομα ηλικίας 15-24 ετών που δεν απασχολούνται, ούτε συμμετέχουν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως ποσοστό της ίδιας ηλικιακής ομάδας. Ο δείκτης NEET διαμορφώθηκε στο 17,4% το έτος 2011 στη χώρα μας έναντι 11,7% το έτος 2008, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,7 ποσοστιαίες μονάδες. Ο ίδιος δείκτης, παρουσίασε πολύ μικρότερη μέση αύξηση, κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες στην ΕΕ -27 την ίδια περίοδο.

Πέραν αυτών, το ποσοστό των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, ή κοινωνικού αποκλεισμού ανήλθε το 2011 σε ποσοστό 21%.

Τα ως άνω στοιχεία στοιχειοθετούν ένα ιδιαίτερα απαιτητικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης μιας αναπτυξιακής πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

### πρόσβασης

Η εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα σχετίζεται καταρχήν και κυρίως με την αποτελεσματικότητα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και όσων άλλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και μορφών εκπαίδευσης εντάσσονται στο σύστημα της τυπικής εκπαίδευσης και αποσκοπεί στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου στα νηπιαγωγεία, στα δημοτικά σχολεία, στα Γυμνάσια, στα Γενικά Λύκεια καθώς και στην Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση. Επιπλέον, προκρίνεται ως σημαντική προτεραιότητα η ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή μαθητών με ειδικές ανάγκες ή μαθητών προερχόμενων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (ΕΚΟ) του πληθυσμού, στην εκπαιδευτική διαδικασία, κυρίως με την προώθηση και ενίσχυση κατάλληλων συμπληρωματικών ενεργειών και σχετικών προνοιών ειδικής αγωγής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στα προγράμματα των επιμέρους βαθμίδων εκπαίδευσης.

Παρά τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην κατεύθυνση της εξασφάλισης ίσων ευκαιριών και ισότιμης πρόσβασης, με θεσμικές πρωτοβουλίες και δράσεις όπως η εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες (ν. 2817/2000), η προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, η ενισχυτική διδασκαλία και πρόσθετη διδακτική στήριξη καθώς και η αναμόρφωση και βελτίωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών, αναπαράγονται ακόμη ανισότητες στην εκπαίδευση και ειδικότερα αφορώσες στη βαθμίδα της σχολικής εκπαίδευσης. Μάλιστα, με βάση τα ευρήματα εμπειρικής έρευνας που διενήργησε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο το 2008, με αντικείμενο την ποιότητα στην εκπαίδευση, στην ερώτηση «*Το σχολείο εξακολουθεί να αναπαράγει κοινωνικές ανισότητες;*» τόσο οι ερωτηθέντες εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς απάντησαν στην πλειονότητα καταφατικά (51% και 49% αντίστοιχα), ότι δηλαδή το σχολείο συνεχίζει να αναπαράγει τις κοινωνικές ανισότητες, εγείροντας ζητήματα αναβάθμισης και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου<sup>1</sup>. Σε μεγάλο βαθμό οι ανισότητες αυτές ενδέχεται να έχουν τοπικό χαρακτήρα, να συνδέονται με την εκπαιδευτική βαθμίδα και τον τύπο του σχολείου (δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΤΕΕ), αλλά και να σχετίζονται με τον χαρακτήρα του σχολείου (δημόσιο / ιδιωτικό).

Σε κάθε περίπτωση, και εδώ όπως και αλλού εμφανής είναι η έλλειψη οργανωμένων συστημάτων αποτίμησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και έγκυρων πληροφοριακών συστημάτων αποτύπωσης και παρακολούθησης των ποσοτικών παραμέτρων και ανάλυσης των εξελίξεων, έτσι ώστε να μπορούν να προκύψουν αξιόπιστα συμπεράσματα και να ληφθούν επιστημονικά τεκμηριωμένες και έγκυρες αποφάσεις για τη μορφή, τη φύση και το εύρος των απαιτούμενων παρεμβάσεων. Στην παρούσα φάση, αυτές στοιχειοθετούνται με βάση την ποιοτική ανάλυση των τάσεων και τη διαβούλευση με «αντιπροσωπευτικούς» φορείς του χώρου και εμπειρογνώμονες. Κατά την επόμενη όμως Προγραμματική Περίοδο θα πρέπει να δρομολογηθούν άμεσα οι σχετικές ενέργειες που θα αποφέρουν άμεσα καρπούς κατά τη διαμορφωτική αξιολόγηση του ΣΕΣ, και πέραν αυτής.

<sup>1</sup> Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2008): Η ποιότητα στην εκπαίδευση: Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αθήνα.

### Σχολική αγωγή (νηπιαγωγεία)

Τα βασικά μεγέθη της προσχολικής αγωγής στην Ελλάδα, τα οποία δίνουν μια συγκριτική εικόνα πάνω σε διαδοχικούς χρονικούς άξονες για τον αριθμό των μονάδων προσχολικής αγωγής (νηπιαγωγείων), την κατανομή σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία, τον αριθμό του διδακτικού προσωπικού καθώς για το μέγεθος του μαθητικού πληθυσμού (νήπια και προνήπια) και την κατανομή του σε δημόσιες και ιδιωτικές σχολικές μονάδες.

**Πίνακας 1: Προσχολική αγωγή - Χρονοσειρά μεγεθών**

Μεγέθη	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
<b>Μονάδες προσχολικής αγωγής (νηπιαγωγεία)</b>	6.103	6.067	5.921	5.823
Δημόσιες	5.700	5.618	5.447	5.331
Ιδιωτικές	403	449	474	492
<b>Διδακτικό προσωπικό</b>	13.488	13.496	13.411	13.301
<b>Μαθητές (προνήπια, νήπια)</b>	157.908	165.321	164.790	162.888
Δημόσια	146.250	153.205	153.198	152.085
Ιδιωτικά	11.658	12.116	11.592	10.803

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή – Εκπαίδευση – Χρονοσειρές 2009, 2010, 2011 & 2012.

### Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση – Δημοτικά Σχολεία

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται τα βασικά μεγέθη της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στο σύνολο των Δημοτικών Σχολείων στην Ελλάδα. Ειδικότερα, αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση, με τον αριθμό των σχολικών μονάδων (δημοτικών σχολείων), την κατανομή σε δημόσια και ιδιωτικά, ο αριθμός του διδακτικού προσωπικού καθώς το μέγεθος του μαθητικού πληθυσμού καθώς και η κατανομή του σε δημόσιες και ιδιωτικές σχολικές μονάδες.

**Πίνακας 2: Δημοτικά σχολεία - Χρονοσειρά μεγεθών**

Μεγέθη	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
<b>Σχολικές μονάδες (δημοτικά σχολεία)</b>	5.460	5.377	4.775	4.716
Δημόσια	5.098	5.008	4.420	4.368
Ιδιωτικά	362	369	355	348
<b>Διδακτικό προσωπικό</b>	64.268	65.785	63.583	64.166
<b>Μαθητές</b>	633.406	635.780	633.590	631.834
Δημόσια	587.383	590.941	590.378	591.461
Ιδιωτικά	46.023	44.839	43.212	40.373

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή – Εκπαίδευση – Χρονοσειρές 2009, 2010, 2011 & 2012.

### Γυμνάσια

Παρουσιάζονται βασικά μεγέθη των Γυμνασίων (ημερήσια και εσπερινά) με στόχο τη διαμόρφωση μιας συνολικής εικόνας για την υφιστάμενη κατάσταση του αριθμού των σχολικών μονάδων, του διδακτικού προσωπικού και του μαθητικού πληθυσμού.

**Πίνακας 3: Γυμνάσια – Χρονοσειρές μεγεθών**

Μεγέθη	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
<b>Γυμνάσια (Ημερήσια και Εσπερινά)</b>	1.965	1.970	1.914	1.837
Δημόσια	1.860	1.864	1.811	1.739
Ιδιωτικά	105	106	103	98
<b>Διδακτικό προσωπικό</b>	-	40.788	39.796	36.853
<b>Μαθητές</b>	336.938	330.800	324.436	315.563
Δημόσια	318.875	313.473	307.707	300.978
Ιδιωτικά	18.063	17.327	16.729	14.585

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή – Εκπαίδευση – Χρονοσειρές 2009, 2010, 2011 & 2012.

### Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Γενικά Λύκεια

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται βασικά μεγέθη των Γενικών Λυκείων (ημερήσια και εσπερινά) που αποδίδουν τη συνολική εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης στις σχολικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό και τον μαθητικό πληθυσμό.

**Πίνακας 4: Γενικά Λύκεια – Χρονοσειρές μεγεθών**

Μεγέθη	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
<b>Λύκεια (Ημερήσια και Εσπερινά)</b>	1.361	1.375	1.360	1.339
Δημόσια	1.265	1.270	1.264	1.242
Ιδιωτικά	96	105	96	97
<b>Διδακτικό προσωπικό</b>	31.018	26.568	26.275	25.158
<b>Μαθητές</b>	247.441	245.947	248.923	248.251
Δημόσια	231.766	229.929	234.084	233.552
Ιδιωτικά	15.675	16.018	14.839	14.699

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή – Εκπαίδευση – Χρονοσειρές 2009, 2010, 2011 & 2012.

### Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΤΕΕ)

Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση ανήκει στον ανώτερο κύκλο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, μετά την υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και υπηρετεί τον συνδυασμό της γενικής παιδείας με την εξειδικευμένη τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση, με σκοπό την ταχύτερη ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τον Ν. 3475/2006 τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (ΤΕΕ) μετεξελίχθηκαν σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.).

και οι διάφοροι τύποι της Τεχνικής Επαγγελματικής  
λικών μονάδων και ο εγγεγραμμένος μαθητικός  
πληθυσμός. Τα στοιχεία αυτά αφορούν το σχολικό έτος 2011-2012.

#### Πίνακας 4: Σχολές ΤΕΕ. Σχολικές μονάδες και μαθητικός πληθυσμός 2011-2012

Σχολές ΤΕΕ	Σχολικές Μονάδες	Μαθητικός Πληθυσμός
ΕΠΑΛ (Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων)	390	90.117
ΕΠΑΣ (Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων)	111	15.340
ΕΠΑΣ (Μαθητείας ΟΑΕΔ)	51	12.333
ΕΠΑΣ (Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	3	192
ΕΠΑΣ (Υπ. Τουρισμού)	8	1.315
ΕΠΑΣ (Υπ. Υγείας)	47	2.509
<b>ΣΥΝΟΛΑ</b>	<b>610</b>	<b>121.806</b>

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή – Εκπαίδευση – Χρονοσειρές 2009, 2010, 2011 & 2012.

Όπως προκύπτει από την ανάγνωση του ως άνω πίνακα οι σχολές ΤΕΕ που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα υπάγονται και εποπτεύονται από διαφορετικά Υπουργεία, πέραν του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, υποδεικνύοντας τον βαθμό εξειδίκευσης των τεχνικών επαγγελματιών και την αντιστοιχισή τους με συγκεκριμένους θεματικούς τομείς. Συνολικά, για το σχολικό έτος 2011-2012 λειτούργησαν 610 σχολές τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, με το Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων να εποπτεύει (είναι υπεύθυνο για) τις περισσότερες δομές εκπαίδευσης (390 ΕΠΑΛ και 111 ΕΠΑΣ). Ο εγγεγραμμένος μαθητικός πληθυσμός για το σχολικό έτος 2011-2012 στις Σχολές ΤΕΕ ήταν 121.806 άτομα.

Παρά τη διαρκή και συνεχιζόμενη δημόσια υιοθέτηση του στόχου της αναβάθμισης του ρόλου της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και της ενίσχυσης της ελκυστικότητάς της, και παρά τον - στο πρόσφατο παρελθόν - σχεδιασμό και την εκπόνηση σημαντικών έργων, όπως ενδεικτικά παρατίθενται στη συνέχεια, ο προαναφερθείς στόχος δεν φαίνεται να υπηρετείται αποτελεσματικά, και η τάση υποχώρησης της ποιότητας – σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες – και απαξίωσης της ΤΕΕ δεν απομειώνεται. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες δράσεις:

- Πρόγραμμα Μαθητείας Αποφοίτων Τεχνικής Εκπαίδευσης για Απόκτηση Επαγγελματικής Εμπειρίας
- Πρόγραμμα Μαθητείας Αποφοίτων Δημοσίων ΕΠΑΛ – ΕΠΑΣ του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για Απόκτηση Επαγγελματικής Εμπειρίας
- Πρόγραμμα Μαθητείας για Αποφοίτους Τεχνικής Εκπαίδευσης
- Σχεδιασμός , υλοποίηση διαδικτυακής πλατφόρμας και συνοδευτικών εργαλείων γλωσσικής τεχνολογίας για την υποστήριξη του μαθήματος της νεοελληνικής γλώσσας στην Τ.Ε.Ε.



- Αναλυτική αποτύπωση κατάστασης και αξιολόγησης των ΕΠΑΣ εποπτείας άλλων Υπουργείων με αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ.

### Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Η Ειδική Αγωγή στοχεύει στην άμβλυνση των «κληρονομικών» ανισοτήτων, που προέρχονται κυρίως λόγω (κοινωνικών) ανισοτήτων πρόσβασης στο εκπαιδευτικό προϊόν, καθώς και στην άρση των περιορισμών και των εμποδίων που δημιουργεί η κάθε μορφής αναπηρία ή και δυσκολία μάθησης, υπηρετώντας την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή μαθητών με ειδικές ανάγκες στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην κοινωνία, γενικότερα. Μάλιστα, σύμφωνα με τον ν.3699/2008 ως Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ορίζεται το «*σύνολο των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους μαθητές με αναπηρία και διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*» (άρθρο 1). Στο πλαίσιο αυτό η πολιτεία αναλαμβάνει την υποχρέωση να αναβαθμίζει διαρκώς την ειδική αγωγή και εκπαίδευση, ως αναπόσπαστο μέρος της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας παιδείας και να μεριμνά για την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους όλων των ηλικιών και για όλα τα στάδια και τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Στη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας έχουν αναληφθεί σημαντικές ενέργειες σε θεσμικό-κανονιστικό επίπεδο για την οριοθέτηση της έννοιας της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για την οργάνωση και διοίκηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και για την αξιολόγηση των μαθητών αυτών. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι νόμοι:

- **Ν. 3699/2008** «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».
- **Υπουργική Απόφαση** ΦΕΚ 2544 30/12/2009: «Εξέταση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».
- **Υπουργική Απόφαση** 23519/Γ2/01-03/2010, ΦΕΚ 258 «Ενδοσχολικές (προαγωγικές, πτυχιακές/απολυτήριες) εξετάσεις, ενδιάμεσες γραπτές εξετάσεις κατά τη διάρκεια των τετραμήνων των μαθητών των ΕΠΑ.Λ., των ΕΠΑ.Σ. με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».
- **Υπουργική Απόφαση** 23519/Γ2/12-03/2010 ΦΕΚ 76 «Εξέταση μαθητών Ημερήσιων και Εσπερινών Γυμνασίων, με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες».

Αναφορικά με τις δομές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης:

- σε περιφερειακό επίπεδο λειτουργούν τα **Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (Κ.Ε.Δ.Δ.Υ.)**, τα οποία στελεχώνονται με ψυχολόγους, λογοθεραπευτές, κοινωνικούς λειτουργούς, παιδοψυχιάτρους και εκπαιδευτικούς και έχουν ως βασική αρμοδιότητα τη διαπίστωση και την αξιολόγηση του είδους και του βαθμού των δυσκολιών των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

γούν οι **Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και** οίες είναι περίπου 547 και κατανέμονται σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Περαιτέρω, για τη βελτίωση των συνθηκών και του επιπέδου εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν, στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», δράσεις που ως περιεχόμενο είχαν την εξατομικευμένη υποστήριξη, τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, τη χρήση και αξιοποίησης των νέων ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών. Σταχυολογούνται τα εξής προγράμματα και δράσεις:

- Πρόγραμμα μέτρων εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τη μεγιστοποίηση της ακαδημαϊκής και κοινωνικής τους ανάπτυξης με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών και Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού.
- Ανάπτυξη Υποστηρικτικών Δομών για την ένταξη και συμπερίληψη στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες – Μετατροπή του Ειδικού Σχολείου σε Κέντρο Υποστήριξης Ειδικής Αγωγής Εκπαίδευσης.
- Πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη ηλεκτρονικού μητρώου δεδομένων για όλους τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ηλικίας 4-25 ετών και η αξιοποίησή του στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες.
- Αξιολόγηση των δομών Ειδικής Αγωγής.
- Προγράμματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης – Κατ' οίκον διδασκαλία

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, προσαρμοσμένης στις ιδιαιτερότητες του κάθε μαθητή με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, διασφαλίζεται, επίσης, μέσα από δράσεις ακριβούς αποτύπωσης των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών στο στάδιο της διαφορικής διάγνωσης καθώς και δράσεις υποστήριξης των γονέων και του άμεσου κοινωνικού τους περιβάλλοντος. Σε αυτόν τον τομέα απαιτούνται σημαντικά ακόμη βήματα, σε αποδοτικό συντονισμό με ανάλογες ενέργειες εξορθολογισμού και ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας των δομών στήριξης που έχουν διαμορφωθεί (όπως πιο πάνω) και με στόχο τη σταδιακή διασφάλιση ολιστικών σχημάτων υποστήριξης στο επίπεδο της σχολικής μονάδας – όπως άλλωστε η διεθνής πρακτική υποδεικνύει.

είου περιλαμβάνει κάθε μορφή εγκατάλειψης της τυπικής εκπαίδευσης και της κατάρτισης πριν από την ολοκλήρωση της ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (γενικής ή και επαγγελματικής). Με βάση τη διεθνή επιστημονική πρακτική, η «πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου» αναφέρεται στον πληθυσμό ηλικίας 18-24 ετών και μετρείται ως το ποσοστό των ατόμων του εν λόγω ηλικιακού εύρους που δεν έχει ολοκληρώσει τον ανώτερο κύκλο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και δεν συμμετέχει στην εκπαίδευση και κατάρτιση.<sup>2</sup>

Συνολικά, σχεδόν το 15% των νέων (18-24 ετών) στην Ε.Ε. των 27 εξακολουθεί να εγκαταλείπει πρόωρα τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ποσοστό που αντικατοπτρίζει απογοητευτική απόκλιση ως προς τον στόχο του 10% που είχε θέσει η Ε.Ε για το 2010. Το ποσοστό στην Ελλάδα για το 2011 έφτασε το 13,1%, ενώ για το 2012 μειώθηκε στο 11,4%, το οποίο όμως απέχει από τον εθνικό στόχο για το 2020 που είναι 9,7%.

Ωστόσο, παρακολουθώντας και εξετάζοντας ιστορικά την πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία δέκα χρόνια στην Ελλάδα στη μείωση του ποσοστού των παιδιών και νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση σκιαγραφείται μια σταδιακή βελτίωση.



**Διάγραμμα 1:** Χρονική μεταβολή του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Ελλάδα (2000 έως και 2012). Πηγή: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Όπως προκύπτει και από το ως άνω διάγραμμα το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Ελλάδα τα τελευταία δώδεκα χρόνια (από το 2000 μέχρι το 2012) έχει μειούμενη πορεία, με εξαίρεση το 2006 κατά το οποίο αυξήθηκε στο 15,5% από 14,7% που ήταν το 2004. Το 2000 το ποσοστό αυτό ήταν στο 18,2%, όταν ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν κοντά στο 17,6%. Το 2012 καταγράφηκε το χαμηλότερο ποσοστό που

<sup>2</sup> Βλ. «Η πρόοδος του προγράμματος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010» στο: Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής Γενικής Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (2012): Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Όψεις και βασικά μεγέθη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην προ μνημονίου εποχή. Αθήνα, σελ. 51-95.

στην Ελλάδα (11,4% ), με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό υψηλός, και μάλιστα να φτάνει στο 12,8%.

Οι μόνιμα υψηλοί αριθμοί νέων που εγκαταλείπουν το σχολείο, χωρίς βασικό επίπεδο προσόντων και ικανοτήτων, απαιτούν ένα ευρύ και ταυτόχρονα αναλυτικό πλαίσιο για την κατανόηση και ερμηνεία τους καθόσον οι αιτίες της πρόωρης εγκατάλειψης σχετίζονται και συνδέονται με πολλαπλούς και πολλές φορές αμοιβαία ενισχυόμενους παράγοντες, στοιχειοθετώντας την ύπαρξη ενός σύνθετου φαινομένου και όχι ενός βραχύβιου και μεμονωμένου συμβάντος.

Με βάση εμπειρικές μελέτες και έρευνες πάνω στα αίτια της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός κοινών παραγόντων και συνθηκών. Έτσι, τα παιδιά που προέρχονται από κοινωνικά στρώματα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν περισσότερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε σχέση με άλλους νέους. Επίσης, τα άτομα που προέρχονται από φτωχότερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα, τα άτομα με σωματική ή διανοητική αναπηρία, τα παιδιά των μεταναστών και των Ρομά, τα παιδιά και οι νέοι που προέρχονται από αγροτικές περιοχές και περιοχές με εποχικό τουρισμό, λαμβάνουν συνήθως μικρότερη και όχι επαρκή στήριξη από τις οικογένειές τους, αντιμετωπίζουν διακρίσεις και ανισότητες εντός του εκπαιδευτικού συστήματος και έχουν περιορισμένες ευκαιρίες πρόσβασης στη μη τυπική εκπαίδευση (αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση) και γενικότερα σε εναλλακτικές μαθησιακές διαδρομές εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος (μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση). Σε αυτό το πλαίσιο αναδεικνύεται η ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Άλλοι λόγοι και αίτια για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου συνδέονται με τις δομικές ελλείψεις και δυσλειτουργίες του ίδιου του εκπαιδευτικού συστήματος, σε συνδυασμό με την ύπαρξη των προαναφερθεισών, «πρωτογενών» αιτίων. Οι πραγματικές ή και προσλαμβανόμενες αναντιστοιχίες, για παράδειγμα, μεταξύ του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών και των αναγκών της αγοράς εργασίας, αποτελούν έναν παράγοντα σχολικής διαρροής, στον βαθμό που τα παιδιά και οι οικογένειές τους διαμορφώνουν την πεποίθηση ότι η συγκεκριμένη επιλογή της απόκτησης γνώσεων δεν διασφαλίζει ανταποδοτικότητα στον στίβο της απασχόλησης. Και περαιτέρω, όταν τα παιδιά αυτά εγκαταλείψουν το σχολείο η υποστήριξη για τη διαχείριση των συναισθηματικών, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών δυσκολιών που καλούνται να αντιμετωπίσουν είναι ανεπαρκής.

Στην Ελλάδα, το φαινόμενο της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης εντοπίζεται κυρίως στη **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και κυρίως στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση**. Ειδικότερα, παρατηρούνται αυξημένα ποσοστά πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης κυρίως στην Α΄ Τάξη κάθε επιπέδου εκπαίδευσης (Γυμνασίου, Γενικού ή Επαγγελματικού Λυκείου), επιβεβαιώνοντας το σύνθετο (διεθνώς διαπιστωμένο) φαινόμενο της «εγκατάλειψης κατά τη μετάβαση». Αντίθετα, τα ποσοστά αδικαιολόγητης διακοπής της φοίτησης στα δημοτικά σχολεία είναι πολύ μικρά και αφορούν κυρίως ειδικές ομάδες του πληθυσμού, όπως παιδιά των Ρομά, μεταναστών ακόμη και παλιννοστούντων.

να που πραγματοποίησε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σχολικής διαρροής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο, Λύκειο, ΤΕΕ) στην Ελλάδα (γενιά μαθητών 2003-2004) η Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση παρουσιάζει το υψηλότερο ποσοστό, ως δεξαμενή της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, φτάνοντας το 21,5%. Τα ποσοστά αυτά για το Γυμνάσιο ήταν 6,5% και για το Ενιαίο Λύκειο 2,3%. Με ανάλογες αποτυπώσεις και λαμβάνοντας υπόψη και τη διεθνή επιστημονική γνώση και εμπειρία, τεκμηριώνεται πλήρως η υπόθεση ότι τα μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου της σχολικής διαρροής θα πρέπει να είναι στοχευμένα κατά τον τύπο του σχολείου, αποφεύγοντας ομοιογενοποιημένες λύσεις «ενός μεγέθους».

Επίσης εμπειρικά τεκμηριώνεται η **διαφορά στο φύλο** των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Στην ΕΕ το 16,3% των αγοριών εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο σε σχέση με το 12,5% των κοριτσιών. Η διαφορά αυτή είναι μάλιστα μεγαλύτερη στις αγροτικές περιοχές. Αυτό εν μέρει οφείλεται στο ότι κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τα αγόρια τείνουν να αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες από τα κορίτσια όσον αφορά στην προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον, αλλά και γενικά στο ότι έχουν χαμηλότερες επιδόσεις.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης είναι η **χωροταξική κατανομή**. Στην Ελλάδα το ποσοστό της πρόωρης εγκατάλειψης στο Γυμνάσιο είναι μικρότερο στις αστικές περιοχές. Στις περισσότερες Περιφέρειες, οι αστικές περιοχές παρουσιάζουν μικρότερο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης από τις ημιαστικές και τις αγροτικές περιοχές. Γενικότερα, από τη σύγκριση σε επίπεδο γεωγραφικής περιφέρειας, τα μεγαλύτερα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης, τόσο στην Πρωτοβάθμια όσο και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, εμφανίζονται στις περιφέρειες με ιδιαίτερα κοινωνικό-οικονομικά χαρακτηριστικά. Εξ αυτών προκύπτει εκ νέου ότι συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού έχουν αυξημένες πιθανότητες πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου:

- Παιδιά και νέοι από οικογένειες Ρομά
- Παιδιά μεταναστών
- Παιδιά αγροτών
- Παιδιά που ζουν σε τουριστικές περιοχές και απασχολούνται εποχικά στον κλάδο του τουρισμού.

Για τη συστηματική παρακολούθηση της πορείας των μαθητών και την αντιμετώπιση της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων πρόκειται να εγκαταστήσει σύστημα παρακολούθησης του φαινομένου της σχολικής διαρροής μέσω της ανάπτυξης και χρήσης πληροφοριακού συστήματος με την «Ψηφιακή Καρτέλα Σχολικής Μονάδας», με τη συλλογή και ανάλυση πρωτογενών δεδομένων έως το επίπεδο του μαθητή. Πρόκειται βεβαίως για μια ευρύτερη προσπάθεια λειτουργίας κεντρικής («εθνικής») πληροφοριακής υποδομής με στόχο την υποστήριξη των αποφάσεων από το επίπεδο των σχολικών μονάδων έως το επίπεδο των ανώτερων διοικητικών δομών της εκπαίδευσης.

πηγές στατιστικών στοιχείων για την πρόωρη διακοπή της εκπαίδευσης από τις έρευνες της Eurostat-ΕΛΣΤΑΤ. Συγκεκριμένα οι έρευνες αναφέρονται σε νέους ηλικίας 18-24 ετών που δεν έχουν ολοκληρώσει τον ανώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν συμμετέχουν στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Επίσης, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), μέσω της ψηφιακής διαδικτυακής εφαρμογής που σχεδιάζει στο πλαίσιο του έργου της Αυτοαξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας, θα έχει τη δυνατότητα να προσδιορίζει τα ποιοτικά στοιχεία που αφορούν στη μαθητική διαρροή.

Για την επόμενη προγραμματική περίοδο κρίνεται αναγκαίο, με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, να σχεδιαστεί μια συνεκτική, ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη πολιτική για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η οποία θα περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης και θα καλύπτει όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό ο μηχανισμός καταγραφής και παρακολούθησης της σχολικής διαρροής θα πρέπει να μπορεί να τεκμηριώνει με επάρκεια και να αποτιμά την αποτελεσματικότητα στοχευμένων πολιτικών και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε συγκεκριμένες περιοχές και κοινωνικές ομάδες καθώς και τύπους εκπαίδευσης. Αναλυτικότερα, η προαναφερόμενη πολιτική πρέπει να εστιάζει στα ακόλουθα:

Α. την **Πρόληψη** της ΠΕΣ η οποία χρειάζεται να αρχίσει όσο γίνεται νωρίτερα μέσω ενδεικτικά:

- Της *αναβάθμισης της προσχολικής εκπαίδευσης* ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση των βασικών ικανοτήτων εγγραμματοσμοϋ και αριθμητικής καθώς και η ομαλή προσαρμογή στη σχολική κοινότητα της τυπικής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στη διεύρυνση της συμμετοχής των παιδιών από μειονεκτικά περιβάλλοντα.
- Της *ποιοτικής αναβάθμισης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης* ώστε να καταστεί ελκυστικότερη και αποτελεσματικότερη η μάθηση, με έμφαση στον εξορθολογισμό των προγραμμάτων σπουδών για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, συνεργασίας, δημιουργικότητας και καινοτομίας, στην ανάπτυξη και εφαρμογή νέων μορφών μάθησης και με τη χρήση νέων διδακτικών και μαθησιακών τεχνολογιών συμπεριλαμβανομένων της αξιοποίησης του δυναμικού των ΤΠΕ και των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων στο πλαίσιο των οποίων εκπαιδευτικός και εκπαιδευόμενος είναι δημιουργοί του μαθησιακού περιεχομένου (επαγωγική μάθηση) και στη συνεχή αναβάθμιση των εκπαιδευτικών και των στελεχών εκπαίδευσης.
- Της εφαρμογής *συστημάτων διασφάλισης ποιότητας* και αποτελεσματικότητας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Της *ποιοτικής αναβάθμισης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης* με έμφαση στην βελτίωση των «εγκάρσιων» βασικών ικανοτήτων (Ευρωπαϊκό Πλαίσιο) ώστε οι απόφοιτοι να έχουν βασικές ικανότητες

ής των συνεχώς εξελισσόμενων παραγωγικών και  
ρας και στη βελτίωση της ελκυστικότητας και της  
αποτελεσματικότητας συμπεριλαμβανομένων υψηλής ποιότητας μαθητεία που  
διευκολύνει τη μετάβαση από τη μάθηση στην απασχόληση ,την εφαρμογή του  
ψηφιακού σχολείου στη μαθησιακή διαδικασία, τη δυνατότητα  
προσαρμοστικότητας δεξιοτήτων σύμφωνα με τις εξελισσόμενες κοινωνικο-  
οικονομικές ανάγκες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, κ.λπ.

- Της *ανάπτυξης και εφαρμογής διαφοροποιημένων συστημάτων* (προσαρμοσμένα σε διάφορες ηλικιακές κατηγορίες μαθητών) *Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού* σε επίπεδο σχολικής μονάδας και συστηματική διασύνδεση αυτών με συστήματα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού της Δια Βίου Μάθησης.

Β. τα μέτρα **Παρέμβασης** τα οποία θα αντιμετωπίζουν ταχέως και αποτελεσματικά τις εμφανιζόμενες δυσχέρειες. Μέτρα παρέμβασης αποτελούν ενδεικτικά:

- Δράσεις *μαθησιακής ενίσχυσης* των μαθητών με χαμηλότερες σχολικές επιδόσεις με πιο ευέλικτη εξατομικευμένη προσέγγιση της μάθησης για τους μειονεκτούντες μαθητές
- Δράσεις *ψυχοκοινωνικής υποστήριξης* και συμβουλευτικής των μαθητών και των οικογενειών τους με την ενεργό και συστηματική συμμετοχή των γονέων και της κοινωνίας των πολιτών.
- Ολοκληρωμένες Δράσεις για την αντιμετώπιση αναγκών των προσώπων με *ειδικές μαθησιακές ανάγκες* όπως εκείνων που έχουν μεταναστευτική προέλευση, που ανήκουν στην κοινότητα των Ρομά , ατόμων με ειδικές ανάγκες κλπ
- Παροχή πρόσθετης υποστήριξης στα σχολεία που βρίσκονται σε μειονεκτούσες περιοχές ή έχουν μεγάλο αριθμό μαθητών από κοινωνικοοικονομικώς μειονεκτικά περιβάλλοντα (ΖΕΠ).
- Η *υποστήριξη και η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και των διευθυντών σχολείων* στο έργο τους όσον αφορά τους μαθητές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο εγκατάλειψης του σχολείου, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για την επιτυχία των μέτρων σε σχολικό επίπεδο και θα τους βοηθήσει να αντιμετωπίζουν τη διαφορετικότητα στη σχολική αίθουσα, να στηρίζουν τους μαθητές από κοινωνικοοικονομικώς μειονεκτικά περιβάλλοντα και να επιλύουν δύσκολες καταστάσεις διδασκαλίας.
- Η *συστηματική διασύνδεση της σχολικής μονάδας με γονείς και άλλους εξωσχολικούς παράγοντες*, όπως οι υπηρεσίες της τοπικής κοινωνίας, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν μετανάστες ή μειονότητες, οι αθλητικοί ή πολιτιστικοί σύλλογοι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, η οποία επιτρέπει την εξεύρεση ολιστικών λύσεων που βοηθούν τους μαθητές που

ουν το σχολείο και διευκολύνει την πρόσβαση σε  
ις.

- Η ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για τους μαθητές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο, η οποία μπορεί να βοηθήσει στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων πριν εκδηλωθούν προβλήματα, πριν οι μαθητές αρχίσουν να αποξενώνονται από το σχολείο ή να απουσιάζουν αδικαιολόγητα από τα μαθήματα και, εν τέλει, πριν να εγκαταλείψουν το σχολείο. Ανάλυση των αιτιών στις οποίες οφείλεται η ΠΕΣ και αξιολόγηση – αναδιαμόρφωση των παρεμβάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Γ. τα μέτρα **Αντιστάθμισης** που δύναται να προσφέρουν εναλλακτικές δυνατότητες μάθησης όπως ενδεικτικά:

- *Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας*
- *Σπουδές εξ' αποστάσεως με τη χρήση των ΤΠΕ μέσω των ψηφιακών υποδομών των σχολικών μονάδων.*
- *Συστηματική και εξατομικευμένη υποστήριξη νέων που πρόωρα έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, μέσω ποιοτικών και αποτελεσματικών προγραμμάτων κατάρτισης και δια βίου μάθησης για τη βελτίωση βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, με τη χρήση υποδομών σχολικών μονάδων.*
- *Η λειτουργική διασύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με συστήματα Κατάρτισης, Δια βίου Μάθησης, Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και Δικτύων Απασχόλησης (σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο) στην κατεύθυνση συστηματικής και εξατομικευμένης υποστήριξης της πολιτείας σε νέους που πρόωρα εγκατέλειψαν το σχολείο.*

### **Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης**

Σημαντική διάσταση της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας συνιστά η **αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης**, η οποία πλέον εν πολλοίς συνδέεται με την αναδιοργάνωση και τη διασφάλιση της διαρκούς ανάπτυξης των κατάλληλων ικανοτήτων από μέρους του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης, συνδέοντας με την αξιοποίηση των λεγόμενων «ψηφιακών τεχνολογιών» σε όλες τις πτυχές του εκπαιδευτικού έργου. Στην κατεύθυνση αυτή έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σημαντικά βήματα για την ανάπτυξη υποδομών και τη διαθεσιμότητα των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία, στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Β' και Γ' ΚΠΣ. Παρά ταύτα η αποτελεσματικότητα των δράσεων κρίνεται περιορισμένη, αφού δεν φαίνεται να έχει αλλάξει επαρκώς, στον βαθμό που οι κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες απαιτούν και η διεθνής εμπειρία προδιαγράφει, την επιτέλεση του εκπαιδευτικού έργου, ούτε βέβαια το επίπεδο των μαθησιακών επιδόσεων – που παρά τα αναμενόμενα και με βάση εμπειρικές αποτυπώσεις και συγκρίσεις (αποτελέσματα εξετάσεων, συμμετοχή μαθητών των ελληνικών σχολείων στο Πρόγραμμα PISA κ.α.) δείχνουν σταδιακή υστέρηση!



η οποιαδήποτε (κρατικής ή άλλης) συστηματικής και όσεων και άλλων αποτελεσμάτων («outputs») του εκπαιδευτικού έργου, στις βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης, ώστε να στηριχθεί με επιστημονική επάρκεια οποιαδήποτε συγκριτική ανάλυση και, κατά συνέπεια, αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των παρεμβάσεων, ακόμη και αυτών που έρχονται να εισάγουν τις ψηφιακές τεχνολογίες, στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Η ενδεικτική αναφορά στις ως άνω παρεμβάσεις περιλαμβάνει αυτήν του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» και της ενέργειας «Πλειάδες», όπου και ξεκίνησε η ανάπτυξη ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών πακέτων και προσδιορίστηκε ένας αριθμός εκπαιδευτικών σεναρίων για εκπαιδευτικές δραστηριότητες με την αξιοποίηση των ΤΠΕ καθώς και ενός διαθέσιμου εργαλείου ή περιβάλλοντος εκπαιδευτικού λογισμικού.

Επιπλέον μέσω της ενέργειας «Οδύσσεια – Ελληνικά Σχολεία στην Κοινωνία της Πληροφορίας», στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποιήθηκαν 19 έργα με κύριο στόχο την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην κύρια καθημερινή σχολική δραστηριότητα 385 σχολείων της Βασικής Εκπαίδευσης, για το σύνολο των γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών του ΥΠΑΙΘΠΑ, δημιουργώντας μια κρίσιμη μάζα σχολικών κοινοτήτων που ενσωματώνουν τις ΤΠΕ ως αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής μαθησιακής διαδικασίας στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (ΕΠΕΑΕΚ) όσο και στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Επιπλέον μέσω της ενέργειας «Οδύσσεια – Ελληνικά Σχολεία στην Κοινωνία της Πληροφορίας» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (νυν Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΥΠΑΙΘΠΑ) υλοποιήθηκαν 19 έργα με κύριο στόχο την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην κύρια καθημερινή σχολική δραστηριότητα 385 σχολείων της Βασικής Εκπαίδευσης, για το σύνολο των γνωστικών αντικειμένων του επίσημου προγράμματος σπουδών του ΥΠΑΙΘΠΑ, δημιουργώντας μια κρίσιμη μάζα σχολικών κοινοτήτων που ενσωματώνουν τις ΤΠΕ ως αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής μαθησιακής διαδικασίας στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (ΕΠΕΑΕΚ) όσο και στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Η ψηφιακή αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ειδικότερα η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία επιδιώχθηκε κυρίως μέσα από τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες ομαδοποιούνται σε τρεις μείζονες κατηγορίες:

#### **1. Επιμόρφωση και στήριξη εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων:**

- ενδοσχολική, συνεχής και προσανατολισμένη στην εκπαιδευτική πράξη επιμόρφωση από ειδικευμένους επιμορφωτές.

ίπου 25.000 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και  
ίδευσης όλων των ειδικοτήτων για την απόκτηση  
βασικών δεξιοτήτων και γνώσεων στη χρήση ΤΠΕ.

- επίσης επιμορφώθηκαν περίπου 8.000 εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένου του Ειδικού Εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί στις εκπαιδευτικές δομές Ειδικής Αγωγής, στη διδακτική αξιοποίηση στην τάξη των ΤΠΕ σε πιο προχωρημένο επίπεδο.

## 2. Δημιουργία κατάλληλης υποδομής

- πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια συνδεδεμένα σε Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και τεχνική υποστήριξη για το σύνολο των σχολείων.
- διασύνδεση του συνόλου των εμπλεκόμενων (σχολικές μονάδες, εκπαιδευτικοί, διοικητικές υπηρεσίες και λοιποί εποπτευόμενοι φορείς του ΥΠΑΙΘΠΑ) και παροχή του αναγκαίου εκπαιδευτικού υλικού και λογισμικού.
- **Ανάπτυξη του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου ([www.sch.gr](http://www.sch.gr))**, το οποίο αποτελεί το προηγμένο Εκπαιδευτικό ενδοδίκτυο του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ουσιαστικά διασυνδέει όλα τα σχολεία, τους εκπαιδευτικούς και πλήθος διοικητικών υπηρεσιών και εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου. Αποτελεί το μεγαλύτερο δημόσιο δίκτυο στη χώρα σε αριθμό χρηστών και έχει αναγνωριστεί ως ένα αξιόλογο εκπαιδευτικό δίκτυο που προάγει την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην ελληνική εκπαίδευση
- Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο χρησιμοποιείται και αξιοποιείται από μεγάλο αριθμό μαθητών, εκπαιδευτικών και άλλων εμπλεκόμενων, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τα ακόλουθα στατιστικά περιγραφικά στοιχεία:
  - Συνδεδεμένα σχολεία: 16.618
  - Συνδεδεμένες διοικητικές υπηρεσίες: 925
  - Δείκτης ευρυζωνικότητας: 74,4%
  - Εκπαιδευτικοί με προσωπικό λογαριασμό: 77.494
  - Μαθητές Γυμνασίου με προσωπικό λογαριασμό: 51.979
  - Πλήθος φιλοξενούμενων εκπαιδευτικών ιστοσελίδων: 8.519
  - Πλήθος ψηφιακών μαθημάτων: 3.569 από 907 σχολεία (σχολικό έτος 2010-11)
  - Πλήθος εκπαιδευτικών ιστολογίων: 10.555 τα οποία διαβάζονται από περισσότερους από 155.000 μοναδικούς επισκέπτες ανά μήνα.

Επισκεφθείτε τη δικτυακή πύλη [www.sch.gr](http://www.sch.gr): 220.000 μοναδικοί επισκέπτες ανά μήνα.

### 3. Δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού:

- ανάπτυξη νέου και προσαρμογή υπάρχοντος διεθνούς διερευνητικού και διαθεματικού εκπαιδευτικού λογισμικού.
- συμπληρωματικά με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο λειτουργεί η Εκπαιδευτική Πύλη [www.e-yliko.gr](http://www.e-yliko.gr), η οποία αποτελεί τον επίσημο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Παιδείας που παρέχει στην εκπαιδευτική κοινότητα εκπαιδευτικό υλικό και λογισμικό.
- Από το Μάιο του 2008 η Εκπαιδευτική Πύλη έχει αναβαθμιστεί και διαθέτει πλέον δυναμικές σελίδες. Οι εκπαιδευτικοί εισάγοντας τα στοιχεία λογαριασμού τους στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο μπορούν να καταχωρούν οι ίδιοι από τις ιστοσελίδες της Εκπαιδευτικής Πύλης τις προτάσεις διδασκαλίας που κατασκεύασαν, με στόχο να συγκεντρωθεί μια αξιόλογη συλλογή προτάσεων διδασκαλίας που να καλύπτει όλες τις ενότητες όλων των μαθημάτων.

Στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» υλοποιήθηκε το 2009, το έργο του «**Φορητού Μαθητικού Ηλεκτρονικού Υπολογιστή**» το οποίο αφορούσε στην παροχή προσωπικών φορητών Η/Υ στο σύνολο των μαθητών της Α΄ τάξης του Γυμνασίου της χώρας του σχολικού έτους 2009-2010 αλλά και σε εκπαιδευτικούς που έκαναν χρήση του φορητού Η/Υ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το έργο αποτέλεσε άλλη μια προσπάθεια ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η διανομή των προσωπικών φορητών Η/Υ, τύπου netbook, έγινε με τη χρήση κουπονιού αξίας 450 ευρώ το οποίο αποκτήθηκε δωρεάν από τους δικαιούχους-μαθητές. Δεν υπάρχουν στοιχεία για την αξιοποίηση των φορητών αυτών Η/Υ, από τους ίδιους τους μαθητές, εντός ή και εκτός σχολείου για διάφορες μορφές μάθησης, ούτε βέβαια στοιχεία για ενδεχόμενες μεταβολές στο προφίλ χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας από τους μαθητές.

Στο πλαίσιο της Πράξης «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη» του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ (2007-2013), από το 2010 μέχρι σήμερα, υλοποιούνται προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, διάρκειας 96 διδακτικών ωρών. Τη συγκεκριμένη επιμόρφωση έχουν παρακολουθήσει ήδη περίπου 10.000 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ισοκαταναεμημένοι στις δυο αυτές βαθμίδες εκπαίδευσης).

Επίσης, από το 2010 (με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2015) έχει υιοθετηθεί μια περισσότερο ολοκληρωμένη (ολιστική) προσέγγιση, αυτή του «**Ψηφιακού Σχολείου**» που στοχεύει στην επιτυχή ένταξη και πολλαπλή αξιοποίηση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική του σχολείου. Έτσι οι δράσεις του «Ψηφιακού Σχολείου» υλοποιούνται σε πέντε βασικούς άξονες:

ύου και του ηλεκτρονικού εξοπλισμού των σχολείων ηφιακής τάξης.

2. Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, πλούσιο, διαδραστικό και αντιστοιχημένο με τα προγράμματα σπουδών για όλες τις τάξεις και τα μαθήματα. Συνοδευτικά, αναπτύσσεται η κατάλληλη Υποδομή και οι απαραίτητες Υπηρεσίες για τη συγκέντρωση, συσσώρευση, αναζήτηση, διαμοίραση ψηφιακού περιεχομένου στα σχολεία. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργούνται ψηφιακά διαδραστικά (σχολικά) βιβλία, με δυνατότητα εμπλουτισμού, αναπτύσσεται το Πανελλήνιο Ψηφιακό Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων «Φωτόδεντρο» (με στόχο να καταστεί ο Εθνικός Συσσωρευτής Εκπαιδευτικού Περιεχομένου), σχεδιάζεται η «Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα» για τα σχολεία της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, δημιουργούνται τα «Ψηφιακά Εκπαιδευτικά Βοηθήματα Πανελλαδικών Εξετάσεων» (υπό τη μορφή Massive Open Online Courses – MOOCs), προσαρμόζονται τα σχολικά εγχειρίδια για όλα τα μαθήματα των τάξεων Α' & Β' Δημοτικού ώστε να γίνουν προσβάσιμα από μαθητές με αναπηρίες, κ.λπ.
3. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Πάνω από 100.000 εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται στη διδακτική αξιοποίηση των εργαλείων ΤΠΕ στα μαθήματα ειδικότητάς τους και στη χρήση διαδραστικών πινάκων.
4. Ηλεκτρονική διοίκηση της εκπαίδευσης και διαχείριση εκπαιδευτικών δεδομένων. Όλα τα σχολεία της χώρας αποκτούν την ηλεκτρονική τους καρτέλα, στην οποία αναγράφονται πλήρως όλα τα στοιχεία τους (μαθητές, προσωπικό, εξοπλισμός)
5. Οριζόντιες υποστηρικτικές δράσεις. Περιλαμβάνεται σύστημα υποστήριξης των σχολείων (helpdesk), προώθηση της αριστείας και τη καινοτομία στη χρήση των ΤΠΕ, δράση με στόχο την ενημέρωση γονέων, μαθητών, και εκπαιδευτικών για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου.

Σε κάθε περίπτωση, για την αντικειμενική αποτίμηση αυτής της – όπως χαρακτηρίστηκε πιο πάνω – ολιστικής προσέγγισης, ώστε πλέον να υπάρξουν ορατά αποτελέσματα σε όρους ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και αναβάθμισης των μαθησιακών επιδόσεων, θα χρειασθεί η δημιουργία και εκπόνηση μελετών συγκριτικής αξιολόγησης, στην επόμενη τριετία και πενταετία, έτσι ώστε να είναι δυνατή η τεκμηριωμένη και συνεχώς προσαρμοζόμενη εκπαιδευτική πολιτική στην κρίσιμη βαθμίδα της σχολικής εκπαίδευσης, με την κατάλληλη αξιοποίηση των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό έργο (π.χ. σχήματα ενδο-υπηρεσιακής και ενδοσχολικής κατάρτισης, κατάλληλες παιδαγωγικές προσεγγίσεις κ.ο.κ.).

### 1.2.3.3 Δια Βίου Μάθηση

Η δια βίου μάθηση στην Ελλάδα παρουσιάζει εμβρυακή ανάπτυξη, κυρίως λόγω του προσανατολισμού και των κατευθύνσεων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και της κυρίαρχης εκπαιδευτικής κουλτούρας στην ελληνική κοινωνία. Πάντως, οι μορφές και τα προγράμματα της λεγόμενης άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης, της δια βίου μάθησης, θεσμοποιήθηκαν με τον ν. 3879/2010, με στόχο να υποβοηθηθεί η υγιής και ανταγωνιστική

βάθμισης του μορφωτικού επιπέδου και εντέλει του βασικό αυτό νομοθέτημα οριοθετεί το πεδίο της διά βίου μάθησης στην Ελλάδα και επιδιώκει να οργανώσει με συστηματικό τρόπο μηχανισμούς, λειτουργίες και φορείς, εισάγοντας νέες έννοιες και πρακτικές σε ένα ενιαίο και συνεκτικό πλαίσιο. Ειδικότερα, ο νόμος της διά βίου μάθησης στην Ελλάδα:

- Εισάγει βασικούς ορισμούς των εννοιών στη διά βίου μάθηση
- Προσδιορίζει φορείς διοίκησης και φορείς παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης
- Προβλέπει δυο ισότιμους πυλώνες της διά βίου μάθησης, οι οποίοι είναι η Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων και η Επαγγελματική Κατάρτιση
- Θεσπίζει συλλογικά όργανα σε εθνικό επίπεδο για τη χάραξη πολιτικής
- Ορίζει το Εθνικό Δίκτυο Διά Βίου Μάθησης
- Θέσπιση μητρώων φυσικών και νομικών προσώπων στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης
- Συστηματοποίηση των διατάξεων για την αδειοδότηση των δομών ΔΒΜ
- Αναδεικνύει τη σημασία των εναλλακτικών διαδρομών μάθησης (μη τυπική εκπαίδευση και άτυπη μάθηση).

Ήδη με την ψήφιση του νόμου 3879/2010, ο οποίος με τις τροποποιήσεις των νόμων 3966/2011 και 4093/2012 οριοθετεί εκ των πραγμάτων – ελλείψει οποιουδήποτε άλλου έγκυρου επιστημονικά μηχανισμού τεκμηρίωσης και διαμόρφωσης πολιτικής - και την εθνική στρατηγική για τη δια βίου μάθηση στην Ελλάδα, τίθενται τα θεμέλια για την οικοδόμηση ενός σύγχρονου και βιώσιμου συστήματος διά βίου μάθησης.

Συγκροτήθηκε το «**Εθνικό Συμβούλιο Διά Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση**» για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και υπηρεσιών δια βίου μάθησης, καθώς και της σύνδεσής τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Τον Φεβρουάριο του 2011, το Εθνικό Συμβούλιο παρουσίασε το Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης<sup>3</sup>, που περιλαμβάνει όλες τις δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής δια βίου μάθησης.

Επίσης, η **Σύνοδος δια βίου μάθησης και σύνδεσης με την απασχόληση** συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά ετησίως με στόχο να οργανώνει τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις και τις κοινωνικές ανάγκες, τα προγράμματα και τα μέτρα πολιτικής της διά βίου μάθησης στην Ελλάδα. Στη Σύνοδο αυτή συμμετέχουν οι Πρόεδροι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., Ε.Σ.Ε.Ε.), της Γ.Σ.Ε.Ε., της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., της Ε.Σ.Α.μεΑ., της Ένωσης Περιφερειών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

<sup>3</sup> Συνιστά με άλλα κείμενα αναφοράς αναπόσπαστο μέρος της ενότητας αυτής («Ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης»).

ο «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ), (ΦΕΚ Β' 2351/20-10-2011), ο οποίος είναι αρμόδιος για την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, την πιστοποίηση των προσόντων και τη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας καθώς και για τη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Στο ίδιο πλαίσιο δρομολογήθηκαν σημαντικές θεσμικές και επιχειρησιακές ενέργειες με στόχο την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 3879/2010, όπως η διαμόρφωση εθνικού πλαισίου ποιότητας στη ΔΒΜ (π<sup>3</sup>), η ανάπτυξη μητρώων για τους φορείς ΔΒΜ, η ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Διά Βίου Μάθησης καθώς και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση έργων γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και επαγγελματικής κατάρτισης. Παρά ταύτα, πολύ περιορισμένη υπήρξε η αποτελεσματικότητα όλων αυτών των νέων δομών και σχημάτων διοίκησης και επίλυσης των εκκρεμοτήτων και ουσιαστικής – εκ του αποτελέσματος – προόδου στα θέματα της λειτουργίας δομών ποιοτικής προσφοράς δια βίου μάθησης και συμμετοχής σε αυτήν των πολιτών.

Σημαντικές είναι επίσης οι εξελίξεις γενικότερα στον χώρο της **Εκπαίδευσης Ενηλίκων**, όπου έλαβαν χώρα οι ακόλουθες ενέργειες και πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του θεσμού:<sup>4</sup>

- **Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)**, τα οποία αποτελούν πλέον πόλο έλξης των ενηλίκων που αναζητούν μια δεύτερη ευκαιρία στην απόκτηση τίτλου σπουδών βασικής εκπαίδευσης.
- **Σχολές Γονέων**, οι οποίες απευθύνονται σε γονείς παιδιών όλων των ηλικιών, κάθε εθνικής προέλευσης, ηλικίας και μόρφωσης, σε μελλοντικούς γονείς, γονείς ατόμων με αναπηρίες, εκπαιδευτικούς, ενήλικες τρίτης ηλικίας, ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Στόχος τους είναι η στήριξη των γονέων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με επιτυχία στο σύνθετο και δύσκολο ρόλο τους.
- **Προγράμματα Εκπαίδευσης Μεταναστών** (ελληνική γλώσσα, ελληνική ιστορία και ελληνικός πολιτισμός).
- **Κέντρα Διά Βίου Μάθησης**, τα οποία συστήνονται στους δήμους και παρέχουν προγράμματα γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων.<sup>5</sup>
- **Έρευνα ΡΙΑΑΚ - Πρόγραμμα για τη Διεθνή Αποτίμηση των Ικανοτήτων των Ενηλίκων**: Στοχεύει στην καταγραφή και αποτίμηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των ενηλίκων (16-65 ετών). Τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου της έρευνας θα ανακοινωθούν τον Οκτώβριο του 2013, ενώ η έρευνα συνολικά αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2016.

<sup>4</sup> Βλ. Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (2013): Ετήσια Έκθεση για τη διά βίου μάθηση 2012. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.gsae.edu.gr/el/>

<sup>5</sup> Με το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Ν. 4093/2012) εισάγεται η έννοια του Κέντρου ΔΒΜ επιπέδου Ι και Κέντρου ΔΒΜ επιπέδου ΙΙ, στα οποία χορηγείται άδεια από το Δ.Σ. του ΕΟΠΠΕΠ. Η διάκριση γίνεται με βάση την κτιριολογική υποδομή. Όπου σε άλλες διατάξεις αναφέρεται «Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών» νοείται ΚΔΒΜ επιπέδου Ι, όπου «Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης» ΚΔΒΜ επιπέδου ΙΙ.

ολοένα και περισσότερο αποδεκτό ότι η εκπαίδευση του αδύναμο κρίκο των εθνικών συστημάτων διά βίου μάθησης, αφού η συμμετοχή στη ΔΒΜ ενηλίκων (25-64 ετών) μειώνεται αντί να αυξάνεται (από 9,8% το 2005 σε 9,1% το 2010), ενώ έχει τεθεί ως στόχος το 2020 να φτάσει το 15%. Αυτό στρατηγικά σημαίνει ότι σημαντική προτεραιότητα είναι η αύξηση και διεύρυνση της συμμετοχής των ενηλίκων (16-66+ ετών) στη ΔΒΜ και η άρση δυσκολιών πρόσβασης ευπαθών κοινωνικά ομάδων σε υπηρεσίες ΔΒΜ.

Ο δεύτερος ισότιμος «πυλώνας» της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα, η **Επαγγελματική Κατάρτιση**, διακρίνεται στην Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ) και τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση (ΚΕΚ), που προσφέρονται μέσω πιστοποιημένων δομών (ΙΕΚ και ΚΕΚ) από τις δημόσιες αρχές (Υπ. Παιδείας και Υπ. Εργασίας).

Αναφορικά με την **Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση** σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ένα έργο για την ενίσχυση της προσβασιμότητας στα δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ και την υποστήριξη των κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστερων καταρτιζόμενων, το οποίο χορηγεί «επιταγή αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης» σε σπουδαστές που επιθυμούν να εγγραφούν και να φοιτήσουν σε ΔΙΕΚ ή ΙΙΕΚ. Η «επιταγή» είναι ένα εφάπαξ χρηματικό ποσό, το οποίο αντιστοιχεί στα δίδακτρα που καταβάλλουν για δύο εξάμηνα κατάρτισης οι Έλληνες και αλλοδαποί υπήκοοι χωρών μελών της Ε.Ε. που καταρτίζονται στα ΔΙΕΚ αρμοδιότητας της ΓΓΔΒΜ. Οι ωφελούμενοι καταρτιζόμενοι καλύπτουν το σύνολο (στα ΔΙΕΚ) ή μέρος (στα ΙΙΕΚ) του κόστους των υπηρεσιών κατάρτισης που λαμβάνουν για ένα εκπαιδευτικό έτος. Κατά την περίοδο Οκτωβρίου – Ιουνίου 2012 χορηγήθηκαν 10.918 επιταγές σε ισάριθμους σπουδαστές των ΙΕΚ.

Η **Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση** συνιστά μια ευρεία κατηγορία δράσεων που εντάσσονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, και οι οποίες στην περίοδο της οικονομικής κρίσης αναμένεται να ενισχύσουν το ανθρώπινο δυναμικό και κυρίως τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα προσαρμογής στα νέα οικονομικά δεδομένα. Ιδιαίτερα στο σημερινό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, το ενδιαφέρον των πολιτών για προγράμματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι αυξημένο.

Αναφορικά με την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει υιοθετηθεί στο επίπεδο της ΕΕ ένα πλαίσιο πολιτικής για την ΕΕΚ έως το 2020<sup>6</sup>. Βασική προτεραιότητα στη χώρα μας είναι να καταστεί η αρχική ΕΕΚ (Α-ΕΕΚ) ελκυστική επιλογή μάθησης. Για δε τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ (Σ-ΕΕΚ), πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα η βελτίωση της ποιότητάς της, η αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που παρέχει και η αποτελεσματικότερη σύνδεσή της με την αγορά εργασίας.<sup>7</sup>

Παρά τις συντονισμένες προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια για την οργάνωση του συστήματος της δια βίου μάθησης, το ποσοστό συμμετοχής των ατόμων ηλικίας 25-64 σε προγράμματα δια βίου μάθησης στην Ελλάδα παραμένει σε σχετικά

<sup>6</sup> Το σχετικό κείμενο περιλαμβάνεται επίσης στα κείμενα αναφοράς της έκθεσης.

<sup>7</sup> Βλ. σχ. Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης 2013-2015 – Στρατηγικό Πλαίσιο.

το έτος 2012 το ποσοστό συμμετοχής των ατόμων άσσε το 3%, στοιχείο το οποίο κατατάσσει την Ελλάδα μαζί με τη Ρουμανία (1,4%), τη Βουλγαρία (1,5%), την Ουγγαρία (2,8%) και την Κροατία (2,4%), στις τελευταίες θέσεις των χωρών της ΕΕ 27. Αξίζει να αναφερθεί ότι για το έτος 2012 ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν 9,0%.<sup>8</sup> Ωστόσο σύμφωνα με την αναπτυξιακή πολιτική της «Ευρώπης 2020» ο στόχος σε επίπεδο δεικτών είναι αύξηση σε 15% του ποσοστού των ενηλίκων 25-65 ετών που συμμετέχουν στη ΔΒΜ.

Ως προς την κατανομή των φύλων δεν εντοπίζονται στατιστικά σημαντικές διαφορές. Αναφέρεται ότι το **2012** στην Ελλάδα το 3,1% του ανδρικού πληθυσμού και το 2,7% του γυναικείου πληθυσμού παρακολούθησαν προγράμματα διά βίου μάθησης. Για την ίδια περίοδο αναφοράς ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ανερχόταν στο 8,4% και 9,7%, αντίστοιχα. Γενικά, παρατηρείται πάντως ότι στις περισσότερες χώρες της ΕΕ 27 οι γυναίκες συμμετέχουν περισσότερο στη δια βίου μάθηση από ό,τι οι άνδρες.

Ένα σημαντικό και εν πολλοίς αναμενόμενο εύρημα και στην Ελλάδα είναι η χαμηλή συμμετοχή ατόμων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, τα οποία και απειλούνται περισσότερο από την ανεργία και τη φτώχεια, και γι' αυτό αναμένεται να εξαρτώνται περισσότερο από τις κοινωνικές παροχές<sup>9</sup>. Αυτό υποδηλώνει την παγίωση σημαντικών ανισοτήτων πρόσβασης στην εκπαίδευση ενηλίκων στη χώρα μας.<sup>10</sup> Σημειώνεται ότι το ποσοστό ατόμων με χαμηλές επιδόσεις στις λεγόμενες (γι' αυτό) και «βασικές ικανότητες» στην Ελλάδα είναι σχετικά υψηλό και εκτιμάται στο 27,7%.<sup>11</sup> Μάλιστα, σύμφωνα τους στόχους που ορίζονται στην «Ευρώπη 2020» το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις στις βασικές δεξιότητες θα πρέπει να περιοριστεί κάτω του 15% του πληθυσμού.

Τα βασικά αίτια για τη χαμηλή επίδοση της Ελλάδας στη δια βίου μάθηση συνοψίζονται ως εξής:

- Οργανωτικά προβλήματα της διά βίου μάθησης
- έλλειψη πληροφοριών και ενημέρωσης του γενικού πληθυσμού για τα προγράμματα και τις υπηρεσίες δια βίου μάθησης
- απουσία οργανωμένων υπηρεσιών δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού

Από την ως άνω ανάλυση προκύπτει εμφανής η ανάγκη για τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου στο πεδίο της δια βίου μάθησης με την πρόταση παρεμβάσεων που θα υπηρετούν ταυτόχρονα τόσο τους ευρωπαϊκούς όσο και τους εθνικούς στόχους, όπως προδιαγράφονται στα σχετικά κείμενα αναφοράς. Στο πλαίσιο αυτό η Γενική

<sup>8</sup> Βλ.σχ. EUROSTAT (2013): Statistics. Lifelong Learning. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/education/data/main\\_tables](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/education/data/main_tables)

<sup>9</sup> Βλ. CEDEFOP, Quantifying skill needs in Europe (2013)

<sup>10</sup> Βλ. σχ. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (2013): Διαμόρφωση στρατηγικού πλαισίου αναπτυξιακής πολιτικής 2014-2020, για τους Θεματικούς Στόχους 8, 9 και 10. Ενδιάμεση Έκθεση. Σελ. 23-24.

<sup>11</sup> Βλ. Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (2013): Ετήσια Έκθεση για τη διά βίου μάθηση 2012. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.gsae.edu.gr/el/>



1. Αύξηση και διεύρυνση της συμμετοχής των ενηλίκων (16-66+ ετών) στη ΔΒΜ - άρση δυσκολιών πρόσβασης ευπαθών κοινωνικά ομάδων
2. Αναβάθμιση των γνώσεων-δεξιοτήτων-ικανοτήτων των ενηλίκων και σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας
3. Βελτίωση της ποιότητας στην παρεχόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων
4. Δικτύωση των φορέων ΔΒΜ - Αποκέντρωση των δομών και υπηρεσιών ΔΒΜ και σύνδεσή τους με βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη
5. Σύνδεση τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης

Ωστόσο, διευκρινίζεται ότι βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση των ως άνω Στρατηγικών Προτεραιοτήτων είναι η θεσμική επάρκεια του συστήματος και η διοικητική ικανότητα των φορέων διοίκησης και παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης.

#### 1.2.3.4 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Ο χώρος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα ακολουθεί τους, κατά την κοινή Ευρωπαϊκή πολιτική, τρεις «πυλώνες» της αποστολής του, που είναι οι εξής:

- Εκπαίδευση (προπτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές)
- Έρευνα (Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα)
- Προσφορά στην κοινωνία (τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο)

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ<sup>12</sup> η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά έναντι των χωρών της ΕΕ και των χωρών του ΟΟΣΑ, σε σχέση με την «ανταγωνιστικότητα» του προσφερόμενου αποτελέσματος. Με βάση δείκτες του 2012 για τη συμμετοχή, ολοκλήρωση και πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 25% της ηλικιακής κατηγορίας 25-64 στην Ελλάδα κατέχει τίτλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος για τις χώρες του ΟΟΣΑ ανέρχεται στο 31%, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην 25<sup>η</sup> θέση ανάμεσα σε 41 χώρες.

Αναλύοντας περαιτέρω αυτό το ποσοστό και συγκρίνοντας τις κατηγορίες των νέων 25-34 ετών και των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών προκύπτουν σημαντικές διαφορές τόσο μεταξύ τους όσο και σε σχέση με τους αντίστοιχους μέσους όρους των χωρών του ΟΟΣΑ. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των νέων 25-34 ετών που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα εκτιμάται στο 31%, με τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ να είναι στο 38%. Ομοίως, στην ηλικιακή κατηγορία 55-64 ετών το ποσοστό αυτών που κατέχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι για την Ελλάδα 17%, ενώ ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ ανέρχεται στο 23%. Αυτό ασφαλώς δείχνει μια αυξητική τάση συμμετοχής και πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε διαγενεακό επίπεδο,

<sup>12</sup> OECD (2011), Education Policy Advice for Greece, Strong Performers and Successful reformers in Education, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264119581-en>

ρες απαιτούνται ενέργειες και μέτρα για την αύξηση των από την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρατηρούνται σημαντικές διαφορές στα ποσοστά αποφοίτησης εντός του προβλεπόμενου χρόνου σπουδών. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αποφοίτησης στην Ελλάδα το 1995 ήταν κοντά στο 15%, ενώ στα μέσα του 2000 βελτιώθηκε και έφτασε στο 25%, καταγράφοντας εντυπωσιακή πρόοδο. Όμως από το 2005 μέχρι σήμερα το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί και παραδόξως έχει επιστρέψει στα επίπεδα του 1995, πλησιάζοντας το 17%. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος αποφοίτησης για το 2007 ήταν πάνω από 35%.<sup>13</sup> Για αυτή τη σχετικά χαμηλή επίδοση στα ποσοστά αποφοίτησης σημαντικό ρόλο έχουν παράγοντες, όπως τα προβλήματα διοίκησης και διαχείρισης των ιδρυμάτων, η δομή και η ποιότητα της διδασκαλίας, η ελλειμματική φοιτητική μέριμνα και η συρρικνωμένη υποστήριξη των φοιτητών καθώς επίσης οι ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας του κάθε ιδρύματος (πχ. ιδρύματα σε απομακρυσμένες περιοχές), η εφαρμογή του Νόμου 4009, κ.λπ.

Η ανεπαρκής σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας φαίνεται ότι συνιστά κρίσιμο παράγοντα για την περιορισμένη (όπως πιο πάνω περιγράφεται) ανταγωνιστικότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πέραν και της αναγνωρισμένης διεθνώς συμβολής της στην ανεργία των νέων και μάλιστα αυτήν των πτυχιούχων. Για τους αποφοίτους συγκεκριμένων σχολών ΑΕΙ στην Ελλάδα η πιθανότητα να παραμείνουν άνεργοι και πέραν των πέντε ετών μετά την αποφοίτηση είναι αρκετά υψηλή<sup>14</sup>. Ειδικότερα, για τους αποφοίτους των ανθρωπιστικών, κοινωνικών, οικονομικών, φυσικών και των μαθηματικών επιστημών το ποσοστό ανεργίας μέχρι και πέντε έτη από την αποφοίτηση ξεπερνάει το 30%. Αντίθετα, το αντίστοιχο ποσοστό για αποφοίτους Πληροφορικής, Νομικής, Μηχανικών και Φιλολογίας είναι κάτω από 20%.

Στο επίπεδο των μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών τα ποσοστά ανεργίας μετά την αποφοίτηση δείχνουν κατά μέσο όρο εμφανώς χαμηλότερα από αυτά των προπτυχιακών σπουδών, γεγονός που οφείλεται εν μέρει στην ανάπτυξη της επαγγελματικής επάρκειας που παρέχουν οι μεταπτυχιακές σπουδές. Συγκεκριμένα, το 16% περίπου των κατόχων μεταπτυχιακού διπλώματος στην Ελλάδα παραμένουν άνεργοι μέχρι πέντε χρόνια, ενώ το ποσοστό αυτό για τους διδάκτορες είναι κοντά στο 13%.

Αναφορικά με την ισότητα των δυο φύλων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 2001 μέχρι και το 2010 παρατηρείται στην Ελλάδα μια σταθερή κατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών που φοιτούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία κυμαίνεται περίπου στο 50%. Μόνο το 2010, το ποσοστό των γυναικών μειώθηκε στο 49,8%, με τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών ΕΕ27 να ανέρχεται στο 55,4%.<sup>15</sup>

<sup>13</sup> OECD (2011), Education Policy Advice for Greece, Strong Performers and Successful reformers in Education, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264119581-en>

<sup>14</sup> Σχετικά στοιχεία από τη «Μελέτη για την Απασχόληση των Πτυχιούχων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα» (2008/9), διαθέσιμη στην ιστοσελίδα [studies.protonoulia.org](http://studies.protonoulia.org) (από τη Μορφωτική Πρωτοβουλία).

<sup>15</sup> Βλ.σχ. Eurostat 2013.

Παιδείας και Θρησκευμάτων ανακοίνωσε το Σχέδιο  
αδιάρθρωση των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης  
στην Ελλάδα. Στόχος του σχεδίου είναι να καταπολεμήσει το φαινόμενο της ποσοτικής  
ανεπάρκειας και της χαμηλής ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών τριτοβάθμιας  
εκπαίδευσης στη χώρα, γεγονός που προκύπτει από τα ακόλουθα:

1. Κατακερματισμός γνωστικών αντικειμένων και ελλιπή προγράμματα σπουδών
2. Αναντιστοιχία προγραμμάτων σπουδών με το διδακτικό και το ερευνητικό  
προσωπικό
3. Χωρική διασπορά τμημάτων και κατακερματισμός συγγενών τμημάτων εντός  
Ιδρυμάτων ή Σχολών
4. Ανυπαρξία ή ανακολουθία γνωστικών αντικειμένων τμημάτων με περιφερειακά  
συγκριτικά πλεονεκτήματα και εθνικούς στόχους
5. Ανορθολογική ανάπτυξη κτηριακών και υλικοτεχνικών υποδομών

Για το σκοπό αυτό, το Σχέδιο «Αθηνά» προβλέπει τη συγχώνευση συγγενών τμημάτων με  
στόχο (α) την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και τη δημιουργία Θυλάκων  
Αριστείας, (β) την επίτευξη της χωρικής συνοχής και αξιοποίησης υφιστάμενων κτηριακών  
και υλικοτεχνικών υποδομών, (γ) τη σύνδεση γνωστικών αντικειμένων με την εθνική  
αναπτυξιακή στοχοθεσία και τις περιφερειακές αναπτυξιακές προοπτικές, και (δ) την  
ανάπτυξη θεματικών Θυλάκων Αριστείας με επίτευξη οικονομικών κλίμακας.

Συνολικά, μέσω της εφαρμογής του Σχεδίου «Αθηνά» αναμένεται να προωθηθεί η  
Επιστημονική και η Τεχνολογική Εκπαίδευση, να συνδεθεί η Έρευνα και η Καινοτομία με την  
αγορά εργασίας, την επιχειρηματικότητα και την οικονομική γεωγραφία της χώρας, καθώς  
και να αναβαθμισθεί η ποιότητα ευρύτερα του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να καταστεί  
ανταγωνιστικό στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι εμφανής η ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής επάρκειας των  
ιδρυμάτων παροχής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κατά τα προτάγματα του κοινού  
Ευρωπαϊκού χώρου, καθώς και η εισαγωγή και εμπέδωση συστημάτων αυτο- και ετερο-  
αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και της αποτελεσματικότητας της πολιτικής των  
ιδρυμάτων αυτών. Έτσι ώστε να είναι δυνατή η σταδιακή αναβάθμιση της ποιότητας και η  
εξυπηρέτηση των προαναφερθέντων στόχων (του σχεδίου «Αθηνά»).

### 1.3 Θεματικοί Στόχοι

Με βάση τις προτεραιότητες και τις αρχές που έχουν τεθεί είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί  
ένα πλαίσιο στοχεύσεων-προτεραιοτήτων για το Εκπαιδευτικό σύστημα στη χώρα καθώς  
και για το ευρύτερο οικοσύστημα παραγωγής και διαχείρισης της γνώσης, στο οποίο θα  
πρέπει να συνεκτιμηθούν οι προτεραιότητες και οι ευρύτερες διεργασίες και διεθνείς  
τάσεις μεταβολών σε ό,τι αφορά την Έρευνα και την παραγωγή και διάχυση καινοτόμου

<sup>16</sup> [http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2013/130305\\_telikh\\_protash\\_athhna.pdf](http://www.minedu.gov.gr/publications/docs2013/130305_telikh_protash_athhna.pdf)

Το πλαίσιο αυτό θα απαντά στους **Θεματικούς Στόχους** του **Κοινού Πλαισίου Στρατηγικής**, για την επόμενη Προγραμματική Περίοδο, και μάλιστα σε αυτούς που αφορούν τους ανθρώπινους πόρους και την ανάπτυξη, ενώ θα είναι συμβατό με τις διατυπωμένες **Επενδυτικές Προτεραιότητες** («αιρεσιμότητες», προϋποθέσεις συμβατότητας) ειδικότερα του **Στόχου 10**, για την «Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση».

Οι προτεραιότητες αυτές θα πρέπει να προκύπτουν από μια επιστημονικά επαρκή και συγκριτική – σε σχέση με άλλες χώρες του ίδιου επιπέδου ανάπτυξης (π.χ. ΕΕ) - εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και αυτού για την έρευνα και την πολιτιστική δραστηριότητα, ιδιαίτερα δε σε ό,τι αφορά:

- (α) την ικανότητά του να τεκμηριώνει τις ανάγκες και να σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτικές για την εισαγωγή και επέκταση καινοτομιών («προσαρμοστικότητα»),
- (β) την αποτίμηση του εκπαιδευτικού (και ενδεχομένως και του ερευνητικού και πολιτιστικού) έργου σε όρους οικοδόμησης του λεγόμενου «μορφωτικού αποθέματος» (βασικές ικανότητες και κοινωνικό κεφάλαιο), και
- (γ) τη συστημική στήριξη βιώσιμων μηχανισμών σύνδεσης της εκπαίδευσης με την Έρευνα αλλά και την πολιτιστική δημιουργία, και ταυτόχρονα και με την αγορά εργασίας, με τρόπους που θα διευκολύνουν τη συνεχή αναβάθμιση των ικανοτήτων του ανθρώπινου κεφαλαίου, την εύκολη μετάβαση στην απασχόληση και επιστροφή στην εκπαίδευση, αλλά και σχήματα συνύπαρξης και διασύνδεσης μάθησης και εργασίας (δυσικά, με εφαρμογή συνήθως στους τομείς της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης-ανάπτυξης, σχήματα μαθητείας) αλλά και εκπαίδευσης και έρευνας και μάθησης και πολιτιστικής δραστηριότητας ή και δημιουργικότητας.

Ιδιαίτερα δε για τους τομείς της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και της διά βίου μάθησης, οι εθνικές αυτές προτεραιότητες θα πρέπει να ανταποκρίνονται και στην άμεση ανάγκη για την επαρκή και ανταποδοτική σύνδεση των άτυπων και μη τυπικών μορφών εκπαίδευσης με το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Έτσι ώστε (α) να μεγιστοποιούνται και πολλαπλασιάζονται οι ευκαιρίες και δυνατότητες πρόσβασης σε διάφορες μορφές ανταποδοτικής μάθησης των πολιτών (από την παιδική ηλικία και δια βίου), και (β) να συντηρείται με βιώσιμο τρόπο (αποδοτικά) ένας «ενάρετος» κύκλος συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας όλων των – δια-συνδεδεμένων – μορφών εκπαίδευσης, με την ταυτόχρονη συνεχή αναβάθμιση του μορφωτικού αποθέματος και της ποιότητας του ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου. Προϋποθέσεις που χαρακτηρίζουν και την οικοδόμηση ανταγωνιστικών συστημάτων Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας καθώς και Πολιτισμικής δημιουργίας και διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παράλληλα, το προτεινόμενο πλαίσιο στρατηγικής θα υποστηρίζει την υλοποίηση και άλλων Θεματικών Στόχων που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπης 2020», ιδίως σε αντικείμενα που άπτονται του τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης. Η συνεισφορά αναμένεται σε πρώτο επίπεδο – με

Η συνεισφορά του προτεινόμενου πλαισίου στο Θεματικός Στόχος 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας» επικεντρώνεται κυρίως σε θέματα διαχείρισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της έρευνας, ούτως ώστε να αξιοποιηθεί κατάλληλα και συνάμα να καταστεί ανταγωνιστικό σε διεθνές επίπεδο αλλά και να στελεχώσει κέντρα επιστημονικής και ερευνητικής αριστείας.

Ο Θεματικός Στόχος 2 «Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της χρήσης και ποιότητάς τους» παρουσιάζει εξίσου υψηλή συνάφεια με το προτεινόμενο στρατηγικό πλαίσιο για την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση, δεδομένης της σημασίας και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην αναβάθμιση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της ελκυστικότητας της εκπαίδευσης, καθώς και στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δομών της.

Επιπροσθέτως, το προτεινόμενο πλαίσιο στρατηγικής παρουσιάζει σημαντική συνάφεια με τους Θεματικούς Στόχους 8 «Πρώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού» και 9 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας». Όσον αφορά τον πρώτο, υποστηρίζεται η ενίσχυση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας καθώς και η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού σε νέες «οριζόντιες» δεξιότητες προκειμένου να καταστεί ανταγωνιστικό και απασχολήσιμο, καθώς και να τοποθετηθεί καλύτερα στην αγορά εργασίας μέσω δράσεων συμβουλευτικής απασχόλησης και επιχειρηματικότητας. Στη δύσκολη εποχή που ζούμε, η στρατηγική για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση συνδέεται επίσης στενά με την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας, δίδοντας έμφαση στην καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, στην υποστήριξη των Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων, αλλά και στη διεύρυνση της συμμετοχής των ενηλίκων σε δράσεις δια βίου μάθησης.

Σε δεύτερο επίπεδο, το προτεινόμενο στρατηγικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, συνεισφέρει στην υλοποίηση μιας σειράς Θεματικών Στόχων, έμμεσα κυρίως μέσω επικεντρωμένων δράσεων / θεματικών. Για παράδειγμα, η «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και του Γεωργικού τομέα και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (ΘΣ3) μπορεί να επιτευχθεί μέσω δράσεων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού είτε μέσω συλλογικών οργάνων των ΜΜΕ, ή ακόμα και με τη σύνδεση της Τεχνικής – Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τους τομείς της γεωργίας, αλιείας, κ.λπ., δεδομένου του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της χώρας στα εν λόγω αντικείμενα. Επίσης, μπορεί να υποστηριχθεί η «μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς» (ΘΣ 4), η «προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων» (ΘΣ 5), η «προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων» (ΘΣ 6) και η «προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων» (ΘΣ 7) μέσω της υποστήριξης θεματικών δράσεων σε σχολεία αλλά και σε ενήλικους εκπαιδευόμενους.

τό πλαίσιο αναφοράς για την εκπαίδευση και τη διαβίου μάθηση επικεντρώνεται και στην υλοποίηση του Θεματικού Στόχου 11 «Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσια διοίκησης» κυρίως μέσω της ενδυνάμωσης της αποδοτικότερης διαχείρισης και αξιολόγησης των δομών, των πόρων, των υπηρεσιών αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης, ιδίως με την ενίσχυση των ενδιάμεσων επιπέδων των αποφάσεων (π.χ. στο επίπεδο της σχολικής μονάδας).

### 1.3.1 Βασικές Κατευθύνσεις – Στρατηγική

Με γνώμονα τόσο την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τις πάγιες ανάγκες της χώρας για αναβάθμιση και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και διαβίου μάθησης, όσο και τις ευρωπαϊκές εκπαιδευτικές προτεραιότητες που εμπίπτουν στον Θεματικό Στόχο 10, προκύπτουν οι βασικές κατευθύνσεις για τη χάραξη και τον σχεδιασμό πολιτικής. Οι βασικές κατευθύνσεις συνιστούν ουσιαστικά την στρατηγική στον χώρο της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της διαβίου μάθησης, και ως εκ τούτου ομαδοποιούν θεματικά τους επιμέρους Ειδικούς Στρατηγικούς Στόχους που παρουσιάζονται στην επόμενη ενότητα.

Οι βασικές κατευθύνσεις για την επόμενη προγραμματική περίοδο είναι **τέσσερις** και συνοψίζονται στις εξής:

#### 1. Ανάπτυξη και βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών, των σπουδαστών, των φοιτητών και του ενήλικου πληθυσμού σε όλες τις μορφές μάθησης (α' βήθμια & β' βήθμια εκπαίδευση, ΤΕΕ, Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, γ' βήθμια, διαβίου).

- Εφαρμογή συνεκτικής, και τεκμηριωμένης στρατηγικής για την αντιμετώπιση της Πρόωρης Εγκατάλειψης Σχολείου (ΠΕΣ).
- Αύξηση του ποσοστού των παιδιών ηλικίας 4-6 ετών, στα οποία παρέχεται φροντίδα και προσχολική αγωγή, μέσω πιστοποιημένων δομών.
- Ενίσχυση μεταρρυθμίσεων και παρεμβάσεων για την αύξηση του επιπέδου Βασικών Ικανοτήτων και Εγκάρσιων Δεξιοτήτων, της Καινοτομίας και της Δημιουργικότητας καθώς και του Επιχειρηματικού Πνεύματος.
- Αξιολόγηση και αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Ενίσχυση και εφαρμογή μηχανισμών Διασφάλισης της Ποιότητας όλων των συντελεστών εκπαίδευσης και μάθησης (υποδομές, αποτελεσματική χρήση χρηματοδοτικών πόρων, εκπαιδευτικό δυναμικό, μέθοδοι οργάνωσης εκπαίδευσης και μάθησης, μαθησιακά αποτελέσματα) και ενίσχυση μηχανισμών ανατροφοδότησης και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και μάθησης.

προγραμμάτων Τεχνικής Εκπαίδευσης και Αρχικής Κατάρτισης ώστε να συμπεριλάβουν περισσότερα στοιχεία που βασίζονται στο περιβάλλον εργασίας (μικτή μάθηση).

- Ενίσχυση και διεύρυνση Συστημάτων Ευέλικτης Προσαρμογής Ικανοτήτων και Δεξιοτήτων ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές ανάγκες και να προάγεται αποτελεσματικά η δυνατότητα απασχόλησης.
- Διεύρυνση της κινητικότητας των αποφοίτων της κατώτερης βαθμίδας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, συμβάλλοντας σημαντικά στη μείωση της ΠΕΣ.
- Αύξηση του αριθμού των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ολοκληρώνουν έγκαιρα τις σπουδές τους
- Βελτίωση της ποιότητας επιστημονικών και τεχνικών ικανοτήτων μέσω της ενσωμάτωσης έρευνας και καινοτομίας
- Ενίσχυση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

## **2. Αξιοποίηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού**

- Αξιοποίηση των ΤΠΕ και των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων - προσαρμογή μεθόδων διδασκαλίας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- Ενδυνάμωση της διαχείρισης και αξιολόγησης των συντελεστών της εκπαίδευσης
- Προώθηση της ελκυστικότητας της εκπαίδευσης με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών
- Αναβάθμιση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού περιεχομένου

## **3. Σύνδεση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας**

- Αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών ώστε να εναρμονιστούν με τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας
- Αύξηση της κινητικότητας των ατόμων μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αναγνώριση και πιστοποίηση προσόντων (Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, Σύστημα Αναγνώρισης Προηγούμενης Μάθησης κλπ)
- Ενίσχυση συστημάτων για τον εντοπισμό εμποδίων στη ΔΒΜ, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους βασικούς ενδιαφερόμενους παράγοντες, ώστε να διαμορφώνονται ολοκληρωμένες

αμβάνονται έγκαιρα μέτρα για τη διευκόλυνση της

- Ενίσχυση και διεύρυνση Συστημάτων Ευέλικτης Προσαρμογής Ικανοτήτων και Δεξιοτήτων ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές ανάγκες και να προάγεται αποτελεσματικά η δυνατότητα απασχόλησης.
- Ενίσχυση και αναβάθμιση καθοδήγησης και παροχής συμβουλών στον τομέα της εκπαίδευσης και της σταδιοδρομίας (διά βίου συμβουλευτική).
- Ενίσχυση και Διεύρυνση της πρόσβασης των ΑμεΑ και των ατόμων που προέρχονται από Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες του πληθυσμού.

#### 4. Ενίσχυση της έρευνας και της Καινοτομίας

- Ενδυνάμωση των δεσμών με την τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Σύνδεση με τον επιχειρηματικό κόσμο και το διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον
- Διαγωνισμοί Καινοτομίας

Στην ενότητα που ακολουθεί, παρουσιάζονται και αναλύονται οι Ειδικόί Στρατηγικοί Στόχοι, οι οποίοι εξυπηρετούν τις ως άνω Βασικές Κατευθύνσεις.

##### 1.3.2 Ειδικόί Στρατηγικοί Στόχοι

Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων κάλεσε τους εποπτευόμενους φορείς του καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους να προτείνουν ειδικούς στρατηγικούς στόχους που θα στοχεύουν στην εξυπηρέτηση των θεματικών προτεραιοτήτων και θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση των προτάσεων που υποβάλλονται για τη διαμόρφωση του τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο του ΣΕΣ 2014-2020. Η αποτύπωση των προτάσεων έγινε μέσω μεθοδολογικού εργαλείου – ερωτηματολογίου, και τα αποτελέσματα τροφοδότησαν και απεικονίζονται στους προαναφερόμενους ειδικούς στρατηγικούς στόχους. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι φορείς έδωσαν μεγαλύτερη έμφαση στην πρόταση δράσεων και όχι ειδικών στρατηγικών στόχων, οι οποίες και κατατάσσονται επίσης στο πλαίσιο των προτεινόμενων ειδικών στρατηγικών στόχων.

Οι **Ειδικόί-Στρατηγικοί Στόχοι** ανταποκρίνονται σε προτεραιότητες με καταρχήν εκτιμημένη κοινωνικο-οικονομική προστιθέμενη αξία. Για την εκτίμηση αυτή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- (α) οι ανάγκες και προκλήσεις που η ελληνική κοινωνία αντιμετωπίζει στην επόμενη 8-10ετία (π.χ. ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό αλλά και κοινωνικό κεφάλαιο, για προγράμματα ενσωμάτωσης και αντιμετώπισης περιθωριοποίησης), και
- (β) οι προτεραιότητες που οι σύγχρονες κοινωνίες, και ιδιαίτερα αυτές στην Ευρώπη, υιοθετούν, οι οποίες σε σημαντικό βαθμό ανταποκρίνονται στους Θεματικούς Στόχους και τις αντίστοιχες επενδυτικές προτεραιότητες, και τέλος,



ανάπτυξης της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, οι προτεινόμενοι **Ειδικοί Στρατηγικοί Στόχοι** θα πρέπει να υπηρετούν (α) την αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, της δια βίου μάθησης, και της συστημικής συμβολής τους στην «έξυπνη» ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή, (β) την εκπαιδευτική πολιτική για την επόμενη δεκαετία (που θα λειτουργήσουν σε συνάφεια με το ΣΕΣ), και (γ) την ανάγκη ενίσχυσης της παρουσίας της ελληνικής πνευματικής δημιουργίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον ευρωπαϊκό και τον διεθνή χώρο, καθώς και της πολλαπλής αξιοποίησής τους με την εξάπλωση του διαδικτύου.

Σε κάθε περίπτωση, οι **Ειδικοί-Στρατηγικοί Στόχοι** θα πρέπει οπωσδήποτε να υπηρετούν τον **Θεματικό Στόχο 10** και έναν τουλάχιστον εκ των **Στόχων 1, 2, 8, 9 και 11**. Τέλος, θα πρέπει να υπηρετούν τουλάχιστον **δύο από τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του Στόχου 10**.

Σε αυτό το πλαίσιο, περιγράφονται ως ακολούθως οι Ειδικοί-Στρατηγικοί Στόχοι για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Εκπαιδευτικού Συστήματος και της συστημικής συμβολής του στην «έξυπνη» ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή. Στις καρτέλες παρουσιάζονται για κάθε Ειδικός Στρατηγικό Στόχο οι επενδυτικές προτεραιότητες του ΘΣ 10 που καλύπτει, η ενδεχόμενη κάλυψη επενδυτικών προτεραιοτήτων άλλων Θεματικών Στόχων, η περιγραφή του και η προσέγγιση της υλοποίησης, οι ωφελούμενοι, αναλύεται κατά περίπτωση η γεωγραφική διάσταση, και προτείνεται μια σειρά ενδεικτικών δράσεων. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω δράσεις έχουν προταθεί από μέλη της ΟΣΠ ή / και από τους εποπτευόμενους φορείς που προσκλήθηκαν από το Υ.ΠΑΙ.Θ., δεν είναι δεσμευτικές, και ορισμένες από αυτές καλύπτουν περισσότερους του ενός Ειδικούς Στρατηγικούς Στόχους, συμβάλλοντας στη συνεκτικότητα της προσέγγισης (βλ. και Παράρτημα).

**Προώθηση και ενίσχυση της προσχολικής εκπαίδευσης και αγωγής**

	αγωγής
<p><b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>□ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>□ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<p><b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (e-inclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και του συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και στη μετάβαση από κεντρικές υπηρεσίες σε τοπικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> </ul>
<p><b>Περιγραφή / Ανάλυση</b></p>	<p>Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση έχει οριστεί ο στόχος ότι μέχρι το 2020, τουλάχιστον το 95% των παιδιών ηλικίας 4 ως 6 (την ηλικία ένταξης στην υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση για την Ελλάδα) θα πρέπει να μετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τη Eurostat, η Ελλάδα το 2011 άγγιξε το 74,6% υπολειπόμενη κατά 18,6 μονάδες από τον Ευρωπαϊκό μέσον όρο του 93,2% (ΕΕ27). Συνολικά, στην ΕΕ27 το ποσοστό των μαθητών της προσχολικής εκπαίδευσης αποτελούσε το 14,1% όλων των μαθητών όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, όταν στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό άγγιζε το 7,7%. Η κατάσταση χειροτερεύει εξαιρετικά για τις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, όπου για παράδειγμα μόλις το 10% των παιδιών Ρομά συμμετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση.</p>

	<p>κρίνεται απαραίτητη η ανάληψη δράσεων με στόχο τη μείωση του ποσοστού των παιδιών, ιδίως των οικογενειών που ανήκουν στις ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, τα οποία γίνονται αποδέκτες ποιοτικής προσχολικής αγωγής και φροντίδας (early childhood education and care). Η προσχολική εκπαίδευση κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για τη μετέπειτα (εκπαιδευτική) πορεία των παιδιών, τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, την επιτυχή δια βίου μάθηση, την κοινωνική ένταξη, την προσωπική ανάπτυξη και την απασχόληση, λειτουργώντας συμπληρωματικά στην οικογενειακή φροντίδα και συνεισφέροντας στην εξισορρόπηση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή των γονέων. Έρευνες αποδεικνύουν ότι όσο υψηλότερες είναι οι επενδύσεις στην προσχολική εκπαίδευση, τόσο καλύτερη αξιοποίηση των επενδύσεων γίνεται στις επόμενες βαθμίδες.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Η επίτευξη του στόχου αναμένεται να αξιολογηθεί σε δύο διαστάσεις, οι οποίες ορίζουν και την προσέγγιση της υλοποίησης. Πρώτον, κρίνεται απαραίτητη η σημαντική αύξηση (τουλάχιστον 30% ώστε να υπερβεί οριακά το στόχο της ΕΤ2020) του ποσοστού των παιδιών ηλικίας 4-6 ετών που μετέχουν σε δομές προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω κινήτρων ενίσχυσης ή εξυπηρέτησης της ζήτησης με την προώθηση της ισότιμης πρόσβασης, της αύξησης της προσφοράς, χρηματοδότηση (ειδικά των Ευάλωτων Κοινωνικά Ομάδων), κ.λπ.</p> <p>Δεύτερον, προκρίνεται η ενίσχυση στην κατεύθυνση της ποιότητας, η οποία αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της πιστοποίησης των δομών (δημόσιων και ιδιωτικών) που προσφέρουν τις σχετικές υπηρεσίες και της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου που παρέχουν, της ενίσχυσης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται ή συνεργάζεται με τις εν λόγω δομές, το ποιοτικό εκπαιδευτικό υλικό, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, καθώς και την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της εκπαίδευσης.</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Παιδιά ηλικίας 4-6 ετών</li> <li>• Οικογένειες, κυρίως των μειονεκτούντων ομάδων του πληθυσμού</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2011, τα ποσοστά συμμετοχής των παιδιών 4 ετών στην προσχολική εκπαίδευση ήταν χαμηλά σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας (Αττική – 31,6%, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη – 57,5%, Κεντρική Μακεδονία – 62,3%, Θεσσαλία – 64,3%), με τα μεγαλύτερα ποσοστά να συναντώνται στη Δυτική Μακεδονία (83,9%) και στο Βόρειο Αιγαίο (81,8%).</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Πιστοποίηση δομών παροχής με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευσης και αγωγή.</li> <li>• Διεύρυνση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων και των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) καθώς και επέκταση του θεσμού Ενιαίου Αναμορφωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΑΕΠ) στις μονάδες προσχολικής εκπαίδευσης και αγωγής.</li> <li>• Αναβάθμιση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης μέσω της δημιουργίας καινοτόμων, δημιουργικών και υποστηρικτικών περιβαλλόντων αγωγής, της βελτίωσης του σχολικού κλίματος, και του εκπαιδευτικού έργου στο σύνολό του.</li> <li>• Ενίσχυση και διεύρυνση των δομών προσχολικής εκπαίδευσης και αγωγής με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της διεύρυνσης της πρόσβασης χωρίς διακρίσεις.</li> <li>• Υποστήριξη και ενίσχυση της προσβασιμότητας παιδιών ΑΜΕΑ και</li> </ul>

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

προέρχονται από Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ).  
διεύρυνση των Σχολείων Ειδικής Αγωγής στη προσχολική  
εκπαίδευση και αγωγή.

- Ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των παιδιών και των οικογενειών τους με την ενεργή συμμετοχή των γονέων και φορέων υποστήριξης της τοπικής κοινωνίας καθώς και εισαγωγή του θεσμού των Σχολών Γονέων.

Επιδόσεων των μαθητών σε γνώσεις και ικανότητες, με ταυτόχρονη μείωση της διασποράς των μεταξύ τους επιδόσεων, αλλά και μεταξύ των σχολικών μονάδων	
Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>□ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>□ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (EKT)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> </ul>
Περιγραφή / Ανάλυση	<p>Σύμφωνα με μελέτες (Hanushek and Woessmann, 2010<sup>17</sup>), η βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων (και όχι μόνον του ποσοστού παρακολούθησης) μπορεί να αποδώσει σημαντικά μακροπρόθεσμα οφέλη και να συμβάλει στην ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, το 23,3% των μαθητών στην Ελλάδα ήταν κάτω από αναγνωρισμένα ευρωπαϊκά ελάχιστα επίπεδα απαιτούμενων δεξιοτήτων (βλ. βαθμό 400 της PISA). Επίσης, σύμφωνα με τη μελέτη του ΟΟΣΑ για την Ελλάδα<sup>18</sup>, οι μαθητές 15-ετών της χώρας αξιολογήθηκαν κάτω του μέσου όρου στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και στις επιστήμες, ακόμα και όταν ελήφθη υπόψη η κατά κεφαλήν ετήσια δαπάνη (ανά μαθητή) και το κοινωνικό-οικονομικό τους υπόβαθρο. Επίσης, παρατηρήθηκαν σημαντικές αποκλίσεις στις μαθητικές επιδόσεις μεταξύ των γηγενών και των αλλοδαπών μαθητών. Ο στόχος αναφοράς της ΕΕ συνίσταται στο να περιοριστεί σε λιγότερο από 15% το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις στις βασικές δεξιότητες ως το 2020.</p> <p>Επιπρόσθετα, ο εν λόγω ειδικός στρατηγικός στόχος στοχεύει στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, επικεντρώνοντας ειδικότερα στις φάσεις της πρόληψης και της παρέμβασης. Στο πλαίσιο αυτό,</p>

<sup>17</sup> Hanushek, E.A. and Woessmann, L. (2010). European Expert Network on Economics of Education (2010). The cost of the low educational achievement in the European Union. EENEE Analytical Report No. 7.

<sup>18</sup> OECD (2011). Strong performers and successful reformers in education: Education policy advice for Greece. OECD Publishing.

	<p>ηση μιας σαφούς και συστηματικής στρατηγικής για τη γκατάλειψη του σχολείου αλλά και της αναβάθμισης των μαθητικών επιδόσεων. Επίσης, επιδιώκεται η σύγκλιση των επιδόσεων τόσο των μαθητών όσο και των σχολικών μονάδων, στο πλαίσιο της υπέρβασης των παρατηρούμενων ανισοτήτων λόγω μαθησιακών δυσκολιών, πολιτισμικών και άλλων παρόμοιων (κοινωνικών) παραγόντων.</p> <p>Επιπλέον, ο ειδικός στρατηγικός στόχος εστιάζει και στον εφοδιασμό των μαθητών με γνώσεις και δεξιότητες που θα τους υποστηρίξουν στο μέλλον τόσο στην εργασία τους όσο και στο ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες. Για το σκοπό αυτό, προκρίνεται η ενίσχυση των βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων – κλειδιών» (key competences) όπως οι ΤΠΕ, η επιχειρηματικότητα, η γνώση ξένων γλωσσών, κ.λπ. Η επιχειρηματικότητα αποτελεί ήδη από το 2010 μέρος του προγράμματος διδασκαλίας στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, δεν συνοδεύεται όμως από εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό, και αποτελεί μέρος μαθήματος επιλογής για τη γενική κατεύθυνση. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για τα μαθησιακά αποτελέσματα<sup>19</sup>. Όσον αφορά τις ξένες γλώσσες, το πρόβλημα εντοπίζεται μόνο στους μαθητές της δευτεροβάθμιας, όπου (σύμφωνα με στοιχεία του 2009) υπολείπονται του Ευρωπαϊκού μέσου όρου και άρα απαιτείται η λήψη μέτρων.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Παράλληλα με την αναβάθμιση των μαθητικών επιδόσεων, επιδιώκεται η σύγκλιση (πάντα με γνώμονα τη βελτίωση) των αποτελεσμάτων τόσο στο επίπεδο των μαθητών όσο και των σχολικών μονάδων, προκειμένου να αμβλυνθούν οι ανισότητες και να ενισχυθεί η ισότιμη πρόσβαση. Η υλοποίηση του στόχου πρέπει να βασιστεί σε συγκεκριμένους δείκτες αποτελεσματικότητας, οι οποίοι και θα παρακολουθούνται διαρκώς από τα αρμόδια όργανα πολιτικής, αλλά και από τα ίδια τα σχολεία και τους μαθητές, προκειμένου να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα έγκαιρα και έγκυρα. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Αξιολόγηση των μαθητικών επιδόσεων με βάση αναγνωρισμένα πρότυπα</li> <li>2. Παρακολούθηση των (μαθησιακών) αποτελεσμάτων σε επίπεδο σχολικής μονάδας, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και υποδομές (π.χ. ψηφιακή καρτέλα μαθητή)</li> <li>3. Ενίσχυση και αξιοποίηση του «ψηφιακού σχολείου»</li> <li>4. Ορισμός στρατηγικής, πλαισίου εφαρμογής και δεικτών παρακολούθησης για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με έμφαση στις Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες</li> <li>5. Εξυπηρέτηση του στόχου της ισότιμης πρόσβασης, του σεβασμού της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης (inclusion)</li> <li>6. Περαιτέρω ανάπτυξη των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας μέσω της αναβάθμισης των εκπαιδευτικών υποδομών, με έμφαση στη μείωση των γεωγραφικών ανισοτήτων και στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.</li> </ol>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Μαθητές σχολικής εκπαίδευσης</li> <li>• ΕΚΟ</li> <li>• Στελέχη πολιτικής της εκπαίδευσης</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το έτος 2011, κατά μέσον όρο το 8,6% του πληθυσμού ήταν παιδιά που φοιτούσαν στην πρωτοβάθμια και κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 1-2), με τα μικρότερα ποσοστά να</p>

<sup>19</sup> EACEA (2012) Entrepreneurship education at school in Europe. National strategies, curricula and learning outcomes. Eurydice.

	<p>ιρο (7,6%) και στην Αττική (8,0%), και τα μεγαλύτερα στην – Θράκη (9,3%) και στο Νότιο Αιγαίο και την Κρήτη (10,5%).</p> <p>Όσον αφορά την ανώτερη δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση (ISCED3 (GEN) ως ποσοστό των συμμετεχόντων συνολικά στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (που περιλαμβάνει δηλαδή και την Τ-Ε εκπαίδευση), ο μέσος όρος της χώρας κυμάνθηκε στο 68,3%, με τη μικρότερη συμμετοχή να καταγράφεται στο Βόρειο Αιγαίο (59,2%) και στην Κρήτη (61,5%) και τη μεγαλύτερη στη Στερεά Ελλάδα (75,7%), την Αττική (72,2%), την Πελοπόννησο (71,0%) και τα νησιά του Ιονίου (70,6%).</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση, μέσω της αναθεώρησης των Προγραμμάτων Σπουδών Α΄βάθμιας και Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης, της ενίσχυσης προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας, της παροχής οργανωμένης ψυχο-κοινωνικής ενδοσχολικής υποστήριξης, της ανάπτυξης διακρατικών συνεργασιών και της υποστήριξης του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού.</li> <li>• Υιοθέτηση μιας σαφούς και συστηματικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής και τη μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και σχεδιασμός κατάλληλα στοχευμένων δράσεων (ενίσχυσης της πρόσβασης και ένταξης στην εκπαίδευση) για τις Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες (Μετανάστες, Ρομά, μονογονεϊκές κ.λπ.) και για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές.</li> <li>• Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης με τη στήριξη δράσεων δημιουργίας, επικοινωνιακής αξιοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, επαναχρησιμοποίησης και διαμοίρασης ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου.</li> <li>• Επέκταση του θεσμού των ΕΑΕΠ και ΖΕΠ και αναβάθμιση του θεσμού του ολόημερου σχολείου</li> <li>• Ενίσχυση της εξωστρέφειας των σχολικών μονάδων για την αειφόρο ανάπτυξη, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό, την αγωγή υγείας, την τοπική ανάπτυξη και καινοτομία, τον εθελοντισμό και την κοινωνική συνοχή.</li> <li>• Εξορθολογισμός των προγραμμάτων σπουδών στην κατεύθυνση βελτίωσης βασικών ικανοτήτων και εγκάρσιων δεξιοτήτων καινοτομίας και δημιουργικότητας</li> <li>• Εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων ενεργητικής μάθησης ώστε να βελτιωθεί η ελκυστικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος, η αποτελεσματικότητα της μάθησης και η μείωση της σχολικής διαρροής.</li> </ul>

Ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της Τ-Ε	
<b>Εκπαίδευσης και της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και ενίσχυση της σύνδεσης τους με την αγορά εργασίας</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>□ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>□ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (e-inclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών για τη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ11: Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη ικανοτήτων των εμπλεκόμενων στην παροχή υπηρεσιών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικών πολιτικών καθώς και τομεακά και χωρικά σύμφωνα για κινητοποίηση υπέρ των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Η Τ-Ε Εκπαίδευση και η Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση δεν αποτελούν δημοφιλείς επιλογές για τους μαθητές στην Ελλάδα. Οι λόγοι εντοπίζονται στη «μειωμένη κοινωνική καταξίωση» που προσφέρουν τα σχετικά απολυτήρια στους αποφοίτους τους, στα ανεπαρκή – σε αρκετές περιπτώσεις – προγράμματα σπουδών σε σχέση με τις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και στην απουσία πρακτικής / εφαρμοσμένης γνώσης που προσφέρουν στους μαθητές.</p> <p>Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη με αντικείμενο την αποτύπωση της</p>



	<p>σης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ<sup>20</sup>, η συντριπτική πλειοψηφία των (ολούνται σε αντικείμενα διαφορετικά από αυτά στα οποία εκπαιδεύτηκαν. Επιπλέον, οι ειδικότητες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες παρουσιάζουν τάσεις μεγαλύτερης ανάπτυξης έναντι των τεχνικών ειδικοτήτων, με προφανείς επιπτώσεις στο παραγωγικό μοντέλο της οικονομίας.</p> <p>Σημαντικά προβλήματα εντοπίζονται επίσης στα ζητήματα των επαγγελματικών δικαιωμάτων, στην απουσία της «μαθητείας» από τις ΕΠΑΣ του ΥΠΑΙΘΠΑ (έναντι των ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ), στην αναντιστοιχία του αριθμού των μαθητών κάθε ειδικότητας με τα σχολεία που τις λειτουργούν, στην αξιοποίηση του προσωπικού, και στην περιορισμένη πρακτική εξάσκηση των μαθητών στα σχολικά εργαστήρια.</p> <p>Με την ενίσχυση της Τ-Ε Εκπαίδευσης, αναμένεται να καταπολεμηθεί η έννοια της πρόωρης εγκατάλειψης (τομέας <i>πρόληψης</i>) μιας και θα δοθεί κίνητρο στους μαθητές να παραμείνουν στην εκπαίδευση, έστω και αν αναγκαστούν ή επιλέξουν να εγκαταλείψουν τη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επίσης, θα διασυνδεθεί περαιτέρω η εκπαίδευση με την αγορά εργασίας, με συνέπεια οι νέοι που επιδιώκουν την ταχύτερη είσοδό τους στην αγορά να το επιτύχουν αυτό εφοδιασμένοι με τις κατάλληλες (αρχικές) γνώσεις και δεξιότητες, έτσι ώστε να καλυφθούν καλύτερα οι ανάγκες των τοπικών οικονομιών. Και αυτό θα συμβεί με την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, την υλοποίηση του συστήματος της «μαθητείας» / πρακτικής άσκησης, την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της Τ-Ε, και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.</p> <p>Η Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση – υλοποιούμενη μέσω των Ι.Ε.Κ. αποτελεί έναν δεύτερο κύκλο σπουδών(μετα-δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση) όπου και εντάσσονται δραστηριότητες που προσφέρουν βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη. Οι απόφοιτοί της προετοιμάζονται για να λάβουν Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης, αναγνωρισμένο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ. Στόχος και εδώ αποτελεί η αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της προσφερόμενης εκπαίδευσης, καθώς και η σύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω προγραμμάτων πρακτικής άσκησης / μαθητείας.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Η αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της Τ-Ε Εκπαίδευσης και της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης προκρίνεται να υλοποιηθεί και εν συνεχεία να αξιολογηθεί στις ακόλουθες διαστάσεις και προτεραιότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Αναβάθμιση του τίτλου ολοκλήρωσης της Τ-Ε εκπαίδευσης, τόσο σε επίπεδο πιστοποίησης ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όσο και κοινωνικής αναγνώρισης</li> <li>2. Αποτελεσματική σύνδεση της Τ-Ε Εκπαίδευσης και της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τον κόσμο των επιχειρήσεων</li> <li>3. Διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας των νέων, με την απόκτηση πρακτικής εμπειρίας μέσω της συμμετοχής τους σε προγράμματα «μαθητείας»</li> <li>4. Άρση των εμποδίων που σχετίζονται με την ένταξη στην αγορά εργασίας</li> </ol>

<sup>20</sup> Έργο: Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ, με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. ΙΤΥΕ Διόφαντος, 2011.

	<p>ιθώς και καταπολέμηση της αναντιστοιχίας μεταξύ των και των προσφερόμενων προσόντων (Εθνικό Πρόγραμμα Πινακισμών 2011-2014)</p> <p>5. Έμφαση στη σύνδεση εκπαίδευσης / κατάρτισης και εργασίας σε τοπικό επίπεδο με τη σύναψη «συμφώνων συνεργασίας» και τη διαμεσολάβηση αντιπροσωπευτικών φορέων του ιδιωτικού τομέα</p>
<b>Ωφελούμενοι</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Νέοι και νέες που επιδιώκουν την ταχύτερη ένταξή τους στην εργασία</li> </ul>
<b>Γεωγραφική Διάσταση</b>	<p>Το 2011, στην Ελλάδα φοιτούσαν συνολικά 114.876 άτομα στα σχολεία της Τ-Ε εκπαίδευσης, με τη μεγαλύτερη συμμετοχή να συναντάται στην Αττική (34.062 άτομα) και στην Κεντρική Μακεδονία (22.413 άτομα), και τη μικρότερη στα νησιά του Ιονίου (2.174), στο Βόρειο Αιγαίο (2.805 άτομα), στην Ήπειρο (3.478), στη Δυτική Μακεδονία (3.869) και στη Στερεά Ελλάδα (3.925 άτομα). Όσον αφορά την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, τα στοιχεία της Eurostat (για το 2011) υποδεικνύουν την ύπαρξη μόλις 16.849 ατόμων, από τα οποία τα 6.489 βρίσκονταν στην Αττική και ακολουθούσε η Κεντρική Μακεδονία με 3.700 συμμετοχές. Στον αντίποδα, το Βόρειο Αιγαίο συμμετείχε με μόλις 146 άτομα, η Ήπειρος με 275, τα Ιόνια Νησιά με 304, και το Νότιο Αιγαίο με 371 μαθητές.</p>
<b>Ενδεικτικές Δράσεις</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της ελκυστικότητας της Τ-Ε στο πλαίσιο εφαρμογής ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών, με τοπικά χαρακτηριστικά και με εξειδίκευση τομέων εκπαίδευσης, της υλοποίησης προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και της παροχής οργανωμένης ψυχο-κοινωνικής ενδοσχολικής υποστήριξης.</li> <li>• Αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης έτσι ώστε να προσαρμοστούν στις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας, και ενίσχυση της σύνδεσης των συστημάτων (Τ-Ε και ΑΕΚ) εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και το χώρο της επιχειρηματικότητας, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.</li> <li>• Καθιέρωση κινήτρων-παροχών και ευκαιριών πρόσβασης και παρακολούθησης των σπουδών, ιδίως των νέων που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικά και εισοδηματικά ομάδες και ΑΜΕΑ.</li> <li>• Σχεδιασμός και αναβάθμιση προγραμμάτων με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση με στόχο την όσο το δυνατόν αμεσότερη σύνδεση του πεδίου της εκπαίδευσης – κατάρτισης με την αγορά εργασίας σε μορφές ευέλικτης και προσαρμοσμένης κατάρτισης σε επιχειρήσεις (ενδο-επιχειρησιακή κατάρτιση).</li> <li>• Αναβάθμιση δεξιοτήτων και ικανοτήτων τεχνικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης μέσω της ενίσχυσης της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.</li> <li>• Ενίσχυση και διεύρυνση συστημάτων ευέλικτης προσαρμογής δεξιοτήτων στη τεχνική εκπαίδευση και αρχική επαγγελματική κατάρτιση ώστε να ανταποκρίνονται στη συνεχή και ενδεδειγμένη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές ανάγκες και να προάγεται αποτελεσματικά η δυνατότητα απασχόλησης).</li> </ul>

ποδοτικότερης διαχείρισης και αξιολόγησης των δομών, πόρων, υπηρεσιών και του ανθρώπινου δυναμικού της Εκπαίδευσης ιδίως με αξιοποίηση πληροφοριακών συστημάτων	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ11: Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και τη χρηστή διακυβέρνηση (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημοσίων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και προς στήριξη ενεργειών όσον αφορά τη θεσμική ικανότητα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Μέχρι σήμερα, η παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τα μέλη της εκπαίδευσης χαρακτηριζόταν από «νησίδες αυτοματοποίησης», έλλειψη μηχανογράφησης σε αρκετά επίπεδα της διοικητικής ιεραρχίας και ιστορικών ψηφιακών δεδομένων, καθώς και από ένα δαιδαλώδες νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το αποτέλεσμα ήταν η (μερική) αδυναμία του διοικητικού μηχανισμού να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στον εποπτικό του ρόλο, σε διάφορα επίπεδα. Τα προβλήματα αυτά έχουν αρχίσει να επιλύονται με μια σειρά δράσεων (μέσω του ΕΣΠΑ), υπάρχουν όμως ακόμα αρκετά ζητήματα που καθιστούν προβληματική την εκπαιδευτική διαδικασία.</p> <p>Για το σκοπό αυτό προκρίνεται η ενδυνάμωση της αποδοτικότερης διαχείρισης και αξιολόγησης των δομών, των πόρων, των υπηρεσιών, αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού της Εκπαίδευσης. Ο στόχος αυτός αναμένεται να επιτευχθεί με την αξιοποίηση, τη βελτίωση, την επέκταση αλλά και την ολοκλήρωση πληροφοριακών συστημάτων, διαδικασιών και υποδομών σε ένα</p>

	<p>ια αποτελεσματικό και αποδοτικό μοντέλο ηλεκτρονικής ντονισμού. Το οποίο και θα υποστηρίζει τόσο τη λήψη των αποφασεων σε κεντρικό (βλ. χάραξη πολιτικής) αλλά και σε κατώτερα επίπεδα (π.χ. οργάνωση και λειτουργία σχολικής μονάδας, ενίσχυση ψηφιακού σχολείου). Στο πλαίσιο αυτό, το σχετικά μικρό μέγεθος της εκπαίδευσης στην Ελλάδα, σε συνάρτηση με την κεντρικά καθοριζόμενη δομή και λειτουργία των μονάδων της, ευνοούν την υιοθέτηση κεντρικών μοντέλων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και αξιοποίησης των ΤΠΕ για αποτελεσματική και «έξυπνη» διοίκηση.</p> <p>Τα οφέλη μιας τέτοιας προσέγγισης είναι πολλαπλά:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση και τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και τον εποπτικό / αποτελεσματικό έλεγχο που βασίζεται σε πραγματικά αλλά και ιστορικά δεδομένα</li> <li>• πρόσβαση όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας στις παραμέτρους, τα δεδομένα και τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, κ.λπ.</li> <li>• υποστήριξη μιας «έξυπνης» διοίκησης η οποία δυνητικά δημιουργεί ένα συνολικά αποδοτικότερο κι αποτελεσματικότερο σχολικό περιβάλλον.</li> <li>• Καλύτερη αξιοποίηση των κονδυλίων για την εκπαίδευση.</li> </ul> <p>Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση των ενδιάμεσων επιπέδων αποφάσεων, και ειδικότερα αυτού της σχολικής μονάδας, και μάλιστα για το σύνολο του εκπαιδευτικού έργου (υποδομές, παιδαγωγικές και οργανωτικές πρόνοιες και ανθρώπινο δυναμικό), έτσι ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου με μέτρα πρόληψης αλλά και παρέμβασης.</p> <p>Όσον αφορά τον τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, προκρίνεται η ενδυνάμωση των οργανωτικών δομών και των διοικητικών οργάνων των ιδρυμάτων, με την εμπειριστατωμένη αξιοποίηση της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού-μελετητικού έργου, καθώς και την υιοθέτηση διαδικασιών προγραμματισμού, αποδοτικών προτύπων κόστους (αύξηση της σχετικής συμμετοχής του κόστους επιστημονικού-ερευνητικού έργου με τον περιορισμό του διοικητικού) και αξιόπιστων σχημάτων συνεργασίας με την οικονομία, για την αξιοποίηση των αποφοίτων (τοποθέτηση στην αγορά εργασίας) καθώς και για την προώθηση επενδυτικών δραστηριοτήτων στην έρευνα και την καινοτομία, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Για την παρακολούθηση της επιτευξιμότητας του στόχου προτείνεται η σύσταση μιας συνεκτικής επιτελικής ομάδας στο ΥΠΑΙΘΠΑ, με αντικείμενο α) την παρακολούθηση της συνολικής δράσης, β) τη θέσπιση κεντρικών στόχων για την εφαρμογή πολιτικών, γ) την εμπλοκή των κατάλληλων φορέων στα πλαίσια της υλοποίησης του στόχου, δ) την παρακολούθηση δεικτών, στατιστικών μεγεθών κ.α. παραμέτρων που σχετίζονται με τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Συνολικά, η υλοποίηση πρέπει να θέτει προτεραιότητα στα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Διαρκής αξιολόγηση και ανατροφοδότηση του συστήματος λήψης αποφάσεων, με έμφαση στις δομές, τους πόρους, τις προσφερόμενες υπηρεσίες στους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς</li> <li>2. Επέκταση της αξιολόγησης σε όλους τους συντελεστές του εκπαιδευτικού έργου καθώς και συστηματική αξιοποίηση διαδικασιών ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (και των μαθησιακών αποτελεσμάτων). Σύμφωνα με τη μελέτη του ΟΟΣΑ για την Εκπαίδευση, η Ελλάδα είναι μια από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρώπη</li> </ol>

εί εξωτερική αξιολόγηση για τα μαθησιακά αποτελέσματα, τη διδασκαλία.

	3. Αναρασμοιοη ποιότητας εκπαίδευσης μέσω αναβάθμισης της Διοίκησης Εκπαίδευσης
<b>Ωφελούμενοι</b>	Ωφελούμενοι από την επίτευξη του στόχου είναι δυνητικά όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, δηλαδή οι μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί καθώς και το διοικητικό προσωπικό της εκπαίδευσης
<b>Γεωγραφική Διάσταση</b>	Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος αφορά / καλύπτει οριζόντια όλες τις Περιφέρειες της χώρας.
<b>Ενδεικτικές Δράσεις</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Θεσμική ενίσχυση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης της εκπαίδευσης μέσω υιοθέτησης καλών πρακτικών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κι αξιοποίησης προηγμένων μεθόδων ΤΠΕ στη λήψη αποφάσεων.</li> <li>• Διεύρυνση του θεσμού της αξιολόγησης των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου στη Α΄βαθμια και Β΄βαθμια εκπαίδευση</li> <li>• Εισαγωγή εθνικού πλαισίου ποιότητας στη ΔΒΜ, με παρακολούθηση/αξιοποίηση των αποτελεσμάτων διασφάλισης ποιότητας βασικών δεξιοτήτων-ικανοτήτων</li> <li>• Διεύρυνση της εφαρμογής του συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στη Γ/θμια Εκπαίδευση με αποτελεσματικότερη αποτίμηση- αξιολόγηση του εκπαιδευτικού – ερευνητικού έργου</li> <li>• Σύνδεση των δεδομένων της εκπαιδευτικής πραγματικότητας με οικονομικούς δείκτες προκειμένου να υποστηριχτεί η λήψη αποφάσεων και η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων του εκπαιδευτικού συστήματος.</li> <li>• Επεξεργασία και εφαρμογή Εθνικής Στρατηγικής για τον Γραμματισμό, από την προσχολική έως την εκπαίδευση ενηλίκων.</li> <li>• Δικτύωση και συνεργασία σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων της Δια Βίου Μάθησης.</li> <li>• Δημιουργία παρατηρητηρίου καταγραφής και διαρκούς παρακολούθησης του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.</li> </ul>

<b>ψηφιακών εκπαιδευτικών υπηρεσιών, συστημάτων και εργαλείων ΤΠΕ για την προώθηση της δημιουργίας καινοτόμων περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικού εμπορίου (ecommerce) και ενίσχυση ζήτησης ΤΠΕ (ΕΤΠΑ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στρατηγικός Στόχος αποσκοπεί στην ενσωμάτωση σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογικών συστημάτων (βασικός υποστηρικτικός εξοπλισμός) στην εκπαιδευτική διαδικασία (σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά και στη Δια Βίου Μάθηση) που εν δυνάμει θα προωθήσουν καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές και παράλληλα θα διαμορφώσουν το κατάλληλο υπόβαθρο για την πλήρη ενσωμάτωση εκπαιδευόμενων με ειδικές ανάγκες (π.χ., προβλήματα όρασης, κινητικά προβλήματα) στην εκπαιδευτική διαδικασία (περιορισμός σχολικής διαρροής και προώθηση ισότιμης πρόσβασης).</p> <p>Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου στόχου θα επιδιωχθεί η παιδαγωγική αξιοποίηση καινοτόμου εξοπλισμού στην εκπαίδευση, η οποία θα επιτρέψει στην εκπαιδευτική κοινότητα να πειραματιστεί πέρα από παραδοσιακές δομές και πρακτικές ενθαρρύνοντας την προσωπική εξερεύνηση, την αλληλο-διδασκαλία και την ψυχαγωγική εκπαίδευση. Επίσης, θα υποστηριχθεί η έρευνα και η ανάδειξη των αποτελεσμάτων καινοτόμων προσεγγίσεων διδασκαλίας και μάθησης με αξιοποίηση ΤΠΕ μέσα από μεγάλης κλίμακας εφαρμογές σε σχολεία (όπου περιλαμβάνεται προμήθεια υποδομών, προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και αξιολόγηση).</p> <p>Επιπλέον, μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ θα υποστηριχθεί η Δια Βίου Μάθηση</p>

	<p>ν γνώσεων (βλ. διδασκαλία) όσο και στο επίπεδο των τήρια καλλιέργειας επαγγελματικών δεξιοτήτων). Αλλά και στην αμφορομη και συσπαστική σύνδεση της T-E και της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Η προτεραιότητα αυτή μπορεί να υποστηριχθεί από την εμπειρία υλοποίησης του «Ψηφιακού Σχολείου», και να επεκταθεί – με τις κατάλληλες παρεμβάσεις – και στη Δια Βίου Μάθηση.</p>
<b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b>	<p>Οι μηχανισμοί παρακολούθησης της επιτευξιμότητας του προτεινόμενου Ειδικού Στρατηγικού Στόχου θα επικεντρώνονται στα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Στη διασφάλιση της ποιότητας κατά την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων που ανταποκρίνονται στον Ειδικό Στρατηγικό Στόχο, με την εγκαθίδρυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων διορθωτικών και προληπτικών ενεργειών</li> <li>2. Στην πραγματοποίηση ενεργειών εσωτερικής αξιολόγησης</li> <li>3. Στην αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων</li> <li>4. Στη συμβατότητα των νέων ψηφιακών εκπαιδευτικών υπηρεσιών, συστημάτων και εργαλείων ΤΠΕ με τις σύγχρονες και μελλοντικές παιδαγωγικές πρακτικές</li> </ol>
<b>Ωφελούμενοι</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Μαθητές, φοιτητές, δια βίου εκπαιδευόμενοι</li> <li>• Εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης</li> </ul>
<b>Γεωγραφική Διάσταση</b>	<p>Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος αφορά / καλύπτει οριζόντια όλες τις Περιφέρειες της χώρας.</p>
<b>Ενδεικτικές Δράσεις</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Αξιοποίηση καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογικών συστημάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη διαμόρφωση ευέλικτου και πρωτοποριακού προγράμματος σπουδών όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, και επέκταση στη μη τυπική.</li> <li>• Δημιουργία του απαραίτητου πλαισίου (υποδομές, θεσμικές παρεμβάσεις, υποστηρικτικός μηχανισμός) για τη δημιουργία online εκπαιδευτικού υλικού (στο πρότυπο των MOOCs) με στόχο την ταχύτατη προσαρμογή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε άμεσες ανάγκες.</li> <li>• Δημιουργία ολοκληρωμένου μηχανισμού αξιολόγησης, παρακολούθησης, συντήρησης, επέκτασης, ανανέωσης, προσαρμογής και υποστήριξης της χρήσης από εκπαιδευτικούς με αντικείμενο το ελεύθερο εκπαιδευτικό υλικό και το λογισμικό ανοικτού κώδικα.</li> <li>• Δημιουργία συνθηκών για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ψηφιακές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, συστήματα και εργαλεία ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής πρόσβασης.</li> <li>• Ενθάρρυνση της έρευνας και ανάδειξη των αποτελεσμάτων καινοτόμων προσεγγίσεων διδασκαλίας και μάθησης με αξιοποίηση ΤΠΕ μέσα από μεγάλης κλίμακας εφαρμογές σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.</li> <li>• Δημιουργία καινοτόμων περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης, και διά βίου μάθησης και περιβαλλόντων για αξιολόγηση αποτελεσμάτων εκπαίδευσης με ψηφιακά εργαλεία.</li> <li>• Βελτίωση υπαρχόντων και προώθηση της ανάπτυξης νέων μηχανισμών για πιστοποίηση και αναγνώριση ψηφιακών δεξιοτήτων περιλαμβανομένων όσων αποκτούνται σε περιβάλλοντα άτυπης, μη-τυπικής εκπαίδευσης, ή/και online.</li> <li>• Διεύρυνση και υποστήριξη ψηφιακών υποδομών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και στη ΔΒΜ .</li> </ul>



*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

κότερη σύνδεση των αναγκών των διδασκόντων και των  
/ και εξωστρέφεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της  
δημιουργίας περισσότερων δικτύων ΤΠΕ.



<b>μετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση και ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς της με την αναβάθμιση του επιπέδου των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li><input type="checkbox"/> Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (e-inclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση της φιλικής προς την απασχόληση ανάπτυξης, μέσω της ανάπτυξης του τοπικού δυναμικού ως μέρος της χωρικής στρατηγικής συγκεκριμένων περιοχών, μεταξύ άλλων βελτιώνοντας την πρόσβαση προς και την ανάπτυξη συγκεκριμένων φυσικών και πολιτιστικών πόρων (ΕΤΠΑ)</li> <li>✓ Τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και ενίσχυση για μηχανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες σε επίπεδο γειτονιάς για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, όταν οι δράσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ΕΚΤ (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα (Community-led local development strategies) (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> </ul>

#### Ανάλυση

οιχεία υποδεικνύουν ότι τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες απειλούνται περισσότερο από την ανεργία και τη φτώχεια, ενώ στη ζωή τους θα εξαρτώνται, σε μεγάλο βαθμό, από κοινωνικές παροχές. Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2012 στην Ελλάδα το 34,3% του πληθυσμού (μεταξύ 25-64) έχει το πολύ ολοκληρώσει το γυμνάσιο (ISCED 2) (Μ.Ο. ΕΕ27=25,8%). Εξαιρετικά ελπιδοφόρο κρίνεται το γεγονός ότι το 85,4% των νέων ηλικίας 20-24 ετών έχει ολοκληρώσει το λύκειο (Μ.Ο. ΕΕ27=80,2%).

Όσον αφορά τη συμμετοχή όμως στη Δια Βίου Μάθηση στην Ελλάδα, αυτή περιορίστηκε το 2012 μόλις στο 2,9% (έναντι 9,0% στην ΕΕ27) με το στόχο για το 2020 να ορίζεται στο εξαιρετικά φιλόδοξο (τουλάχιστον για την Ελλάδα) 15%. Σε ό,τι αφορά τους αλλοδαπούς, και σε αντίθεση με τη γενική ευρωπαϊκή τάση αυξημένης συμμετοχής τους στη ΔΒΜ (ΕΕ27 9,9% σε σχέση με τον εθνικό μ.ο. 9,5%), κυρίως λόγω της συμμετοχής τους σε μαθήματα γλωσσομάθειας αλλά και λόγω των υψηλότερων ποσοστών ανεργίας, στην Ελλάδα κυμαίνεται σε επίσης χαμηλά επίπεδα (1,2%). Πολύ χαμηλό είναι και το ποσοστό ατόμων που συμμετέχουν στη ΔΒΜ με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, μόλις 0,4%, όπως και στις υπόλοιπες χώρες.

Επιπρόσθετα, στη χώρα μας, η ΔΒΜ αντί να αμβλύνει τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες, τις ενισχύει, καθώς το ποσοστό συμμετοχής των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι περίπου διπλάσιο από το ποσοστό συμμετοχής των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας και οκταπλάσιο των αποφοίτων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η συμμετοχή των ενηλίκων σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης φθίνει στις μεγαλύτερες ηλικίες (σχεδόν μηδενίζεται μετά την ηλικία των 55 ετών), είναι κατά πολύ μικρότερη στους εργαζόμενους, αγρότες και βιοτέχνες, σε σύγκριση με τα στελέχη των επιχειρήσεων και των τραπεζών, καθώς επίσης και στους ανέργους και οικονομικά μη ενεργούς σε σχέση με τους απασχολούμενους. Ιδιαίτερα περιορισμένη επίσης είναι η συμμετοχή στη διά βίου μάθηση ενηλίκων ατόμων με αναπηρία και γενικά ατόμων από ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Επισημαίνεται επίσης ότι οι πιθανότητες συμμετοχής των κατοίκων αστικών περιοχών σε σύγκριση με τους κατοίκους ημιαστικών και αγροτικών περιοχών είναι σχεδόν διπλάσιες, ενώ ιδιαίτερα δύσκολη είναι η συμμετοχή κατοίκων ορεινών, απομακρυσμένων και νησιωτικών περιοχών. Τέλος, έχει διαπιστωθεί ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις επενδύουν πολύ λιγότερο στην εκπαίδευση του προσωπικού τους σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Συνεπώς πρέπει να ληφθεί μέριμνα για τη βέλτιστη πρόσβαση σε δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης ιδίως για άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, για νέους που δεν απασχολούνται επαγγελματικά, ούτε παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση και για ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων για την αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων/ικανοτήτων τους με στόχο την προαγωγή της απασχόλησης, της ενεργού συμμετοχής στα κοινά και της κοινωνικής συνοχής.

Την ίδια στιγμή, παρά την υψηλή ανεργία, ο αριθμός των ατόμων με υψηλές δεξιότητες παραμένει μικρός, και εμφανίζονται ελλείψεις σε επαγγέλματα υψηλής εξειδίκευσης, όπως στις επιστήμες της υγείας, σε επαγγέλματα συναφή με τη διδασκαλία, τις νέες τεχνολογίες, το περιβάλλον αλλά και στις πωλήσεις και στις υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό προκρίνεται η συστηματική αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου, μέσω της συμμετοχής στη Δια Βίου Μάθηση, έτσι ώστε

<p><b>Προσεγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Η ενίσχυση της συμμετοχής του ενήλικου πληθυσμού στη Διά Βίου Μάθηση (εκπαίδευση και κατάρτιση) πρέπει να γίνει μέσω της ανάπτυξης εύκολα προσβάσιμων συστημάτων πληροφόρησης και προσανατολισμού, δράσεων δεύτερης (ή και πολλαπλής) ευκαιρίας, καθώς και άλλων ελκυστικών πρωτοβουλιών, ιδίως για άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, για νέους που δεν απασχολούνται επαγγελματικά, ούτε παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση και για ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων. Επίσης, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων του πληθυσμού, προκειμένου να υποστηριχθεί η κινητικότητα στην αγορά εργασίας και η απασχόληση.</p> <p>Προκειμένου η εκπαίδευση και η κατάρτιση να συνδεθούν με τις συνθήκες του οικονομικού πεδίου, απαιτείται μια σαφής αποτύπωση του παραγωγικού και αναπτυξιακού προτύπου της χώρας σε μεσοπρόθεσμη βάση και η υπέρβαση των αποσπασματικών και άκαρπων προσπαθειών, που έγιναν στο πλαίσιο μιας αμφιβόλου αποτελεσματικότητας επιδοματικής πολιτικής κατά την προηγούμενη δεκαετία στη χώρα μας, για την απορρόφηση ανέργων που παρακολούθησαν προγράμματα των ΚΕΚ σε αντίστοιχες θέσεις στην αγορά εργασίας.</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ενήλικες εκπαιδευόμενοι</li> <li>• Άνεργοι και άτομα με αυξημένες εκπαιδευτικές ανάγκες</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, οι ενήλικες 25-64 ετών που εκπαιδεύονται αγγίζουν μόλις το 2,9% (2012) στην Ελλάδα, όταν ο ΕΕ27 μέσος όρος κυμαίνεται στο 9%. Σε επίπεδο περιφερειών, το μεγαλύτερο ποσοστό απαντάται στην Αττική (4,4%) ενώ τα μικρότερα στη Στερεά Ελλάδα (1%), στην Ήπειρο (1,1%), στην Πελοπόννησο (1,2%) και στο Νότιο Αιγαίο (1,6%).</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, αξιολόγηση, πιστοποίηση και αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων ΔΒΜ, ώστε να επιτευχθεί η αναγνώριση από την αγορά εργασίας.</li> <li>• Ενίσχυση και διεύρυνση μέτρων αντιστάθμισης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, πιστοποιημένη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, κ.λπ)</li> <li>• Αναβάθμιση και διεύρυνση θεσμικών μηχανισμών Δια Βίου Μάθησης σε περιφερειακό ή σε τομεακό επίπεδο, προσαρμοσμένες στις ανάγκες των διαφόρων ομάδων στόχων και της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.</li> <li>• Ανάπτυξη νέων προγραμμάτων δεξιοτήτων για ενήλικες που θα αξιοποιούν τα δεδομένα της έρευνας ΠΙΑΑC, όπως «βασικές δεξιότητες στο χώρο εργασίας», «γραμματισμός και νέες τεχνολογίες», κ.α.</li> <li>• Ανάπτυξη συστημάτων δικτύωσης και συνεργασίας σε κεντρικό περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων της δια βίου μάθησης.</li> <li>• Δημιουργία ευέλικτων χρονικά προγραμμάτων δια βίου μάθησης, ώστε να διευκολύνεται η δια ζώσης συμμετοχή των ομάδων στόχου.</li> <li>• Παροχή προγραμμάτων δια βίου μάθησης με χρήση μεθοδολογικών εργαλείων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης π.χ e-learning, e-mentoring και στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των συμμετεχόντων.</li> <li>• Παροχή προγραμμάτων δια βίου μάθησης σε ομάδες στόχου με περιορισμένη πρόσβαση στις δομές Δια Βίου Μάθησης, με έμφαση σε</li> </ul>

... που εγκαταλείπει πρόωρα το σχολείο, ΑΜΕΑ και άτομα

- Δημιουργία γραφείων ενημέρωσης (help desk) για το σύνολο των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο την πληρέστερη διάχυση τους στις εκάστοτε ομάδες στόχου.
- Υλοποίηση προγραμμάτων γενικών και οριζοντίων κοινωνικών δεξιοτήτων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της χώρας.
- Υλοποίηση δράσεων με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων στη δημόσια σφαίρα μέσω της κατάρτισης και παροχής δεξιοτήτων στα ενεργά στελέχη τους.
- Διεύρυνση προγραμμάτων δια βίου μάθησης σε αντικείμενα που αφορούν εργαζόμενους, εργοδότες, αυτοαπασχολούμενους και άνεργους σε δυναμικούς κλάδους.
- Αναμόρφωση του συστήματος κινήτρων της συμμετοχής των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση (π.χ. έμφαση στην αναγνώριση των αποτελεσμάτων της μη τυπικής εκπαίδευσης).
- Διασφάλιση πολλαπλών ευκαιριών πρόσβασης στη Διά Βίου Μάθηση του ανθρώπινου δυναμικού στο Δημόσιο Τομέα με έμφαση στους εκπροσώπους εργαζομένων σ' αυτόν.
- Ανάπτυξη αποτελεσματικών και καινοτόμων μορφών δικτύωσης, συνεργασίας και εταιρικής σχέσης μεταξύ των παρόχων εκπαίδευσης, Δια Βίου Μάθησης και Κατάρτισης καθώς και ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων των επιχειρήσεων, των ερευνητικών φορέων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

<b>συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού και ενδυνάμωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με τη δημιουργικότητα - καινοτομία – επιχειρηματικότητα και την αγορά εργασίας</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (EKT)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αυτό-απασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων (EKT)</li> <li>✓ Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή (EKT)</li> <li>✓ Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών για τη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων (EKT)</li> <li>✓ Ανάπτυξη επενδύσεων για την αυτό-απασχόληση, τις μικρο-επιχειρήσεις και τη δημιουργία επιχειρήσεων (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (EKT)</li> <li>✓ Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά (EKT)</li> <li>✓ Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (EKT)</li> <li>✓ Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων (EKT)</li> <li>✓ Υποστήριξη για κοινωνικές επιχειρήσεις (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος στοχεύει στην ενίσχυση των θεσμών της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς

	<p>ης μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία. Με τον ηριχθούν οι νέοι και οι νέες στην καλύτερα τεκμηριωμένη επιλογή των μαθησιακών τους διαδρομών αλλά και στη χάραξη της καριέρας τους, αλλά και οι δια βίου εκπαιδευόμενοι στην επιλογή και ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων που θα τους βοηθήσουν να παραμείνουν και να εξελιχθούν στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη επιχειρηματικού και καινοτομικού πνεύματος, έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η οικονομική ανάπτυξη.</p> <p>Τα δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το πρώτο τρίμηνο του 2013 υποδεικνύουν ότι το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται σε όσους δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο (42,9%), ενώ ακολουθούν τα άτομα που έχουν απολυτήριο τριτάξιας μέσης εκπαίδευσης (33,4%). Τα χαμηλότερα ποσοστά παρατηρούνται σε όσους διαθέτουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό (15,3%) και στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (17,6%). Οι πληροφορίες αυτές αποκαλύπτουν την ανάγκη για συμβουλευτική και προσανατολισμό στους (αποφοίτους και μη) των κατώτερων βαθμίδων της εκπαίδευσης. Επίσης, αναγνωρίζεται ο βαθμός απασχολησιμότητας των αποφοίτων των ανώτατων βαθμίδων, οι οποίοι με την κατάλληλη υποστήριξη μπορούν να καινοτομήσουν, να αναλάβουν επιχειρηματική δραστηριότητα, και εν τέλει να συνδράμουν στη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών με εξωστρεφή χαρακτήρα.</p> <p>Συνολικά, ο συγκεκριμένος ειδικός στρατηγικός στόχος επιχειρεί την ενεργοποίηση της ένταξης των πολιτών στην αγορά εργασίας, τη συνεργασία του κόσμου της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας καθώς και την αναβάθμιση των υπάρχουσών δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα και τις βαθμίδες εκπαίδευσης και κατάρτισης αλλά την αποτελεσματικότητα των εκρών των δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Η υλοποίηση του προτεινόμενου ειδικού στρατηγικού στόχου αναμένεται να βασιστεί τόσο στην εκπόνηση ενός εθνικού σχεδίου για τη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και τη δια βίου μάθηση, αλλά και ενίσχυση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Ειδικά όσον αφορά το τελευταίο, σημαντικό ρόλο αναμένεται να έχει ο θεσμός της Μαθητείας και της Πρακτικής Άσκησης.</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Δια βίου εκπαιδευόμενοι</li> <li>• Επιχειρήσεις</li> <li>• Νέοι και νέες επιχειρηματίες</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος έχει οριζόντιο χαρακτήρα και στοχεύει σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Ιδίως όμως σε περιοχές που θα αναπτυχθεί η έννοια της «έξυπνης εξειδίκευσης» ή άλλες που διαθέτουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα ή / και αντιμετωπίζουν εξαιρετικά προβλήματα ανεργίας.</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Εκπόνηση και εφαρμογή Εθνικού Σχεδίου Συμβουλευτικής ΔΒΜ.</li> <li>• Ανάπτυξη και εφαρμογή διασυνδεδεμένων συστημάτων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και στη δια βίου μάθηση, προσαρμοσμένων στις ειδικές ανάγκες της κάθε μιας.</li> <li>• Αναβάθμιση και επέκταση του θεσμού της Μαθητείας και της Πρακτικής Άσκησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης: Τεχνική Εκπαίδευση, Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΙΕΚ, Τριτοβάθμια</li> </ul>

	<p>ηρεσιών δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Ενίσχυση πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στην παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού τους, μέσα από τη δημιουργία συμπράξεων σε τοπικό ή κλαδικό επίπεδο (clusters).</li><li>• Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου της Κοινωνικής Οικονομίας σε συνδυασμό με δράσεις Δια Βίου Μάθησης για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων.</li><li>• Ανάπτυξη πρότυπων ανοικτών σχολικών μονάδων 'φυτωρίων' παραγωγής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, προσανατολισμένων στις τοπικές δυνατότητες και προοπτικές κάθε περιοχής.</li><li>• Ενίσχυση της έρευνας και των πιλοτικών εφαρμογών εκπαίδευσης και μάθησης μέσα στην επιχείρηση σε συνδυασμό με συμβουλευτική ανθρώπινου δυναμικού και συμβουλευτική υποστήριξης της οικονομικής μονάδας.</li><li>• Εξειδικευμένη συμβουλευτική σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας.</li><li>• Ενσωμάτωση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση της Δια Βίου προσέγγιση της Μάθησης και ενδυνάμωση της εξωστρέφειας του σχολείου ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές.</li></ul>
--	--

**Εκπαιδευτική ποιότητας και της ευελιξίας μεταξύ των μορφών**

<b>μάθησης και εφαρμογή πλαισίων προσόντων</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών για τη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ11: Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και τη χρηστή διακυβέρνηση (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ανάπτυξη ικανοτήτων των εμπλεκόμενων στην παροχή υπηρεσιών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικών πολιτικών καθώς και τομεακά και χωρικά σύμφωνα για κινητοποίηση υπέρ των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας</li> </ul> </li> </ul>



	<p>δημόσιων διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών που είναι με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και προς στήριξη ενεργειών όσον αφορά τη θεσμική ικανότητα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ (ΕΤΠΑ)</p> <p>✓ Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του Ταμείου Συνοχής (Ταμείο Συνοχής)</p>
<p><b>Περιγραφή / Ανάλυση</b></p>	<p>Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος στοχεύει στη συστηματική σύνδεση («άνοιγμα») όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων και των μορφών μάθησης, μεταξύ τους αλλά και με τον ευρωπαϊκό και τον παγκοσμιοποιούμενο χώρο της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και με το χώρο της οικονομίας-εργασίας. Κατά προτεραιότητα αναβαθμίζοντας την πολλαπλά επωφελή σύνδεση της μεταλυκειακής εκπαίδευσης και κατάρτισης και κάθε άλλης μορφής εκπαίδευσης με την οικονομία και κοινωνία, ιδιαίτερα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ως επιμέρους στόχοι αναγνωρίζονται οι ακόλουθοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Αντιμετώπιση των θεμάτων της ανεπιτυχούς ολοκλήρωσης και της εγκατάλειψης, δηλαδή της συνέχισης της εκπαίδευσης με σκοπό την απόκτηση προσόντων. Τα συνήθη εμπόδια συμμετοχής είναι και εμπόδια παραμονής.</li> <li>• Εστίαση του συνόλου των θεσμικών οργάνων στην εξασφάλιση της διατήρησης των εκπαιδευόμενων στην μάθηση (retention), από την οπτική των παρόχων, ή της παραμονής (persistence), από την οπτική των εκπαιδευομένων.</li> <li>• Κεντρικός ρόλος της επικύρωσης της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης ώστε να ενθαρρύνονται οι εκπαιδευόμενοι να μην εγκαταλείπουν ή να επιστρέφουν, σε περίπτωση διακοπής, στην οργανωμένη εκπαίδευση/κατάρτισή τους.</li> <li>• Ανάγκη αντιμετώπισης του ζητήματος ότι πολίτες με υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενδέχεται να χρειαστούν αναβάθμιση των δεξιοτήτων(up-skilling) τους και/ή επιμόρφωση (re-skill), ώστε να συμβάλουν στην απασχολησιμότητα τους και στην οικονομική ανάκαμψη της χώρας.</li> <li>• Υποστηρικτικές ενέργειες της ενίσχυσης της παραμονής που θα περιλαμβάνουν συμβουλευτική και καθοδήγηση (mentoring), ειδικά κατά τις φάσεις της μετάβασης και της επανεξέτασης στόχων.</li> <li>• Ανάγκη δομημένης αρχικής και διαμορφωτικής αξιολόγησης, για να εξακριβωθεί κατά πόσο θα μπορούσαν να θεωρηθούν απαραίτητες πρόσθετες ενέργειες, υποστηρικτικές της μάθησης</li> </ul> <p>Σημαντικό εφόδιο στην επίτευξη της άνωθεν στοχοθεσίας αποτελεί η πρακτική εφαρμογή των πλαισίων προσόντων, τα οποία στοχεύουν στην περιγραφή και αποτίμηση των προσόντων των πολιτών έτσι ώστε να αναγνωρίζονται με κοινό τρόπο, διευκολύνοντας την πρόσβαση τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην απασχόληση. Επιπλέον στόχος λοιπόν του προτεινόμενου ειδικού στρατηγικού στόχου αποτελεί η δημιουργία και διαθεσιμότητα δια-λειτουργικών πλαισίων προσόντων, τα οποία θα περιλαμβάνουν διαδικασίες αναγνώρισης, αποτίμησης και πιστοποίησης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που έχουν</p>

	<p>ετοχή των πολιτών σε όλες τις μορφές μάθησης, ακόμα και στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, θα αφορούν όλους τους κλάσους και τις επαγγελματικές κατηγορίες. Και αυτό θα συμβαίνει με την ενεργοποίηση και αποτελεσματική λειτουργία μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας και συστηματικής, με βάση διεθνώς αναγνωρισμένα επιστημονικά πρότυπα, αξιολόγησης (συγκριτικής), σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, της Έρευνας και της Καινοτομίας, για τις προσφερόμενες μορφές και προγράμματα εκπαίδευσης, όπως και για την εκπονούμενη έρευνα και καινοτομία, από δημόσιους και άλλους μη κρατικούς φορείς. Με τον τρόπο αυτό θα υποστηριχθεί η απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού, η κοινωνική αναγνώριση και η αναγνώριση των προσόντων από την αγορά εργασίας, και συνάμα θα καταπολεμηθεί το φαινόμενο της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης, υποστηρίζοντας δράσεις <i>αντιστάθμισης</i> και γενικά πολλαπλές ευκαιρίες πρόσβασης στη μάθηση.</p> <p>Επιπλέον, πρόκληση αποτελεί η υιοθέτηση μιας μακροπρόθεσμης προοπτικής για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων του πληθυσμού κυρίως στο πλαίσιο της σημερινής οικονομικής κρίσης, με έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία πρέπει να αποτιμούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η σύνδεση με μαθησιακές διαδρομές και την αγορά εργασίας.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση μηχανισμών συστηματικής και συνεχούς παρακολούθησης και υποστήριξης για τη διαχείριση των εκπαιδευόμενων, καθώς και η υιοθέτηση συστήματος χρηματοδότησης στο οποίο θα εντάσσεται η παροχή των υποστηρικτικών μηχανισμών για την ενίσχυση της κινητικότητας και της ευελιξίας μεταξύ των βαθμίδων και των μορφών και επιπέδων μάθησης. Η παρακολούθηση της υλοποίησης του προτεινόμενου ειδικού στρατηγικού στόχου προκρίνεται να γίνει στις ακόλουθες διαστάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Συμπερίληψη δεικτών διατήρησης/συγκράτησης (retention) και ολοκλήρωσης στη φόρμουλα υπολογισμού του ετήσιου 'ρυθμού επιτυχίας του παρόχου. (Στην Αγγλία π.χ. στο City and Islington College ο ρυθμός επιτυχίας υπολογίζεται ως εξής: Επίτευξη x Διατήρηση= Ρυθμός Επιτυχίας).</li> <li>• Εκτίμηση δεικτών επίδοσης κάθε συστήματος που θα περιλαμβάνουν τη διασφάλιση της ποιότητας και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.</li> </ul> <p>Συμπερίληψη δεικτών εσωτερικής κινητικότητας στα επίπεδα και τα συστήματα Εκπαίδευσης και διά βίου Μάθησης στη φόρμουλα υπολογισμού του ετήσιου 'ρυθμού επιτυχίας' του παρόχου.</p> <p>Απαιτείται άμεσα η αντιστοίχιση με ενιαίο τρόπο των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, καθώς και να υπάρξει διασφάλιση ποιότητας των μαθησιακών αποτελεσμάτων και συνεργασία φορέων από τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Δια βίου εκπαιδευόμενοι</li> <li>• Όλοι οι πολίτες, νέοι/ες: 16 – 24, 20 – 29, άνεργοι/ες και υποεκπαιδευμένοι όλων των ηλικιών (16 – 65, κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (Ρομά, μετανάστες, τοξικομανείς, φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι), γονείς, εργαζόμενοι/ στελέχη δημοσίων και ιδιωτικών φορέων</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική</b></p>	<p>Σύμφωνα με τη Eurostat (δεδομένα 2012), το 34,3% του πληθυσμού 25-64 ετών</p>

	<p>ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (μ.ο. ΕΕ27=25,8%), απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (μ.ο. ΕΕ27=46,5%). Όσον αφορά την κατώτερη δευτεροβάθμια, τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (51,3%) και τα νησιά του Ιονίου (47,8%) ενώ το χαμηλότερο συναντάται στην Αττική (22,8%). Στην περίπτωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας, τα υψηλότερα ποσοστά συναντώνται στην Αττική (44%) και στην Πελοπόννησο (41,6%) ενώ τα χαμηλότερα στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη (29,3%) και στην Ήπειρο (33,1%).</p> <p>Οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας (25-64 ετών) στην Ελλάδα άγγιξαν το 2012 το 26,1% (μ.ο. ΕΕ27=27,7%), με την Αττική να πρωτοστατεί (33,1%) ενώ στις τελευταίες θέσεις βρίσκονταν τα Νησιά του Ιονίου (14,7%), το Νότιο Αιγαίο (16,1%), η Στερεά Ελλάδα (17,2%) και η Πελοπόννησος (17,6%).</p> <p>Το πλήθος των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση εκτιμήθηκαν στο 11,4% του πληθυσμού το 2012 (12,8% στην ΕΕ27), με τα μεγαλύτερα ποσοστά να εντοπίζονται στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (22%) και το Νότιο Αιγαίο (16,7%) ενώ τα χαμηλότερα στην Κεντρική Μακεδονία (7,8%) και στην Αττική (9,2%). Τέλος, το 28,4% των νέων 18-24 ετών στην Ελλάδα δεν εκπαιδεύονταν και δεν απασχολούνταν (NEET) (μ.ο. ΕΕ27=17%), με τα υψηλότερα ποσοστά να συναντώνται στην Πελοπόννησο (49,1%), τη Στερεά Ελλάδα (38,8%) και τη Δυτική Μακεδονία (35,8%) ενώ τα χαμηλότερα απαντώνται στα Νησιά του Ιονίου (20,3%) και την Αττική (24,7%).</p> <p>Τα ποικίλα αυτά χαμηλά αυτά ποσοστά καταδεικνύουν την ανάγκη κατάρτισης των ενηλίκων σε εξειδικευμένες δεξιότητες, την «επαν-επίσκεψη» τους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, προκειμένου να αναβαθμίσουν τις πιθανότητες απασχολησιμότητάς τους, αλλά και να συμβάλουν στην παραγωγικότητα της οικονομίας.</p> <p>Συνολικά, η υλοποίηση του ειδικού στρατηγικού στόχου έχει οριζόντιο χαρακτήρα, για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Απαιτείται όμως ταχεία εφαρμογή, κυρίως για την κάλυψη των αναγκών στις περιοχές όπου η ανεργία βρίσκεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα και ιδίως εκεί όπου συγκεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό κυρίως βιομηχανικές δραστηριότητες (Στερεά Ελλάδα, Κεντρική και Δυτική Μακεδονία).</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Αναβάθμιση δομών, εφαρμογή και ενίσχυση συστημάτων πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων και διεύρυνση της επιχειρησιακής ικανότητας του ΕΟΠΠΕΠ.</li> <li>• Ενίσχυση και διεύρυνση συστημάτων ευέλικτης προσαρμογής και βελτίωσης ικανοτήτων και δεξιοτήτων στη τεχνική εκπαίδευση, στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και στη δια βίου μάθηση ώστε να ανταποκρίνονται έγκαιρα στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές ανάγκες και να προάγεται αποτελεσματικά η δυνατότητα απασχόλησης.</li> <li>• Αξιολόγηση, πιστοποίηση και αναγνώριση της τεχνικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης καθώς και των μαθησιακών αποτελεσμάτων της δια βίου μάθησης, διασύνδεση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και η αναγνώριση από την αγορά εργασίας.</li> <li>• Ενίσχυση της κινητικότητας της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.</li> <li>• Δημιουργία Μονάδας Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης και Πιστοποίησης της Κατάρτισης.</li> </ul>

Γριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την ανάπτυξη των Εθνικών  
σόντων.

- Διασφάλιση ποιότητας στο σύνολο των βαθμίδων εκπαίδευσης μέσω θεσμοθέτησης ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πιστοποίησης προσόντων.
- Ανάπτυξη συστημάτων επικαιροποίησης επαγγελματικών περιγραμμάτων καθώς και σύνδεση αυτών με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και αναλυτικά ωρολόγια προγράμματα της Τ-Ε και της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- Διασφάλιση ευκαιριών εσωτερικής κινητικότητας μεταξύ βαθμίδων ΕΕΚ και μεταξύ συστημάτων γενικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης (Permiability).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων για τη συσσώρευση και μεταφορά διδακτικών μονάδων (ECTS, ECVET).

των υποστήριξης φοιτητών και σπουδαστών για

έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li><input type="checkbox"/> Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις τα κέντρα Ε&amp;Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδιαίτερος όσον αφορά την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία και τις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, την ενθάρρυνση της ζήτησης, τη δικτύωση, τα clusters, την ανοιχτή καινοτομίας μέσω ευφυούς εξειδίκευσης (smart specialization) υποστηρίζοντας την τεχνολογική και εφαρμοσμένη έρευνα, τις πιλοτικές γραμμές, τις ενέργειες έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, τις προηγμένες ικανότητες παραγωγής και πρώτης παραγωγής βασικών τεχνολογιών (Key Enabling Technologies) και διάδοσης των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (ETPA)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (EKT)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (EKT)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Η ολοκλήρωση των σπουδών της τριτοβάθμιας (ISCED 5 &amp; 6) είναι ένα θέμα που ταλανίζει την Ελλάδα. Ο στόχος για το 2020 είναι το 32% των ατόμων 30-34 ετών να διαθέτουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του 2011, το ποσοστό αυτό αγγίζει το 28,9%. Επίσης, τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι ο αναμενόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ήταν 4,9 έτη, όταν στην ΕΕ27 ήταν 3 έτη.</p> <p>Οι φοιτητές αποτελούν το 30,3% των εκπαιδευόμενων όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης, όταν στην ΕΕ27 το εν λόγω ποσοστό περιορίζεται στο 18,6%. Παρατηρείται λοιπόν το φαινόμενο του υψηλού αριθμού φοιτητών και συνάμα της μακροχρόνιας διάρκειας των σπουδών.</p> <p>Παράλληλα με το στόχο που τίθεται για την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών, προκρίνεται και η αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών της τριτοβάθμιας, με ιδιαίτερη έμφαση στη σύνδεση με την αγορά εργασίας, την ευελιξία στη μάθηση και στην πρακτική εφαρμογή, αλλά και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και</p>

ο της ενίσχυσης των γνώσεων και των ικανοτήτων. Για το οι επιμέρους στόχοι:

1. Αύξηση της συμμετοχής των φοιτητών σε σχήματα συνεργασίας για την απόκτηση πρακτικής και εργασιακής εμπειρίας. Στο πλαίσιο αυτό, προκρίνεται η συνεργασία των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας με την αγορά εργασίας, η πρακτική άσκηση των φοιτητών, αλλά και επέκταση του θεσμού της «μαθητείας» στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
2. Εφαρμογή της κινητικότητας μεταξύ προγραμμάτων σπουδών (ιδιαίτερα κατά τα πρώτα έτη) με αναγνώριση των αποκτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων.
3. Αξιοποίηση προσφερόμενων συμπληρωματικών υπηρεσιών από τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας προς τους φοιτητές και τους διδάσκοντες. Οι εν λόγω υπηρεσίες θα εστιάζουν τουλάχιστον στην πρόσβαση σε μαθησιακούς πόρους και επιστημονικά αποθετήρια, στη διασύνδεση με τη διεθνή ερευνητική – επιστημονική κοινότητα και τη συμμετοχή σε κοινές ερευνητικές – μελετητικές δράσεις, της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και καθοδήγησης, της συμμετοχής σε προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης που τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σταδιακά θα διαθέτουν, επεκτείνοντας το έργο τους κατά τους τρεις «πυλώνες» του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Χώρου, στην εκπαίδευση, την έρευνα και καινοτομία και τη δια βίου μάθηση (βλ. σύνδεση με τους προηγούμενους στόχους).

Επίσης, κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση των παροχών φοιτητικής μέριμνας (π.χ υποτροφίες, βοηθήματα για τα φροντιστήρια ή σε εργαστήρια). Στόχος η μέριμνα για παραμονή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και ολοκλήρωση των σπουδών για φοιτητές με οικονομικές και κοινωνικές δυσχέρειες καθώς και η προαγωγή της ευρύτερης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω της παροχής ευέλικτων και καινοτόμων ευκαιριών μάθησης από τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

**Προσέγγιση  
Υλοποίησης**

Η υλοποίηση του στόχου αναμένεται να επιτευχθεί μέσω μιας σειράς δράσεων που θα ενισχύουν την αποτελεσματικότητα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την απασχόληση. Για το σκοπό αυτό, προκρίνονται η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας από τους φοιτητές, η κινητικότητα μεταξύ προγραμμάτων σπουδών (ούτως ώστε να βελτιστοποιηθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα, να μειωθούν τα κόστη, κ.λπ.) αλλά και η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ειδικότερα όσον αφορά τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την εργασία, προκρίνονται τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση και στήριξη συγχρηματοδοτούμενων έργων από την βιομηχανία και τα Ελληνικά Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα
- Καταγραφή σε εθνικό επίπεδο του πλαισίου νεοφυούς επιχειρηματικότητας (start-ups) στην Ελλάδα με στόχο τη διάδοση και την ενίσχυση βέλτιστων πρακτικών. Επιπλέον, ενίσχυση της συνεργασίας και συντονισμού των νησίδων Ακαδημαϊκής & Επιστημονικής Αριστείας στα ιδρύματα, των δράσεων/ φορέων υποστήριξης των νεοφυών εταιριών, των συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας (innovation clusters) των φορέων παροχής πληροφόρησης, τόσο ως προς την παραγωγή αλλά και την ανεύρεση εθνικών και διεθνών χρηματοδοτήσεων και επιχειρηματικών κεφαλαίων. Στόχος ο

	<p>του κατακερματισμού της προσπάθειας και των πόρων να παρέχεται άμεσα, γρήγορη, συστηματική, και αξιόπιστη πληροφόρηση προς όλους στα πλαίσια ενός εθνικού στρατηγικού πλαισίου ενίσχυση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας των Ελληνικών ιδρυμάτων.</p> <p>Επιπλέον, προκρίνεται ο συντονισμός και επέκταση δράσεων φοιτητικής μέριμνας, υποστήριξης των ΕΚΟ, καθώς και η ενίσχυση πρωτοβουλιών εκπαίδευσης από απόσταση (π.χ. ανοιχτά πανεπιστήμια, τηλεεκπαίδευση, κ.λπ).</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Φοιτητές</li> <li>• Εκπαιδευτικό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>• Επιχειρήσεις</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2011 φοιτούσαν στα ελληνικά πανεπιστήμια συνολικά 660.741 άτομα (ISCED 5 &amp; 6), με το 36,9% αυτών να συγκεντρώνονται στην Αττική, το 19,8% στη Κεντρική Μακεδονία, το 12,4% στη Δυτική Ελλάδα, και μόλις το 0,5% στο Νότιο Αιγαίο. Περίπου τα 2/3 αυτών φοιτούσαν σε θεωρητικά προγράμματα σπουδών ή προγράμματα που προσέφεραν πρόσβαση σε επαγγέλματα με υψηλές απαιτήσεις προσόντων (ISCED 5A), ενώ οι υπόλοιποι σε εφαρμοσμένα προγράμματα σπουδών που εστιάζαν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα (ISCED 5B). Επιπλέον, μόλις 22.628 παρακολουθούσαν προγράμματα σπουδών επιπέδου ISCED 6, με τους μισούς από αυτούς να βρίσκονται στην Αττική, και μόλις 10 άτομα στη Στερεά Ελλάδα.</p> <p>Το πρόβλημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όμως εντοπίζεται στο γεγονός της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών. Κατά το ίδιο έτος αναφοράς, το ποσοστό των φοιτητών (ISCED 5 &amp; 6) άγγιξε το 108,8% του πληθυσμού των ατόμων ηλικίας 20-24 ετών, γεγονός που υποδεικνύει την ύπαρξη φοιτητών ηλικιών μεγαλύτερων (πρακτικά) των 24 ετών. Εξαιρετικό ενδιαφέρον προκύπτει από τα σχετικά ποσοστά σε τοπικό επίπεδο, όπου στη Δυτική Ελλάδα το εν λόγω ποσοστό αγγίζει το 182,3%, στην Ήπειρο το 147,2%, στη Δυτική Μακεδονία το 140% και στη Κεντρική Μακεδονία το 125,8%. Αντίθετα, τα σχετικά ποσοστά του Νοτίου Αιγαίου (20,3%), της Πελοποννήσου (30%), των Ιονίων Νήσων (57%), της Θεσσαλίας (67,7%) και της Στερεάς Ελλάδας (68,9%) υποδεικνύουν κατά μείζονα λόγο ότι οι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις περιοχές αυτές (ιδίως τις πρώτες) δεν αποτελούν σημαντικό τμήμα του πληθυσμού 20-24 ετών, πιθανόν διότι κατευθύνονται σε χαμηλότερες βαθμίδες της εκπαίδευσης ή κατευθείαν στην αγορά εργασίας.</p> <p>Όσον αφορά τους τομείς των επιστημών, των μαθηματικών, της πληροφορικής, των μηχανικών, της βιομηχανίας και των κατασκευών (ISCED 5 &amp; 6), αν και η εθνική συμμετοχή το 2011 άγγιξε το 32,6% (μ.ο. ΕΕ27=25,6%), παρατηρήθηκε εξαιρετικά μειωμένη συμμετοχή των γυναικών (20,4%) έναντι των ανδρών (44,4%). Οι φοιτητές που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους στους προαναφερόμενους τομείς άγγιξαν το 28% (μ.ο. ΕΕ27=22,6%) με τις γυναίκες να προσεγγίζουν το 18,2% ενώ οι άνδρες το 42,5%. Επί του συνόλου των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο πληθυσμός αυτός άγγιξε το 2010 το 12,4%, το οποίο υπερβαίνει τον μέσο κοινοτικό όρο (9,3%). Επομένως, κρίνεται απαραίτητη η λήψη μέτρων για κινητοποίηση και υποστήριξη των γυναικών για συμμετοχή και ολοκλήρωση σπουδών στους προαναφερόμενους τομείς.</p> <p>Στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών και των τεχνών, οι απόφοιτοι στην Ελλάδα το 2010 εκτιμήθηκαν σε 13,2% του συνόλου των αποφοίτων όλων των πεδίων (μ.ο. ΕΕ27=10,5%). Στις κοινωνικές επιστήμες, τη διοίκηση επιχειρήσεων</p>

**ΕΝΟΙΚΙΟΚΤΙΚΕΣ  
ΔΡΑΣΕΙΣ**

- Ενθάρρυνση και στήριξη του προσωπικού και φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να εμπλακούν και συνεργαστούν σε νέα εγχειρήματα έντασης γνώσης
- Καταγραφή πλαισίου νεοφυούς επιχειρηματικότητας (start-ups) στην Ελλάδα, δημιουργία Παρατηρητηρίου και σύνδεση των νησίδων αριστείας με μηχανισμούς υποστήριξης νεοφυών επιχειρήσεων και συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων υποδομών που εξασφαλίζουν τον μέγιστο βαθμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για ειδικές ομάδες πληθυσμού όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή/και άτομα με ειδικές δεξιότητες
- Προώθηση δράσεων mentoring στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Ενίσχυση και διεύρυνση συστημάτων υποστήριξης των σπουδαστών και φοιτητών όπως υποτροφίες, επιδοτούμενα δάνεια, επιδότηση ενοικίου, υποστήριξη εργαζομένων φοιτητών και σπουδαστών, υποστήριξη απασχόλησης φοιτητών και σπουδαστών και πρόσθετα μη χρηματικά ευεργετήματα για την ολοκλήρωση των σπουδών τους.
- Υποστήριξη φοιτητών και σπουδαστών ΑΜΕΑ και ΕΚΟ.
- Ενίσχυση και διεύρυνση συστημάτων και δομών φοιτητικής και σπουδαστικής μέριμνας.
- Ενίσχυση και διεύρυνση συστημάτων υποστήριξης των φοιτητών και σπουδαστών με έμφαση στη σταδιοδρομία και τη καινοτομία (γραφείων διασύνδεσης).
- Επέκταση συστήματος «μαθητείας» στους υποτρόφους του ΙΚΥ, μέσω της χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την απασχόληση τους.
- Οικονομική ενίσχυση των πρωτευσάντων (αριστων) προπτυχιακών φοιτητών κατά τη φοίτησή τους στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.



<b>εθνούς ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας</b>	
<b>Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με συστηματική αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και του εκπνοούμενου ερευνητικού έργου καθώς και ενδυνάμωση της διασύνδεσης με κέντρα επιστημονικής και ερευνητικής αριστείας</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li><input type="checkbox"/> Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξης των μεταπτυχιακών σπουδών, της κατάρτισης των ερευνητών, των δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και των επιχειρήσεων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&amp;Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&amp;Κ καθώς και προώθησης κέντρων επάρκειας, ιδίως αυτών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΕΤΠΑ)</li> <li>✓ Προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις τα κέντρα Ε&amp;Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδιαιτέρως όσον αφορά την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία και τις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, την ενθάρρυνση της ζήτησης, τη δικτύωση, τα clusters, την ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης (smart specialization) υποστηρίζοντας την τεχνολογική και εφαρμοσμένη έρευνα, τις πιλοτικές γραμμές, τις ενέργειες έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, τις προηγμένες ικανότητες παραγωγής και πρώτης παραγωγής βασικών τεχνολογιών (Key Enabling Technologies) και διάδοσης των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (ΕΤΠΑ)</li> <li>✓ Ανάπτυξη της διασύνδεσης και των συνεργειών με το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική</li> </ul> </li> </ul>

	<p>▼ Θ211: Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης(ΕΚΤ)</p>
<p><b>Περιγραφή / Ανάλυση</b></p>	<p>Τα Ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με το προσωπικό που τα στελεχώνει και τους φοιτητές που παρακολουθούν τα προσφερόμενα προγράμματα σπουδών, αποτελούν ένα σημαντικό ανθρώπινο κεφάλαιο που σε αρκετές περιπτώσεις κρίνεται ανταγωνιστικό διεθνώς. Απόδειξη αυτού αποτελούν τα ερευνητικά αποτελέσματα που παράγονται στα ελληνικά πανεπιστήμια, αλλά και οι επιτυχίες των ερευνητών ή και επαγγελματιών που αναζητούν εργασία και διαπρέπουν σε άλλες χώρες (βλ. φαινόμενο “brain drain”). Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος εστιάζει στην εξωστρέφεια και την ευελιξία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αφενός μέσω της προσφοράς προγραμμάτων σπουδών στη διεθνή κοινότητα, και αφετέρου στην ενίσχυση της εξωστρέφειας του εκπαιδευμένου ερευνητικού έργου μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού. Και αυτό με την κατάλληλη προσαρμογή των δομών και των διαδικασιών που τα διέπουν, έτσι ώστε να καταστούν ένας διεθνώς ανταγωνιστικός προορισμός μάθησης και ερευνητικής δραστηριότητας.</p> <p>Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις έννοιες της κινητικότητας των συντελεστών του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου, στην ανάσχεση της απώλειας του ακαδημαϊκού προσωπικού (brain drain), στην «έξυπνη εξειδίκευση», στην ενίσχυση των σπουδών σε τομείς που στηρίζουν την ανάπτυξη (π.χ. φυσικές επιστήμες, μαθηματικά, μηχανική, ΤΠΕ), στην αυξανόμενη και αποτελεσματική συνεργασία με τον ιδιωτικό και τον παραγωγικό τομέα, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, καθώς και στην εξειδίκευση του ανθρώπινου ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες της οικονομίας, της καινοτομίας και των κοινωνικών προκλήσεων.</p> <p>Ειδικότερα όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό της έρευνας, παρατηρούνται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Το ερευνητικό προσωπικό σε σχέση με το σύνολο του εργατικού δυναμικού είναι χαμηλότερο του ΜΟ της ΕΕ (των 27). Αυτό οφείλεται κυρίως στη χαμηλή ζήτηση ερευνητών από τον παραγωγικό τομέα, με συνέπεια την ασυμβατότητα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας στον τομέα έρευνας – τεχνολογίας – καινοτομίας. Επίσης, οι περισσότεροι διδάκτορες ακολουθούν ακαδημαϊκή καριέρα, και μόνον ένα μικρό ποσοστό απασχολείται στις επιχειρήσεις. Το πλεόνασμα των διδασκόντων κατευθύνεται σε μη ερευνητικές εργασίες ή μεταναστεύει στο εξωτερικό ή απλά παραμένει στη χώρα όπου απέκτησε το διδακτορικό του.</li> <li>• Η χώρα έχει υψηλής ποιότητας ερευνητές που ανταποκρίνονται σε ευκαιρίες χρηματοδότησης. Απόδειξη αυτής της δυνατότητας είναι οι επιτυχίες τους στη διασφάλιση ιδιαίτερα ανταγωνιστικών χρηματοδοτήσεων των ΠΠ της ΕΕ.</li> <li>• Η ελκυστικότητα του επαγγέλματος του ερευνητή, με όρους αμοιβών, είναι χαμηλή στην Ελλάδα συγκρινόμενη με εκείνη των χωρών της ΕΕ. Σε ό,τι αφορά στις συνθήκες εργασίας, η προσπάθεια της ΕΕ από το 2005 για την προώθηση της Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή που στοχεύει</li> </ul>

ς αυτήν την κατεύθυνση, δεν έχει βρει ιδιαίτερη στην Ελλάδα.

- Η κρίση στην Ελλάδα αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την απασχόληση των ερευνητών: οι μεν επιχειρήσεις περικόπτουν τους ερευνητικούς τους προϋπολογισμούς, ενώ επιδιώκουν την αύξηση της παραγωγικότητας των ερευνητικών τους ομάδων. Οι προσλήψεις στον δημόσιο τομέα έρευνας έχουν σταματήσει μέχρι το 2013 στο πλαίσιο των περικοπών των δημόσιων δαπανών. Παρατηρείται ραγδαία αύξηση της ανεργίας και διαφαινόμενη τάση μετανάστευσης, κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού.
- Το μερίδιο των δαπανών έρευνας που χρηματοδοτείται από τις επιχειρήσεις (και που μπορεί να θεωρηθεί ότι εκφράζει το βαθμό συνεργασίας των ΑΕΙ/ΤΕΙ/ΕΚ με τον παραγωγικό τομέα) είναι χαμηλό.
- Η μικρή ελκυστικότητα των επιχειρήσεων για την καριέρα των ερευνητών και η χαμηλή ζήτηση από την πλευρά τους, αποθαρρύνει τις μεταβολές στην επαγγελματική σταδιοδρομία των ερευνητών που εργάζονται στον δημόσιο τομέα.
- Η υποστήριξη της κινητικότητας των ερευνητών δεν αποτέλεσε μέχρι σήμερα αντικείμενο ιδιαίτερης εθνικής πολιτικής. Συνήθως υποστηρίχθηκε η προς την χώρα μας κινητικότητα με την εξαίρεση των υποτροφιών εξωτερικού από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών.
- Δημιουργούνται προσκόμματα στην εμπορική αξιοποίηση της καινοτομίας από την ελλιπή προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας εγχώρια. Το κύριο πρόβλημα σε αυτό το πεδίο οξύνεται από την έλλειψη εξειδικευμένων δικαστηρίων σε τέτοια θέματα. Η έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης σε ζητήματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας στα υφιστάμενα δικαστήρια, αλλά και δικηγόρων με αντίστοιχες γνώσεις, καθώς και οι μεγάλες καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης στην Ελλάδα, αποθαρρύνουν τους επιχειρηματίες στη δικαστική διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους που αφορούν καινοτομίες.

Επομένως πρέπει να αναληφθούν συγκεκριμένες δράσεις που θα ενισχύσουν τη σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και θα προετοιμάσουν κατάλληλα το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας μας τόσο για μια επαγγελματική σταδιοδρομία στον τομέα της έρευνας όσο και στην αξιοποίηση της έρευνας και της τεχνολογίας προς όφελος της ελληνικής οικονομίας, στο πλαίσιο και της στρατηγικής για μια έξυπνη εξειδίκευση.

**Προσέγγιση Υλοποίησης**

Η υλοποίηση του ειδικού στρατηγικού στόχου αναμένεται να εκπονηθεί σε δύο άξονες. Πρώτον, στην αναβάθμιση της εξωστρέφειας των προσφερόμενων Προγραμμάτων Σπουδών, με τη δημιουργία ξενόγλωσσων προγραμμάτων που θα διατίθενται στη διεθνή κοινότητα, αξιοποιώντας και τις νέες τεχνολογίες στη μάθηση. Δεύτερον, μέσω της ενίσχυσης της ποιότητας του παραγόμενου ερευνητικού έργου και του ερευνητικού δυναμικού της χώρας, η οποία θα εκτελεστεί σύμφωνα με τις ακόλουθες προτεραιότητες:

(α) Αριστεία στην έρευνα, ενιαίος χώρος Έρευνας – Παιδείας, σύνδεση με την καινοτομία.

- Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στην Έρευνα, στην Τεχνολογική Ανάπτυξη και στην Καινοτομία. Η Συμβολή της Ε.ΤΑ.Κ στην απασχόληση κρίνεται απαραίτητη για την αναχαίτιση του φαινομένου “brain drain”
- Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών (ΕΥ) με έμφαση σε τομείς

	<p>νδιαφέροντος για τη χώρα διεθνούς αριστείας και της εξωστρέφειας του ερευνητικού μας συστήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Σύνδεση της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας με την Κοινωνία</li> <li>• Δημιουργία και εφαρμογή ενός σταθερού πλαισίου μέτρησης και αποτίμησης των αποτελεσμάτων Ε.ΤΑ.Κ, καθώς και η συνεκτική οργάνωση και διάθεση επιστημονικών δεδομένων</li> </ul> <p>(B) Υποστήριξη της Πολιτικής για ευφυή εξειδίκευση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ενίσχυση της επένδυσης από τον ιδιωτικό τομέα στην Έρευνα, την Τεχνολογική Ανάπτυξη και την Καινοτομία.</li> <li>• Ενίσχυση τομέων στους οποίους η Ελλάδα έχει ήδη σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.</li> <li>• Ενίσχυση διεπαφής και συνεργασίας μεταξύ των ερευνητικών κέντρων και ΑΕΙ με τους παραγωγικούς φορείς σε επίπεδο περιφέρειας.</li> <li>• Ενθάρρυνση της εξωστρέφειας των Περιφερειών και σύνδεση με ευρύτερες εθνικές στρατηγικές.</li> <li>• Ενθάρρυνση της περιφερειακής καινοτομίας με φορά «από κάτω προς τα πάνω» στο πλαίσιο περιφερειακών στρατηγικών «ευφυσούς» εξειδίκευσης με αξιοποίηση των ερευνητικών υποδομών και των κέντρων επάρκειας.</li> </ul> <p>Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η αξιολόγηση και η ανάδειξη δράσεων Ακαδημαϊκής &amp; Επιστημονικής Αριστείας αλλά και σχετικών αποτελεσμάτων χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων στην Ελληνική Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, υπό το πρίσμα της καινοτομικότητας και της ωριμότητας της προτεινόμενης ιδέας / προϊόντος και ως προς τη δυνατότητα περαιτέρω επιχειρηματικής εκμετάλλευσης (π.χ. σύνδεση με διεθνή επιχειρηματικά κεφάλαια (venture capital)). Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί και το ενιαίο Ψηφιακό Αποθετήριο Αριστείας (<a href="http://excellence.minedu.gov.gr">http://excellence.minedu.gov.gr</a>)</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Φοιτητές (ελληνική και διεθνής κοινότητα)</li> <li>• Ερευνητές και μέλη Δ.Ε.Π.</li> <li>• Επιχειρήσεις</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Η υλοποίηση του ειδικού στρατηγικού στόχου έχει οριζόντιο χαρακτήρα, για όλες τις Περιφέρειες της χώρας.</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην πρακτική αξιοποίηση καινοτομιών (α) αυτόνομα μαθήματα επιχειρηματικότητας στα προγράμματα σπουδών, β) πραγματοποίηση εργασιών (διπλωματικών, διδακτορικών) σε θέματα εμπορικής αξιοποίησης καινοτομιών, γ) καλύτερη αξιοποίηση υφιστάμενων εργαλείων επικοινωνίας με επιχειρήσεις (λειτουργία γραφείων διασύνδεσης, career days) - οργάνωση κοινών δράσεων πανεπιστημίων που απευθύνονται στο ίδιο target group επιχειρήσεων).</li> <li>• Ενθάρρυνση της έρευνας και ενίσχυση Ερευνητικού Δυναμικού μέσω ενίσχυσης Διδακτορικών και Μεταπτυχιακών σπουδών, ανταγωνιστικών προγραμμάτων Αριστείας κλπ. ιδιαίτερα στις Θετικές Επιστήμες και την Πληροφορική.</li> <li>• Ενίσχυση της ψηφιακής τεχνολογίας επικοινωνίας και πολυμέσων υπό</li> </ul>

άξεων των ΑΕΙ με φορείς από Ελλάδα και τρίτες χώρες, διασποράς και κάθε κοινωνικό σύνολο που ενδιαφέρεται) για την τήρηση και λειτουργία e-Campus.

- Διεθνή ΠΜΣ και διεθνή δίκτυα Doctoral schools και Ανάπτυξη μαθημάτων ΠΠΣ σε διεθνή γλώσσα.
- Ενίσχυση και προώθηση αναβάθμισης της ποιότητας στη διδασκαλία της Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Εξειδίκευση του ανθρώπινου ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες της οικονομίας, της καινοτομίας και των κοινωνικών προκλήσεων.
- Επιμόρφωση στελεχών επιχειρήσεων σε αναδυόμενους ερευνητικούς τομείς (Υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων, όπως διοργάνωση σεμιναρίων σε προωθημένους και αναδυόμενους ερευνητικούς τομείς, ευέλικτη φιλοξενία μικρής διάρκειας και εκπαίδευση στελεχών επιχειρήσεων σε ερευνητικά εργαστήρια κ.λπ.).
- Διαγωνισμοί καινοτομίας.
- Ενίσχυση της ΕΤΑ με χρηματοδότηση ερευνητικών βάσεων - πλατφορμών επί των οποίων θα οικοδομούνται οι ερευνητικές προσπάθειες.
- Ανάπτυξη υποδειγματικών πρακτικών απόκτησης δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου (μοντέλα αριστείας).
- Ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας για την προώθηση της αριστείας και της περιφερειακής ανάπτυξης ώστε να εξασφαλισθεί ένα πλήρως λειτουργικό τρίγωνο εκπαίδευσης - έρευνας - καινοτομίας.
- Προγράμματα υποτροφιών βραχείας κινητικότητας (short terms) υποψηφίων διδασκτόρων και μεταδιδασκτόρων σε ευρωπαϊκά και διεθνή επιστημονικά και ερευνητικά κέντρα και μεταφορά τεχνογνωσίας στην Ελλάδα.
- Ενίσχυση της μεταδιδακτορικής έρευνας στην Ελλάδα μέσω χορήγησης υποτροφιών σε τομείς αιχμής και σύνδεση με την ακαδημαϊκή, ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας.
- Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές πρώτου και δεύτερου κύκλου στην Ελλάδα.

**ιάθεση και αξιοποίηση ψηφιακού**

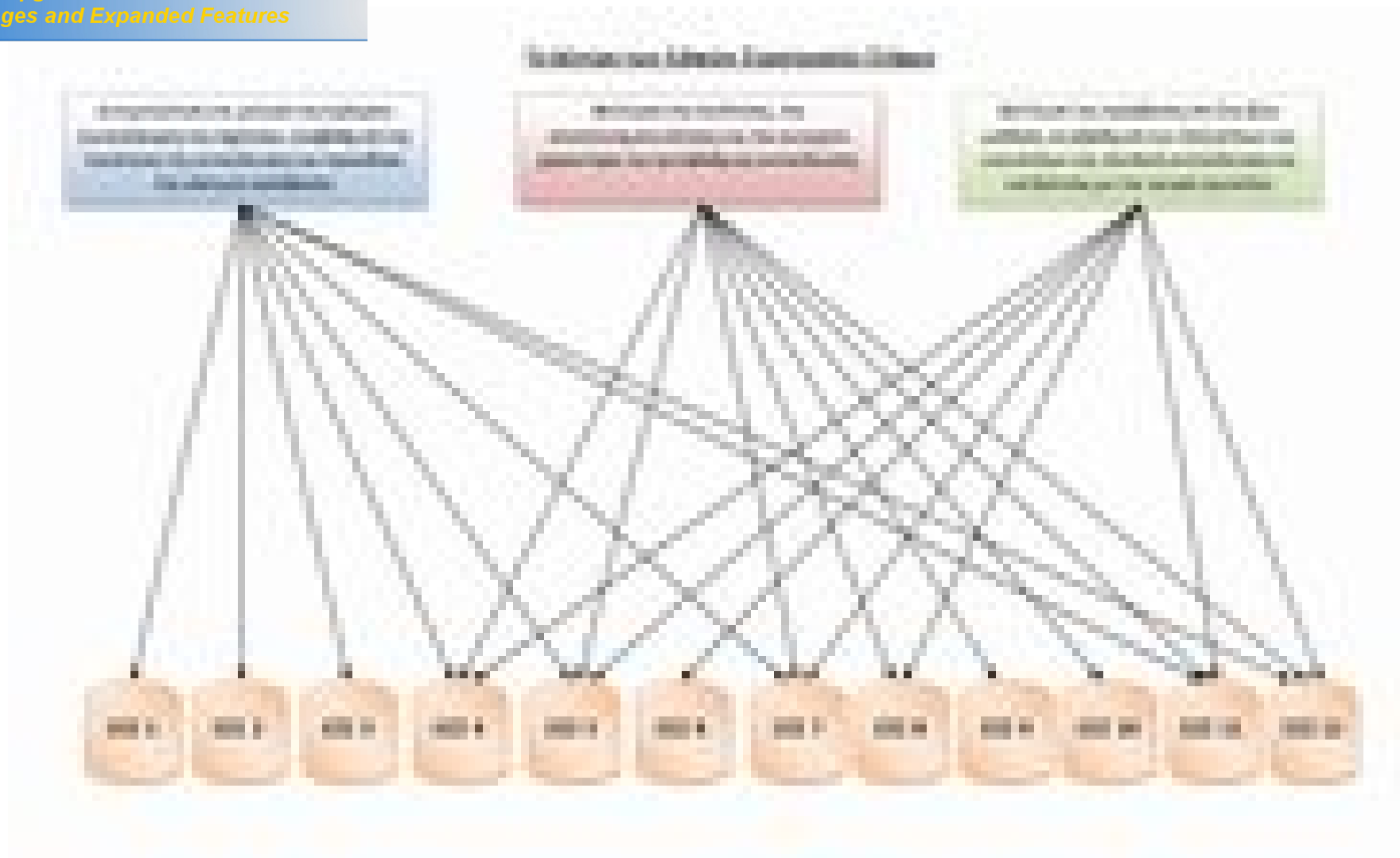
<b>εκπαιδευτικού/πολιτιστικού περιεχομένου συμπεριλαμβανομένων των ανοιχτών ψηφιακών εκπαιδευτικών/πολιτιστικών πόρων</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξης των μεταπτυχιακών σπουδών, της κατάρτισης των ερευνητών, των δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και των επιχειρήσεων (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικού εμπορίου (ecommerce) και ενίσχυση ζήτησης ΤΠΕ (ΕΤΠΑ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικός στόχος εστιάζει στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων και στην ενίσχυση των υποδομών και της συστηματικής συνεργασίας εκπαιδευτικών, πολιτιστικών, επιστημονικών και ερευνητικών φορέων, με σκοπό τη συνεχή ανάπτυξη και ποιοτική αναβάθμιση του πολιτιστικού – εκπαιδευτικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Ιδιαίτερη προτεραιότητα αναμένεται να δοθεί στην Ελληνική γλώσσα – η οποία και αποτελεί μια γλώσσα με αρκετά μικρή απήχηση διεθνώς. Η ανάγκη αυτή προκρίνεται επίσης λόγω της οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα, και η οποία αναζητά τρόπους και επιχειρηματικές δραστηριότητες που μπορούν να την οδηγήσουν στην ανάπτυξη. Ο πολιτισμός αποτελεί ένα σημαντικό εφόδιο για την Ελλάδα, ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί αξιοποιώντας τις τεχνολογίες του διαδικτύου προκειμένου να ενισχυθεί η εξωστρέφεια και να αναβαθμιστεί ποιοτικά το τουριστικό προϊόν. Και μάλιστα, αξιοποιώντας κατάλληλα τον πολιτισμό στην υπηρεσία της εκπαίδευσης, για την ενίσχυση των γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού, για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (καθιστώντας το εκπαιδευτικό περιεχόμενο περισσότερο ελκυστικό), αλλά και για την προσέλκυση επισκεπτών από όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης.</p> <p>Για το σκοπό αυτό, κρίνεται απαραίτητο η ανάπτυξη και ποιοτική αναβάθμιση του περιεχομένου να γίνει με τρόπο που προσθέτει αξία στο εκπαιδευτικό και πολιτιστικό προϊόν της χώρας, καθώς και στο επιστημονικό και ερευνητικό της κεφάλαιο. Το οποίο και αναμένεται να επιτευχθεί αφενός με την ανάπτυξη και αξιοποίηση μεθοδολογιών και πλαισίων αξιολόγησης ποιότητας του ψηφιακού</p>

	<p>χομένου (και τη στήριξη σχετικών υπηρεσιών και της και πιστοποίησης), και αφετέρου με την ανάπτυξη νέων επιχειρησιακών μοντελων για το ψηφιακό περιεχόμενο (περιλαμβανομένης της ενθάρρυνσης της συνεργασίας/συμπράξεων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων με εκπαιδευτικούς, εκδότες, εταιρίες πληροφορικής και άλλους συντελεστές της αγοράς), για την παραγωγή υψηλής ποιότητας ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και online μαθημάτων. Με τον τρόπο αυτό υποστηρίζεται παράλληλα η δημιουργία συνθηκών για αύξηση της διαθεσιμότητας του ελληνόφωνου ποιοτικού ψηφιακού εκπαιδευτικού /πολιτιστικού περιεχομένου για όλες τις ομάδες χρηστών (συμπεριλαμβανόμενων των ΕΚΟ).</p> <p>Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για τη βελτίωση και την ενίσχυση των υποδομών για συγκέντρωση (συσσώρευση), διάθεση, αποδοτική αναζήτηση, ανάκτηση και αξιοποίηση ποιοτικού ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, με έμφαση στη διαλειτουργικότητα συστημάτων και την υιοθέτηση ανοιχτών τεχνικών και εκπαιδευτικών προτύπων.</p>
<p><b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b></p>	<p>Η υλοποίηση του στόχου θα εστιάσει σε πρότυπα ποιότητας για το εκπαιδευτικό – πολιτιστικό περιεχόμενο, στη διαλειτουργικότητα, και στην αξιοποίησή του για εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς σκοπούς. Επιπλέον, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στην καταπολέμηση της σχολικής διαρροής με την στήριξη δράσεων δημιουργίας, εποικοδομητικής αξιοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, επαναχρησιμοποίησης και διαμοίρασης ψηφιακού εκπαιδευτικού / πολιτιστικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των ανοιχτών ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων.</p> <p>Κρίσιμο σημείο για την υλοποίηση του προτεινόμενου ειδικού στρατηγικού στόχου αποτελεί η προώθηση νομικού πλαισίου και δράσεων ενημέρωσης και υποστήριξης χρηστών σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας ψηφιακού περιεχομένου και στήριξη υπηρεσιών με στόχο την εκκαθάριση σχετικών δικαιωμάτων.</p>
<p><b>Ωφελούμενοι</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Όλος ο πληθυσμός</li> </ul>
<p><b>Γεωγραφική Διάσταση</b></p>	<p>Ο στόχος έχει πανελλαδική εμβέλεια</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Προώθηση της άμεσης πρόσβασης σε ποιοτικό ψηφιακό περιεχόμενο και της δημιουργικής/εποικοδομητικής αξιοποίησής του στην εκπαίδευση</li> <li>• Ευρεία κλιμάκωση της δημιουργίας, της διάθεσης και της αξιοποίησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και στη δια βίου μάθηση</li> <li>• Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων πιστοποίησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων.</li> <li>• Παιδαγωγική και εκπαιδευτική αξιοποίηση πολιτιστικών αντικειμένων των ψηφιακών αποθετηρίων πολιτιστικών και μορφωτικών οργανισμών</li> <li>• Διαθεσιμότητα ψηφιακού σχολικού εκπαιδευτικού περιεχομένου για ειδικές κατηγορίες μαθητών</li> </ul>

<b>Θμηση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού της</b>	
<b>εκπαίδευσης και των μεθοδολογιών σε συνδυασμό και με την αποτελεσματική αξιοποίηση των ΤΠΕ</b>	
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες Θεματικού Στόχου 10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης</li> <li>✓ Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης</li> <li>✓ Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας</li> </ul>
<b>Επενδυτικές Προτεραιότητες άλλων Θεματικών Στόχων</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών, της κατάρτισης των ερευνητών, των δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και των επιχειρήσεων (ΕΚΤ)</li> </ul> </li> <li>✓ ΘΣ2: Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας               <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)</li> <li>✓ Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)</li> </ul> </li> </ul>
<b>Περιγραφή / Ανάλυση</b>	<p>Σύμφωνα με τις οδηγίες τις οδηγίες των υπηρεσιών της ΕΕ (Position Paper) αλλά και τις ανάγκες της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης στην Ελλάδα, κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της Εκπαίδευσης, και ιδιαίτερα στο επίπεδο της αναβάθμισης των μεθόδων διδασκαλίας (πρακτικές μάθησης, μαθησιακοί στόχοι και μεθοδολογίες) καθώς και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών / εκπαιδευτών, η προσφορά κινήτρων και η εγκαθίδρυση επαγγελματικών προτύπων ποιότητας.</p> <p>Για το σκοπό αυτό προκρίνονται οι δράσεις αναβάθμισης, ενίσχυσης και ποιοτικής υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, μέσω και των κατάλληλων υποδομών (βλ. εργαστήρια, βιβλιοθήκες, ανάπτυξη τεχνολογικών δεξιοτήτων, κ.λπ), καθώς και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (με έμφαση στην καινοτομία) στην υπηρεσία της ανάπτυξης και της αξιολόγησης του ανθρώπινου δυναμικού και του εκπαιδευτικού περιεχομένου.</p>
<b>Προσέγγιση Υλοποίησης</b>	<p>Ο προτεινόμενος ειδικός στρατηγικής στόχος αναμένεται να υλοποιηθεί με γνώμονα την αξιοποίηση των υπάρχοντων υποδομών (και οριακή δημιουργία νέων, κυρίως στο πλαίσιο της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών), τη διασφάλιση της ποιότητας, και τη διαρκή αξιολόγηση.</p>
<b>Ωφελούμενοι</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Εκπαιδευτικοί</li> <li>• Ερευνητές</li> </ul>



<p><b>Διάσταση</b></p>	<p>ιαθητές της Eurostat (2007) οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 40+ άγγιξαν το 56,4% του συνόλου των εκπαιδευτικών στη βαθμίδα αυτή, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τη δευτεροβάθμια προσέγγισαν το 70,6%. Τα ποσοστά αυτά υποδεικνύουν την ανάγκη για ενίσχυση των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης, στο σύνολο της χώρας. Όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί (επιπέδου ISCED 5 &amp; 6) αποτέλεσαν στην Ελλάδα το 2011 το 9,6% των αποφοίτων όλων των αντικειμένων σπουδών, το οποίο κινείτο στο μέσο όρο της ΕΕ27.</p>
<p><b>Ενδεικτικές Δράσεις</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Επιμόρφωση και πιστοποίηση των εκπαιδευτικών σε αντικείμενα που ενισχύουν τις γνώσεις τους και αναβαθμίζουν τις ικανότητες τους με σκοπό την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την αύξηση της διείσδυσης τους στη σχολική τάξη</li> <li>• Εκσυγχρονισμός των πρακτικών μάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης μέσω ψηφιακών τεχνολογιών και ενίσχυση και βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την παιδαγωγική αξιοποίηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση με έμφαση στην καινοτομία</li> <li>• Βελτίωση της ποιότητας επιμόρφωσης εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων εποικοδομητικής αξιοποίησης ψηφιακών υποδομών, εργαλείων και περιεχομένου στις καθημερινές διδακτικές πρακτικές, με έμφαση στο νέο ρόλο τους ως συν-δημιουργοί και συν-διαμορφωτές του ψηφιακού περιεχομένου</li> <li>• Ενίσχυση, βελτίωση και αναμόρφωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με καθιέρωση κινήτρων και επαγγελματικών προτύπων</li> <li>• Ενίσχυση συστημάτων επαγγελματικής ανάπτυξης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης</li> <li>• Υποστήριξη του εκπαιδευτικού προσωπικού στην οργάνωση και εφαρμογή νέων μεθόδων μάθησης για τη διεύρυνση της ελκυστικότητας και αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες της κάθε βαθμίδας εκπαίδευσης, της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και της δια βίου μάθησης.</li> <li>• Συστηματική και συνεχή υποστήριξη των εκπαιδευτικών, στην οποία περιλαμβάνεται η παροχή τακτικής ανάδρασης, η βελτίωση των μεταγνωστικών ικανοτήτων και η βελτίωση του τρόπου αντιμετώπισης της πολυμορφίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης στο πλαίσιο του μαθησιακού περιβάλλοντος, μέσω συστημάτων ενδοσχολικής και εξ' αποστάσεως επιμόρφωσης.</li> <li>• Συστηματική και συνεχή υποστήριξη των στελεχών εκπαίδευσης και διοίκησης της εκπαίδευσης, προκειμένου να αναβαθμίσουν την ποιότητα του μαθησιακού περιβάλλοντος και να ενισχύσουν την ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εκπαίδευσης, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης.</li> </ul>

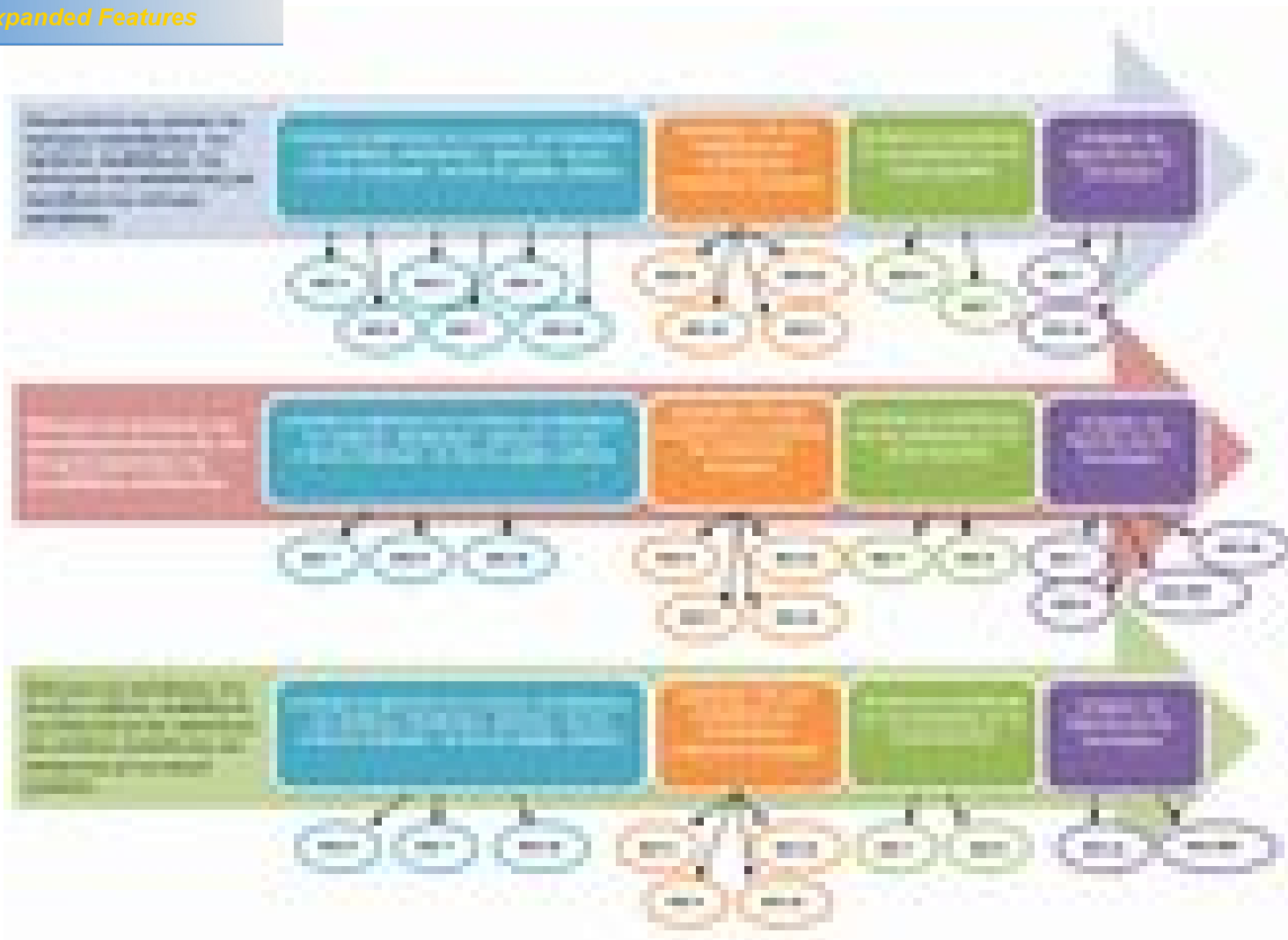




*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Ένταξη των Ειδικών Στρατηγικών Στόχων στις Βασικές Κατευθύνσεις και τις Επενδυτικές Προτεραιότητες



		Επενδυτικές Προτεραιότητες		
Θεματικοί Στόχοι «Ευρώπης 2020»		Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοικτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας		<b>ΕΣΣ 9, 10, 11, 12</b>	
2	Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας	<b>ΕΣΣ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12</b>
3	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)			
4	Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλού εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς			
5	Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου			
6	Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων			
7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών			
8	Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	<b>ΕΣΣ 1, 3</b>	<b>ΕΣΣ 7, 8, 9</b>	<b>ΕΣΣ 6, 7, 8</b>
9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας	<b>ΕΣΣ 1, 2, 3, 5</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 7, 8, 9</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 6, 7, 8</b>
10	Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση	<b>ΕΣΣ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12</b>	<b>ΕΣΣ 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12</b>
11	Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	<b>ΕΣΣ 3, 4</b>	<b>ΕΣΣ 4, 8, 10</b>	<b>ΕΣΣ 4, 8</b>

#	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ											
		ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII
<b>1</b>	<b>Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας</b>												
1.1	Ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών, της κατάρτισης των ερευνητών, των δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και των επιχειρήσεων (ΕΚΤ)										*	*	*
1.2	Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των δυνατοτήτων αριστείας στον τομέα της Ε&Κ καθώς και προώθησης κέντρων επάρκειας, ιδίως αυτών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΕΤΠΑ)										*		
1.3	Προώθηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, και διασύνδεση και συνέργεια ανάμεσα στις επιχειρήσεις τα κέντρα Ε&Κ και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδιαίτερος όσον αφορά την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία και τις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, την ενθάρρυνση της ζήτησης, τη δικτύωση, τα clusters, την ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης (smart specialization) υποστηρίζοντας την τεχνολογική και εφαρμοσμένη έρευνα, τις πιλοτικές γραμμές, τις ενέργειες έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, τις προηγμένες ικανότητες παραγωγής και πρώτης παραγωγής βασικών τεχνολογιών (Key Enabling Technologies) και διάδοσης των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (ΕΤΠΑ)									*	*		
1.4	Ανάπτυξη της διασύνδεσης και των συνεργειών με το Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 (ΕΤΠΑ)										*		
<b>2</b>	<b>Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας</b>	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII
2.1	Ανάπτυξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού (digital literacy), της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning), της ηλεκτρονικής ένταξης (e-inclusion), των ηλεκτρονικών δεξιοτήτων (e-skills) και των σχετικών επιχειρηματικών δεξιοτήτων (ΕΚΤ)	*	*	*		*	*	*	*		*		*
2.2	Επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων και ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία (ΕΤΠΑ)												
2.3	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικού εμπορίου (ecommerce) και					*						*	

2.4	Ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση (egovernment), ηλεκτρονική μάθηση (elearning), ηλεκτρονική ένταξη (einclusion), ηλεκτρονικός πολιτισμός (eculture) και ηλεκτρονική υγεία (ehealth) (ΕΤΠΑ)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<b>8</b>	<b>Πρώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων</b>	<b>ΕΣΣ I</b>	<b>ΕΣΣ II</b>	<b>ΕΣΣ III</b>	<b>ΕΣΣ IV</b>	<b>ΕΣΣ V</b>	<b>ΕΣΣ VI</b>	<b>ΕΣΣ VII</b>	<b>ΕΣΣ VIII</b>	<b>ΕΣΣ IX</b>	<b>ΕΣΣ X</b>	<b>ΕΣΣ XI</b>	<b>ΕΣΣ XII</b>	
8.1	Πρόσβαση στην απασχόληση για τους αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων (ΕΚΤ)													
8.2	Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΚΤ)						*		*	*				
8.3	Αυτό-απασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων (ΕΚΤ)							*						
8.4	Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και του συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής (ΕΚΤ)	*												
8.5	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή (ΕΚΤ)							*	*					
8.6	Ενεργός και υγιής γήρανση (ΕΚΤ)													
8.7	Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών για τη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων (ΕΚΤ)			*				*	*					
8.8	Ανάπτυξη επενδύσεων για την αυτό-απασχόληση, τις μικρο-επιχειρήσεις και τη δημιουργία επιχειρήσεων (ΕΤΠΑ)							*						
8.9	Ενίσχυση της φιλικής προς την απασχόληση ανάπτυξης, μέσω της ανάπτυξης του τοπικού δυναμικού ως μέρος της χωρικής στρατηγικής συγκεκριμένων περιοχών, μεταξύ άλλων βελτιώνοντας την πρόσβαση προς και την ανάπτυξη συγκεκριμένων φυσικών και πολιτιστικών πόρων (ΕΤΠΑ)						*							
8.10	Τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και ενίσχυση για μηχανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες σε επίπεδο γειτονιάς για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, όταν οι δράσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ΕΚΤ (ΕΤΠΑ)						*							
8.11	Επενδύσεις σε υποδομές για δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ΕΤΠΑ)	*		*					*					

Καταπολέμηση της φτώχειας		ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII
9.1	Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης (ΕΚΤ)			*			*	*	*	*			
9.2	Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά (ΕΚΤ)		*			*	*	*					
9.3	Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού (ΕΚΤ)					*	*	*					
9.4	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (ΕΚΤ)	*					*						
9.5	Πρώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων (ΕΚΤ)							*					
9.6	Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα (Community-led local development strategies) (ΕΚΤ)						*						
9.7	Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και στη μετάβαση από κεντρικές υπηρεσίες σε τοπικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)	*											
9.8	Στήριξη για φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών και αγροτικών κοινοτήτων και περιοχών (ΕΤΠΑ)												
9.9	Υποστήριξη για κοινωνικές επιχειρήσεις (ΕΤΠΑ)							*					
<b>10</b>	<b>Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση</b>	<b>ΕΣΣ I</b>	<b>ΕΣΣ II</b>	<b>ΕΣΣ III</b>	<b>ΕΣΣ IV</b>	<b>ΕΣΣ V</b>	<b>ΕΣΣ VI</b>	<b>ΕΣΣ VII</b>	<b>ΕΣΣ VIII</b>	<b>ΕΣΣ IX</b>	<b>ΕΣΣ X</b>	<b>ΕΣΣ XI</b>	<b>ΕΣΣ XII</b>
10.1	Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης (ΕΚΤ)	*	*	*	*	*		*				*	*
10.2	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΚΤ)				*	*		*	*	*	*	*	*
10.3	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας (ΕΚΤ)		*		*	*	*	*	*			*	*
10.4	Επενδύσεις στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης (ΕΤΠΑ)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*



Αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης		ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII
11.1	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και τη χρηστή διακυβέρνηση (ΕΚΤ)				*				*		*		
11.2	Ανάπτυξη ικανοτήτων των εμπλεκόμενων στην παροχή υπηρεσιών απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικών πολιτικών καθώς και τομεακά και χωρικά σύμφωνα για κινητοποίηση υπέρ των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (ΕΚΤ)			*					*				
11.3	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημοσίων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και προς στήριξη ενεργειών όσον αφορά τη θεσμική ικανότητα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης που υποστηρίζεται από το ΕΚΤ (ΕΤΠΑ)				*				*				
11.4	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημοσίων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του Ταμείου Συνοχής (Ταμείο Συνοχής)								*				

### 1.4.1 Εφαρμογή της Αρχής της Εταιρικής Σχέσης

Στόχος της παρούσας ενότητας είναι να παρουσιάσει την εφαρμογή της Αρχής της Εταιρικής Σχέσης, και ειδικότερα τον τρόπο επιλογής και συμμετοχής των φορέων και των υποψήφιων δικαιούχων στη διαδικασία και στα βήματα σχεδιασμού των δράσεων του Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 της πρότασης Κανονισμού 615/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «περί καθορισμού Κοινών Διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006», προβλέπεται η σύναψη από κάθε κράτος-μέλος εταιρικής σχέσης, στο πλαίσιο της προσέγγισης για πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, με α) τις αρμόδιες περιφερειακές, τοπικές, αστικές και άλλες δημόσιες αρχές του, β) τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους και γ) φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών.

Η ΕΥΔ του ΕΠ Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού διαμόρφωσε το πλαίσιο σχεδιασμού και κατάρτισης του Τομέα της Εκπαίδευσης και της Διά Βίου Μάθησης για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, προσκαλώντας τους βασικούς δικαιούχους, τους εποπτευόμενους από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. φορείς καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους να ενημερωθούν για τη διαδικασία σχεδιασμού και προγραμματισμού και να καταθέσουν τις προτάσεις τους (ειδικούς στρατηγικούς στόχους, ενδεικτικές δράσεις).

Σε αυτό το πλαίσιο καταρτίστηκε ένα ερωτηματολόγιο - έντυπο υποβολής προτάσεων, το οποίο εστάλη στους ως άνω φορείς, προκειμένου οι τελευταίοι να προτείνουν ειδικούς Στρατηγικούς Στόχους που θα στοχεύουν στην εξυπηρέτηση των ακόλουθων επενδυτικών προτεραιοτήτων αλλά και στους εθνικούς στόχους που απορρέουν από τις εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη:

1. Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης
2. Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
3. Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Επίσης, προς διευκόλυνση των φορέων εστάλη και παράρτημα με τα κύρια κείμενα και σημεία αναφοράς των πολιτικών της ΕΕ. Τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου αναλύθηκαν

εραν στον ορισμό των Ειδικών Στρατηγικών Στόχων  
ν δράσεων.

Στην συνέχεια, στις 29/04/2013 διοργανώθηκε το 1<sup>ο</sup> Αναπτυξιακό Συνέδριο για την Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση, στο οποίο συμμετείχαν οι ως άνω φορείς, οι οποίοι είχαν το δικαίωμα να παρουσιάσουν τις θέσεις και τις προτάσεις τους, αλλά και να ακούσουν τον γενικότερο προγραμματισμό και τις πολιτικές του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. για τη την περίοδο 2014-2020. Ειδικότερα, στο Αναπτυξιακό Συνέδριο συμμετείχαν με ενεργή παρουσία και ομιλία – παρουσίαση προτάσεων οι εξής φορείς χάραξης πολιτικών:

- Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Ευρωπαϊκών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
- Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης
- Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
- Ειδική Γραμματεία Ευρωπαϊκών Πόρων, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Σύνοδος Πρυτάνεων ΑΕΙ
- Σύνοδος Προέδρων ΤΕΙ
- ΙΤΥΕ Διόφαντος
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)
- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

Συνολικά, η διαδικασία εποπτεύθηκε και τροφοδοτήθηκε από την Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) που συστάθηκε με πρωτοβουλία της ΕΥΔ Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. και η οποία περιελάμβανε εκπροσώπους της Υπηρεσίας, εμπειρογνώμονες, καθώς και εκπροσώπους του ΙΤΥΕ Διόφαντος, του ΙΕΠ, της ΓΓΕΤ και της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. Σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας των προτάσεων του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. για το ΣΕΣ 2014-2020, η ΟΣΠ συνεδρίαζε σε τακτική βάση (κατά μέσον όρο ανά 10 ημέρες) παρακολουθώντας την εξέλιξη της διαδικασίας, συνεισφέροντας στον ορισμό των Ειδικών Στρατηγικών Στόχων, και υποστηρίζοντας την ΕΥΔ στις εργασίες της αναφορικά με την προετοιμασία ενόψει του ΣΕΣ.

#### **1.4.2 Προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας**

Σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό (προοίμιο σημείο 11) στο πλαίσιο των προσπαθειών της για μεγαλύτερη οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή, η ΕΕ οφείλει, σε όλα τα στάδια της εφαρμογής των Ταμείων του ΚΣΠ, να αποσκοπεί στην εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής, εθνότητας, θρησκευματος ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

τι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν την  
αδελφότητας ανδρών και γυναικών καθώς και την ενσωμάτωση της

διάστασης του φύλου κατά τα στάδια της προετοιμασίας και της υλοποίησης των προγραμμάτων και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά την εκπόνηση και υλοποίηση των προγραμμάτων.

Το Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. επιδιώκει τη μέγιστη εφαρμογή της αρχής της προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης στις κατηγορίες παρεμβάσεων που εμπεριέχονται στη παρούσα πρόταση, ενώ η ΕΥΔ θα καταρτίσει και θα εφαρμόσει διαδικασίες – κριτήρια επιλογής πράξεων που θα λαμβάνουν υπόψιν τις αρχές της ισότητας των φύλων και μη διάκρισης όπως προβλέπεται από τον γενικό κανονισμό (άρθρο 114).

Επιδίωξη και σκοπός του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. είναι να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτραπεί εκ προοιμίου κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά τα διάφορα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης των δράσεων των Ταμείων και ειδικότερα της πρόσβασης σε αυτά. Ειδικότερα, η δυνατότητα πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρίες στο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά και γενικότερα στο σύστημα της διά βίου μάθησης αποτελεί ένα από τα κριτήρια που θα τηρηθούν κατά τον καθορισμό πράξεων και που θα λαμβάνονται υπόψη κατά τις διάφορες φάσεις υλοποίησης.

Σε αυτό το μήκος κύματος κινούνται και οι εμπλεκόμενοι με τη διαδικασία σχεδιασμού φορείς του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α., οι οποίοι άλλωστε διαθέτουν μακρόχρονη εμπειρία στον σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων του ΕΚΤ, τηρώντας την αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας.

## **Ε ν ό τ η τ α 2 : «Εκ των προτέρων αιρεσιμότητες»**

### **2.1 Εισαγωγή**

Στόχος της παρούσας ενότητας είναι να παρουσιάσει τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες, ήτοι τους εκ των προτέρων όρους οι οποίοι διασφαλίζουν την αποτελεσματική υλοποίηση. Στο πλαίσιο αυτό και με επίκεντρο τον Θεματικό Στόχο 10 «Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση» προσδιορίζονται στους επόμενους πίνακες οι αιρεσιμότητες που προβλέπονται για τον εν λόγω Θεματικό Στόχο σύμφωνα με το Άρθρο 17 και το σχετικό παράρτημα του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) για τα Ταμεία (14/03/2012).

### **2.2 Εκπλήρωση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων**

Για την εκτίμηση της εκπλήρωσης των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων του Θεματικού Στόχου 10 χρησιμοποιούνται οι πίνακες που προβλέπονται στη 2<sup>η</sup> Εγκύκλιο, οι οποίοι κατ' αρχήν περιλαμβάνουν:

- Αναφορά στην εκ των προτέρων αιρεσιμότητα
- Βαθμός εκπλήρωσης της αιρεσιμότητας (ναι/όχι/μερική εκπλήρωση)
- Κριτήρια (αναφέρονται τα επιμέρους κριτήρια για κάθε μία αιρεσιμότητα, σύμφωνα με το Παράρτημα IV του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) για τα Ταμεία)
- Αναφορά (εφόσον η αιρεσιμότητα εκπληρούται). Ουσιαστικά γίνεται αναφορά σε στρατηγικές, νομικές ενέργειες και άλλα σχετικά έγγραφα συμπεριλαμβανομένων των αναφορών σε σχετικές ενότητες, άρθρα ή παραγράφους, συνοδευόμενων από υπερσύνδεσμο ή άλλη πρόσβαση στο πλήρες κείμενο.
- Επεξηγήσεις, όπου αυτές απαιτούνται.

Τα ως άνω στοιχεία συστηματοποιούνται για κάθε μία αιρεσιμότητα στους ακόλουθους πίνακες: Πίνακας 5: Εκτίμηση της εκπλήρωσης της εκ των προτέρων αιρεσιμότητας για την *πρώρη εγκατάλειψη του σχολείου* σε εθνικό επίπεδο



**PDF**  
Complete

*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	Εκπλήρωση της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
<p><b>Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου</b>            Η ύπαρξη μιας συνολικής στρατηγικής για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ), σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τις πολιτικές για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.</p>	<p>Μερική εκπλήρωση</p>	<p>Έχει τεθεί σε εφαρμογή σύστημα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων και ενημέρωσης σχετικά με τα ποσοστά της ΠΕΣ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, το οποίο:            – παρέχει επαρκή στοιχεία για τη χάραξη στοχευμένων πολιτικών</p>	<p>ΝΑΙ (εν μέρει)</p>	<p>Το ΙΤΥΕ-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ αναπτύσσει ήδη για λογαριασμό του ΥΠΑΙΘΠΑ (σε υφιστάμενο έργο με περίοδο υλοποίησης 2011 – 2014) σύστημα συλλογής δεδομένων και πληροφοριών, το οποίο μπορεί, μεταξύ άλλων, να παράσχει στοιχεία για την μελέτη του φαινομένου της Πρόωρης Εγκατάλειψης του Σχολείου (ΠΕΣ).</p> <p>Πρόκειται για μια ενιαία εφαρμογή αποτύπωσης της σχολικής ζωής, γνωστή ως «Ψηφιακή καρτέλα σχολικής μονάδας», η οποία:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>α) αξιοποιεί υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα</li> <li>β) αξιοποιεί τις προηγμένες διαδικτυακές διεπαφές</li> <li>γ) αντλεί δεδομένα οργάνωσης και λειτουργίας Σχολικών Μονάδων</li> <li>δ) εξάγει συμπεράσματα, επιτρέπει τη διερεύνηση εναλλακτικών προσεγγίσεων («IF-THEN» σενάρια)</li> <li>ε) Είναι εύχρηστο και ευέλικτο εργαλείο.</li> </ul> <p>Κάθε μαθητής στην πληροφοριακή υποδομή αναπαρίσταται από μια πληροφοριακή οντότητα, ταυτοποιημένη με ένα μοναδικό κωδικό σε επίπεδο επικράτειας, για την οποία διατηρούνται αναλυτικές πληροφορίες της σχολικής του παρουσίας κι επίδοσης (μεταξύ άλλων και οι παρουσίες/απουσίες, καθημερινά). Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, η πιθανότητα ένας μαθητής να έχει διακόψει τη φοίτησή του ανιχνεύεται άμεσα (με κατάλληλους ελέγχους για αδικαιολόγητα μεγάλες περιόδους απουσίας), ενώ η μαθητική διαρροή στο σύνολό της μπορεί να αποτιμηθεί (ακόμη και να συσχετιστεί με άλλες παραμέτρους του εκπαιδευτικού κι οικογενειακού περιβάλλοντος) αφού πλέον προσωποποιείται κι ανάγεται πληροφοριακά στο επίπεδο συγκεκριμένου μαθητή.</p>	<p>Οι πληροφορίες που σήμερα είναι διαθέσιμες είναι μόνο συγκεντρωτικά αριθμητικά μεγέθη εγγεγραμμένων και φοιτούντων μαθητών ανά τάξη/τμήμα, ενώ υπάρχουν επίσης συγκεντρωτικά στοιχεία και για ειδικές ομάδες μαθητών (Ρομά, αλλοδαποί, κλπ).</p>

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
				<p>Η «Ψηφιακή καρτέλα σχολικής μονάδας» παρέχει τα εξής στοιχεία:</p> <p>Κατανομή μαθητών (γεωγραφική διάσταση) (τάξη, τμήμα)</p> <p>Βαθμίδα (τάξη, τμήμα): Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο / Φύλο μαθητών / Επίδοση / Φοιτούντες αλλοδαποί μαθητές (2010 - 2011) /Κατανομές εκπαιδευτικού προσωπικού : γεωγραφική, βαθμίδα, ειδικότητα, τοποθέτηση, σχέση εργασίας, σχολική μονάδα, μισθολογικό κλιμάκιο, ώρες μείωσης / Εκπαιδευτικές ώρες: κενά, πλεονάσματα, υπερωρίες / Εκπαιδευτικοί δείκτες</p>	
		Έχει τεθεί σε εφαρμογή σύστημα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων και ενημέρωσης σχετικά με τα ποσοστά της ΠΕΣ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, το οποίο:	ΝΑΙ	<p>Το σύστημα επιτρέπει επεξεργασίες και παρουσίαση στοιχείων :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- σε επίπεδο Σχολικής Μονάδας / Διεύθυνσης / Περιφέρειας / Υπουργείου, όσον αφορά τα επίπεδα διοίκησης της εκπαίδευσης</li> <li>- σε επίπεδο ΟΤΑ α' βαθμού / Νομού / Περιφέρειας / Επικράτειας, όσον αφορά τη γεωγραφική διάσταση</li> </ul> <p>Η ενημέρωση της βάσης δεδομένων πραγματοποιείται με αυτοματοποιημένο τρόπο καθώς έχει αναπτυχθεί μηχανισμός που υλοποιεί μία αλληλουχία υπολογιστικών βημάτων (workflow) άντλησης, καθαρισμού κι ενοποίησης δεδομένων από τις υφιστάμενες πηγές και στη συνέχεια σύνδεσής αυτών με προκαθορισμένες διαστάσεις του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως βαθμίδα εκπαίδευσης, είδος μονάδας κλπ).</p> <p>Η ενημέρωση των πηγών (π.χ. σύστημα Survey) πραγματοποιείται συχνότερα από την ζητούμενη ετήσια βάση.</p>	
		Εφαρμόζεται στρατηγική για την ΠΕΣ, η οποία:	ΟΧΙ	<p>Το κριτήριο αποτελεί προδιαγραφή για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση της στρατηγικής ( β' εξ. 2014)</p>	1. Προσδιορίζονται και τεκμηριώνονται οι κύριοι παράγοντες που διαμορφώνουν



Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
					<p>την ΠΣΕ στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο</p> <p>2. Χρησιμοποιούνται πρόσφατα δεδομένα</p> <p>3. Λαμβάνονται υπόψη δημογραφικά στοιχεία</p>
		Εφαρμόζεται στρατηγική για την ΠΕΣ, η οποία: είναι συνολική (π.χ. καλύπτει όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης) και προβλέπει επαρκώς μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης	ΟΧΙ	Το κριτήριο αποτελεί προδιαγραφή για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση της στρατηγικής ( β' εξ. 2014)	
		Εφαρμόζεται στρατηγική για την ΠΕΣ, η οποία: ορίζει στόχους που είναι συνεπείς με τη	ΟΧΙ	Το κριτήριο αποτελεί προδιαγραφή για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση της στρατηγικής ( β' εξ. 2014)	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
		σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις πολιτικές για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου			
		Εφαρμόζεται στρατηγική για την ΠΕΣ, η οποία: έχει οριζόντιο χαρακτήρα και αφορά και συντονίζει όλους τους τομείς πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς που είναι αρμόδιοι για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ΠΕΣ	ΟΧΙ	Το κριτήριο αποτελεί προδιαγραφή για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση της στρατηγικής ( β' εξ. 2014)	

εδίου Δράσης για την εκπλήρωση των κριτηρίων της αιρεσιμότητας «Πρόωρη εγκατάλειψη του Σχολείου»

Εκ των προτέρων θεματική Αιρεσιμότητα	Κριτήρια που δεν εκπληρούνται	Ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν	Ημερομηνία ολοκλήρωσης ενέργειας	Φορείς υπεύθυνοι για την εκπλήρωση του κριτηρίου
<p><b>Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου</b>            Η ύπαρξη μιας συνολικής στρατηγικής για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ), σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τις πολιτικές για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.</p>	<p>Εφαρμόζεται στρατηγική για την ΠΕΣ, η οποία:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- βασίζεται σε στοιχεία</li> <li>- είναι συνολική (π.χ. καλύπτει όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης) και προβλέπει επαρκώς μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης</li> <li>- ορίζει στόχους που είναι συνεπείς με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις πολιτικές για τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου</li> <li>- έχει οριζόντιο χαρακτήρα και αφορά και συντονίζει όλους τους τομείς πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς που είναι αρμόδιοι για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ΠΕΣ</li> </ul>	<p>Στην παρούσα χρονική στιγμή (Μάιος 2013) το ΥΠΑΙΘΠΑ έχει υιοθετήσει επιμέρους πολιτικές, ενώ έχει σχεδιάσει και υλοποιεί ήδη, μέσω του ΕΠΕΔΒΜ / ΕΣΠΑ 2007-2013, δράσεις που στοχεύουν στην καταπολέμηση της ΠΕΣ.</p> <p>Οι δράσεις αυτές σχεδιάστηκαν βασιζόμενες σε δεδομένα της ad hoc Μελέτης για την καταπολέμηση της Σχολικής Διαρροής-2007 και στις τέσσερις πανελλήνιες σχετικές έρευνες που είχαν υλοποιηθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και δημοσιευτεί το 1996, 2001, 2006 και 2008.</p> <p>Οι δράσεις αυτές εντάσσονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, όπου περιλαμβάνονται και οι εθνικοί στόχοι για την υλοποίηση της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στο πεδίο της καταπολέμησης της ΠΕΣ.</p> <p>Παρατίθεται σχετικό θεσμικό πλαίσιο πολιτικών (μη εξαντλητικό):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ν. 3518/ 2006 με τον οποίο εισήχθη ένα έτος υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής</li> <li>- Ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες»</li> <li>- Ν. 3848/2010 ΦΕΚ 71/Α «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτή – καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις»</li> <li>- Ν. 3966/2011 ΦΕΚ118/Α «Θεσμικό πλαίσιο των πρότυπων πειραματικών σχολείων, ίδρυση του</li> </ul>	<p>Β' εξάμηνο 2014</p>	<p>ΙΕΠ – Παρατηρητήριο ΥΠΑΙΘΠΑ</p>

Αιρεσιμότητα	που δεν εκπληρούνται	Ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν	Ημερομηνία ολοκλήρωσης ενέργειας	Φορείς υπεύθυνοι για την εκπλήρωση του κριτηρίου
		<p>ΙΕΠ, Οργάνωση του ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και λοιπές διατάξεις»</p> <p>Οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν είναι συνοπτικά οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Επεξεργασία δεδομένων που μελετούν το φαινόμενο της ΠΕΣ στο πλαίσιο του συστήματος συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για την ΠΕΣ</li> <li>- Σύνταξη κειμένου στρατηγικής (περιγράφονται συνοπτικές απαιτήσεις περιεχομένου) – Διαβούλευση – Έγκριση και Υιοθέτηση αυτού – Δημοσίευση</li> </ul>		

της εκπλήρωσης της εκ των προτέρων αιρεσιμότητας για την **Τριτοβάθμια Εκπαίδευση** σε εθνικό επίπεδο

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	Εκπλήρωση της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
<b>Τριτοβάθμια εκπαίδευση:</b> Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών στρατηγικών για την αύξηση των ποσοστών φοίτησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης	ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ	Εφαρμόζεται εθνική ή περιφερειακή στρατηγική για την τριτοβάθμια εκπαίδευση	Ναι (εν μέρει)	<b>Νομικό Πλαίσιο</b> 1. Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». 2. Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» <a href="http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&amp;view=wrapper&amp;Itemid=104&amp;lang=en">http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&amp;view=wrapper&amp;Itemid=104&amp;lang=en</a>	
		...η οποία περιλαμβάνει μέτρα για την αύξηση των ποσοστών φοίτησης και επιτυχίας, τα οποία: - βελτιώνουν την καθοδήγηση που παρέχεται στους μελλοντικούς	ΝΑΙ (εν μέρει)	Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ. ) μέσω του Ατομικού Στατιστικού Δελτίου Φοιτητή – Σπουδαστή, που συμπληρώνεται κάθε χρόνο από τους νεοεισαχθέντες φοιτητές, διατηρεί στοιχεία για το επίπεδο εκπαίδευσης και το επάγγελμα των γονιών, οπότε μπορούμε να συνάγουμε το κοινωνικο- οικονομικό προφίλ των φοιτητών.	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
		σπουδαστές			
		...- αυξάνουν τα ποσοστά φοίτησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μεταξύ των ομάδων χαμηλών εισοδημάτων και άλλων υποεκπροσωπούμενων ομάδων	ΝΑΙ (εν μέρει)	<p>Σύμφωνα με τον Νόμο 4009/2011 και την τροποποίηση του, η Κοσμητεία προβλέπεται να μεριμνά, μεταξύ των άλλων, για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής στα προγράμματα σπουδών όλων των φοιτητών, χωρίς διακρίσεις και ανεξάρτητα από το φύλλο, την αναπηρία ή άλλα χαρακτηριστικά.</p> <p>Επίσης, τα ιδρύματα θα μπορούν να χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση.</p> <p>Οι φοιτητές πρώτου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα να λάβουν άτοκο εκπαιδευτικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Η αποπληρωμή του δανείου από τους φοιτητές πραγματοποιείται τμηματικά και σε κάθε περίπτωση μετά την έναρξη της επαγγελματικής απασχόλησής τους ή την απόκτηση ατομικού εισοδήματος.</p>	
		... -αυξάνουν τη συμμετοχή ενηλίκων σπουδαστών	-		
		... (κατά περίπτωση) μειώνουν τα ποσοστά εγκατάλειψης των σπουδών/βελτιώνουν τα ποσοστά ολοκλήρωσης των σπουδών	ΝΑΙ (εν μέρει)	<p>Στην Στατιστική Υπηρεσία διατηρούνται στοιχεία για τους φοιτητές πέραν των κανονικών εξαμήνων (Συμπληρώνεται ο αριθμός των φοιτητών που βρίσκονται ή έχουν υπερβεί την προβλεπόμενη από το νόμο ΔΙΕΤΙΑ (πέραν των 4, 5 ή 6 ετών φοίτησης).</p> <p>Επίσης, τα ιδρύματα θα μπορούν να χορηγούν σε φοιτητές τους βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση.</p>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
				Οι φοιτητές πρώτου κύκλου σπουδών έχουν δικαίωμα να λάβουν άτοκο εκπαιδευτικό δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα της χώρας, με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Η αποπληρωμή του δανείου από τους φοιτητές πραγματοποιείται τμηματικά και σε κάθε περίπτωση μετά την έναρξη της επαγγελματικής απασχόλησής τους ή την απόκτηση ατομικού εισοδήματος.	
		μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας τα οποία: – ενθαρρύνουν την καινοτομία ως προς το περιεχόμενο και τον σχεδιασμό των προγραμμάτων· – προωθούν υψηλά πρότυπα ποιότητας στη διδασκαλία	-		
		<b>μέτρα για την αύξηση της απασχολησιμότητας και της επιχειρηματικότητας τα οποία:</b> – ενθαρρύνουν την ανάπτυξη «οριζόντιων δεξιοτήτων», συμπεριλαμβανομένης της	ΝΑΙ (εν μέρει)	Λειτουργούν οι Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΟΚΕ) και τα Γραφεία Διασύνδεσης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που περιλαμβάνουν δραστηριότητες δικτύωσης με φορείς προώθησης της απασχόλησης, ανάληψης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και παροχής γνώσεων σχετικά με την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη βασικών αλλά και εξειδικευμένων επιχειρηματικών δεξιοτήτων.  (Άρθρο 60, Ν. 4009/2011) Σε κάθε Ν.Π.Ι.Δ. που προβλέπεται στο άρθρο 60, λειτουργεί γραφείο καινοτομίας και διασύνδεσης.	Ανάλυση του βαθμού κατά τον οποίο τα αντίστοιχα προγράμματα συμβάλλουν στην ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων. Ορισμός επισπεύδοντος φορέα το αμέσως προσεχές διάστημα.

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
		επιχειρηματικότητα σε όλα τα προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.			
		- μειώνουν τις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα όσον αφορά τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές και ενθαρρύνουν τους σπουδαστές να επιλέγουν σταδιοδρομία σε τομείς που υποεκπροσωπούνται, με στόχο να μειωθεί ο διαχωρισμός των φύλων στην αγορά εργασίας.	ΝΑΙ (εν μέρει)	Στην Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) μέσω του Ατομικού Στατιστικού Δελτίου Φοιτητή – Σπουδαστή, διατηρούνται στοιχεία για το φύλο.	
		-εξασφαλίζουν τεκμηριωμένη διδασκαλία με τη χρησιμοποίηση των γνώσεων από την έρευνα και τις εξελίξεις στις επιχειρηματικές πρακτικές.	-		



Πίνακας 4: Εκτίμηση της εκπλήρωσης της εκ των προτέρων αιρεσιμότητας για τη Διά βίου μάθηση σε εθνικό επίπεδο

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	Εκπλήρωση της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
Διά βίου μάθηση: Η ύπαρξη ενός εθνικού και/ή περιφερειακού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ	ΝΑΙ	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό πλαίσιο πολιτικής για τη διά βίου μάθηση	ΝΑΙ	1.Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» <a href="http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf">http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf</a>  2.Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο <a href="http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDM_TELIKO.pdf">http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDM_TELIKO.pdf</a>	
		Μέτρα για την υποστήριξη της υλοποίησης της διά βίου μάθησης (ΔΒΜ), την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και της δημιουργίας εταιρικών σχέσεων, περιλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ενεργοποίηση του <b>Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης</b> (Άρθρο 3 του Ν 3879/2010)</li> <li>Υλοποίηση <b>Ευρωπαϊκής Ατζέντας</b> (2012-2014): 11 περιφερειακές συναντήσεις επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης φορέων και κοινού για πολιτικές και δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων (one step up)</li> <li>Ενεργοποίηση <b>Δικτυακής Πύλης</b> - Portal ΔΒΜ (Άρθρο 3 του Ν 3879/2010) πληροφόρησης, παροχής υπηρεσιών και ανάπτυξης διαδραστικών σχέσεων με πολίτες σε θέματα εκπαίδευσης και ΔΒΜ και φορέων για την ηλεκτρονική διασύνδεσή τους.</li> <li>Εισηγήσεις επί βελτίωσης ποιότητας και αποτελεσματικότητας προγραμμάτων και υπηρεσιών Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων της <b>Διαρκούς Διάσκεψης Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων</b> (Άρθρο 5 του Ν 3879/2010)</li> <li>Ενεργοποίηση συστήματος καταγραφής φορέων ΔΒΜ και δράσεων τους: Μητρώο Φορέων Διά Βίου Μάθησης (Άρθρο 17 του Ν3879/2010) – σε λειτουργία</li> </ul>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
				<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Σύνοδος Δια Βίου Μάθησης και σύνδεσης με την απασχόληση</b>, κοινωνικός διάλογος σχετικά με τις αναπτυξιακές &amp; κοινωνικές ανάγκες, και τα μέτρα πολιτικής της ΔΒΜ στην Ελλάδα. Στη σύνοδο συμμετέχουν οι Πρόεδροι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. Ε.Σ.Ε.Ε.) της Γ.Σ.Ε.Ε., της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., της Ε.Σ.Α.μεΑ., της Ένωσης Περιφερειών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας. (Άρθρο 5 του Ν 3879/2010)</li> <li>• <b>Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτικής Επάρκειας Εκπαιδευτών</b> Ενηλίκων μη τυπικής εκπαίδευσης (Γ.Π. 20082/2010 – ΦΕΚ 2844/Β/23-10-2012)</li> <li>• Σχεδιασμός και λειτουργία συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης δράσεων φορέων ΔΒΜ</li> <li>• Σύνδεση - <b>συνεργασία</b> με σύστημα καταγραφής αναγκών και τάσεων της Αγοράς Εργασίας Του Υπουργείου Εργασίας.</li> <li>• Διαμόρφωση <b>Μητρώου Διά Βίου Μάθησης Πολιτών</b> (Άρθρο 17 του Ν3879/2010) καταγραφής προσόντων και εκπαιδευτικών διαδρομών.</li> <li>• <b>Ετήσια Απολογιστική Έκθεση δράσεων ΔΒΜ</b> κατά την οποία η ΓΓΔΒΜ, ως επιτελικός φορέας, συνεργάζεται με το σύνολο των υπηρεσιών του Δημοσίου και τους βασικούς κοινωνικούς εταίρους, για την καταγραφή των δράσεών τους, και την ανταλλαγή εμπειριών και προβληματισμών</li> <li>• <b>Εξωτερική αξιολόγηση Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης</b> (Άρθρο 6 του Ν3879/2010)</li> <li>• Αποτίμηση <b>δεξιοτήτων και ικανοτήτων</b> των ενηλίκων 16-64 ετών. Διεθνής Συγκριτικής Έρευνα (PIAAC)</li> <li>• Σύνοδος δια βίου μάθησης και σύνδεσης με την απασχόληση, η οποία οργανώνει τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις και τις κοινωνικές ανάγκες, τα</li> </ul>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
				<p>προγράμματα και τα μέτρα πολιτικής της ΔΒΜ στην Ελλάδα. Στη σύνοδο συμμετέχουν οι Πρόεδροι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. Ε.Σ.Ε.Ε.) της Γ.Σ.Ε.Ε., της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., της Ε.Σ.Α.μεΑ., της Ένωσης Περιφερειών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας. (Άρθρο 5 του Ν 3879/2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Διαρκής Διάσκεψη Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων</b>, με σκοπό την υποβοήθηση της βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών ΔΒΜ που αφορούν τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων. Στη Διάσκεψη αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των Υπουργείων που εποπτεύουν φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης, των φορέων διοίκησης της δια βίου μάθησης, πανεπιστημιακών τμημάτων, επιστημονικών, κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων που έχουν ως αντικείμενο ή δραστηριοποιούνται σε θέματα γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και εκπρόσωποι Εξειδικευμένων Κέντρων Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης ευπαθών κοινωνικά ομάδων (Άρθρο 5 του Ν 3879/2010)</li> <li>• Διμερή σύμφωνα <b>συνεργασίας</b> (επιμελητήρια, κοινωνικοί φορείς, Ινστιτούτα, Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, κ.α.)</li> <li>• <b>Προγραμματικές συμβάσεις συνεργασίας</b> ,ΟΤΑ (Άρθρο 21 του Ν 3879/2010)</li> </ul>	
		μέτρα για την αποτελεσματική ανάπτυξη δεξιοτήτων από τους νέους στην επαγγελματική κατάρτιση, τους	ΝΑΙ	<p>Η ΓΓΔΒΜ μεριμνά για τη συμμετοχή των μελών των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων σε προγράμματα ΔΒΜ (Άρθρο 6 του Ν. 3879/2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Εξετάσεις ελληνομάθειας για τους επί μακρόν διαμένοντες οικονομικούς μετανάστες.</li> <li>• Διασύνδεση Σ.Δ.Ε. με Α.Ε.Κ.</li> </ul>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
		ενήλικες, τις γυναίκες που επανέρχονται στην αγορά εργασίας, τους εργαζομένους με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης και τους μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους, καθώς και από άλλες μειονεκτούσες ομάδες		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Σχεδιασμός και υλοποίηση Εθνικού Προγράμματος για την ελληνομάθεια των Μεταναστών</li> <li>• Θα αναθεωρηθεί το εκπαιδευτικό πλαίσιο και ο κανονισμός λειτουργίας των ΣΔΕ που λειτουργούν εντός Σωφρονιστικών Καταστημάτων (8), σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης.</li> <li>• Σχεδιασμός και υλοποίηση Προγράμματος ευάλωτων κοινωνικά Ομάδων (χρήστες, ROMA, κρατούμενοι, ΑμεΑ, κ.α.) που θα αξιοποιούν το θεσμικό πλαίσιο της Κοινωνικής Οικονομίας</li> <li>• Αναβάθμιση Α.Ε.Κ. με νέες ειδικότητες, βελτίωση περιεχομένου πρακτικής άσκησης, voucher για την υποστήριξη συμμετοχής.</li> <li>• Ένταξη Προγραμμάτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες ευάλωτων κοινωνικά ομάδων στο πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών των Κ.Δ.Β.Μ.</li> <li>• Σχεδιασμός και υλοποίηση Προγράμματος ευάλωτων κοινωνικά Ομάδων (ΑμεΑ, .ROMA, Τρίτη Ηλικία κ.α.)</li> </ul>	
		Μέτρα για την ευρύτερη πρόσβαση στη ΔΒΜ, μεταξύ άλλων μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής των εργαλείων διαφάνειας (Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, Εθνικό Πλαίσιο Επαγγελματικών	ΝΑΙ (εν μέρει)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Συμμετοχή της ΓΔΒΜ στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διασφάλισης της Ποιότητας στη ΔΒΜ (QALL), στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βασικών Ικανοτήτων (EBSN), στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Refernet, και στο EQAVET.</li> <li>• Διαμόρφωση εθνικού πλαισίου διασφάλισης ποιότητας στη ΔΒΜ, βασισμένο στο Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (ΚΠΑ) και αξιοποιώντας δείκτες από το Π<sup>3</sup>. Εφαρμογή του πλαισίου σε φορείς του Εθνικού Δικτύου ΔΒΜ</li> <li>• Ο ΕΟΠΠΕΠ αναπτύσσει το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ενταγμένο έργο στο ΕΠ Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση) και αναμένεται μέχρι τέλος του 2013 να υποβληθεί η Έκθεση Αντιστοίχισης (Referencing report) με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο</li> </ul>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
		<p>Προσόντων, Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Ευρωπαϊκή Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση) και της ανάπτυξης και ολοκλήρωσης των υπηρεσιών διά βίου μάθησης (εκπαίδευση και κατάρτιση, καθοδήγηση, επικύρωση)</p>		<p>Προσόντων.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Αναγνώριση και αντιστοίχιση τίτλων τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μη τυπικής εκπαίδευσης (ΣΔΕ, ΑΕΚ) δια του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων</li> <li>• Ο ΕΟΠΠΕΠ υλοποιεί επίσης το έργο για την ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης Προσόντων.</li> </ul>	
		<p>Μέτρα για τη βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και για την προσαρμογή τους στις ανάγκες συγκεκριμένων στοχευόμενων ομάδων</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Υλοποιείται το έργο «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Οριζόντια πράξη) με στόχο: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες της αγοράς εργασίας, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο</li> <li>- Να βασίζονται στο μέτρο του δυνατού σε πιστοποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα και να ενσωματώνουν τις σύγχρονες εξελίξεις των επαγγελμάτων</li> <li>- Να ενσωματώνουν τις αρχές του συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων</li> </ul> </li> </ul>	

Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητα	της Αιρεσιμότητας (ΝΑΙ / ΟΧΙ / ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ)	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (ΝΑΙ /ΟΧΙ)	Αναφορά	Επεξήγηση (όπου απαιτείται)
				<ul style="list-style-type: none"> <li>- Να οδηγούν με σαφήνεια και αξιοπιστία στην πιστοποίηση των αποκτηθέντων προσόντων και στην αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων</li> <li>- Να δημιουργούν ένα πλαίσιο αρχικής κατάρτισης προσανατολισμένο στο σπουδαστή, στις μαθησιακές ανάγκες και στα μαθησιακά αποτελέσματα</li> <li>- Να επιτρέπουν την ευέλικτη προσαρμογή στις εξελίξεις του περιεχομένου των επαγγελμάτων, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες αναμορφώσεων</li> <li>• Σε περιφερειακό επίπεδο έχουν συγκροτηθεί οι Περιφερειακές Επιτροπές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΠΕΕΚ) σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3α του Ν.3879/2010. Αρμοδιότητες των ΠΕΕΚ είναι: <ul style="list-style-type: none"> <li>- η διερεύνηση και η διατύπωση εισηγήσεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης</li> <li>- η σύνδεσή της επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας και ιδίως η διερεύνηση και εκτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας</li> <li>- η ιεράρχηση των επαγγελματικών ειδικοτήτων που πρέπει να λειτουργήσουν στα Ι.Ε.Κ., στα Κ.Ε.Κ. και γενικότερα στις σχολές επαγγελματικής κατάρτισης της Περιφέρειας.</li> </ul> </li> </ul>	

Στην ενότητα αυτή αναλύεται η χωρική διάσταση που επηρεάζει τη διαμόρφωση των προτάσεων για τον τομέα της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης στο πλαίσιο του ΣΕΣ. Σημειώνεται ότι λόγω της εθνικής εμβέλειας των προτεινόμενων Ειδικών Στρατηγικών Στόχων, δεν γίνεται ανάλυση σε γεωγραφικό επίπεδο αλλά επιδιώκεται ο ορισμός «αναμονών» για συναφείς δράσεις ή στόχους που θα προκύψουν από τις Περιφερειακές ανάγκες και προτεραιότητες.

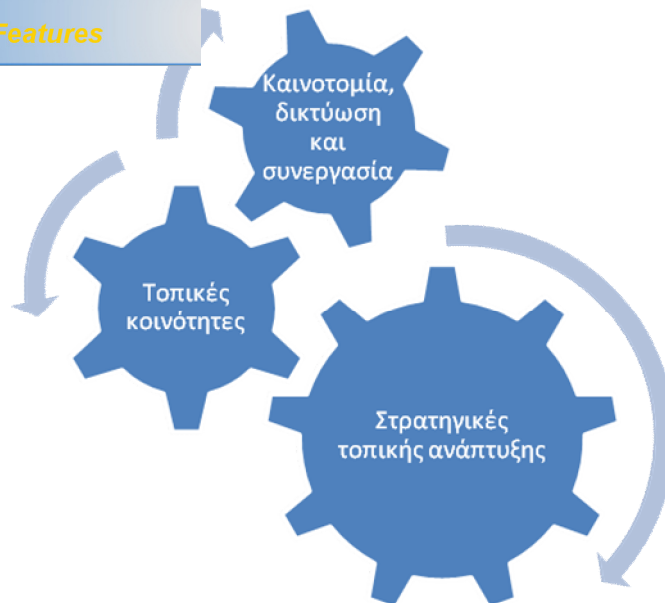
### 3.2 *Εδαφική ανάπτυξη συγκεκριμένων περιοχών σε υπο-περιφερειακό επίπεδο*

#### 3.2.1 *Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης*

Όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά και στην πρώτη ενότητα, η «Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση» αποτελεί προτεραιότητα σε εθνικό επίπεδο με έμφαση στην επίτευξη συγκεκριμένων προτεραιοτήτων (βλ. Επενδυτικές Προτεραιότητες) οι στόχοι των οποίων πρέπει να επιτευχθούν σε όλη την Επικράτεια. Δεδομένων όμως των τοπικών διαφοροποιήσεων – ανισοτήτων ανά Περιφέρεια ή και περιοχή της χώρας, εμφανίζονται ανάγκες για τις οποίες πρέπει να ληφθεί μέριμνα σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να επιτευχθεί η σύγκλιση και οι εθνικοί στόχοι.

Για το σκοπό αυτό, και αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες των διαφόρων Περιφερειών των κρατών-μελών της Ε.Ε., έχει οριστεί η «Πολιτική Συνοχής 2014-2020» (Cohesion Policy 2014-2020) η οποία βοηθά στην εγκαθίδρυση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη χωρική ανάπτυξη. Η προσέγγιση αυτή λαμβάνει υπόψη και τις τοπικές ανάγκες και στρατηγικές ανάπτυξης, τους τοπικούς εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους, και αποσκοπεί στην ανάπτυξη καθοδηγούμενη από τις τοπικές κοινότητες ([Community-led Local Development](#)) – προσέγγιση «από κάτω προς τα πάνω» (bottom-up approach) – μέσω των Τοπικών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη μεθοδολογία σχεδιασμού της Ε.Ε., τα Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης εστιάζουν σε συγκεκριμένες περιοχές, περιλαμβάνουν εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων (δημόσιου και ιδιωτικού συμφέροντος), εξυπηρετούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης (ανάγκες και προτεραιότητες), και εμπεριέχουν στοιχεία καινοτομίας, δικτύωσης και συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο.



**Εικόνα 1: Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης**

Για το σκοπό αυτό, οι ειδικοί στρατηγικοί στόχοι που έχουν προβλεφθεί και αναλυθεί σε προηγούμενη ενότητα πρέπει να διατηρούν κάποιες «αναμονές» για περαιτέρω εξειδίκευση σε τοπικό επίπεδο. Οι εν λόγω «αναμονές» αφορούν στο ρόλο της «Επένδυσης στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση» σε τοπικό επίπεδο, στην εξυπηρέτηση των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών και προτεραιοτήτων, αλλά και στο ρόλο των εμπλεκόμενων φορέων. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η δημιουργία ενός μεθοδολογικού πλαισίου προσδιορισμού Τοπικών Προγραμμάτων Ανάπτυξης με αντικείμενο την Εκπαίδευση, τις Δεξιότητες και τη Δια Βίου Μάθηση, η οποία κατ' ελάχιστον θα καλύπτει τα ακόλουθα:

1. Χαρακτηριστικά Περιφέρειας και Περιοχής Στόχευσης
2. Στρατηγικές προτεραιότητες ανάπτυξης περιοχής στόχευσης,(περιλαμβάνεται ανάλυση SWOT). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις κύριες προκλήσεις στην ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση, την αειφορία ή και άλλες βασικές παραμέτρους της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.
3. Εμπλεκόμενοι φορείς (εκπροσώπηση από φορείς δημόσιου και ιδιωτικού ενδιαφέροντος, με τους φορείς εκτός Δημοσίου να συμμετέχουν σε ποσοστό άνω του 50%)
4. Τύπος περιοχής
5. Κοινό – στόχος
6. Αναμενόμενα αποτελέσματα
7. Στοιχεία καινοτομίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (προκειμένου να ενισχυθεί η εξωστρέφεια και η ανταγωνιστικότητα)



9. Επενδυτικές προτεραιότητες για την Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση που εξυπηρετούνται
10. Ειδικοί Στρατηγικοί Στόχοι για την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση που εξυπηρετούνται
11. Θεματικοί στόχοι που εξυπηρετούνται
12. Επενδυτικές προτεραιότητες των ακόλουθων Θεματικών Στόχων που εξυπηρετούνται
  - a. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
  - b. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
  - c. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας
  - d. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης
13. Απαραίτητες υποδομές
14. Ταμεία χρηματοδότησης (δεδομένης της πολυπλοκότητας των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, τα Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης αναμένεται να χρηματοδοτούνται από διάφορα Ταμεία).

Συνολικά, τα Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης αναμένεται να χωρίζονται σε δύο κατηγορίες όπως παρουσιάζεται ακολούθως.

1. Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης με έμφαση στο Θεματικό Στόχο 10: «Εκπαίδευση, δεξιότητες και δια βίου μάθηση»
2. Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης με έμφαση σε άλλον Θεματικό Στόχο αλλά με προφανείς συνέργειες με τον Θεματικό Στόχο 10

Η κατηγοριοποίηση αυτή βοηθά τόσο στην αποσαφήνιση του στρατηγικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο, όσο και στην αναγνώριση, τη διαλειτουργικότητα και συμβολή της εκπαίδευσης στους Θεματικούς Στόχους της Ευρώπης 2020 συνολικά.

### 3.2.2 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις

Η Πολιτική Συνοχής 2014-2020 της Ε.Ε., εκτός από τις τοπικές αναπτυξιακές ανάγκες αναγνωρίζει και την ανάγκη για Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) ([Integrated Territorial Investments](#)) οι οποίες αφορούν σε πολύ-διάστατες και δια-τομεακές παρεμβάσεις με στόχο την ευφυή εξειδίκευση, τη βιωσιμότητα και την κοινωνική συνοχή. Με τον τρόπο αυτό υλοποιούνται με έναν ολοκληρωμένο τρόπο στρατηγικές (χρηματοδοτούμενες από διαφορετικά Επιχειρησιακά Προγράμματα και Άξονες Προτεραιότητας). Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίησή τους αποτελεί η ύπαρξη

περιφερειακών στρατηγικών ανάπτυξης για τις . Μια ΟΧΕ εστιάζει σε σαφώς καθορισμένη περιοχή, εξυπηρετεί συγκεκριμένη αλλά ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης για την περιοχή (η οποία μπορεί να συντίθεται και από απομακρυσμένα γεωγραφικά διαμερίσματα αλλά με κοινά χαρακτηριστικά ή ανάγκες αλλά πάντα στο εύρος μιας Περιφέρειας), και υλοποιείται στο πλαίσιο της «Ευρωπαϊκής Χωρικής Συνεργασίας» (European territorial Cooperation). Επίσης, περιλαμβάνει ένα σαφώς καθορισμένο σύνολο δράσεων που εστιάζουν τόσο σε συγκεκριμένους Άξονες Προτεραιότητας ενός ή περισσότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων όσο και στην εξυπηρέτηση αναπτυξιακών στόχων της στρατηγικής της περιοχής ενδιαφέροντος. Ο σχεδιασμός αυτός επιτρέπει σε μια ΟΧΕ να περιλαμβάνει ένα ή και περισσότερα Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης.

Ειδικότερα για τον τομέα της Εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της Δια Βίου Μάθησης, οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις μπορούν να εστιάσουν μέσω της ευφυούς εξειδίκευσης σε αναγνωρισμένες προοπτικές ή ακόμα και ειδικούς στρατηγικούς στόχους (π.χ. συνεργασία Πανεπιστημίων για δημιουργία διεθνώς ανταγωνιστικών προγραμμάτων σπουδών στον τουρισμό), να υποστηρίξουν την κοινωνική συνοχή (π.χ. κοινή στρατηγική μείωσης της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε περιοχές με διαφορετικά χαρακτηριστικά), ή ακόμα και στην εγκαθίδρυση κοινών παραμέτρων βιωσιμότητας των παρεμβάσεων.

Συνολικά, μια Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση για την Εκπαίδευση, τις Δεξιότητες και τη Δια Βίου Μάθηση, πρέπει να σχεδιάζεται σύμφωνα με τις ακόλουθες διαστάσεις (τουλάχιστον):

1. Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα περιοχών εφαρμογής και περιοχές καινοτομίας
2. Στρατηγική ανάπτυξης περιοχών εφαρμογής
3. Ειδικοί Στρατηγικοί Στόχοι του Θεματικού Στόχου «Εκπαίδευση, Δεξιότητες και Δια Βίου Μάθηση» που εξυπηρετεί
4. Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου «Εκπαίδευση, Δεξιότητες και Δια Βίου Μάθηση» που εξυπηρετεί
5. Μετρικές παρακολούθησης και αξιολόγησης αποτελεσμάτων
6. Εμπλεκόμενοι φορείς
7. Ευφυής εξειδίκευση
8. Διασφάλιση βιωσιμότητας
9. Συνεισφορά στην κοινωνική συνοχή
10. Ταμεία που θα χρησιμοποιηθούν

## κών Περιοχών

Ειδικοί Στρατηγικοί Στόχοι για την «Εκπαίδευση, τις Δεξιότητες και τη Δια Βίου Μάθηση» που έχουν αναλυθεί σε προηγούμενη ενότητα αντιμετωπίζουν ισότιμα όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Ωστόσο, κάποιοι από αυτούς αναμένεται να αποκτήσουν ιδιαίτερο βάρος σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας όπου το πρόβλημα που εστιάζουν εμφανίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό ή ενισχύεται λόγω της οικονομικής κρίσης. Δεδομένης της καθολικότητας των στόχων, οι αυξημένες ανάγκες που εντοπίζονται σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές δύνανται να αντιμετωπιστούν τόσο μέσω εξειδικευμένων δράσεων, όσο και μέσω των προαναφερόμενων πρωτοβουλιών της Πολιτικής Συνοχής (βλ. Τοπικά Προγράμματα Ανάπτυξης, ΟΧΕ). Σε κάθε περίπτωση, οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν με στόχο τις ειδικές ανάγκες γεωγραφικών περιοχών, θα τεκμηριωθούν σύμφωνα με την ακόλουθη τυπολογία:

1. Περιγραφή αναγκών
2. Περιγραφή και τύπος παρέμβασης
3. Θεματικοί στόχοι της «Ευρώπης 2020» που εστιάζει
4. Επενδυτικές προτεραιότητες του Θεματικού Στόχου 10 «Επένδυση στην Εκπαίδευση, τις Δεξιότητες και τη Δια Βίου Μάθηση» που εξυπηρετεί
5. Επενδυτικές προτεραιότητες των ακόλουθων Θεματικών Στόχων που εξυπηρετούνται
  - a. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
  - b. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
  - c. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας
  - d. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης
6. Ειδικοί Στρατηγικοί Στόχοι για την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση που εξυπηρετούνται
7. Μετρικές παρακολούθησης και αξιολόγησης αποτελεσμάτων
8. Ειδική ομάδα στόχος (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες, μακροχρόνια άνεργοι, νέοι που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, κ.λπ)
9. Γεωγραφική περιοχή
10. Ταμεία που θα χρησιμοποιηθούν

Συνολικά, οι παρεμβάσεις που θα προταθούν και θα υλοποιηθούν με στόχο την κάλυψη των ειδικών αναγκών ανά γεωγραφική περιοχή θα έχουν ως στόχο τη μείωση των



**PDF**  
Complete

*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

εις της χώρας με απώτερο σκοπό τη συνολική  
κού συστήματος και την επίτευξη των επενδυτικών  
προτεραιοτήτων για την Εκπαίδευση, τις Δεξιότητες και τη Δια Βίου Μάθηση.



*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Στο παράρτημα παρουσιάζονται τα ακόλουθα:

Παράρτημα 1: Προτάσεις Φορέων ανά Ειδικό Στρατηγικό Στόχο

Παράρτημα 2: Προτάσεις Φορέων ανά Επενδυτική Προτεραιότητα

Παράρτημα 3: Σχεδιασμός Χρηματοδότησης

Παράρτημα 4: Πρόταση Τομεακής Πολιτικής για την Έρευνα και Καινοτομία (ΓΓΕΤ)



**PDF**  
Complete

*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

## Ποινών ανά Ειδικό Στρατηγικό Στόχο

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P01	Αναβάθμιση μαθησιακών αποτελεσμάτων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσα από την αναβάθμιση διαδικασιών, περιεχομένου και συντελεστών στην εκπαίδευση (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ		X	X			X							3
P02	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και άρση των εμποδίων συμμετοχής (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ	X		X	X	X	X				X			6
P03	Δικτύωση και συνεργασία σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ			X		X	X					X	X	5
P04	Εσωτερική κινητικότητα και διευκόλυνση μετάβασης μεταξύ εκπαιδευτικών βαθμίδων και συστημάτων (Permiability/ One-Step-Up) (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ				X	X	X		X					4
P05	Διασύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ				X		X	X	X	X		X		6
P06	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΔΒΜ							X						1
P07	Ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων για τη μείωση της σχολικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΝΓ	X	X	X										3
P08	Ενίσχυση, βελτίωση και αναμόρφωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με καθιέρωση κινήτρων και επαγγελματικών προτύπων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΝΓ												X	1
P09	Ενίσχυση της πρόσβασης και ένταξης στην εκπαίδευση με έμφαση στις οικογένειες που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, τα παιδιά των ρομά, παιδιά μεταναστών και παιδιά με ειδικές ανάγκες και αναπηρία (ΑμΕΑ) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ	X	X	X										3
P10	Αναμόρφωση και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, μέσω επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ							X						1

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P11	Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης με κατεύθυνση προς τους τομείς γεωργίας, τουρισμού, δασοκομίας και ναυσιπλοΐας (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ								X					1
P12	Ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης όλων των επιπέδων καθώς και η ενίσχυση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ			X		X	X		X					4
P13	Ενίσχυση και βελτίωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της χρήσης ΤΠΕ και καινοτομιών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ				X	X			X	X	X			5
P14	Αποτελεσματικότερη σύνδεση των αναγκών των διδασκόντων και των διδασκόμενων και εξωστρέφεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της δημιουργίας περισσότερων δικτύων ΤΠΕ (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ				X	X				X	X			4
P15	Υιοθέτηση μιας σαφούς και συστηματικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής και τη μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και σχεδιασμός κατάλληλα στοχευμένων δράσεων για τις Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες (Μετανάστες, Ρομά, μονογονεϊκές κ.λπ.) και για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ	X	X	X										3
P16	Αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε να προσαρμοστεί στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και ενίσχυση της σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τον χώρο των επιχειρήσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ			X		X		X	X					4
P17	Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση, μέσω της αναθεώρησης των Προγραμμάτων Σπουδών Β'βάθμιας Εκπαίδευσης (Γενικής, Τεχνικής-Επαγγελματικής) , της ένταξης των νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση, της υλοποίησης και ενίσχυσης προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και της παροχής οργανωμένης ψυχο-κοινωνικής ενδοσχολικής υποστήριξης και υποστήριξης επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ		X	X		X		X						4



	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P18	Ενθάρρυνση και στήριξη του προσωπικού και φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να εμπλακούν και συνεργαστούν σε νέα εγχειρήματα έντασης γνώσης (ΔΡΑΣΗ)	ITYE									X	X		X	3
P19	Προώθηση της άμεσης πρόσβασης σε ποιοτικό ψηφιακό περιεχόμενο και της δημιουργικής/επικοινωνιακής αξιοποίησης του στην εκπαίδευση (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE					X						X		2
P20	Θεσμική ενίσχυση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης της εκπαίδευσης μέσω υιοθέτησης καλών πρακτικών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κι αξιοποίησης προηγμένων μεθόδων ΤΠΕ στη λήψη αποφάσεων (ΔΡΑΣΗ)	ITYE				X									1
P21	Σύνδεση της σχολικής πραγματικότητας με οικονομικούς δείκτες προκειμένου να υποστηριχτεί η λήψη αποφάσεων και η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων του εκπαιδευτικού συστήματος (ΔΡΑΣΗ)	ITYE				X									1
P22	Αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE			X										1
P23	Αξιοποίηση καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογικών συστημάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη διαμόρφωση ευέλικτου και πρωτοποριακού προγράμματος σπουδών (ΔΡΑΣΗ)	ITYE					X								1
P24	Προώθηση της καινοτομίας και της καθολικότητας πρόσβασης στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων και την κατάρτιση (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE						X							1
P25	Αξιοποίηση και προώθηση της Πολιτιστικής κληρονομιάς με χρήση νέων Τεχνολογιών για την ενίσχυση της εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ITYE					X						X		2
P26	Αποδοτική και ολοκληρωμένη διαχείριση των δομών και υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας (ΔΡΑΣΗ)	ITYE				X									1
P27	Διαθεσιμότητα ψηφιακού σχολικού εκπαιδευτικού περιεχομένου για ειδικές κατηγορίες μαθητών (ΔΡΑΣΗ)	ITYE	X	X	X			X					X		5
P28	Επανακαθορισμός του επαγγελματικού προσανατολισμού και μετατόπιση από την ταύτιση με στερεότυπα στην επιλογή με βάση τις ανάγκες, τις κλίσεις και τις δεξιότητες (ΔΡΑΣΗ)	ITYE							X						1
P29	Ανάπτυξη κρίσιμης μάζας ανοικτών σχολικών μονάδων 'φυτωρίων' παραγωγής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, προσανατολισμένων στις τοπικές δυνατότητες και προοπτικής κάθε περιοχής (ΔΡΑΣΗ)	ITYE		X					X						2

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
Π30	Ανάπτυξη ολοκληρωμένων υποδομών που εξασφαλίζουν τον μέγιστο βαθμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για ειδικές ομάδες πληθυσμού όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή/και άτομα με ειδικές δεξιότητες (ΔΡΑΣΗ)	ITYE					X					X	X		3
Π31	Δημιουργία του απαραίτητου πλαισίου (υποδομές, θεσμικές παρεμβάσεις, υποστηρικτικός μηχανισμός) για τη δημιουργία online εκπαιδευτικού υλικού (στο πρότυπο των MOOCs) με στόχο την ταχύτατη προσαρμογή της εκπαίδευσης σε άμεσες ανάγκες (ΔΡΑΣΗ)	ITYE		X	X		X	X				X		X	6
Π32	Επιμόρφωση και πιστοποίηση των εκπαιδευτικών σε αντικείμενα που ενισχύουν τις γνώσεις τους και αναβαθμίζουν τις ικανότητες τους με σκοπό την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την αύξηση της διεύθυνσης τους στη σχολική τάξη (ΔΡΑΣΗ)	ITYE					X							X	2
Π33	Δημιουργία ολοκληρωμένου μηχανισμού αξιολόγησης, παρακολούθησης, συντήρησης, επέκτασης, ανανέωσης, προσαρμογής και υποστήριξης της χρήσης από εκπαιδευτικούς με αντικείμενο το ελεύθερο εκπαιδευτικό υλικό και το λογισμικό ανοικτού κώδικα (ΔΡΑΣΗ)	ITYE				X							X		2
Π34	Δημιουργία συνθηκών για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ψηφιακές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, συστήματα και εργαλεία ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής πρόσβασης (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE					X								1
Π35	Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής με την στήριξη δράσεων δημιουργίας, εποικοδομητικής αξιοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, επαναχρησιμοποίησης και διαμοίρασης ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των ανοιχτών ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE	X	X									X		3
Π36	Εκσυγχρονισμός των πρακτικών μάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης μέσω ψηφιακών τεχνολογιών και ενίσχυση και βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την παιδαγωγική αξιοποίηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση με έμφαση στην καινοτομία (ΣΤΟΧΟΣ)	ITYE	X	X	X		X	X						X	6

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P37	Αναβάθμιση ποιότητας εκπαίδευσης μέσω αναβάθμισης της Διοίκησης Εκπαίδευσης: Διασφάλιση της αποδοτικότερης διαχείρισης των δομών, πόρων, υπηρεσιών και δυναμικού του Υπουργείου Παιδείας και δραστική μείωση της γραφειοκρατίας και της προσβασιμότητας των διοικητικών δραστηριοτήτων του, με αξιοποίηση, βελτίωση, επέκταση και ολοκλήρωση υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων, και υποδομών (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ				X									1
P38	Ενθάρρυνση της έρευνας και ενίσχυση Ερευνητικού Δυναμικού μέσω ενίσχυσης Διδακτορικών και Μεταπτυχιακών σπουδών, ανταγωνιστικών προγραμμάτων Αριστείας κλπ. ιδιαίτερα στις Θετικές Επιστήμες και την Πληροφορική (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ									X	X			2
P39	Ενθάρρυνση της έρευνας και ανάδειξη των αποτελεσμάτων καινοτόμων προσεγγίσεων διδασκαλίας και μάθησης με αξιοποίηση ΤΠΕ μέσα από μεγάλης κλίμακας εφαρμογές σε σχολεία (όπου περιλαμβάνεται προμήθεια υποδομών, προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και αξιολόγηση) (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ		X								X		X	3
P40	Πρωώθηση της δημιουργίας καινοτόμων περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης, και δια βίου μάθησης (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X		X	X							5
P41	Ενίσχυση και εφαρμογή συστήματος πιστοποίησης προσόντων στη ΔΒΜ & υπηρεσιών δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΤΟΧΟΣ)	ΕΟΠΠΕΠ							X	X					2
P42	Βιώσιμη εξωστρεφής και έξυπνη ανάπτυξη (ΣΤΟΧΟΣ)	ΤΕΙ							X	X	X	X			4
P43	Εξειδίκευση του ανθρώπινου ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες της οικονομίας, της καινοτομίας και των κοινωνικών προκλήσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΕΤ							X			X		X	3
P44	Δημιουργία παρατηρητηρίου καταγραφής και διαρκούς παρακολούθησης του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X			X									2
P45	Συνέχιση και επέκταση των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X										3
P46	Δράσεις συμβουλευτικής και ενδυνάμωσης των μαθητών και οικογενειών σε πολλαπλά επίπεδα (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ		X	X				X						3

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P47	Πρωώθηση προνοιακών παρεμβάσεων στις ομάδες στόχους (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X			X							2
P48	Δημιουργία και στελέχωση μονάδων ενίσχυσης παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X										3
P49	Δράσεις για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ												X	1
P50	Ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών σε ζητήματα που αφορούν τόσο στη μείωση της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης, όσο και στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X						X				4
P51	Ανάπτυξη μόνιμου παρατηρητηρίου για τη σχολική βία και παραβατικότητα (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X	X									4
P52	Δημιουργία ευέλικτων χρονικά προγραμμάτων κατάρτισης, ώστε να διευκολύνεται η δια ζώσης συμμετοχή των ομάδων στόχου (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ						X							1
P53	Παροχή δωρεάν προγραμμάτων κατάρτισης με χρήση μεθοδολογικών εργαλείων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης π.χ e-learning, e-mentoring στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των συμμετεχόντων. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ					X	X							2
P54	Παροχή προγραμμάτων κατάρτισης σε ομάδες στόχου με περιορισμένη πρόσβαση στις δομές Δια Βίου Μάθησης π.χ. Άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ανέργους, NEETS κ.ο.κ. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ						X							1
P55	Σχεδιασμός προγραμμάτων με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση αποφοίτων δομών τυπικής εκπαίδευση με στόχο την όσο το δυνατόν αμεσότερη σύνδεση του πεδίου της εκπαίδευσης – κατάρτισης με την αγορά εργασίας. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X			X	X		X				4
P56	Δημιουργία γραφείων ενημέρωσης (help desk) για το σύνολο των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο την πληρέστερη διάχυση τους στις εκάστοτε ομάδες στόχου (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ				X									1

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
P57	Διασφάλιση ποιότητας στο σύνολο των βαθμίδων εκπαίδευσης μέσω θεσμοθέτησης ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πιστοποίησης προσόντων (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ								X					1
P58	Υλοποίηση προγραμμάτων γενικών και οριζοντίων κοινωνικών δεξιοτήτων στο σύνολο του ενεργού εργατικού δυναμικού της χώρας. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ						X							1
P59	Υλοποίηση δράσεων με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου των κοινωνικών εταιρών στη δημόσια σφαίρα μέσω της κατάρτισης και παροχής δεξιοτήτων στα ενεργά στελέχη τους (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ						X							1
P60	Ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, με έμφαση στην εφαρμογή συστημάτων συνδυασμού επαγγελματικής εκπαίδευσης και απόκτησης πρακτικής εμπειρίας απασχόλησης στο αντικείμενο των σπουδών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X			X							2
P61	Ανάπτυξη και επικαιροποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων καθώς και σύνδεση αυτών με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και αναλυτικά ωρολόγια προγράμματα των ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΙΕΚ (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ								X					1
P62	Δημιουργία και αξιοποίηση αξιόπιστου και αποτελεσματικού δικτύου φορέων για την παρακολούθηση των εξελίξεων στους κλάδους και στις τοπικές αγορές εργασίας. (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ				X									1
P63	Πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων και διεύρυνση της επιχειρησιακής ικανότητας του ΕΟΠΠΕΠ να αναπτύσσει Κανονισμούς Πιστοποίησης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ								X					1
P64	Ενίσχυση της έρευνας και των πιλοτικών εφαρμογών εκπαίδευσης και μάθησης μέσα στην επιχείρηση σε συνδυασμό με συμβουλευτική ανθρωπίνου δυναμικού και συμβουλευτική υποστήριξης της οικονομικής μονάδας (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ							X			X			2
P65	Μητρώο επιχειρήσεων «οργανισμών μάθησης» (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ				X									1
P66	Ανάπτυξη υποδειγματικών πρακτικών απόκτησης δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου (μοντέλα αριστείας) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ									X	X			2
P67	Επικέντρωση της κατάρτισης σε αντικείμενα που αφορούν εργαζόμενους, εργοδότες, αυτοαπασχολούμενους και άνεργους σε δυναμικούς κλάδους (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ						X							1
P68	«Θετικές διακρίσεις» και στοχευμένες δράσεις σε ομάδες που έχουν ανάγκη (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ	X	X	X			X							4

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
Π69	Μέτρα για την εκτενέστερη εφαρμογή ευέλικτων και εξ αποστάσεως μεθόδων εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ					X	X							2
Π70	Απλοποίηση των διαδικασιών σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X			X							2
Π71	Επέκταση και βελτίωση των μεθόδων ενημέρωσης – πληροφόρησης των δυνητικών ωφελουμένων (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ				X									1
Π72	Δημιουργία οργανωμένων υπηρεσιών διά βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (βλ. κοινές αρχές και κατευθύνσεις της διαδικασίας της Κοπεγχάγης) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ				X			X						1
Π73	Αναμόρφωση του συστήματος κινήτρων της συμμετοχής των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση, με έμφαση στο κόστος της κατάρτισης και στην αναγνώριση των αποτελεσμάτων της μη τυπικής εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ						X		X					2
Π74	Διασφάλιση πολλαπλών ευκαιριών πρόσβασης στη Διά Βίου Μάθηση του ανθρώπινου δυναμικού στο Δημόσιο Τομέα με έμφαση στους εκπροσώπους εργαζομένων σ' αυτόν (ΔΡΑΣΗ)	ΑΔΕΔΥ						X							1
Π75	Επέκταση συστήματος «μαθητείας» στους υποτρόφους του ΙΚΥ, μέσω της χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την απασχόληση τους (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ									X				1
Π76	Οικονομική ενίσχυση των πρωτευσάντων (αριστων) προπτυχιακών φοιτητών κατά τη φοίτησή τους στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ									X				1
Π77	Προγράμματα υποτροφιών βραχείας κινητικότητας (short terms) υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδασκόντων σε ευρωπαϊκά και διεθνή επιστημονικά και ερευνητικά κέντρα και μεταφορά τεχνογνωσίας στην Ελλάδα (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1
Π78	Προγράμματα υποτροφιών υποψηφίων διδασκόντων ελληνικών πανεπιστημίων στο πλαίσιο της ενίσχυσης της καινοτομίας και της ανάπτυξης επιστημονικών δικτύων με ευρωπαϊκά κέντρα αριστείας σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό ή/και ερευνητικό ενδιαφέρον (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1

	ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΣΣ I	ΕΣΣ II	ΕΣΣ III	ΕΣΣ IV	ΕΣΣ V	ΕΣΣ VI	ΕΣΣ VII	ΕΣΣ VIII	ΕΣΣ IX	ΕΣΣ X	ΕΣΣ XI	ΕΣΣ XII	ΣΥΝΟΛΟ
Π79	Ενίσχυση της μεταδιδακτορικής έρευνας στην Ελλάδα μέσω χορήγησης υποτροφιών σε τομείς αιχμής και σύνδεση με την ακαδημαϊκή, ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1
Π80	Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές πρώτου και δεύτερου κύκλου στην Ελλάδα (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1
Π81	Ενίσχυση συνεργατικών διατμηματικών επιστημονικών ομάδων φοιτητών των ελληνικών τριτοβάθμιων ιδρυμάτων σε μεταπτυχιακό επίπεδο για την ανάπτυξη / υλοποίηση ιδέας με εφαρμογή στην κοινωνία ή/και την οικονομία (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1
Π82	Χορήγηση υποτροφιών σε στελέχη της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης για επιμόρφωση/ μετεκπαίδευση σε Διεθνείς Οργανισμούς (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ										X			1

## Πρόγραμμα ανά Επενδυτική Προτεραιότητα

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π01	Αναβάθμιση μαθησιακών αποτελεσμάτων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσα από την αναβάθμιση διαδικασιών, περιεχομένου και συντελεστών στην εκπαίδευση (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ	X	X	X
Π02	Διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και άρση των εμποδίων συμμετοχής (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ	X	X	X
Π03	Δικτύωση και συνεργασία σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ	X	X	X
Π04	Εσωτερική κινητικότητα και διευκόλυνση μετάβασης μεταξύ εκπαιδευτικών βαθμίδων και συστημάτων (Permiability/ One-Step-Up) (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ	X	X	X
Π05	Διασύνδεση της εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΔΒΜ			X
Π06	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΔΒΜ			X
Π07	Ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων για τη μείωση της σχολικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΝΓ	X		
Π08	Ενίσχυση, βελτίωση και αναμόρφωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με καθιέρωση κινήτρων και επαγγελματικών προτύπων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΝΓ	X		
Π09	Ενίσχυση της πρόσβασης και ένταξης στην εκπαίδευση με έμφαση στις οικογένειες που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, τα παιδιά των ρομά, παιδιά μεταναστών και παιδιά με ειδικές ανάγκες και αναπηρία (ΑμΕΑ) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ	X		



#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π10	Αναμόρφωση και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων σύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, μέσω επαγγελματικού προσανατολισμού και παροχής συμβουλών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ			X
Π11	Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης με κατεύθυνση προς τους τομείς γεωργίας, τουρισμού, δασοκομίας και ναυσιπλοΐας (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ			X
Π12	Ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης όλων των επιπέδων καθώς και η ενίσχυση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ			X
Π13	Ενίσχυση και βελτίωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της χρήσης ΤΠΕ και καινοτομιών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ		X	
Π14	Αποτελεσματικότερη σύνδεση των αναγκών των διδασκόντων και των διδασκόμενων και εξωστρέφεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της δημιουργίας περισσότερων δικτύων ΤΠΕ (ΔΡΑΣΗ)	ΓΓΝΓ		X	
Π15	Υιοθέτηση μιας σαφούς και συστηματικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της σχολικής διαρροής και τη μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης και σχεδιασμός κατάλληλα στοχευμένων δράσεων για τις Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες (Μετανάστες, Ρομά, μονογονεϊκές κ.λπ.) και για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ	X		
Π16	Αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε να προσαρμοστεί στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και ενίσχυση της σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τον χώρο των επιχειρήσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ	X		X

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
P17	Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση, μέσω της αναθεώρησης των Προγραμμάτων Σπουδών Β'βάθμιας Εκπαίδευσης (Γενικής, Τεχνικής-Επαγγελματικής) , της ένταξης των νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση, της υλοποίησης και ενίσχυσης προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και της παροχής οργανωμένης ψυχο-κοινωνικής ενδοσχολικής υποστήριξης και υποστήριξης επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΕΠ	X		X
P18	Ενθάρρυνση και στήριξη του προσωπικού και φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να εμπλακούν και συνεργαστούν σε νέα εγχειρήματα ένταξης γνώσης (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ		X	
P19	Προώθηση της άμεσης πρόσβασης σε ποιοτικό ψηφιακό περιεχόμενο και της δημιουργικής/επικοδομητικής αξιοποίησής του στην εκπαίδευση (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
P20	Θεσμική ενίσχυση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης της εκπαίδευσης μέσω υιοθέτησης καλών πρακτικών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κι αξιοποίησης προηγμένων μεθόδων ΤΠΕ στη λήψη αποφάσεων (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
P21	Σύνδεση της σχολικής πραγματικότητας με οικονομικούς δείκτες προκειμένου να υποστηριχτεί η λήψη αποφάσεων και η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων του εκπαιδευτικού συστήματος (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		
P22	Αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X		X
P23	Αξιοποίηση καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογικών συστημάτων στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη διαμόρφωση ευέλικτου και πρωτοποριακού προγράμματος σπουδών (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
P24	Προώθηση της καινοτομίας και της καθολικότητας πρόσβασης στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων και την κατάρτιση (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ			X

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π25	Αξιοποίηση και προώθηση της Πολιτιστικής κληρονομιάς με χρήση νέων Τεχνολογιών για την ενίσχυση της εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		
Π26	Αποδοτική και ολοκληρωμένη διαχείριση των δομών και υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
Π27	Διαθεσιμότητα ψηφιακού σχολικού εκπαιδευτικού περιεχομένου για ειδικές κατηγορίες μαθητών (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		
Π28	Επανακαθορισμός του επαγγελματικού προσανατολισμού και μετατόπιση από την ταύτιση με στερεότυπα στην επιλογή με βάση τις ανάγκες, τις κλίσεις και τις δεξιότητες (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		X
Π29	Ανάπτυξη κρίσιμης μάζας ανοικτών σχολικών μονάδων 'φυτωρίων' παραγωγής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, προσανατολισμένων στις τοπικές δυνατότητες και προοπτικής κάθε περιοχής (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		
Π30	Ανάπτυξη ολοκληρωμένων υποδομών που εξασφαλίζουν τον μέγιστο βαθμό πρόσβασης στις υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για ειδικές ομάδες πληθυσμού όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή/και άτομα με ειδικές δεξιότητες (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ		X	
Π31	Δημιουργία του απαραίτητου πλαισίου (υποδομές, θεσμικές παρεμβάσεις, υποστηρικτικός μηχανισμός) για τη δημιουργία online εκπαιδευτικού υλικού (στο πρότυπο των MOOCs) με στόχο την ταχύτατη προσαρμογή της εκπαίδευσης σε άμεσες ανάγκες (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
Π32	Επιμόρφωση και πιστοποίηση των εκπαιδευτικών σε αντικείμενα που ενισχύουν τις γνώσεις τους και αναβαθμίζουν τις ικανότητες τους με σκοπό την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την αύξηση της διεύθυνσης τους στη σχολική τάξη (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π33	Δημιουργία ολοκληρωμένου μηχανισμού αξιολόγησης, παρακολούθησης, συντήρησης, επέκτασης, ανανέωσης, προσαρμογής και υποστήριξης της χρήσης από εκπαιδευτικούς με αντικείμενο το ελεύθερο εκπαιδευτικό υλικό και το λογισμικό ανοικτού κώδικα (ΔΡΑΣΗ)	ΙΤΥΕ	X		X
Π34	Δημιουργία συνθηκών για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ψηφιακές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, συστήματα και εργαλεία ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής πρόσβασης (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
Π35	Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής με την στήριξη δράσεων δημιουργίας, εποικοδομητικής αξιοποίησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, επαναχρησιμοποίησης και διαμοίρασης ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων των ανοιχτών ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X		
Π36	Εκσυγχρονισμός των πρακτικών μάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης μέσω ψηφιακών τεχνολογιών και ενίσχυση και βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών για την παιδαγωγική αξιοποίηση ΤΠΕ στην εκπαίδευση με έμφαση στην καινοτομία (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
Π37	Αναβάθμιση ποιότητας εκπαίδευσης μέσω αναβάθμισης της Διοίκησης Εκπαίδευσης: Διασφάλιση της αποδοτικότερης διαχείρισης των δομών, πόρων, υπηρεσιών και δυναμικού του Υπουργείου Παιδείας και δραστική μείωση της γραφειοκρατίας και της προσβασιμότητας των διοικητικών δραστηριοτήτων του, με αξιοποίηση, βελτίωση, επέκταση και ολοκλήρωση υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων, και υποδομών (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
Π38	Ενθάρρυνση της έρευνας και ενίσχυση Ερευνητικού Δυναμικού μέσω ενίσχυσης Διδακτορικών και Μεταπτυχιακών σπουδών, ανταγωνιστικών προγραμμάτων Αριστείας κλπ. ιδιαίτερα στις Θετικές Επιστήμες και την Πληροφορική (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ		X	

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
P39	Ενθάρρυνση της έρευνας και ανάδειξη των αποτελεσμάτων καινοτόμων προσεγγίσεων διδασκαλίας και μάθησης με αξιοποίηση ΤΠΕ μέσα από μεγάλης κλίμακας εφαρμογές σε σχολεία (όπου περιλαμβάνεται προμήθεια υποδομών, προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και αξιολόγηση) (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ		X	
P40	Προώθηση της δημιουργίας καινοτόμων περιβαλλόντων εκπαίδευσης, κατάρτισης, και δια βίου μάθησης (ΣΤΟΧΟΣ)	ΙΤΥΕ	X	X	X
P41	Ενίσχυση και εφαρμογή συστήματος πιστοποίησης προσόντων στη ΔΒΜ & υπηρεσιών δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΤΟΧΟΣ)	ΕΟΠΠΕΠ			X
P42	Βιώσιμη εξωστρεφής και έξυπνη ανάπτυξη (ΣΤΟΧΟΣ)	ΤΕΙ		X	
P43	Εξειδίκευση του ανθρώπινου ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες της οικονομίας, της καινοτομίας και των κοινωνικών προκλήσεων (ΣΤΟΧΟΣ)	ΓΓΕΤ		X	
P44	Δημιουργία παρατηρητηρίου καταγραφής και διαρκούς παρακολούθησης του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
P45	Συνέχιση και επέκταση των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
P46	Δράσεις συμβουλευτικής και ενδυνάμωσης των μαθητών και οικογενειών σε πολλαπλά επίπεδα (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
P47	Προώθηση προνοιακών παρεμβάσεων στις ομάδες στόχους (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X
P48	Δημιουργία και στελέχωση μονάδων ενίσχυσης παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
P49	Δράσεις για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π50	Ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών σε ζητήματα που αφορούν τόσο στη μείωση της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης, όσο και στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
Π51	Ανάπτυξη μόνιμου παρατηρητηρίου για τη σχολική βία και παραβατικότητα (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X		
Π52	Δημιουργία ευέλικτων χρονικά προγραμμάτων κατάρτισης, ώστε να διευκολύνεται η δια ζώσης συμμετοχή των ομάδων στόχου (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X
Π53	Παροχή δωρεάν προγραμμάτων κατάρτισης με χρήση μεθοδολογικών εργαλείων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης π.χ e-learning, e-mentoring στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των συμμετεχόντων. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X
Π54	Παροχή προγραμμάτων κατάρτισης σε ομάδες στόχου με περιορισμένη πρόσβαση στις δομές Δια Βίου Μάθησης π.χ. Άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ανέργους, NEETS κ.ο.κ. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X
Π55	Σχεδιασμός προγραμμάτων με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση αποφοίτων δομών τυπικής εκπαίδευσης με στόχο την όσο το δυνατόν αμεσότερη σύνδεση του πεδίου της εκπαίδευσης – κατάρτισης με την αγορά εργασίας. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X
Π56	Δημιουργία γραφείων ενημέρωσης (help desk) για το σύνολο των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στόχο την πληρέστερη διάχυση τους στις εκάστοτε ομάδες στόχου (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X
Π57	Διασφάλιση ποιότητας στο σύνολο των βαθμίδων εκπαίδευσης μέσω θεσμοθέτησης ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πιστοποίησης προσόντων (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ	X	X	X
Π58	Υλοποίηση προγραμμάτων γενικών και οριζοντίων κοινωνικών δεξιοτήτων στο σύνολο του ενεργού εργατικού δυναμικού της χώρας. (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π59	Υλοποίηση δράσεων με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων στη δημόσια σφαίρα μέσω της κατάρτισης και παροχής δεξιοτήτων στα ενεργά στελέχη τους (ΔΡΑΣΗ)	ΚΑΝΕΠ			X
Π60	Ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, με έμφαση στην εφαρμογή συστημάτων συνδυασμού επαγγελματικής εκπαίδευσης και απόκτησης πρακτικής εμπειρίας απασχόλησης στο αντικείμενο των σπουδών (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ	X		
Π61	Ανάπτυξη και επικαιροποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων καθώς και σύνδεση αυτών με τα εκπαιδευτικά προγράμματα και αναλυτικά ωρολόγια προγράμματα των ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, ΙΕΚ (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π62	Δημιουργία και αξιοποίηση αξιόπιστου και αποτελεσματικού δικτύου φορέων για την παρακολούθηση των εξελίξεων στους κλάδους και στις τοπικές αγορές εργασίας. (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π63	Πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων και διεύρυνση της επιχειρησιακής ικανότητας του ΕΟΠΠΕΠ να αναπτύσσει Κανονισμούς Πιστοποίησης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π64	Ενίσχυση της έρευνας και των πιλοτικών εφαρμογών εκπαίδευσης και μάθησης μέσα στην επιχείρηση σε συνδυασμό με συμβουλευτική ανθρώπινου δυναμικού και συμβουλευτική υποστήριξης της οικονομικής μονάδας (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ		X	
Π65	Μητρώο επιχειρήσεων «οργανισμών μάθησης» (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π66	Ανάπτυξη υποδειγματικών πρακτικών απόκτησης δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου (μοντέλα αριστείας) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ		X	
Π67	Επικέντρωση της κατάρτισης σε αντικείμενα που αφορούν εργαζόμενους, εργοδότες, αυτοαπασχολούμενους και άνεργους σε δυναμικούς κλάδους (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π68	«Θετικές διακρίσεις» και στοχευμένες δράσεις σε ομάδες που έχουν ανάγκη (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ	X	X	X

#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π69	Μέτρα για την εκτενέστερη εφαρμογή ευέλικτων και εξ αποστάσεως μεθόδων εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π70	Απλοποίηση των διαδικασιών σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π71	Επέκταση και βελτίωση των μεθόδων ενημέρωσης – πληροφόρησης των δυνητικών ωφελουμένων (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π72	Δημιουργία οργανωμένων υπηρεσιών διά βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (βλ. κοινές αρχές και κατευθύνσεις της διαδικασίας της Κοπεγχάγης) (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π73	Αναμόρφωση του συστήματος κινήτρων της συμμετοχής των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση, με έμφαση στο κόστος της κατάρτισης και στην αναγνώριση των αποτελεσμάτων της μη τυπικής εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΓΣΕΒΕΕ			X
Π74	Διασφάλιση πολλαπλών ευκαιριών πρόσβασης στη Διά Βίου Μάθηση του ανθρώπινου δυναμικού στο Δημόσιο Τομέα με έμφαση στους εκπροσώπους εργαζομένων σ' αυτόν (ΔΡΑΣΗ)	ΑΔΕΔΥ			X
Π75	Επέκταση συστήματος «μαθητείας» στους υποτρόφους του ΙΚΥ, μέσω της χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την απασχόληση τους (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ		X	
Π76	Οικονομική ενίσχυση των πρωτευσάντων (άριστων) προπτυχιακών φοιτητών κατά τη φοίτησή τους στα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ		X	
Π77	Προγράμματα υποτροφιών βραχείας κινητικότητας (short terms) υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδασκόντων σε ευρωπαϊκά και διεθνή επιστημονικά και ερευνητικά κέντρα και μεταφορά τεχνογνωσίας στην Ελλάδα (ΔΡΑΣΗ)	ΙΚΥ		X	



#	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΔΡΑΣΗ	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ		
			Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας
Π78	Προγράμματα υποτροφιών υποψηφίων διδασκόντων ελληνικών πανεπιστημίων στο πλαίσιο της ενίσχυσης της καινοτομίας και της ανάπτυξης επιστημονικών δικτύων με ευρωπαϊκά κέντρα αριστείας σε τομείς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό ή/και ερευνητικό ενδιαφέρον (ΔΡΑΣΗ)	IKY		X	
Π79	Ενίσχυση της μεταδιδακτορικής έρευνας στην Ελλάδα μέσω χορήγησης υποτροφιών σε τομείς αιχμής και σύνδεση με την ακαδημαϊκή, ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας (ΔΡΑΣΗ)	IKY		X	
Π80	Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές πρώτου και δεύτερου κύκλου στην Ελλάδα (ΔΡΑΣΗ)	IKY		X	
Π81	Ενίσχυση συνεργατικών διατμηματικών επιστημονικών ομάδων φοιτητών των ελληνικών τριτοβάθμιων ιδρυμάτων σε μεταπτυχιακό επίπεδο για την ανάπτυξη / υλοποίηση ιδέας με εφαρμογή στην κοινωνία ή/και την οικονομία (ΔΡΑΣΗ)	IKY		X	
Π82	Χορήγηση υποτροφιών σε στελέχη της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης για επιμόρφωση/ μετεκπαίδευση σε Διεθνείς Οργανισμούς (ΔΡΑΣΗ)	IKY		X	X



*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[\*\*Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features\*\*](#)

	Επενδυτική Προτεραιότητα	Ποσοστό επί του Συνολικού Προϋπολογισμού
1	Αντιμετώπιση και μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της ισότιμης πρόσβασης	50 %
2	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοιχτού χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	30 %
3	Βελτίωση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων και σύνδεση εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας	20 %

## Παράρτημα 11 Προτάση Τομεακής Πολιτικής για την Έρευνα και Καινοτομία (ΓΓΕΤ)



**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ,  
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

### **ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΜΕΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ**

(στο πλαίσιο προετοιμασίας του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης ΣΕΣ)

### Εισαγωγή – Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ένταξης των Δράσεων Έρευνας & Καινοτομίας (Ε&Κ) στο ΣΕΣ

Η προετοιμασία του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 συμπίπτει με ευρύτερες εξελίξεις στο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, λόγω της οικονομικής κρίσης. Η **έξοδος από την κρίση** μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να αποτελέσει το σημείο εισόδου σε μια διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία στην οποία η ευημερία θα βασίζεται στην καινοτομία, στη νέα γνώση και την καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Η δημοσιονομική εξυγίανση και η μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική βιωσιμότητα θα χρειαστεί να συμβαδίσουν με σημαντικές **διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις** που ταυτόχρονα θα ενισχύουν και θα προάγουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Η πολιτική για την **Ευρώπη 2020**<sup>21</sup> προτάσσει τρεις αλληλοσχετιζόμενες προτεραιότητες:

- **Έξυπνη ανάπτυξη:** ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία.
- **Διατηρήσιμη ανάπτυξη:** προώθηση μιας πιο αποδοτικής χρήσης των πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας.
- **Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς:** μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Για τη στήριξη αυτής της πολιτικής, ο ένας από τους κυριότερους κοινούς στόχους των πέντε Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το **Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο 2014-2020** είναι να αντιμετωπισθούν τα εμπόδια που εμφανίζονται στην έρευνα και στην καινοτομία και να αυξηθούν οι επενδύσεις σε με τη στενή **συνεργασία μεταξύ φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**.

Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει το σχεδιασμό εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών **έρευνας και καινοτομίας** με βάση την **ευφυή εξειδίκευση**.

Η στρατηγική για την **ευφυή εξειδίκευση** αποτελεί μια ολοκληρωμένη- τοπικά προσανατολισμένη – στρατηγική οικονομικού μετασχηματισμού που αφορά σε πέντε σημαντικά ζητήματα<sup>22</sup>:

1. Εστιάζει την υποστηρικτική πολιτική και τις επενδύσεις σε κομβικές εθνικές /

<sup>21</sup> Κείμενο Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το EUROPE 2020

<sup>22</sup> **Smart specialization:** From academic idea to political instrument, the surprising career of a concept and the difficulties involved in its implementation Dominique FORAY\* Paul A. DAVID \*\* & Bronwyn H. HALL, November 2011

ς, προκλήσεις και ανάγκες για ανάπτυξη βασισμένη  
οιόμενων των μέτρων που συσχετίζονται με τις

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

2. Βασίζεται στα δυνατά σημεία κάθε / χώρας περιφέρειας , στα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα και στις δυνατότητες για αριστεία.
3. Υποστηρίζει την τεχνολογική όσο και την πρακτικά εφαρμοσμένη καινοτομία και στοχεύει στην τόνωση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.
4. Εμπλέκει πλήρως τους ενδιαφερόμενους φορείς και ενθαρρύνουν την καινοτομία και τον πειραματισμό.
5. Εμπεριέχει τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και των δράσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υποστηρίζει επιπλέον, την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ του Προγράμματος **Horizon 2020** και των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Παράλληλα, η ΕΕ προωθεί την αναδιάρθρωση της πολιτικής για την καινοτομία σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της πρωτοβουλίας «**Ένωση καινοτομίας**».

Σύμφωνα με τις παραπάνω κατευθύνσεις, έχει επιλεγεί ο **κεντρικός στόχος του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης για την Ελλάδα του 2020** ο οποίος, σύμφωνα με τις προτάσεις του ΥπΑνΥπ για τις Αναπτυξιακές Κατευθύνσεις Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020 είναι :

**«Η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφηση, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».**

Για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού έχουν προταθεί **πέντε Άξονες Αναπτυξιακής Στρατηγικής** μεταξύ των οποίων και ο Άξονας: «**Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας**».

Στο πλαίσιο αυτού του Άξονα Αναπτυξιακής Στρατηγικής, **προτεραιότητα** αποκτούν:

- Η **έξυπνη, καινοτόμος και χωρίς αποκλεισμούς** ανάπτυξη με έμφαση στην αναβάθμιση του παραγωγικού ιστού της χώρας και η σταδιακή μεταστροφή της εγχώριας επιχειρηματικότητας στην παραγωγή διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής εγχώριας προστιθέμενης αξίας σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας των επιχειρήσεων
- Η διαμόρφωση και αποτελεσματική υλοποίηση περιφερειακών στρατηγικών «**ευφυούς εξειδίκευσης**» με ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε περιφέρειας

ηματικής συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ των εργαζόμενοι, επιστημονική-ερευνητική κοινότητα, αρμόδιοι κρατικοί φορείς, ενώσεις καταναλωτών, περιβαλλοντικές οργανώσεις).

- Η **στήριξη των επενδύσεων** σε υποδομές, η ενίσχυση νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων, η κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα και η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση.

Οι στόχοι και οι προτεραιότητες αυτές συμβαδίζουν με τις εθνικές επιλογές όπως αυτές αποτυπώνονται στο **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων**.

Η συμβολή της έρευνας στην οικονομική ανάπτυξη είναι καταλυτική, όπως τεκμηριώνεται από μελέτες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), οι οποίες τονίζουν ότι επένδυση στην Ε&Τ σε ποσοστό 3% σε ευρωπαϊκό μέσο όρο (Μ.Ο.) έως το 2020 θα μπορούσε να δημιουργήσει 3,7 εκ. θέσεις εργασίας έως το 2025.

Η επένδυση στο «**τρίγωνο της γνώσης**» **εκπαίδευση, έρευνα και καινοτομία** -εικόνα 1- το οποίο εκφράζει τη στενή σχέση μεταξύ των τριών βασικών στοιχείων της αναπτυξιακής στρατηγικής στη σύγχρονη εποχή, αποτελεί πρόκληση για τη χώρα μας, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα και να ανατραπεί το αρνητικό οικονομικό κλίμα.



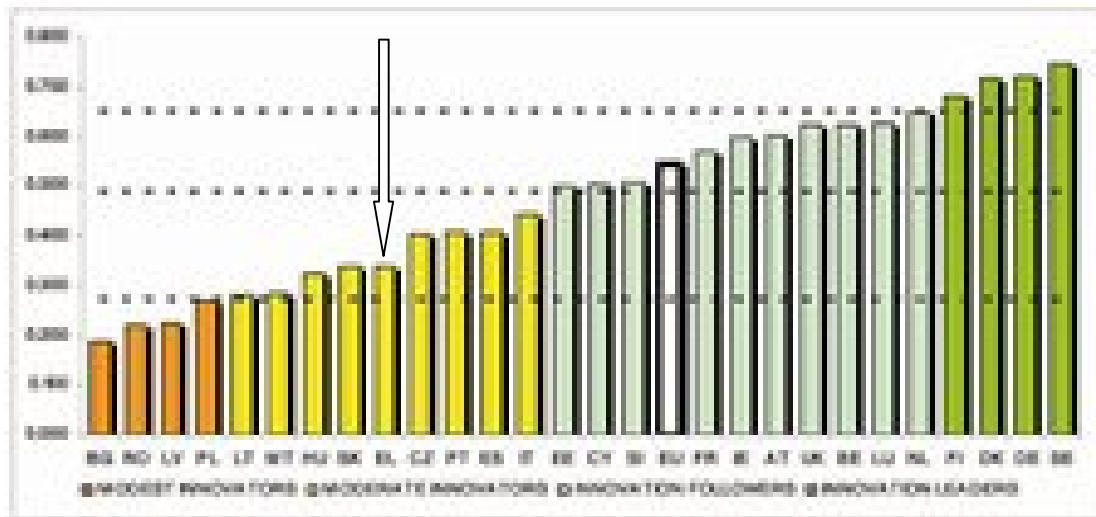
Εικόνα 1: Το Τρίγωνο της Γνώσης

## 1. Ανάλυση Αναγκών και Δυνατοτήτων

### 1.1 Τομεακές ανάγκες και δυνατότητες – Ανάλυση SWOT

Η υποτονική εγχώρια ζήτηση υπηρεσιών Έρευνας & Καινοτομίας (Ε&Κ), οι χαμηλές επενδύσεις στην έρευνα, με ιδιαίτερα χαμηλή τη συμμετοχή του ιδιωτικών επιχειρήσεων και οι περιφερειακές ανισότητες χαρακτηρίζουν τον τομέα αυτό στην Ελλάδα.

Το συνολικό ύψος των δαπανών για έρευνα αντιπροσωπεύει μόλις το **0,6% του ελληνικού ΑΕΠ**. Η Ελλάδα υστερεί επίσης στην ανάπτυξη της **καινοτομίας** (η Ελλάδα υποβιβάστηκε στην 19<sup>η</sup> θέση του πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία στην ΕΕ το 2013 με επιδόσεις κατώτερες από τον μέσο όρο της ΕΕ-27).



Εικόνα 2. EU Member States' Innovation Performance (Innovation Union Scoreboard 2013)

Στον πίνακα της παγκόσμιας κατάταξης για την **ανταγωνιστικότητα** της η Ελλάδα υποβαθμίστηκε στην 96<sup>η</sup> θέση (2012-13<sup>23</sup>)

Ο περιορισμένος στρατηγικός **προσανατολισμός και η στόχευση**, με συνακόλουθο **κατακερματισμό** σε μεγάλο φάσμα επιστημονικών και τεχνολογικών τομέων, σε συνδυασμό με τις **αδυναμίες συντονισμού και διοίκησης** ιδιαίτερα σε περιφερειακό επίπεδο, εμπόδισαν τη δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των χρόνιων αδυναμιών του τομέα.

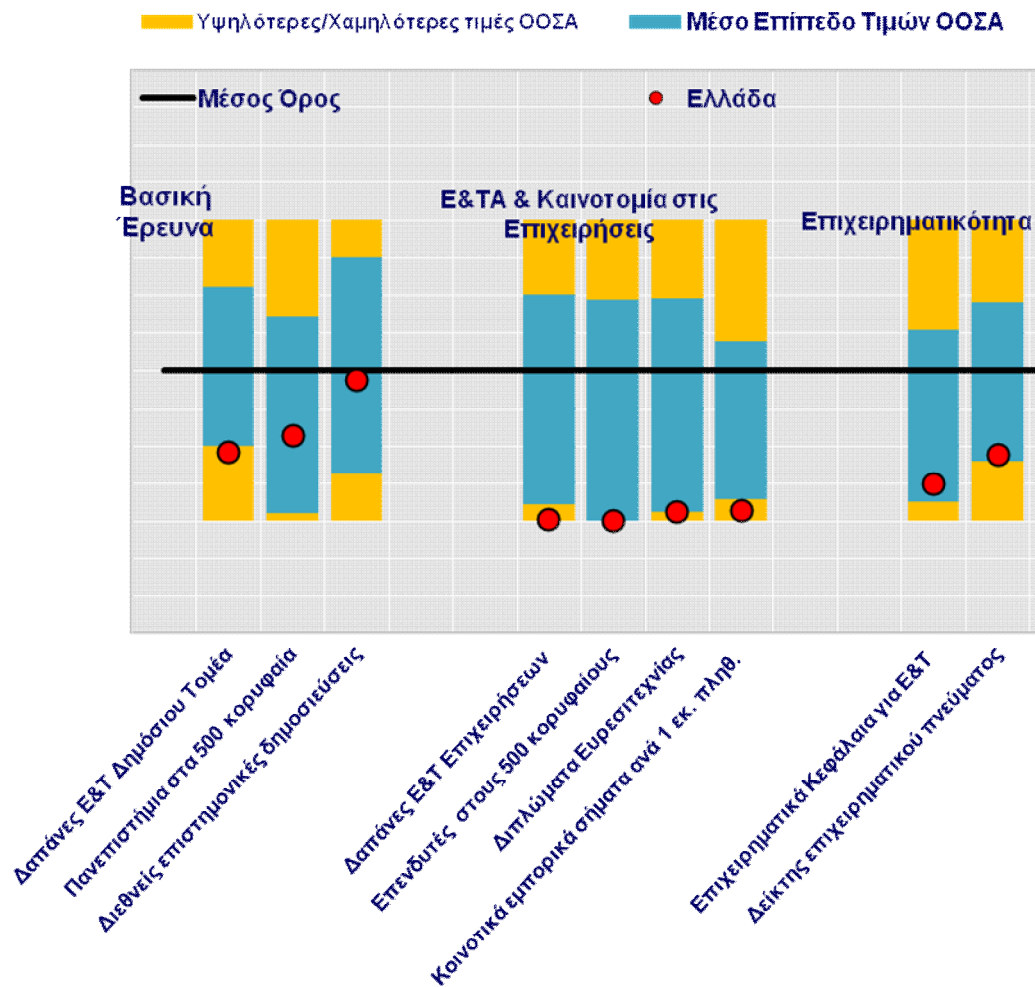
Είναι αναγκαία η **στροφή προς μια οικονομία που θα βασίζεται στην καινοτομία και στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της χώρας** ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη και απειλούν το μέλλον της χώρας μας, όπως είναι για

<sup>23</sup> [www.weforum.org/gr](http://www.weforum.org/gr)



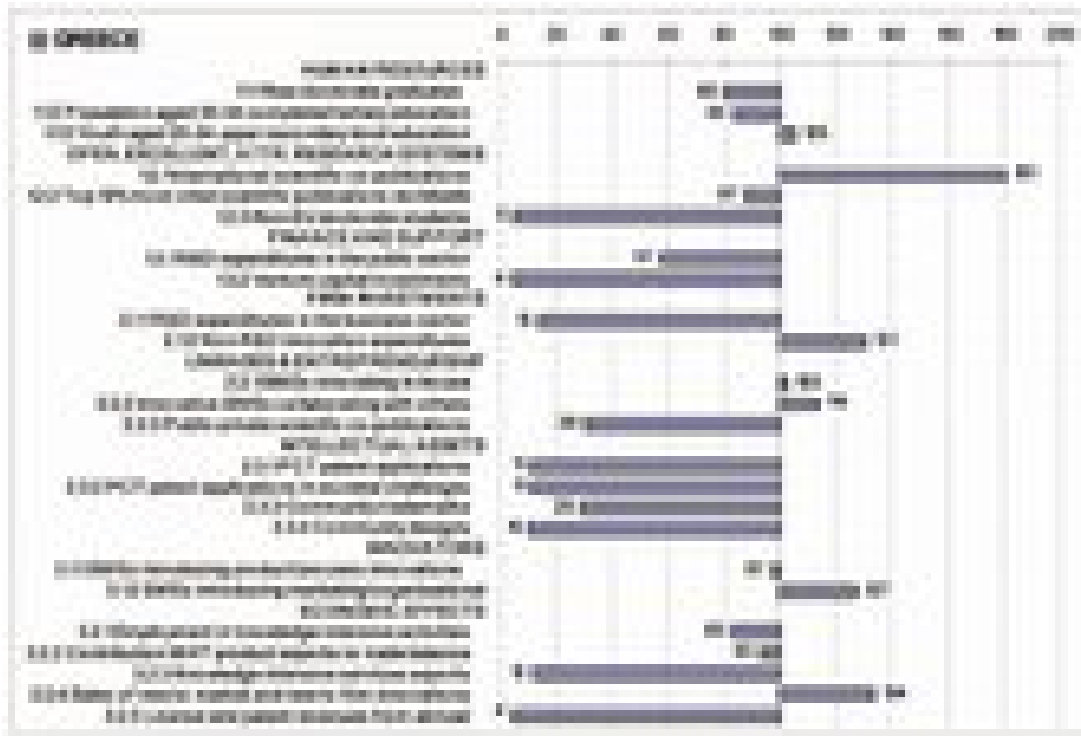
μορφωτικού επιπέδου και δεξιοτήτων προσωπικού,

Αναλυτικότερα, τα **ισχυρά στοιχεία** του ελληνικού τομέα Ε&Κ που μπορούν να αξιοποιηθούν στην κατεύθυνση αυτή, είναι οι ιδιαίτερα καλές επιδόσεις του στα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ Προγράμματα-Πλαίσια, η σημαντική ελληνική εκπροσώπηση σε δίκτυα και έργα του Ευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών και η ύπαρξη ισχυρής ελληνικής ερευνητικής κοινότητας της διασποράς. Επίσης, η ύπαρξη νησίδων αριστείας σε δημόσιους ερευνητικούς φορείς αλλά και στον ιδιωτικό τομέα και θυλάκων διεπιστημονικής και διατμηματικής συνεργασίας. Αξιόλογη είναι και η ελληνική παρουσία στο χώρο των επιστημονικών δημοσιεύσεων (πάνω από το Μ.Ο. της ΕΕ), αν και με σχετικά χαμηλότερους δείκτες αναφορών. Στην παρακάτω -Εικόνα 2- παρουσιάζεται η θέση της χώρας μας όσον αφορά στη βασική έρευνα την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα σε σύγκριση με τις άλλες χώρες του ΟΟΣΑ



Εικόνα 3: Η Θέση της Ελλάδας σε σχέση με τις χώρες Ο.Ο.Σ.Α. σε επιλεγμένους Δείκτες Ε & Τ και Καινοτομίας

γεται σημαντική αύξηση της εισαγωγής καινοτόμων  
 ύν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με καλές επιδόσεις  
 και σε μη τεχνολογικές καινοτομίες, (89% του Μ.Ο. της ΕΕ), η εμφάνιση πολλών  
 συνεργασιών και δικτυώσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (69% του Μ.Ο. της ΕΕ), καθώς  
 και διεθνώς ανταγωνιστικών νέων επιχειρήσεων κυρίως στον τομέα των εφαρμογών των  
 τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

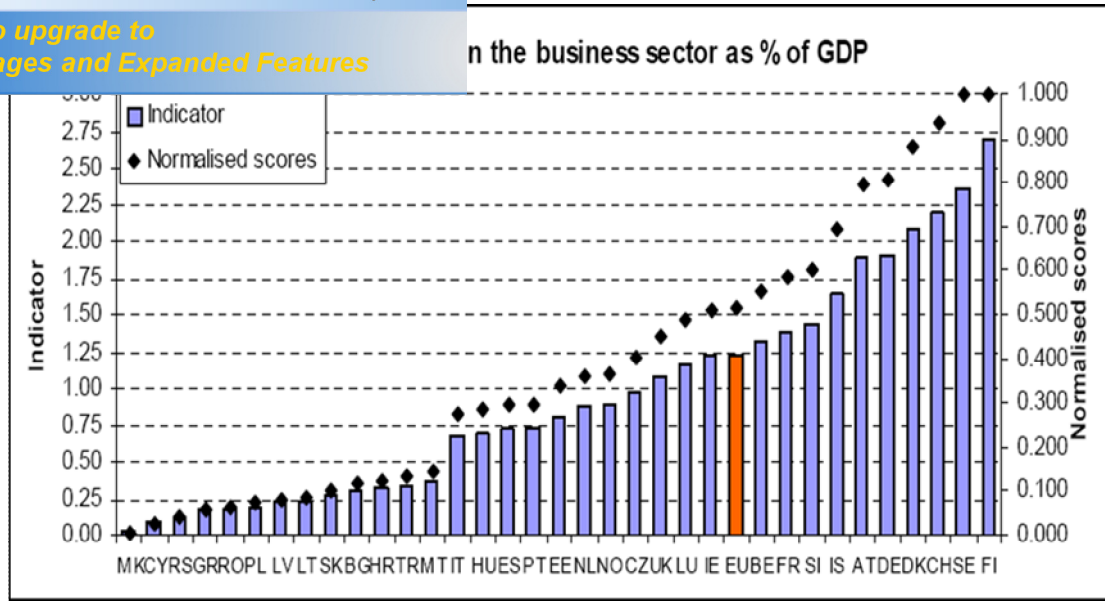


Εικόνα 4. Greece-Country profile (Innovation Union Scoreboard 2013)

Ως προς τις κύριες **αδυναμίες** που πρέπει να αντιμετωπιστούν, ξεχωρίζουν το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα (16% του Μ.Ο. της ΕΕ).

Το πολύ χαμηλό ποσοστό της δαπάνης των επιχειρήσεων για Ερευνά και καινοτομία συνδέεται κατά κύριο λόγο με:

- Την περιορισμένη ζήτηση και παραγωγή γνώσης από τις επιχειρήσεις γεγονός που επιβαρύνει το πρόβλημα μεταφοράς της γνώσης από τους παραγωγούς (ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ε.Κ) στους χρηστές.
- Επιχειρηματική δραστηριότητα με περιορισμένη εγχώρια προστιθέμενη αξία η οποία εστιάζεται σε καταναλωτικά προϊόντα στο χαμηλό άκρο της αλυσίδα προστιθέμενης αξίας.



Εικόνα 5. Δαπάνες ιδιωτικού τομέα για ETA ως ποσοστό του ΑΕΠ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή-Παρουσίαση Δ. Κορπακίτης-DG Research)

Επίσης, ο χαμηλός βαθμός διασύνδεσης των ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις και η ελλιπής σύνδεση των προτεραιοτήτων και της στρατηγικής για την έρευνα, με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, αφού τα ερευνητικά έργα βασίζονται κυρίως στα ενδιαφέροντα της ακαδημαϊκής/ερευνητικής κοινότητας (academic driven). Η κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα για Έρευνα & Καινοτομία, δεν έχει επιτευχθεί.

Αδυναμία επίσης καταγράφεται στον συντονισμό του κατακερματισμένου και περιφερειακά άνισα καταμεμημένου δικτύου ερευνητικών υποδομών, η απουσία σταθερού πλαισίου αποτίμησης/αξιολόγησης της χρηματοδότησης του τομέα και ενός σταθερού πλαισίου αναβάθμισης, αξιοποίησης και προσέλκυσης ερευνητών.

Ως προς τη μεταφορά τεχνολογίας, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, την ύπαρξη επιχειρηματικού πνεύματος στην ελληνική ερευνητική κοινότητα, την επάρκεια επιχειρηματικών κεφαλαίων για καινοτόμες και υψηλής τεχνολογίας επιχειρήσεις, τη λειτουργία βιώσιμων δομών τεχνολογικής υποστήριξης και καινοτομίας (συνήθως σταματούν τη λειτουργία τους μετά την εξάντληση των επιδοτήσεων) και την παραγωγή και εξαγωγή νέων καινοτομικών προϊόντων/υπηρεσιών, οι ελληνικές επιδόσεις είναι χαμηλές.

Ταυτόχρονα, παραμένουν ή εκδηλώνονται νέες **απειλές** που δημιουργούν σοβαρούς κινδύνους στην εξέλιξη του τομέα και καθιστούν αναγκαίες αντίστοιχες πολιτικές και μέτρα αντιμετώπισης τους. Η μεγαλύτερη απειλή είναι η παράταση της οικονομικής ύφεσης που λειτουργεί ανασταλτικά τόσο για ιδιωτικές όσο και για δημόσιες επενδύσεις ιδιαίτερα στο χώρο της έρευνας. Η χρεοκοπία αρκετών πλέον επιχειρήσεων επιδρά σημαντικά στο σύστημα Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και στον τομέα της απασχόλησης, παρατηρείται όξυνση του φαινομένου της ανεργίας και της μετανάστευσης, κυρίως νέου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού (brain drain).

ότητα του τομέα αποτελεί επίσης, η χαμηλή  
και των διαδικασιών υλοποίησης των εγκεκριμένων

δράσεων και απορρόφησης των διαθέσιμων πόρων για την έρευνα στο ΕΣΠΑ 2007-2013. Η βελτίωση των επιδόσεων στην απορρόφηση κοινοτικών πόρων είναι απαραίτητη για την αποφυγή κινδύνων μείωσης των πόρων αυτών στο μέλλον, καθώς και για στην αντιμετώπιση του αυξανόμενου διεθνούς ανταγωνισμού στα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ.

Μείζονα απειλή, ιδιαίτερα σε συνθήκες κρίσης, αποτελεί η συνεχιζόμενη έλλειψη μιας κουλτούρας καινοτομίας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας που θα ενίσχυε την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια μιας οικονομίας αποτελούμενης από μικρού μεγέθους επιχειρήσεις οι οποίες στηρίζονται στη μεταφορά ώριμης τεχνολογίας από το εξωτερικό και ελάχιστα στην έρευνα και ανάπτυξη.

Σήμερα όμως, δημιουργούνται σημαντικές **ευκαιρίες** για την ανάκαμψη και ενίσχυση της Ε&Κ στην Ελλάδα, τόσο με την αύξηση της χρηματοδότησης του από τους πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων στο πλαίσιο του ΣΕΣ 2014-2020, όσο και από το νέο αυξημένο Πρόγραμμα-Πλαίσιο για την έρευνα στην ΕΕ (HORIZON 2020), σε συνδυασμό με τη διαμόρφωση και έγκριση του **Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΠΕΚ)** που αποτελεί εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (ex-ante conditionality) για τις χρηματοδοτήσεις της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Το ΕΣΠΕΚ βασίζεται στην **ευφυή εξειδίκευση** δηλαδή στην έμφαση σε εκείνες τις περιοχές όπου η Έρευνα & Καινοτομία θα μεγιστοποιήσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα, ώστε να την καταστήσουν πιο ανταγωνιστική σε διεθνές επίπεδο. Στόχος είναι μια οικονομία που θα παρέχει νέες θέσεις εργασίας ιδιαίτερα σε υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό και θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις κοινωνικές προκλήσεις.

Σημαντικές παρεμβάσεις σε αυτή την προσπάθεια, αποτελούν η ανάδειξη των **συνεργειών της έρευνας και της εκπαίδευσης με την καινοτομία**, η περιφερειακή καινοτομία, η επιχειρηματικότητα και η αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα και η ενίσχυση της επιστημονικής αριστείας με την υποστήριξη του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού και την αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών εθνικής στρατηγικής σημασίας με πανευρωπαϊκό ενδιαφέρον.

## 1.2 Περιφερειακή διάσταση

Ο χώρος της έρευνας και καινοτομίας χαρακτηρίζεται από υψηλές **περιφερειακές ανισότητες** με την πλειοψηφία των δραστηριοτήτων του να συγκεντρώνεται στην Αττική.

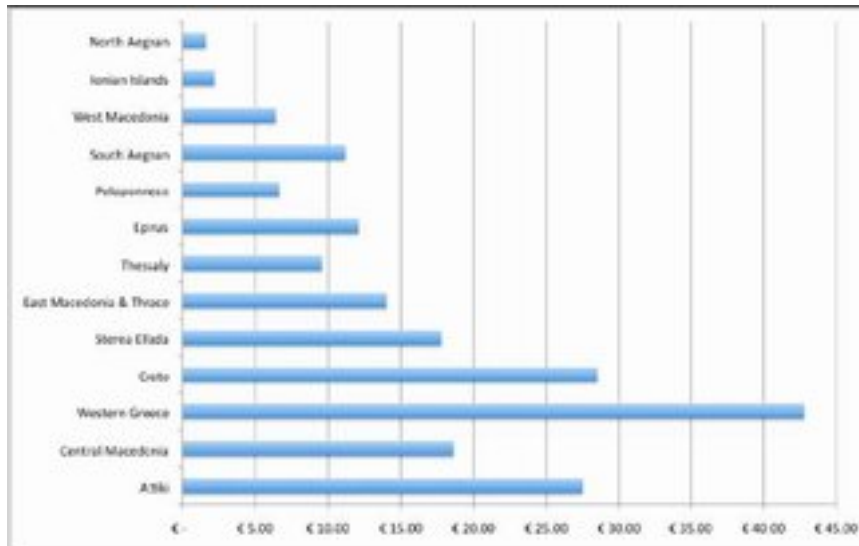
Η ύπαρξη περιφερειακών ανισοτήτων επιβεβαιώνεται και στην έκθεση των εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έξυπνη εξειδίκευση στην Ελλάδα “RIS3 National Assessment: Greece - Smart specialization, as a means to foster economic renewal”, December 2012”. Σύμφωνα με την έκθεση, από τη σκοπιά της Ε&Κ, οι ελληνικές περιφέρειες είναι δυνατό να χωριστούν σε τέσσερις κατηγορίες:

Περιφέρειες με προχωρημένες δυνατότητες Ε&Κ (Αττική, Κεντρική Μακεδονία και Κρήτη).

μεταποίησης και μέσου επιπέδου δυνατότητες (Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη)

Περιφέρειες βασιζόμενες σε παραδοσιακούς παραγωγικούς τομείς με δυναμικό καινοτομίας σε τοπικά προϊόντα (Ήπειρος, Θεσσαλία, Πελοπόννησος)

Περιφέρειες με ισχυρό δυναμικό στον τουρισμό και πολύ χαμηλό δυναμικό στο πεδίο της τεχνολογικής καινοτομίας δηλαδή της καινοτομίας που βασίζεται στην έρευνα και την ανάπτυξη (Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο και Ιόνια Νησιά)



Εικόνα 6. Επιδόσεις περιφερειών στη καινοτομία (N: Κορμηνός, A. Reid, J. Sanchez, Π. Τσανάκας, RIS National assessment Greece)

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, η οποία δεν αναφέρεται στην ανωτέρω ταξινόμηση, χαρακτηρίζεται αφενός από ένα ισχυρό σύστημα παροχής υπηρεσιών Ε&Κ (εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικοί φορείς) και αφετέρου από μία ασθενή παραγωγική βάση.

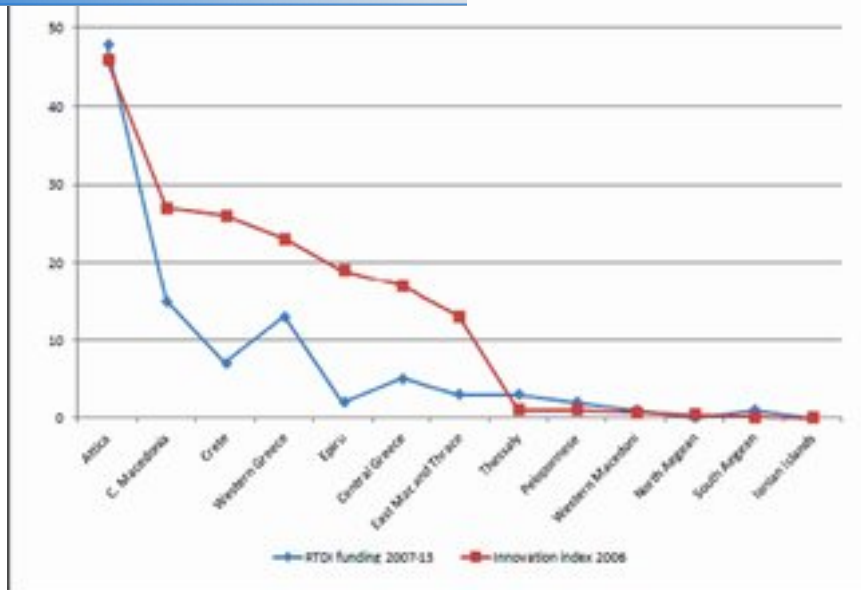
Η ταξινόμηση αυτή δεν έχει κάποια αντιστοιχία με την κατηγοριοποίηση των ελληνικών περιφερειών με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, όπως αυτή παρουσιάζεται στη συνέχεια:

Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες: Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα.

Περιφέρειες σε μετάβαση: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Στερεά Ελλάδα, Κρήτη.

Περισσότερο αναπτυγμένες: Αττική και Νότιο Αιγαίο.

Η έλλειψη αντιστοιχίας οδηγεί σε κάποια **παράδοξα**. Περιφέρειες αναπτυγμένες ή σε μετάβαση που «καλούνται» (και λόγω της θεματικής συγκέντρωσης) να δαπανήσουν μεγαλύτερα ποσά από άλλες σε Έρευνα και Καινοτομία, να έχουν πολύ χαμηλό δυναμικό στο πεδίο της τεχνολογικής καινοτομίας, με πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.



Εικόνα 7. Τιμές δεικτών σχετικών με την καινοτομία - έτος 2011. (European Commission, “Regional Innovation Scoreboard 2012”)

Μία ποσοτική εικόνα των ανισοτήτων σε θέματα καινοτομίας με χρήση δεικτών μεταξύ των διαφόρων περιοχών της Ελλάδας (όχι όμως στο επίπεδο των 13 περιφερειών) δίνεται στον επόμενο πίνακα. Οι τιμές των δεικτών έχουν κανονικοποιηθεί και βρίσκονται στο διάστημα μεταξύ 0 και 1, όπου το 0 δίνεται στην περιφέρεια με τη χειρότερη επίδοση ενώ το 1 στην περιφέρεια με την καλύτερη επίδοση (Πηγή: European Commission, “Regional Innovation Scoreboard 2012”). Στην τελευταία γραμμή του πίνακα υπολογίζεται η μέγιστη διαφορά τιμών ανά δείκτη ως μέτρο της ανισότητας μεταξύ των περιοχών.

Από τα στοιχεία του κατωτέρω πίνακα φαίνεται η μεγάλη απόσταση που χωρίζει τις ελληνικές περιοχές από τις πλέον προηγμένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ δύο περιοχών είναι πολύ μεγάλη όπως π.χ. στον πληθυσμό με τριτοβάθμια εκπαίδευση και στις δαπάνες επιχειρήσεων σε E&T. Υπογραμμίζεται ότι οι ανισότητες μεταξύ των 13 περιφερειών είναι πολύ πιο μεγάλες από αυτές που υπολογίζονται στον παραπάνω πίνακα δεδομένου ότι στις περιοχές του Πίνακα 1 έχουν συμπεριληφθεί περιφέρειες με καλύτερες επιδόσεις μαζί με περιφέρειες χαμηλότερων επιδόσεων, γεγονός που εξομαλύνει τις μεγάλες αποκλίσεις.

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΜΕ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ Ε&Τ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ Ε&Τ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	ΜΜΕ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΜΜΕ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕ Σ ΜΕ ΑΛΛΕΣ
ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	0,52	0,32	0,19	0,40	0,34	0,12
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0,40	0,29	0,20	0,38	0,36	0,09
ΑΤΤΙΚΗ	0,67	0,39	0,35	0,54	0,35	0,28
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ & ΚΡΗΤΗ	0,38	0,40	0,16	0,41	0,36	0,14
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	0,29	0,11	0,19	0,16	0,02	0,19

Εκτός των περιφερειακών ανισοτήτων στο σύστημα Ε&Κ της χώρας διαπιστώνεται ταυτόχρονα και η **ασθενής σύνδεση με το παραγωγικό σύστημα των ιδίων των περιφερειών**. Περιφέρειες της χώρας οι οποίες εμφανίζουν ένταση ερευνητικής προσπάθειας διαπιστώνεται ότι αυτή δεν αναπτύσσεται στα θεματικά πεδία ενδιαφέροντος των περιφερειών. Σήμερα που οι περιφέρειες της χώρας καλούνται να σχεδιάσουν ή και να ανακαλύψουν επιχειρηματικότητα με προστιθέμενη αξία, διαπιστώνεται η αδυναμία υποστήριξης τους από το ερευνητικό δυναμικό τους. Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα, οι περιφέρειες χρηματοδότησαν υποδομές Ε&Κ οι οποίες δεν ήταν ενταγμένες σε στρατηγικές επιλογές τους, με αποτέλεσμα αυτές να αγνοούνται από τον παραγωγικό και ερευνητικό ιστό της ίδιας της περιφέρειας και πολύ περισσότερο, των άλλων περιφερειών.

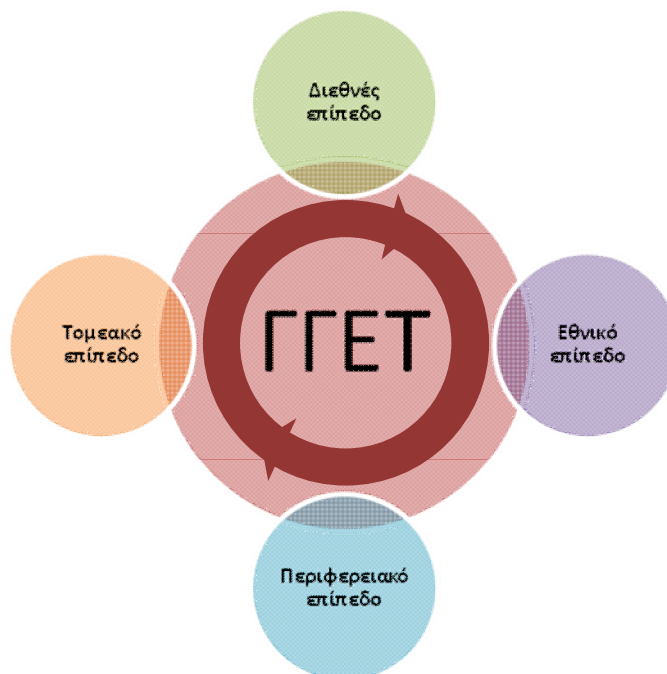
Η διαφορετική εικόνα που παρουσιάζουν οι ελληνικές περιφέρειες στον τομέα της Ε&Κ, σε συνδυασμό με τις διαφοροποιήσεις στο παραγωγικό προφίλ οδηγούν στην **ανάγκη υιοθέτησης διαφορετικού μείγματος πολιτικής ανά περιφέρεια**.

Οι περιφερειακές στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας για την **ευφυή εξειδίκευση**, συνιστούν μία μεγάλη πρόκληση για την επόμενη προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής οι περιφέρειες και οι τοπικές κοινωνίες της χώρας, καλούνται να αναγνωρίσουν, να δομήσουν και να αξιοποιήσουν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα, να υποστηρίξουν την καινοτομία και να επικεντρώσουν τις επενδύσεις, ώστε με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών σε όλα τα στάδια, να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος μετασχηματισμός της τοπικής οικονομίας.

### Ο ρόλος της ΓΓΕΤ

Σε αυτή την προσπάθεια των Περιφερειών, η ΓΓΕΤ καλείται να παίξει σε εθνικό/διαπεριφερειακό επίπεδο, ένα ρόλο συντονιστικό και ενισχυτικό, ιδιαίτερα όσον αφορά: (α) στο σχεδιασμό και εφαρμογή εργαλείων με εθνική διάσταση, (β) στην περαιτέρω ενίσχυση και συντονισμό των ερευνητικών υποδομών και την σύνδεση τους με τις υποδομές καινοτομίας, (γ) στην παραγωγή και διάχυση της νέας γνώσης και καινοτομίας στις περιφερειακές οικονομίες και (δ) στη διασύνδεση μεταξύ των διαφόρων πολιτικών καθώς η καινοτομία απαιτεί δια-τομεακή και πολύ-επίπεδη συνεργασία και παρεμβάσεις.

Ο ρόλος της ΓΓΕΤ ανά επίπεδο δραστηριοποίησης,, απεικονίζεται σχηματικά ως εξής:



Εικόνα 8. Ρόλος ΓΓΕΤ στην νέα προγραμματική περίοδο

Η συνεισφορά της ΓΓΕΤ στην πολιτική Ε&Κ σε καθένα από τα προαναφερθέντα επίπεδα είναι διαφορετική. Η σημασία της ΓΓΕΤ είναι σημαντική στην αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, αφού οι επιλογές που γίνονται σε κάποιο επίπεδο επηρεάζουν τα υπόλοιπα. η ΓΓΕΤ θα πρέπει να εξασφαλίσει την αρμονική συνύπαρξη όλων των επιπέδων με έναν τρόπο που θα επιτυγχάνει την βέλτιστη αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων, ανεξαρτήτως προέλευσης (Εθνικοί Πόροι, Διαρθρωτικά Ταμεία, HORIZON 2020), την εμπλοκή όλων των παραγόντων που λειτουργούν είτε στο εθνικό είτε στα περιφερειακά συστήματα Ε&Κ, την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων, αλλά και τη διάχυση των αποτελεσμάτων σε όλα τα επίπεδα με στόχο τη μεγιστοποίηση της επίδρασης κάθε Δράσης που θα αναλαμβάνεται σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο προς όφελος της χώρας



στη νέα προγραμματική περίοδο.<sup>24</sup>

### 1.3 ΤΟΜΕΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο, μια από τις βασικές κατευθύνσεις για το σχεδιασμό της πολιτικής και των δράσεων της Ε&Κ είναι η εστίαση σε **τομείς στους οποίους η Ελλάδα έχει ήδη σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα** σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με κριτήρια ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται απαραίτητη η ενθάρρυνση της ζήτησης και η αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα σε δράσεις παραγωγής νέας γνώσης, σε συνδυασμό με την προώθηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων..

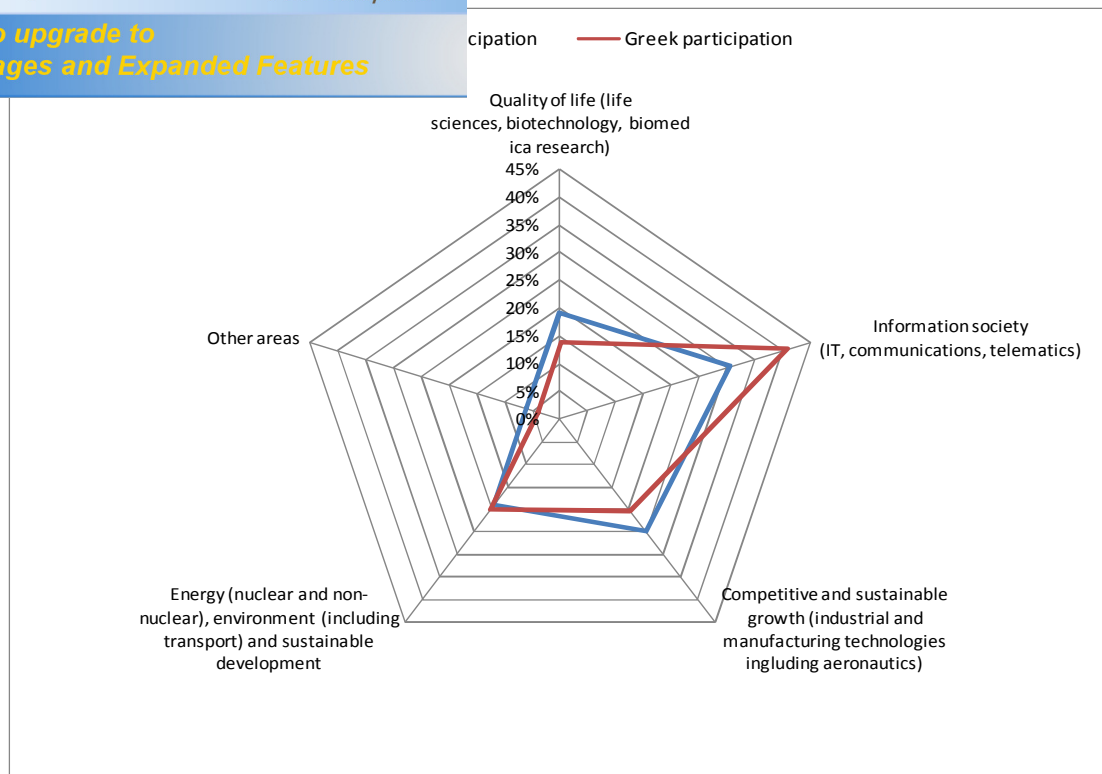
Σύμφωνα με συγκριτική ανάλυση των βασικών μελετών για την ελληνική οικονομία και των τομέων προτεραιότητας που αναδεικνύονται μέσα από αυτές<sup>25</sup>, οι **τομείς προτεραιότητας** στους οποίους κυρίως αναζητούνται οι στρατηγικές ευφυούς εξειδίκευσης είναι:

- Τρόφιμα & Βιο-αγροδιατροφή
- Ενέργεια & Υλικά
- Περιβάλλον & Διαχείριση Αποβλήτων
- Υποδομές & Υπηρεσίες Υγείας
- Πληροφορική & Επικοινωνίες
- Άλλοι τομείς στρατηγικής σημασίας (πολιτισμός, τουρισμός, ναυτιλία, εκπαίδευση κ.α.)

Οι τομείς αυτοί σε μεγάλο βαθμό συμπίπτουν και με τα πεδία του 7ου Προγράμματος Πλαισίου για την Έρευνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα οποία οι Ελληνικοί φορείς εμφανίζουν τις καλύτερες επιδόσεις.

<sup>24</sup> Αυτή τη στιγμή στη ΓΓΕΤ βρίσκεται σε εξέλιξη διαγωνισμός για την εκπόνηση μελέτης αποτίμησης των επιπτώσεων των δράσεων έρευνας τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στον παραγωγικό ιστό της χώρας για την περίοδο 2000-2013.

<sup>25</sup> McKinsey & Company, Η Ελλάδα 10 Χρόνια Μπροστά: Προσδιορίζοντας το νέο Εθνικό Μοντέλο Ανάπτυξης, IOBE "Προτεινόμενοι τομείς εθνικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της «έξυπνης εξειδίκευσης» 2014-2020", ΣΕΒ «Έρευνα στις Επιχειρήσεις για την Πρόβλεψη των Μεταβολών στα Περιφερειακά Παραγωγικά Συστήματα και τις Τοπικές Αγορές Εργασίας»



Εικόνα 9. Ελληνική συμμετοχή ανά ερευνητικό τομέα σε πέντε Προγράμματα Πλαίσια (1984 – 2009)

Παράλληλα, αναδεικνύονται ως στρατηγικής σημασίας και οι **τομείς της θαλάσσιας οικονομίας και αλιείας, ενώ οι κοινωνικοοικονομικές και ανθρωπιστικές επιστήμες** οι οποίοι μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση των στρατηγικών «ευφυούς εξειδίκευσης».

Σημαντική προς την κατεύθυνση της συμβολής της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στην καινοτομία, είναι η συνεργασία της ΓΓΕΤ με τον ΣΕΒ και τον ΣΕΒΤ, με τον προσδιορισμό **55 τεχνολογιών αιχμής και 35 αλυσίδων αξίας** οι οποίες δημιουργούν νέες αναδυόμενες αγορές, αλλά και αναδεικνύουν και αξιοποιούν τα ερευνητικά αποτελέσματα από τους ελληνικούς ερευνητικούς φορείς στα πλαίσια των προγραμμάτων ΕΣΠΑ, FP7, Γ' ΚΠΣ.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι οι τομείς που αναδεικνύονται σε αυτή την χρονική περίοδο, θα πρέπει να θεωρηθούν και ως **κινητήριες δυνάμεις** ανάπτυξης (growth drivers) και για άλλους τομείς, οι οποίοι δεν αποτελούν πρώτη προτεραιότητα.

Η διάδοση της νέας γνώσης και η ενίσχυση της **καινοτόμου επιχειρηματικότητας** στους δυναμικούς αναπτυξιακούς τομείς προϋποθέτουν, επιπλέον, τη **βελτίωση της ποιότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος**, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της αγοράς **επιχειρηματικού κεφαλαίου**, ιδίως για επενδύσεις αρχικού σταδίου, καθώς και στην προώθηση/διασπορά των **τεχνολογιών γενικής εφαρμογής** (Key Enabling Technologies – KETs) στα τοπικά παραγωγικά συστήματα.

Τέλος, στη ΓΓΕΤ εξελίσσεται **πρόγραμμα συνεργασίας και διαβούλευσης** με θεματικά και αναπτυξιακά Υπουργεία για την διαμόρφωση στόχων και πολιτικών με οριζόντια εθνική και περιφερειακή διάσταση ώστε:

την επιτυχή και αποτελεσματική εκμετάλλευση των

- Να προκύψουν οικονομίες κλίμακας γύρω από κρίσιμες μάζες
- Να αποφευχθούν φαινόμενα κατακερματισμού, επικαλύψεων και πολλαπλής χρηματοδότησης
- Να αξιοποιηθούν οι υποδομές Έρευνας & Καινοτομίας που αναπτύχθηκαν μέχρι σήμερα.

Για παράδειγμα, στην διαβούλευση με το **Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης** συζητήθηκαν κοινές πολιτικές Ε&Κ στον αγροτικό τομέα και τα τρόφιμα. Με την **Γενική Γραμματεία Πολιτισμού** συζητήθηκε η εκπόνηση προγράμματος εθνικών πολιτικών στα θέματα του πολιτισμού όπου η ερευνητική προσπάθεια θα χαρακτηρίζεται πλέον από τεχνολογική ένταση. Στον τομέα των θαλασσιών και εσωτερικών υδάτων, είναι σε εξέλιξη συνεργασία με το εποπτευόμενο από την ΓΓΕΤ **Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.)**, ώστε να δημιουργηθούν εθνικές στρατηγικές σε ένα κρίσιμο και πολύ σημαντικό τομέα με γεωπολιτική διάσταση.

Η διαβούλευση με τα άλλα Υπουργεία για το συντονισμό των τομεακών πολιτικών είναι σε εξέλιξη.

Τέλος επισημαίνεται ότι η ΓΓΕΤ θα επεξεργαστεί θεσμικές προτάσεις οι οποίες προκύπτουν από τη μελέτη «Εμπόδια στην Καινοτομία των Επιχειρήσεων» η οποία εκπονήθηκε από τη ΓΓΕΤ (Ανάδοχος ΙΟΒΕ) και θα αφορούν την άρση των παραγόντων που περιορίζουν την ανάπτυξη της καινοτομίας στις επιχειρήσεις.

#### **1.4 Διασυνοριακή – διακρατική διάσταση**

Η διασυνοριακή και διεθνής **συνεργασία**, διευκολύνει τη συμμετοχή της χώρας στη κεντρική κοινοτική πρωτοβουλία για την Έρευνα & Καινοτομία HORIZON 2020 (συνέχεια του Προγράμματος FP7), σε διεθνή δίκτυα έρευνας και τεχνολογίας με διακρατικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων υπό μορφή **«συμμαχιών γνώσης»** και **«συμμαχιών τομέων δεξιοτήτων»**.

Η ΓΓΕΤ έχει αναπτύξει πολλαπλές διακρατικές σχέσεις στον τομέα της έρευνας και τεχνολογίας και έχει υπογράψει **πρωτόκολλα συνεργασίας με 41 χώρες**, τις τελευταίες δεκαετίες. Έχει ήδη αποκτηθεί σημαντική εμπειρία και σημαντικές διασυνδέσεις με χώρες στρατηγικούς εταίρους όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Κίνα, το Ισραήλ κλπ μπορούν να διευρυνθούν και να αξιοποιηθούν περαιτέρω στο νέο Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2014-2020.

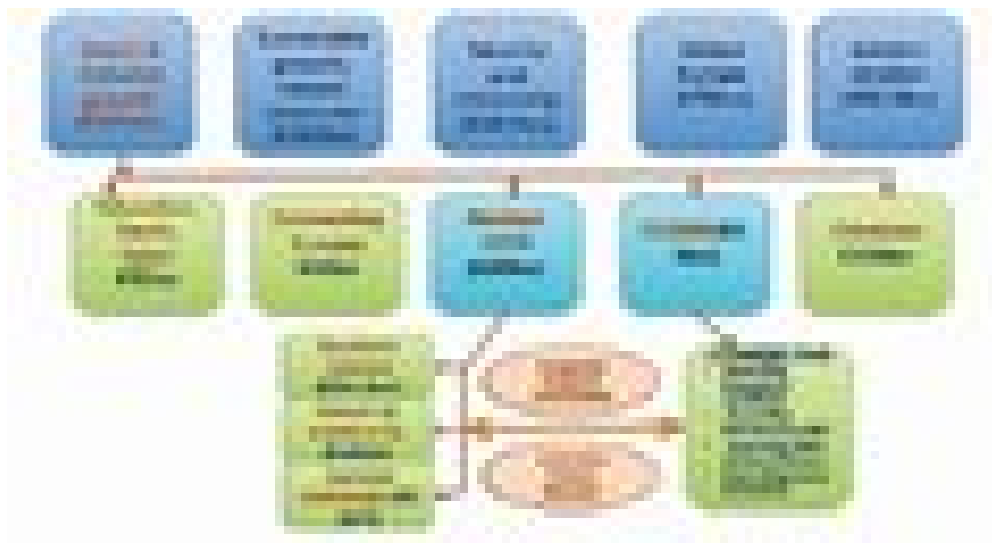
Αντίστοιχα θα πρέπει να προωθηθεί η ανάπτυξη και αξιοποίηση της συνεργασίας μέσω **διακρατικών/διευρωπαϊκών δικτύων, προγραμμάτων και πρωτοβουλιών** όπως τα INCO NETS, ERANET, FET, JTI, Article 185 & Joint Programming Initiatives, ERASMUS FOR ALL, διακρατικά και διασυνοριακά προγράμματα, όπως τα προγράμματα του INTEREG, καθώς και των δράσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού της Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Εύξεινου Πόντου (ΟΣΕΠ).

## Προγραμμα Horizon 2020:

Α. Θα χρηματοδοτηθούν προγράμματα σε συγκεκριμένους τομείς Ε&Κ στον ορισμό/identification των οποίων έχει συμμετάσχει και η Ελλάδα (Συμβούλιο, Θεματικές/Διαχειριστικές Επιτροπές, ERAC), έργα δικτύωσης καθώς και πρόγραμμα στήριξης των Ερευνητικών Υποδομών.

Β. Θα υποστηριχθεί περισσότερο η αξιοποίηση / εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, από βιομηχανίες και επιχειρήσεις με δράσεις «**κοντά στην αγορά/near market activities**».

### THE MULTIANNUAL FRAMEWORK PROGRAM 2104-2020



Εικόνα 10. Άξονες και Προϋπολογισμός του Πολυετούς Προγράμματος Πλαισίου της Ε.Ε 2014-2020 σύμφωνα με την αρχική πρόταση της Επιτροπής

Ειδικότερα, οι συνέργειες του Προγράμματος HORIZON 2020 με τις πολιτικές των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ θα δώσουν έμφαση σε δράσεις:

- Ενίσχυσης των ερευνητικών υποδομών συμπεριλαμβανομένων των Υποδομών του ESFRI
- Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού με την υποστήριξη την προσέλκυσης επιστημόνων υψηλού επιπέδου στη χώρα μας αλλά και την υποστήριξη της δικτύωσης του ερευνητικού δυναμικού της.
- Ενίσχυσης της καινοτομίας ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις ταχείας ανάπτυξης αλλά και σε μικρομεσαίες καινοτόμες επιχειρήσεις
- Σύνδεσης με τη Στρατηγική Ευφυούς Εξειδίκευσης

## νέργειες στόχων

ικού στόχου έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας εμφανίζουν ισχυρες συνέργειες και συμπληρωματικότητα, με στόχους και προγράμματα, τόσο σε ευρωπαϊκό, κυρίως με την **πρωτοβουλία HORIZON 2020**, όσο και εθνικό επίπεδο, με τους υπόλοιπους **Θεματικούς στόχους του Κοινού Πλαισίου Στρατηγικής** των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ και το ΣΕΣ.

Η **ανάπτυξη συνεργιών** με ταυτόχρονη αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και κατακερματισμού των προσπαθειών, αποτελούν βασικά κριτήρια σχεδιασμού των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των δράσεων ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των διαθέσιμων πόρων, ως προς τους επιδιωκόμενους στόχους των ευρωπαϊκών πολιτικών έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και η ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμπληρωματικότητα και οι συνέργειες που αναπτύσσονται σε σχέση με τον **τρίτο Θεματικό Στόχο «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων»**, με βασικές στρατηγικές προτεραιότητες την τεχνολογική ανάπτυξη, την προώθηση της καινοτομίας και την δικτύωση των επιχειρήσεων, ιδίως σε τομείς τεχνολογικής «αιχμής» μέσα από τους οποίους αναμένεται να βελτιωθούν μακροπρόθεσμα η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η υλοποίηση μιας στρατηγικής κατεύθυνσης με αυτό το περιεχόμενο αποτελεί βασικό άξονα του στόχου της έξυπνης εξειδίκευσης της ελληνικής οικονομίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Σημαντικά εμπόδια για την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, προέρχονται από την έλλειψη υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης σε ζητήματα τεχνολογικής στήριξης καινοτόμων εφαρμογών, εμπορικής ανάπτυξης και πιστοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων κλπ. Επίσης, η ανάγκη ταχείας προσαρμογής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις τεχνολογικές εξελίξεις επιβάλλει την ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους και την εντατικοποίηση της προσπάθειας διεθνοποίησής τους προκειμένου να επιτύχουν την κατάλληλη πρόσβαση σε πηγές μεταφοράς τεχνογνωσίας και σύγχρονων τεχνολογιών.

Εκτός της παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης και της ενίσχυσης της εξωστρέφειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας συναρτάται και με τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις αλληλεπιδρούν και συνεργάζονται στη δημιουργία, τη διάχυση και την απορρόφηση γνώσης, ιδεών και νέων τεχνολογιών.

Στο πλαίσιο αυτό, βαρύνουσα σημασία εμφανίζει η αύξηση της έντασης των ενισχύσεων σε καινοτόμες επιχειρήσεις, η ίδρυση περισσότερων νεοφυών επιχειρήσεων έντασης γνώσης (spin-off, spin-out, start-ups), η δικτύωση των ΜΜΕ με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα, παράλληλα με την ενίσχυση των συνεργιών μεταξύ επιχειρήσεων σε κλάδους που συγκροτούν αλυσίδα αξίας. Αυτού του είδους οι συνεργασίες επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να αποκτούν πρόσβαση σε επιστημονικά επιτεύγματα, χωρίς να απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις υψηλού ρίσκου σε εσωτερική έρευνα.

Σημαντική συμπληρωματικότητα και συνέργια προκύπτει όμως και σε σχέση με τον **Θεματικό Στόχο 2 «Βελτίωση της πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών /ΤΠΕ, της χρήσης και της ποιότητάς τους»**, ως βασικών τεχνολογιών γενικής

ραστηριοτήτων δικτύωσης και συνεργασιών μεταξύ ης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και των επιχειρήσεων. Ενδεικτική είναι η προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, καθώς και η διασύνδεση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων, μέσω της ανάπτυξης θεματικού **Κέντρου Γνώσης και Καινοτομίας σχετικά με τις ΤΠΕ με βάση το μοντέλο των Knowledge and Innovation Communities (KICs)**. Παράλληλα, ο στόχος της βελτίωσης της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ ενισχύεται με την ανάπτυξη της έρευνας και καινοτομίας, την εντατικοποίηση της προσέλκυσης ερευνητών, και τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας.

Συμπληρωματικότητα και συνέργειες προκύπτουν και σε σχέση με τον **Θεματικό Στόχο «Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα σε όλους τους τομείς»**, και ειδικότερα ως προς τις στρατηγικές προτεραιότητες του στόχου που αφορούν στην προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας με σκοπό την υιοθέτηση τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και την ανάπτυξη και εφαρμογή ευφυών συστημάτων διανομής.

Ειδικότερα η ενσωμάτωση από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην παραγωγική διαδικασία νέων τεχνολογιών που μειώνουν τις εκπομπές ρύπων διοξειδίου του άνθρακα και εξοικονομούν πόρους σε όλα τα στάδια της παραγωγικής αλυσίδας καθιστά απαραίτητη την εντατικοποίηση της έρευνας και καινοτομίας σε αυτόν τον τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, πρόκληση αποτελεί η ανάπτυξη και διείσδυση τεχνολογικών εφαρμογών που θα οδηγήσουν σε ουσιαστική μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

Οι επενδυτικές προτεραιότητες στις **χρηματοδοτήσεις του ΕΚΤ** για την εκπαίδευση και διαβίου και ειδικότερα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο των θεματικών στόχων για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη, συνδέονται άμεσα με το σχεδιασμό των δράσεων της Επενδυτικής Προτεραιότητας 4 της Πρότασης Τομεακής Πολιτικής για το την Έρευνα & Καινοτομία.

## 2. Κύριες Προκλήσεις και Προτεραιότητες του Τομέα Ε&Κ στο ΣΕΣ

Για την Ελλάδα, οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ θα είναι η σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης των δράσεων για την κάλυψη των εθνικών αναπτυξιακών αναγκών και την αξιοποίηση των αναπτυξιακών ευκαιριών και δυνατοτήτων της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας, κατά την επόμενη Προγραμματική Περίοδο, όπως προσδιορίζονται από την ανάλυση SWOT, με έμφαση:

- στην **ενίσχυση της ζήτησης** για υπηρεσίες έρευνας και καινοτομίας εκ μέρους των επιχειρήσεων με την προώθηση αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών για τη διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών στο ευρύτερο εκπαιδευτικό/ επιστημονικό/ ερευνητικό/ επιχειρηματικό πλαίσιο, καθώς και ενός ολοκληρωμένου πλέγματος

των εθνικών και περιφερειακών αρχών, με τη ενεργό μενων μερών για τη δημιουργία συνεργειών.

- στην στρατηγική της **έξυπνης εξειδίκευσης** με στόχο την πιο αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων για την επίτευξη των στόχων
- στην ανάπτυξη της **καινοτομίας** (τεχνολογικής και μη τεχνολογικής) με επενδύσεις σε προτεραιότητες-κλειδιά που θα συντελέσουν στην αύξηση της παραγωγικότητας, της ποιότητας, της εξωστρέφειας και της δημιουργίας οικονομιών κλίμακας.
- στην προαγωγή της **αριστείας στην έρευνα** και στην χρηματοδότηση της έρευνας αιχμής με διεύρυνση των διασυνδέσεων μεταξύ πανεπιστημίων /ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων για την ταχεία αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων
- στην ανάπτυξη **συνεργιών και συμπληρωματικότητας**, τόσο με την πρωτοβουλία HORIZON 2020, όσο και με τις προτεραιότητες και τις δράσεις που υπάγονται σε άλλους θεματικούς στόχους του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου των 5 διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ.

Αναλυτικότερα, οι κύριες **αναπτυξιακές προκλήσεις** που υπαγορεύουν και τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες του τομέα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Ελλάδα στην επόμενη Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 είναι:

- Η ταχεία **οικονομική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας** από τις ελληνικές επιχειρήσεις τόσο τις υπάρχουσες, όσο και πολλές νέες, καινοτόμες επιχειρήσεις έντασης γνώσης, οργανωμένων κατά το δυνατόν σε συστάδες προστιθέμενης αξίας με εξαγωγικό προσανατολισμό.
- Η ανάπτυξη καινοτομιών με βάση τη **ζήτηση (demand driven innovation)**, η άμεση και συνεχής υποστήριξη καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η δημιουργία δικτύου μηχανισμών υποστήριξης ΜΜΕ σε θέματα καινοτομίας (one stop shop).
- Η ενίσχυση των **δεσμών μεταξύ πανεπιστημίων /ερευνητικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα** (μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις, clusters κλπ) με προτεραιότητα στη μεταφορά γνώσης από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς σε ιδιωτικές επιχειρήσεις μέσα από ειδικά τομεακά δίκτυα/πλατφόρμες με βάση τις ανάγκες της βιομηχανίας, τη δημιουργία εταιρειών τεχνοβλαστών, προσελκύοντας επιχειρηματικά κεφάλαια και στήριξη από ιδιώτες επενδυτές.
- Η **αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών** εθνικού και ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, η σύνδεσή τους με υποδομές καινοτομίας.
- Η **διασυνοριακή και διεθνής συνεργασία**, διευκολύνοντας τη συμμετοχή της χώρας στην πρωτοβουλία HORIZON 2020 σε διεθνή δίκτυα Ε&Κ με διακρατικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων υπό μορφή «συμμαχιών γνώσης» και «συμμαχιών τομέων δεξιοτήτων»

- και συμπληρωματικότητας με αποφυγή τακερματισμού των προσπαθειών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ της πολιτικής συνοχής και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας για το 2020, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των ευρωπαϊκών πολιτικών έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας και στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.
- Η άμεση **διάχυση** με εκστρατείες ενημέρωσης και υποστήριξης της αξιοποίησης στην αγορά των **αποτελεσμάτων της έρευνας**, με διαδικασίες επιχειρηματικής ανάδειξης ευκαιριών (**entrepreneurial discovery process**) και διάδοσης των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (**Key Enabling Technologies /KETs**)
  - Ο **συντονισμός** με δράσεις που υπάγονται σε άλλους θεματικούς στόχους του ΚΣΠ όπως η ανάπτυξη των ΤΠΕ, η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της ανταγωνιστικότητας, οι επενδύσεις στην εκπαίδευση και δια βίου και η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο των θεματικών στόχων για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη.
  - Η προώθηση της έρευνας και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της καινοτομίας τους τομείς που συνδέονται π.χ. **με τις ειδικές ανάγκες των βιοτεχνών, των αγροτών και δασοκόμων**, ιδίως εκείνων που ασκούν δραστηριότητες σε μικρή κλίμακα.

Ως κύρια όμως αναπτυξιακή πρόκληση αναδεικνύεται η ενσωμάτωση της **έξυπνης εξειδίκευσης στις περιφερειακές στρατηγικές** με επικέντρωση των αναπτυξιακών επιλογών, των προσπαθειών και των πόρων σε:

- κομβικές **επενδυτικές προτεραιότητες** αντιμετώπισης αναγκών και προκλήσεων της ανάπτυξης, με βάση την **οικονομία της γνώσης**, περιλαμβανομένης της ευρείας διάδοσης των **τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών**
- εντοπισμό, οργάνωση και αξιοποίηση των **συγκριτικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων** σε στρατηγικούς τομείς/δραστηριότητες
- υποστήριξη της τεχνολογικής και μη τεχνολογικής **καινοτομίας (κέντρα, πόλοι, clusters, κοινοπραξίες, πλατφόρμες καινοτομίας)**
- ενεργό **συμμετοχή** των ενδιαφερομένων μερών σε όλα τα στάδια (προσέγγιση bottom-up)
- κινητοποίηση του **ιδιωτικού τομέα** με τη δημιουργία συμπράξεων ιδιωτικού-δημόσιου τομέα (PPP)
- τεκμηρίωση και συνεχή **παρακολούθηση και αξιολόγηση** των πολιτικών και των δράσεων.



### 3.1 Κεντρικός στόχος του τομέα Ε&Κ για την Ελλάδα του 2020

Η Ελλάδα είχε θέσει στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, ως εθνικό **στόχο του 2020 για τις συνολικές δαπάνες στη Ε&Κ**, το 2% του ΑΕΠ, με 40% συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα. Ο στόχος αυτός περιέχεται και στις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΣΕΣ.

Στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας & Καινοτομίας (ΕΣΠΕΚ) εκτιμάται ότι, λόγω της οικονομικής ύφεσης κατά την τελευταία τριετία, των δεσμεύσεων δημοσιονομικής προσαρμογής που έχει αναλάβει η Ελλάδα και την εκτίμηση για μείωση των δαπανών στην έρευνα από τον ιδιωτικό τομέα σε περιόδους κρίσης, η επίτευξη του παραπάνω στόχου είναι μη ρεαλιστική δεδομένου ότι με τα τελευταία στοιχεία, η Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη (ΑΕΔΕΤΑ) το 2007 ήταν μόλις 0,58% του ΑΕΠ.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε η Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας τον Μάρτιο 2013, ένας ρεαλιστικός με βάση τις παρούσες συνθήκες στόχος είναι το ποσοστό 0,67% του προβλεπόμενου ΑΕΠ για το 2020.

#### Όραμα-Κεντρικός στόχος του τομέα για το 2020

*«Η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση του τομέα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας ώστε να αποτελέσει το βασικό πυλώνα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω της παραγωγής, διάδοσης και ενσωμάτωσης της νέας γνώσης και της καινοτομίας στα υπάρχοντα αλλά και σε νέα παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα τις νέες κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες που παράγονται από την έλλειψη πρόσβασης στη νέα τεχνολογία».*

Ο στόχος αυτός αντιστοιχεί στον Θεματικό Στόχο 1 του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου των 5 Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ: Ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας.

Η ΓΓΕΤ έχοντας υπόψη τα επίσημα κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αλλά και τις διευκρινίσεις που δόθηκαν από τους εκπροσώπους της τόσο στο Εθνικό όσο και στα Περιφερειακά Αναπτυξιακά Συνέδρια που διοργανώθηκαν μέσα στον Απρίλιο, αναγνωρίζει **ότι κομβικό στοιχείο στη νέα Προγραμματική Περίοδο είναι η διαμόρφωση, μέσω μιας εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»), περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.** Σε ότι αφορά δε στο εθνικό σκέλος της στρατηγικής για την Έρευνα και Καινοτομία αυτό έχει να επιτελέσει έναν νέο ρόλο:

Πρέπει να λάβει υπόψη τις **περιφερειακές στρατηγικές**, να τις συνθέσει σε ένα κοινό στρατηγικό πλαίσιο εξασφαλίζοντας τη μεταξύ τους συνάφεια και να υποστηρίξει την υλοποίησή τους προωθώντας τις κατάλληλες **τεχνολογίες**, συμπληρώνοντας τυχόν

ορφώνοντας κατάλληλα **χρηματοδοτικά εργαλεία**, και την εκπαίδευση των ερευνητών, προωθώντας συνέργειες με άλλες **τομεακές πολιτικές** και με την ευρωπαϊκή ερευνητική πολιτική (HORIZON 2020) και σχεδιάζοντας τους βασικούς άξονες ενός μηχανισμού **παρακολούθησης/ αποτίμησης** της υλοποίησης της όλης στρατηγικής. Επίσης στο εθνικό επίπεδο ανήκει και η διαμόρφωση της **στρατηγικής του Οδικού Χάρτη των Ερευνητικών Υποδομών** (2<sup>η</sup> αιρεσιμότητα).

Στο βαθμό που δεν μας έχουν γνωστοποιηθεί επίσημα κείμενα για τις περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, ως αποτέλεσμα των διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης που είναι σε αυτή τη φάση σε εξέλιξη με πρωτοβουλία των Περιφερειών, οι τύποι των δράσεων που καταγράφονται στην πρόταση της ΓΓΕΤ, αποτελούν απλά έναν **κατάλογο ενδεικτικών χρηματοδοτικών εργαλείων** που εν δυνάμει μπορούν να χρησιμοποιηθούν, χωρίς προς το παρόν να έχουν γεωγραφική και τομεακή διάσταση, άρα χωρίς χαρακτηριστικά πραγματικής «έξυπνης εξειδίκευσης». Η περαιτέρω εξειδίκευση τους ώστε να ανταποκρίνονται στις επιμέρους ανάγκες των περιφερειών και του ιδιωτικού τομέα θα γίνει σε δεύτερο χρόνο όταν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί οι ανάγκες αυτές.

## 3.2 Επενδυτικές Προτεραιότητες

### 3.2.1 Επενδυτική προτεραιότητα 1

#### Αντικείμενο

Σύμφωνα με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις Κατευθύνσεις του ΥπΑνΥπ για το ΣΕΣ, μια από τις επενδυτικές προτεραιότητες στις χρηματοδοτήσεις δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 1 είναι η ακόλουθη:

**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1: «Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προαγωγή κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος» (ΕΤΠΑ).**

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ενίσχυση – αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών σε τομείς στρατηγικού ενδιαφέροντος για τη χώρα και ειδικούς στόχους:

- Αναβάθμιση των υπάρχοντων και πιθανή ενσωμάτωση νέων **ερευνητικών υποδομών** εθνικού και ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδιασμού με έμφαση στην ενίσχυση της αριστείας και της εξωστρέφειας του ερευνητικού μας συστήματος, στη βάση προτεραιοτήτων της Εθνικής Στρατηγικής και του Οδικού Χάρτη για τις Ερευνητικές Υποδομές.
- **Προσανατολισμός** των ερευνητικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων στην εξυπηρέτηση μεσο- και μακρο-χρόνιων κοινωνικών και οικονομικών αναγκών και

ικών ευκαιριών και των προσκλήσεων σε εθνικό και

- Ενίσχυση των **διασυνδέσεων** μεταξύ πανεπιστημίων/ερευνητικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα, τόσο σε εγχώριο επίπεδο όσο και στο εξωτερικό, και ανάπτυξη καινοτόμων ολοκληρωμένων υπηρεσιών με βάση περιφερειακά και κλαδικά/τομεακά συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- **Άνοιγμα της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών** και αξιοποίησή τους τόσο από τη Δημόσια Διοίκηση, όσο και από τον ιδιωτικό τομέα και τη βιομηχανία, με στόχο την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Βελτίωση του **κεντρικού συντονισμού** και της **περιφερειακής διοικητικής ικανότητας και διακυβέρνησης** στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση πολιτικών έρευνας και καινοτομίας.

#### Ενδεικτικές Δράσεις

- Αναβάθμιση **ερευνητικών υποδομών μεγάλης κλίμακας** ή και ενσωμάτωση νέων, με βάση τις προτεραιότητες του Εθνικού Οδικού Χάρτη και **συντονισμός λειτουργίας** ερευνητικών υποδομών από εθνικές κοινοπραξίες, με ανάπτυξη νέων και αξιοποίηση υφιστάμενων **δικτύων σύνδεσης** των εθνικών με τις διεθνείς ερευνητικές υποδομές.
- Διαμόρφωση και λειτουργία **Εθνικού Μητρώου Ερευνητικών Υποδομών** και συστήματος παρακολούθησης της χρήσης και αξιοποίησής τους, προωθώντας παράλληλα πλατφόρμες eScience και συνεκτικής οργάνωσης και διάθεσης επιστημονικών δεδομένων
- Δράσεις ενίσχυσης της **χρήσης και αξιοποίησης των Ερευνητικών Υποδομών** από την Πολιτεία και τον Ιδιωτικό Τομέα, με διαμόρφωση του κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου και επιχειρησιακών μοντέλων για την από κοινού αξιοποίηση υφιστάμενων ερευνητικών υποδομών από δίκτυα ερευνητικών κέντρων – πανεπιστημίων – ΤΕΙ, καθώς και τη βιομηχανία και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, για την εξασφάλιση βιωσιμότητας των υποδομών

#### ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1α:

**Τίτλος:** «Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών Εθνικού ενδιαφέροντος με βάση τις προτεραιότητες του Εθνικού Οδικού Χάρτη»

**Σύντομη περιγραφή:** Οι Ερευνητικές Υποδομές αποτελούν επενδύσεις για το μέλλον. Ιδιαίτερα στις παρούσες δημοσιοοικονομικές συνθήκες είναι απαραίτητη αφενός η **ανάδειξη του κοινωνικο-οικονομικού οφέλους** που προκύπτει από την εγκατάσταση και τη χρήση τους στην Ελλάδα, αφετέρου δε η συμβολή τους στην **εξωστρέφεια της έρευνας** που συνδέεται με αυτές, καθώς και το **καινοτομικό οικοσύστημα** που τις περιβάλλει (clusters, κοινοπραξίες / joint initiatives).

νητικές Υποδομές αποτελούν **πόλο έλξης** τόσο για την  
χ, όσο και για τη βιομηχανία, καθώς η αντιμετώπιση  
των παγκόσμιων προκλήσεων απαιτεί τη **συνεργασία** εθνικών υποδομών υψηλού  
επιστημονικού επιπέδου και κινητοποιεί την καλύτερη εκπαίδευση και τεχνική κατάρτιση  
του εμπλεκόμενου σε αυτές ανθρώπινου δυναμικού.

Η διαμόρφωση **πολυετούς επενδυτικού πλάνου για Ερευνητικές Υποδομές** αποτελεί ex-  
ante conditionality (*προϋπόθεση / αιρεσιμότητα*) στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής  
Ανάπτυξης και Καινοτομίας, σε ό,τι αφορά στη χρηματοδότηση Ερευνητικών Υποδομών από  
το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο πλαίσιο της νέας  
προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Η ΓΓΕΤ έχει ξεκινήσει ήδη - από τις αρχές του 2013 – μια **bottom-up διαδικασία** για τη  
διαμόρφωση ενός Οδικού Χάρτη που θα αναδείξει προτεραιότητες σχετικά με την ενίσχυση  
Ερευνητικών Υποδομών (συμπεριλαμβάνει σημαντικές αναβαθμίσεις, δικτύωση,  
λειτουργική ενοποίηση / συντονισμό και διασφάλιση πρόσβασης) και τη διασύνδεσή τους  
με αντίστοιχες διεθνείς υποδομές και κοινές πρωτοβουλίες προγραμματισμού της έρευνας.

Η Εθνική Στρατηγική Ερευνητικών Υποδομών προσβλέπει στην ενίσχυση Ερευνητικών  
Υποδομών **εθνικής εμβέλειας** με συνεργασία και αποτελεσματική δικτύωση του  
ερευνητικού ιστού, με στόχο την παροχή πρόσβασης σε υψηλού επιπέδου Ερευνητικές  
Υποδομές και τη βέλτιστη αξιοποίησή τους τόσο από την ερευνητική κοινότητα και τον  
δημόσιο τομέα, όσο και από τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία.

Κατά την πρώτη φάση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβλήθηκαν **138  
προτάσεις σε 7 θεματικές περιοχές** που καλύπτουν όλα τα επιστημονικά πεδία. Οι  
Θεματικές περιοχές είναι: *Κοινωνικο-οικονομικές & ανθρωπιστικές επιστήμες, Βιοϊατρικές  
επιστήμες, Επιστήμες της Γής & Περιβάλλοντος, Ενέργεια, Επιστήμες υλικών & Analytic  
Facilities, Φυσικές επιστήμες, Αστρονομία & Μηχανική, Ηλεκτρονικές Υποδομές.*

Η διαδικασία αξιολόγησης θα υποστηριχθεί από **διεθνείς επιτροπές εμπειρογνομόνων**,  
ενώ θα ακολουθήσει στρατηγική προτεραιοποίηση για τις προτάσεις που έχουν  
βαθμολογηθεί ως «εξαιρετικές». Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί το φθινόπωρο του 2013.  
Προβλέπεται η ανάδειξη ενός αριθμού 15-20 Ερευνητικών Υποδομών μεγάλης κλίμακας,  
εθνικής εμβέλειας. Μέσω του Οδικού Χάρτη προβλέπεται να αναδειχθούν εθνικές  
προτεραιότητες για μεγάλης κλίμακας έργα που θα καλύψουν τις ανάγκες της χώρας σε  
υποδομές υποστήριξης ερευνητικών & καινοτομικών δραστηριοτήτων στον χώρο της  
υγείας, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της ανάδειξης του οικοσυστήματος και της  
βιοποικιλότητάς μας, των ανθρωπιστικών επιστημών και των κοινωνικο-οικονομικών  
μελετών, της μηχανικής, της φυσικής κλπ.

Έχει ήδη διαμορφωθεί το μεθοδολογικό πλαίσιο για την αξιολόγηση των προτάσεων, με  
βάση **διεθνείς πρακτικές**, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη την επιστημονική αριστεία, τις  
πολιτικές πρόσβασης των αντίστοιχων εγκαταστάσεων, τη διαχείριση / διακυβέρνησή τους,  
την αποτελεσματική δικτύωση περιφερειακά καταναμημένων υποδομών και την  
διασύνδεσή τους με την διεθνή κοινότητα και την καινοτομία. Ειδικά σε ό,τι αφορά στη  
**διασύνδεση με τις υποδομές ESFRI** (European Strategy Forum on Research Infrastructures)  
θα προβλεφθούν δράσεις αποτίμησης του κόστους σύνδεσης, και αξιοποίησής τους προς

κοινότητας, καθώς και την πιθανή ωφέλεια για τη χώρα εν γένει, σε ό,τι αφορά συμμετοχή της στην κατασκευαστική διαδικασία τους. Κύριοι άξονες αξιολόγησης θα είναι:

- Η επιστημονική και τεχνολογική επάρκεια και ωριμότητα της υποδομής
- Η αποτελεσματική δικτύωση και οι συνέργειες με το «τρίγωνο της γνώσης»
- Οι πολιτικές πρόσβασης, η διακυβέρνηση και η βιωσιμότητα της υποδομής
- Η προοπτική καινοτομίας και τα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη που εγείρει η υποδομή

Η **χρηματοδότηση** των δράσεων Ερευνητικών Υποδομών θα γίνεται με προκηρύξεις δράσεων τριετούς διάρκειας, βάσει των οποίων θα επικαιροποιείται ο Οδικός Χάρτης. Οι δράσεις χρηματοδότησης θα αναφέρονται σε τρεις βασικές κατηγορίες δραστηριοτήτων / επενδυτικών στοιχείων, που αφορούν:

- Ενίσχυση της δικτύωσης των φορέων που αποτελούν την κεντρική μονάδα και τους βασικούς κόμβους της ερευνητικής υποδομής
- Ενίσχυση του επιπέδου / πλαισίου παροχής υπηρεσιών
- Ενίσχυση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της λειτουργίας των υποδομών και την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου, προάγοντας την καινοτομία

Στο πλαίσιο των δράσεων που θα υποστηρίξουν την υλοποίηση και λειτουργία των Ερευνητικών Υποδομών θα υπάρξει μέριμνα για την **συμπληρωματικότητα ερευνητικών προγραμμάτων** που:

- θα ενισχύουν την υλικο-τεχνική επάρκειά τους και την στελέχωσή τους με ικανό ανθρώπινο δυναμικό,
- θα υλοποιούν εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης για ερευνητές και μηχανικούς (σύνδεση με δράσεις ΕΚΤ)
- θα εξασφαλίσουν την σύγκλιση με περιφερειακές δράσεις για την ενίσχυση και λειτουργία competence centres / περιφερειακά κέντρα καινοτομίας και δίκτυα αριστείας στη χώρα

Με τον τρόπο αυτό οι δράσεις ανάπτυξης των Ερευνητικών Υποδομών αφορούν τον **οριζόντιο άξονα Ευφυούς Εξειδίκευσης** που αξιοποιεί και ενισχύει τις Ερευνητικές Υποδομές εθνικής εμβέλειας με συγκριτικό πλεονέκτημα και προστιθέμενη αξία για την επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας, **συνδέονται δε με τις περιφερειακές προσεγγίσεις Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης**, ειδικά σε ό,τι αφορά στην **δημιουργία κρίσιμης μάζας σε συνεργατικές δομές έρευνας** (Ερευνητικά Κέντρα, Πανεπιστήμια, Επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε Ερευνητικές Υποδομές, Δίκτυα Αριστείας, Competence Centres etc.)

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Περιφέρειες, Ερευνητική / Επιστημονική Κοινότητα / Βιομηχανία / Φοιτητές

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1β:**

**Τίτλος: «Διαμόρφωση Εθνικού Μητρώου Ερευνητικών Υποδομών & παρακολούθηση χρήσης και αξιοποίησης των Ερευνητικών Υποδομών της χώρας»**

**Σύντομη Περιγραφή:** Η διαδικασία διαμόρφωσης του Εθνικού Οδικού Χάρτη για τις Ερευνητικές Υποδομές και η καταγραφή στοιχείων που θα πραγματοποιηθεί παράλληλα με την προτεραιοποίηση των Ερευνητικών Υποδομών - ως προς την σκοπιμότητα χρηματοδότησής τους - θα οδηγήσει στην κατάρτιση **Εθνικού Μητρώου Ερευνητικών Υποδομών**. Το Εθνικό Μητρώο απαιτείται – ως εργαλείο - για την συστηματική χαρτογράφηση, εξακρίβωση και πιστοποίηση στοιχείων, την αποτίμηση (assessment) και τη βιωσιμότητα Ερευνητικών Υποδομών εθνικής εμβέλειας, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα συνάφειες με τις Ευρωπαϊκές Ερευνητικές Υποδομές.

Στο πλαίσιο της δράσης αυτής προβλέπεται επίσης η **διαμόρφωση πλατφόρμας** παρακολούθησης της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών (με βάση τη δομή του παραπάνω Μητρώου που θα υιοθετήσει η ΓΓΕΤ, τα στοιχεία καταγραφής και τα κριτήρια αξιολόγησης του Οδικού Χάρτη). Για την συγκεκριμένη πλατφόρμα θα διασφαλισθεί η απαιτούμενη διαλειτουργικότητα με το ευρύτερο σύστημα παρακολούθησης των δράσεων Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας και τα αντίστοιχα Μητρώα (Ερευνητών, Επιχειρήσεων κ.α.)

Συγκεκριμένα, θα καταγραφούν, μεταξύ άλλων, **αναλυτικά στοιχεία των ερευνητικών πόρων** που στοιχειοθετούν την κάθε υποδομή (ποσοτικά και ποιοτικά), ο τρόπος δικτύωσης και διακυβέρνησης (περιλαμβάνει το καταστατικό λειτουργίας) της κάθε υποδομής, οι όροι πρόσβασης σε αυτές, ο τύπος και η συχνότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το Εθνικό Μητρώο Ερευνητικών Υποδομών θα είναι διαθέσιμο στον ιστοτόπο της ΓΓΕΤ.

Η πλατφόρμα παρακολούθησης της χρήσης και αξιοποίησης των υποδομών θα αποτελέσει **αναπτυξιακό εργαλείο** για την προσεχή προγραμματική περίοδο, καθώς θα ενισχύσει την πρόσβαση και αναγνωρισιμότητά τους τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές (ή διακρατικό) επίπεδο και θα υποστηρίξει διαδικασίες λήψης αποφάσεων τόσο σε επίπεδο Πολιτείας όσο και στο επίπεδο της ιδιωτικής συμμετοχής σε σχετικές επενδυτικές πρωτοβουλίες. Μεταξύ άλλων, θα παρακολουθούνται:

- Τα **κόστη** απόκτησης / αναβάθμισης εξοπλισμού και τα λειτουργικά κόστη των υποδομών
- Θέματα **απασχόλησης** ανθρώπινου δυναμικού
- **Διαδικασίες προμήθειας** υλικών & υπηρεσιών που συνδέονται με τις υποδομές (τόσο για τους εθνικούς κόμβους όσο και για τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές δομές, ειδικά εκεί όπου υπάρχουν συμβόλαια συνεργασίας σε διακρατικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο)

σης ανά θεματικό αντικείμενο

όπως η ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών / σύσταση

spin-offs κ.α.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Περιφέρειες, Ερευνητική κοινότητα, Βιομηχανία, Επιχειρήσεις Δημόσιες Αρχές.

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΓΓΕΤ

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1γ:**

**Τίτλος: «Αξιοποίηση της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών από τους φορείς Δημόσιας Διοίκησης και τον ιδιωτικό τομέα»**

**Σύντομη Περιγραφή:** Για τις εγκαταστάσεις που αποτελούν μέλη ευρωπαϊκών δικτύων, αλλά και άλλων εθνικής εμβέλειας εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών που θα προκύψουν από την διαδικασία προτεραιοποίησης του Οδικού Χάρτη προβλέπονται **δράσεις προώθησης της χρήσης τους** από την Πολιτεία, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τον ιδιωτικό τομέα (λαμβάνοντας υπόψη και το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων)

Ενδεικτικές δράσεις που προτείνονται για την ενίσχυση της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών από την Πολιτεία και τον Ιδιωτικό τομέα είναι:

- Διαμόρφωση **κανονιστικών πλαισίων** για την προετοιμασία περιβάλλοντος precommercial procurement και την καλύτερη αξιοποίηση εργαλείων PPP για την ανάπτυξη των Ερευνητικών Υποδομών
- Προγράμματα **χρηματοδότησης ερευνητών** από άλλα ερευνητικά / ακαδημαϊκά κέντρα ή και τη βιομηχανία της χώρας, ώστε να επισκεφθούν τις εγκαταστάσεις που έχουν δυνατότητα πρόσβασης και να εργαστούν σε αυτές για μικρά χρονικά διαστήματα, αξιοποιώντας τόσο την υποδομή που υπάρχει όσο και ένα περιβάλλον συνεργατικής έρευνας – συχνά σε διαθεματικό επίπεδο. Το κόστος που θα καλυφθεί θα αφορά στο ταξίδι, τη διαμονή του ερευνητή, καθώς και ένα “per day fee”. Η διαδικασία επιλογής θα γίνει με βάση τις αντίστοιχες πρακτικές (peer review) των ευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών
- **Προγράμματα χρηματοδότησης των υποδομών** σε ό,τι αφορά στα περιβάλλοντα πρόσβασης / κοστολόγηση υπηρεσιών (θεσμοθέτηση access fees – με τρόπο εκτίμησης του “unit cost” ανά υποδομή όπως εφαρμόζεται στις ευρωπαϊκές I3 υποδομές, κατ’ αναλογία)

Η δράση αυτή θα δώσει τη δυνατότητα αποτίμησης του cost-benefit της επένδυσης προς τον πολίτη, δημιουργώντας ένα σαφές και **ανταποδοτικό πλαίσιο χρήσης** τους από τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας για την εξυπηρέτηση των πολιτών, και ταυτόχρονα θα κάνει περισσότερο **ορατές τις δυνατότητες αξιοποίησης των υποδομών από τον ιδιωτικό τομέα** (αναδεικνύοντας τις ανάγκες / οφέλη καθώς και το μοντέλο ανταπόκρισης / διάδρασης με αυτόν).

Τα αποτελέσματα της δράσης αυτής **θα τροφοδοτούν την πλατφόρμα παρακολούθηση χρήσης και αξιοποίησης των Ερευνητικών Υποδομών** της χώρας, συνθέτοντας στοιχεία βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας / καινοτομίας των υποδομών, δείκτες αναχαίτισης του brain drain και ένα περιβάλλον για τη λήψη αποφάσεων από διαφορετικούς παράγοντες του οικοσυστήματος που διαμορφώνεται γύρω από αυτές (οργανισμούς μεταφοράς τεχνολογίας, βιομηχανία, clusters), καθώς και την Πολιτεία. -Ενίσχυση της συμμετοχής σε δραστηριότητες **Διεθνών Ερευνητικών Οργανισμών** και της πρόσβασης Ελλήνων ερευνητών στις Ευρωπαϊκές Υποδομές του Πανευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών του **European Strategy Forum on Research Infrastructures/ESFRI**

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Δημόσια Διοίκηση, Ιδιωτικός Τομέας Ερευνητική κοινότητα, Βιομηχανία, Επιχειρήσεις Δημόσιες Αρχές.

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΓΓΕΤ, Περιφέρειες, Ερευνητικά Κέντρα, ΑΕΙ,ΤΕΙ

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1δ:**

**Τίτλος: «Ενίσχυση υποδομών καινοτομίας-Προαγωγή κέντρων ικανότητας / εξειδίκευσης (competence centers)»**

Πέρα από τις διαρθρωτικές αδυναμίες του ελληνικού παραγωγικού συστήματος, η απόδοση των ελληνικών επιχειρήσεων ως προς την εφαρμογή της καινοτομίας και των αποτελεσμάτων της Ε&Κ δυσχεραίνεται από την ανεπαρκή πρόσβασή τους σε κατάλληλες πηγές υποστήριξης, πληροφόρησης και διάχυσης τεχνολογιών / τεχνογνωσίας, καθώς και την ατελή διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή.

Ανασταλτικό παράγοντα στην προσπάθεια αντιμετώπισης αυτών των αδυναμιών στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον αποτελεί μεταξύ άλλων ο υφιστάμενος χαρακτήρας κατακερματισμού των παρεχόμενων υπηρεσιών για την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων στην αναζήτηση νέων τεχνολογιών και τη διευκόλυνση της μεταφοράς τεχνογνωσίας σε αυτές.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες ενδείκνυται η ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών καινοτομίας, όπως κέντρα **ικανότητας / εξειδίκευσης (competence centers)** καθώς και η ενίσχυση της δημιουργίας και λειτουργίας **δομών διαχείρισης πλατφρμών** διάχυσης της πληροφόρησης, μεταφοράς τεχνολογίας και καινοτομίας (τεχνομεσιτείας) και παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών σχετικά με εφαρμογές ερευνητικών αποτελεσμάτων, νέων τεχνολογιών και καινοτομιών.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται ειδικότερα, η ανάπτυξη **κέντρων ικανότητας / εξειδίκευσης (competence centers )** με στόχο την υποστήριξη των τεχνολογικών αναγκών των ελληνικών επιχειρήσεων, τόσο σε παραδοσιακούς τομείς των οποίων η τεχνολογική αναβάθμιση αποτελεί το κλειδί για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και τελικά για την βιωσιμότητά τους (π.χ. αγροτική παραγωγή, τρόφιμα και άλλοι τομείς της μεταποίησης) όσο και σε νέους



υπνα υλικά, ΤΠΕ) με σημαντική δυναμική ανάπτυξης θα συμβάλουν στην αναδιάρθρωση και αύξηση της προστιθέμενης αξίας της ελληνικής οικονομίας. Η ανάδειξη των κέντρων εξειδίκευσης θα προκύψει με **bottom up προσέγγιση** μέσα από τον εντοπισμό της ζήτησης. Ειδικότερα, οι παραγωγικοί φορείς καλούνται να προσδιορίσουν:

- A. την **συμμετοχή τους ως χρήστες** σε ερευνητικές υποδομές του Οδικού Χάρτη των Ερευνητικών Υποδομών, ώστε ορισμένες από αυτές να λειτουργήσουν και ως κέντρα εξειδίκευσης, σε περιφερειακό ιδιαίτερα επίπεδο.
- B. τις ανάγκες τους σε τεχνολογική υποστήριξη μέσω συγκεκριμένων **συνεργασιών δικτύων** επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια και ΤΕΙ με υποβολή κοινών επιχειρηματικών σχεδίων, η υλοποίηση των οποίων θα εφαρμοσθεί με δημόσια – ιδιωτική συγχρηματοδότηση (ΣΔΙΤ).

Επί πλέον, **δομές και δίκτυα που έχουν ήδη αναπτυχθεί και υποστηριχθεί** με χρηματοδοτήσεις προηγούμενων προγραμματικών περιόδων **θα αξιολογηθούν** ώστε να διαπιστωθεί η λειτουργικότητα και οι προοπτικές τους (**Τεχνολογικά Πάρκα και Θερμοκοιτίδες, clusters, Κλαδικές Εταιρίες, Γραφεία Διαμεσολάβησης**).<sup>26</sup>

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Περιφέρειες, Ερευνητικά κέντρα, Κλαδικές εταιρίες της ΓΓΕΤ Κέντρα εξειδίκευσης, Τεχνολογικά Πάρκα και Θερμοκοιτίδες, clusters, Κλαδικές Εταιρίες, Γραφεία Διαμεσολάβησης.

## **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1ε**

**Τίτλος: «Δημιουργία περιφερειακού δικτύου μηχανισμών ενίσχυσης της ζήτησης σε θέματα έρευνας και καινοτομίας»**

**Σύντομη περιγραφή:** Μια από τις διαρθρωτικές αδυναμίες των ελληνικών παραγωγικών φορέων, επιχειρήσεων και αλυσίδων είναι η χαμηλή ζήτηση υπηρεσιών έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

Για την ενίσχυση της ζήτησης και την ανάπτυξη μιας κουλτούρας καινοτομίας προτείνεται η δημιουργία κέντρων υποστήριξης των επιχειρήσεων σε θέματα τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (τεχνολογικής ή μη).

Προτείνεται να δημιουργηθεί από **υπάρχουσες δομές** ένα κέντρο σε κάθε περιφέρεια (στις νησιωτικές περιφέρειες θα εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας περισσότερων κέντρων), το οποίο θα λειτουργεί με τη λογική **«one stop shop»** Τα κέντρα θα είναι στελεχωμένα με στελέχη υψηλής εξειδίκευσης και εμπειρίας και θα παρέχουν, στη λογική των

<sup>26</sup> Οι δράσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο της μελέτης επιπτώσεων που έχει προκηρύξει η ΓΓΕΤ και βρίσκεται σε εξέλιξη.

φάσμα υπηρεσιών, το οποίο μεταξύ άλλων θα

- πληροφόρηση και υποστήριξη στην κατοχύρωση **ευρεσιτεχνιών**, την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, **μεισιτείας** και εμπορικής αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.
- ειδική καθοδήγηση σε θέματα **μεταφοράς τεχνολογίας**, αναζήτησης εταίρων, προτυποποίησης / πιστοποίησης, τεχνολογικού ελέγχου και εργαστηριακών δοκιμών
- πρόσβαση σε ειδικά **χρηματοδοτικά εργαλεία**, διεθνή **δίκτυα**, συνεργατικούς σχηματισμούς, κέντρα καινοτομίας και ανάπτυξης
- ενθάρρυνση και υποστήριξη για την **προώθηση συνεργασιών και δικτύσεων** όπως είναι οι συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας / γνώσης, τα φυτώρια επιχειρήσεων, τα δίκτυα και οι ερευνητικές κοινοπραξίες με τη συμμετοχή ερευνητικών φορέων και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- διευκόλυνση του σχεδιασμού και της υλοποίησης **έργων διαπεριφερειακής/ διεθνούς εμβέλειας** και προώθηση της συνέργειας με τις τομεακές πολιτικές και την εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική έρευνας και καινοτομίας

Το δίκτυο των κέντρων αυτών θα δημιουργηθεί από τοπικούς εταίρους (π.χ. επιμελητήρια, αναπτυξιακούς οργανισμούς, συλλογικούς φορείς επιχειρήσεων) και θα υποστηρίζεται, θα καθοδηγείται και θα συντονίζεται από τη ΓΓΕΤ.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΓΓΕΤ, Περιφέρειες, Επιμελητήρια, Αναπτυξιακοί και Επιχειρηματικοί Οργανισμοί

## **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ1ε**

**Τίτλος: «Μηχανισμός Παρακολούθησης (monitoring mechanism)»**

Θα δημιουργηθεί ένας Μηχανισμός Παρακολούθησης, που θα έχει τη μορφή μίας διακριτής δομής στη ΓΓΕΤ, η οποία θα οργανώσει το όλο έργο της παρακολούθησης του Προγράμματος Έρευνα & Καινοτομία (Ε&Κ) τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Ο Μηχανισμός θα καταρτίσει την μεθοδολογία με βάση την οποία θα συλλέγει, θα επεξεργάζεται και θα παρουσιάζει όλα τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση και την απρόσκοπτη υλοποίηση του Προγράμματος.

Θα επιλεγεί ένα σύστημα καταλλήλων δεικτών για διαρθρωτικές παρεμβάσεις στον τομέα Ε&Κ το οποίο θα τροφοδοτεί με στοιχεία μετρήσεων παραγόμενα είτε από τον ίδιο το Μηχανισμό είτε από άλλους φορείς παραγωγής στοιχείων πχ. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), EUROSTAT κλπ.

Επικράτειας κλπ).

εις εισροών, εκροών, αντίκτυπου κλπ οι οποίοι θα (Δράσης, Άξονα Προτεραιότητας, Περιφέρειας,

Ο Μηχανισμός Παρακολούθησης θα παράγει, σε κατάλληλα και τακτά χρονικά διαστήματα, εκθέσεις προόδου για τον τομέα Ε&Κ, θα επισημαίνει υστερήσεις, αστοχίες, μεταβολές και γενικά θα εισηγείται μέτρα και διορθωτικές κινήσεις για την ομαλή υλοποίηση του Προγράμματος και την ικανοποίηση των αιρεσιμοτήτων.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Δημόσια διοίκηση (κεντρική και περιφερειακή), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διεθνείς Οργανισμοί, Φορείς Έρευνας

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΓΓΕΤ

### 3.2.2 Επενδυτική προτεραιότητα 2

#### Αντικείμενο

Σύμφωνα με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ και της Κατευθύνσεις του ΥπΑνΥπ για το ΣΕΣ, μια από τις επενδυτικές προτεραιότητες στις χρηματοδοτήσεις δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 1 είναι η ακόλουθη:

**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 2: «Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας, ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών, μεταφοράς τεχνολογίας, κοινωνικής καινοτομίας και εφαρμογών παροχής δημόσιων υπηρεσιών, ενθάρρυνσης της ζήτησης, δικτύωσης, συμπλεγμάτων φορέων και ανοιχτής καινοτομίας μέσω ευφυούς εξειδίκευσης» (ΕΤΠΑ).**

#### Ειδικό Στόχοι

- Ενίσχυση, κατά προτεραιότητα, των τομέων στους οποίους η Ελλάδα εμφανίζει **ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και επιλογή νέων τομέων με υψηλή εγχώρια προστιθέμενη αξία πάνω στους οποίους θα δομηθούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.
- Ενθάρρυνση της **καινοτομίας (τεχνολογικής και μη τεχνολογικής)** και παροχή κινήτρων για **στροφή του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα**, με ενίσχυση καινοτομικών και εξωστρεφών επιχειρήσεων, **ίδρυση επιχειρήσεων** που θα προέρχονται από το χώρο της επιστημονικής έρευνας, και προσέλκυση **επιχειρηματικών κεφαλαίων και επενδύσεων** υψηλής έντασης γνώσης.
- Υποστήριξη των τεχνολογικών αναγκών των παραγωγικών τομέων της ελληνικής οικονομίας μέσω ανάπτυξης **κατάλληλων υποδομών και δικτύων** για την προώθηση της καινοτομίας και της ευφυούς επιχειρηματικότητας, μέσω στρατηγικών και μακροπρόθεσμων συμπράξεων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

ρεφούς αναζωογόνησης των **τοπικών οικονομιών για  
έν εξυπνης εξειδίκευσης** και την αποτελεσματική  
χρήση των πόρων, την προώθηση **ιδιωτικών επενδύσεων** και την αύξηση της  
συμμετοχής του **επιχειρηματικού τομέα στη έρευνα**

- Ενθάρρυνση της **εξωστρέφειας** των περιφερειών και σύνδεση με τις ευρύτερες εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές, με προσέλκυση υψηλού επιπέδου στελεχιακού δυναμικού και εγκατάσταση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης από το εσωτερικό και το εξωτερικό.
- Εκμετάλλευση του **δυναμικού των θαλάσσιων, ορεινών και αγροτικών περιοχών** μέσω της ανάδειξης καινοτόμων αναπτυξιακών ευκαιριών όπως η γαλάζια ενέργεια και η γαλάζια βιοτεχνολογία, οι νέες μορφές υδατοκαλλιέργειας, η εκμετάλλευση θαλάσσιων ορυκτών πόρων και η διαφοροποίηση και ανάπτυξη έξυπνων, καινοτόμων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Στη συνέχεια παρατίθενται αναλυτικότερα, ορισμένοι **ενδεικτικοί τύποι δράσεων** στην Επενδυτική Προτεραιότητα 2:

## ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ2α

**Τίτλος: «Προώθηση δικτύωσης / συστάδων καινοτομίας / γνώσης»**

**Σύντομη περιγραφή:** Η δημιουργία δικτύων και συστάδων επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων (clusters), με σκοπό τη δόμηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε τομείς με υψηλή εγχώρια προστιθέμενη αξία, αποτελεί κεντρική επιλογή της τομεακής πολιτικής για την έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία. Στο πλαίσιο αυτό, εκτός από τη συνέχιση των επιτυχημένων δράσεων ενίσχυσης συστάδων κάθε μορφής με έμφαση στην καινοτομία<sup>27</sup>, προτείνεται ο παράλληλος αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων προς νέες μορφές προώθησης της ανάπτυξης **«συστάδων καινοτομίας» (innovation clusters)**, σύμφωνα και με τις πλέον διαδεδομένες πρακτικές στην ΕΕ. Ειδικότερα θα ενισχυθεί:

1. Η ανάδειξη νέων καινοτομικών συστάδων οπωσδήποτε όμως με απλοποίηση του υπάρχοντος σχήματος (θα εξεταστεί το μοντέλο των **poles de competitivite** με 1) χαρτογράφηση/ προσδιορισμό της συστάδας στη βάση **αλυσίδας προστιθέμενης αξίας/ προσδιορισμός αναγκών clustering /επιχειρηματικό σχέδιο** και χρηματοδότηση μόνον του facilitator και 2) σε μεταγενέστερη φάση υποβολή από την συστάδα, **συνεργατικών έργων** μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων με προέγκρισή τους από τα όργανα διοίκησης της συστάδας και χρηματοδότησή τους ύστερα από αξιολόγηση στο πλαίσιο προκηρύξεων) .

<sup>27</sup> Δράση «Δημιουργία Καινοτομικών Συστάδων Επιχειρήσεων – Ένα Ελληνικό Προϊόν, μια αγορά: ο Πλανήτης» της ΓΓΕΤ (2011), Δράση «Συνεργασία 2011 - Συμπράξεις παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε εστιασμένους ερευνητικούς & τεχνολογικούς τομείς» (2011), Δράση «Συνεργασία 2009» της ΓΓΕΤ (2009), Δράση «Ενίσχυση Ελληνικών Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών (cluster) στη Μικροηλεκτρονική» του Υπουργείου Ανάπτυξης (2008 και 2009).

ν μεγέθυνση/ ανάπτυξη clusters ώστε να εξελιχθούν VCs, συμμετοχή νέων μελών, διεθνή δικτύωση & προβολή, αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, ίδρυση spin offs, coaching νέων επιχειρηματιών, κλπ)

Ειδικότερα, προτείνεται η **παροχή ενισχύσεων σε ενδιάμεσους φορείς ή/και στην ανάπτυξη/εκπαίδευση στελεχών τύπου cluster managers, τεχνομεσιτών, auditors** με σκοπό την ανάπτυξη και παροχή ενός πλέγματος υπηρεσιών για την υποστήριξη συλλογικών επιχειρηματιών σχεδίων που υλοποιούνται από δίκτυα και συστάδες επιχειρήσεων σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας ή / και σε κλάδους ταχείας ανάπτυξης ή / και σε κλάδους με ενσωμάτωση υψηλής τεχνολογίας και εφαρμοσμένης καινοτομίας.

Στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, η λειτουργία **υποστηρικτικών δομών** αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτικής προώθησης των cluster, κυρίως με τη παροχή υπηρεσιών υποστήριξης εκκολλαπτόμενων clusters, όπως ενέργειες στοχευμένης προσέγγισης ομάδων και μεμονωμένων επιχειρήσεων, διάχυση πληροφόρησης και καλών πρακτικών, καθώς και εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη, με έμφαση στην καινοτομία και την τεχνολογική αριστεία των υποστηριζόμενων clusters. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να συνδυαστεί ειδικότερα η ανάπτυξη πλατφόρμων μεταφοράς / διάχυσης τεχνολογιών και τεχνογνωσίας, η παροχή υπηρεσιών «τεχνο-μεσιτείας» για τη μεταφορά τεχνολογίας / τεχνογνωσίας στο επίπεδο των εκκολλαπτόμενων clusters, η δημιουργία δίαυλων / δικτύων συνεργασίας μεταξύ της έρευνας και της παραγωγής (Technology & Knowledge Transfer Networks), καθώς και ο συντονισμός κοινών έργων E&K μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.

Βασικά χαρακτηριστικά της σχετικής δράσης ενίσχυσης φορέων παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών σε innovation clusters μπορούν να αποτελούν ενδεικτικά:

- η **κινητοποίηση της εμπλοκής υφιστάμενων φορέων** (π.χ. επιμελητηρίων, συνδέσμων, τεχνολογικών πάρκων) ως δομών παροχής των υποστηρικτικών υπηρεσιών, με σκοπό την οργανωμένη και συστηματική διαχείριση και ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας και τη δημιουργία ολοκληρωμένων παραγωγικών και καινοτομικών οικοσυστημάτων,
- η δυνατότητα εστίασης της εφαρμογής τους για την ανάπτυξη περιφερειακών οικονομιών (**εστίαση σε συγκεκριμένες γεωγραφικές ενότητες**) ή βιομηχανικών κλάδων (εστίαση σε τοπικά παραγωγικά συστήματα καινοτομίας για την αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού E&TA και την περαιτέρω ανάπτυξή του σε εθνικό / διεθνές επίπεδο),
- η επιλογή προσανατολισμού της υποστήριξης προς **αναδυόμενα / ώριμα cluster ή συγκεκριμένους βιομηχανικούς τομείς**, όπου ήδη αναπτύσσονται δυναμικές clustering,
- η έμφαση στην **εξωστρέφεια** και τον εξαγωγικό προσανατολισμό των εκκολλαπτόμενων clusters, όπως στην προώθηση διεθνών / διασυνοριακών συνεργασιών, την αξιοποίηση διεθνών πηγών καινοτομίας και καναλιών απόκτησης

την προώθηση εξαγωγικών σχημάτων, καθώς και τη  
:ξωτερικού,

- και τέλος, ο προσανατολισμός της παρεχόμενης υποστήριξης σε συνεργατικές πρωτοβουλίες / cluster μικρομεσαίων επιχειρήσεων με χαμηλό βαθμό τεχνολογικής εξειδίκευσης ή / και διασύνδεσης με το ερευνητικό / ακαδημαϊκό περιβάλλον.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, Περιφέρειες

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Φορείς και δομές στο χώρο του clustering

## **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ2Β**

**Τίτλος:** «Νέοι Τεχνοβλαστοί - Spin off».

**Σύντομη περιγραφή:** Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση της δημιουργίας και της εξέλιξης επιχειρηματικών καινοτόμων δραστηριοτήτων, στην αξιοποίηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με δυνατότητες **εμπορικής εκμετάλλευσης**, στην εφαρμογή καινοτόμων επενδυτικών σχεδίων και στην **αξιοποίηση της γνώσης** που παράγεται από ερευνητές και από επιχειρήσεις με καινοτόμες δραστηριότητες της Ελλάδας και του εξωτερικού ώστε να ευνοηθεί τελικά η παραγωγή νέων προϊόντων, διεργασιών και διαδικασιών υψηλής **προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης** που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της χώρας.

**Στόχοι** της δράσης είναι το να:

- Αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της έλλειψης ιδιωτικής χρηματοδότησης των καινοτόμων επιχειρήσεων και της έλλειψης επιχειρηματικότητας των ερευνητών,
- Προσελκυσθούν από το εξωτερικό για επενδύσεις στη χώρα μας ερευνητές, εξειδικευμένο προσωπικό, επιχειρήσεις, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, κεφάλαια υψηλού ρίσκου (Venture Capital) κλπ,
- Δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία τεχνοβλαστών τόσο από τους Δημόσιους Οργανισμούς Παραγωγής Γνώσης όσο και από επιχειρήσεις με καινοτόμες δραστηριότητες,
- Ενισχυθούν οικονομικά οι μικρές υφιστάμενες καινοτόμες επιχειρήσεις βάσει συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων και να αυξηθεί η παραγωγική δυνατότητά τους,
- Αυξηθούν οι δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης,
- Αυξηθεί το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται σε μικρές καινοτόμες επιχειρήσεις.

Η δράση στηρίζει δραστηριότητες υλοποίησης επενδυτικού σχεδίου για τη δημιουργία νέας επιχείρησης ή την επέκταση των δραστηριοτήτων υφιστάμενης επιχείρησης και προϋποθέσεις εμπορικής εκμετάλλευσης των αποτελεσμάτων του.

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Νέες ή υπό σύσταση Καινοτόμες Επιχειρήσεις

## **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ2γ**

**Τίτλος: «Ενθάρρυνση της ζήτησης καινοτόμων προϊόντων /υπηρεσιών μέσω της ζήτησης προμηθειών του δημοσίου»**

**Σύντομη περιγραφή:** Δεδομένης της μικρής ζήτησης των ελληνικών επιχειρήσεων για επενδύσεις στην τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία, γίνεται πλέον αντιληπτή η σημαντική προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί στην κατεύθυνση της **ενίσχυσης της ζήτησης** υπηρεσιών έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας από το παραγωγικό δυναμικό της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, ο ίδιος ο δημόσιος τομέας μπορεί να επιτελέσει έναν πολύ σημαντικό ρόλο ως χρήστης έρευνας και καινοτομίας και να μετατρέψει την **αγοραστική του δύναμη (δημόσιες προμήθειες) σε μοχλό ζήτησης για καινοτομία.**

Επισημαίνεται, ότι στην Ε.Ε, ολοένα και περισσότερα κράτη μέλη εστιάζουν την προσοχή τους σε μέσα πολιτικής για την καινοτομία από την πλευρά της ζήτησης (**demand side innovation policies**), ιδιαίτερα δε όσον αφορά στις δημόσιες συμβάσεις, όπως τις πολιτικές βιομηχανικής καινοτομίας σε επιλεγμένους κλάδους με ιδιαίτερη δυναμική ανάπτυξης (lead market initiatives) και την **πρωτοβουλία “Small Business Research Initiative” (SBIR)** της ΕΕ (DG Enterprise).

Στα πρότυπα αυτών των πρακτικών, αναπτύσσεται η πρόταση για την υλοποίηση ενός προγράμματος **μόχλευσης ιδιωτικών επενδύσεων καινοτομίας** μέσω της ζήτησης προμηθειών του δημοσίου, με αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ για τις **«προ-εμπορικές δημόσιες συμβάσεις»** (pre-commercial procurements) που αφορούν τη φάση έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων / υπηρεσιών πριν από την εμπορική εκμετάλλευσή<sup>28</sup>.

Σκοπός του προγράμματος είναι η ανταγωνιστική ανάπτυξη των βέλτιστων δυνατών λύσεων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων που αντιμετωπίζει το δημόσιο, αφενός με τη κινητοποίηση των ιδιωτικών επιχειρήσεων στην ανάπτυξη νέων / καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες δημιουργείται μια ζήτηση, και αφετέρου με τη βελτιστοποίηση της ικανότητας των υπηρεσιών / οργανισμών του δημοσίου να προσδιορίσουν και να εντοπίσουν τις πλέον κατάλληλες και αποτελεσματικές **τεχνολογικές εφαρμογές και διαδικασίες.**

Οι σχετικές πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο συνιστούν την προκήρυξη ανοικτών διαγωνισμών για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε επιχειρήσεις (δυσνητικά σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς) αποκλειστικά για την κάλυψη της δαπάνης Ε&Α προϊόντων / υπηρεσιών (διερεύνηση λύσεων, σχεδιασμός και κατασκευή πρωτοτύπων, παραγωγή περιορισμένου όγκου αρχικών προϊόντων ή υπηρεσιών υπό μορφή δοκιμαστικής σειράς) που ζητούνται από το δημόσιο φορέα ανάθεσης μιας προμήθειας. Με την

<sup>28</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής COM/2007/799/14.12.2007.

ως παροχής της χρηματοδότησης, οι επιχειρήσεις /σχουν σε διαγωνισμό προμήθειας των προϊόντων / υπηρεσιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και προδιαγραφές που έχουν προκύψει από το στάδιο της έρευνας & τεχνολογικής ανάπτυξης.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών & Δικτύων, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ΓΓΕΤ, άλλα Υπουργεία, Περιφέρειες.

## **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ2δ**

**Τίτλος: «Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις»**

**Σύντομη περιγραφή:** Η πρόσβαση στην κατάλληλη χρηματοδότηση, τόσο από εθνικές όσο και από διεθνείς πηγές, είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις της χώρας στην ανάληψη δραστηριοτήτων καινοτομίας. Υπό τις παρούσες οικονομικές συνθήκες οι εν λόγω επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν εντονότερο πρόβλημα **προσέλκυσης επιχειρηματικών κεφαλαίων** για την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κυρίως υψηλής τεχνολογίας, με κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών για την ανάπτυξη / υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων τεχνολογικής καινοτομίας κατά τα πρώτα στάδια ανάπτυξής τους.

Η επένδυση αφορά στην κάλυψη αναγκών προλειτουργικών κεφαλαίων (**επενδύσεις πορράς**) και **κεφαλαίων εκκίνησης** των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη νέων ή σημαντικά βελτιωμένων καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών.

Η χρηματοδότηση που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις είναι **επιστρεπτέα**, γεγονός που θα επιτρέψει τη συνεχή ανατροφοδότηση των πόρων του Ταμείου που κατευθύνονται σε δράσεις προς όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα σταδιακά να καταστεί βιώσιμο εργαλείο πολιτικής.

**Ειδικοί στόχοι** της δράσης είναι:

- Η αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης ιδιωτικής χρηματοδότησης των καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων με προσέλκυση από το εσωτερικό και το εξωτερικό κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών για επενδύσεις στη χώρα μας,
- Η ενίσχυση και τόνωση της αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων και ο επιμερισμός του επενδυτικού κινδύνου,
- Η ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων που στοχεύουν στη διεθνή αγορά με σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που στηρίζεται στη νέα γνώση,
- Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ενίσχυση της καινοτομικότητας, ώστε να επιτευχθεί βιώσιμο οικοσύστημα ανάπτυξης και καινοτομίας,



και της τεχνολογικής ανάπτυξης και η ενσωμάτωσή της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας,

- Η βελτίωση της παραγωγικότητας/ ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η διείσδυση σε νέες αγορές και η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Για την εξυπηρέτηση των ως άνω στόχων θα ενεργοποιηθούν **Ταμεία Επιχειρηματικών Κεφαλαίων** (venture capital) που θα αξιοποιήσουν την εμπειρία του τραπεζικού τομέα και του ΕΤΕΑΝ.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Καινοτόμες επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Ταμεία Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (Φορέας Διαχείρισης).

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ3ε**

**Τίτλος:** «Κουπόνια Καινοτομίας»

**Σύντομη Περιγραφή:** Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της αγοράς καινοτόμων συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών γνώσης / εμπειρογνωμοσύνης από φορείς καινοτομίας με τη χορήγηση κουπονιού καινοτομίας σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που παρουσιάζουν κάποιο συγκεκριμένο θέμα/πρόβλημα του οποίου η αντιμετώπιση να απαιτεί την τεχνογνωσία/εμπειρογνωμοσύνη που διαθέτει κάποιος φορέας καινοτομίας.

**Βασικοί Ωφελούμενοι:** Μικρομεσαίες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ)

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Ομάδες εργαστηρίων δημόσιων ερευνητικών φορέων

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ2στ**

**Τίτλος:** «Εξοικείωση της ελληνικής κοινωνίας με τις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και την καινοτομία»

Σε παλαιότερα επιχειρησιακά προγράμματα είχαν υποστηριχτεί ορισμένες παρεμβάσεις με στόχο την εξοικείωση της ελληνικής κοινωνίας με την έρευνα και Καινοτομία. Το ΝΟΗΣΙΣ στην Θεσσαλονίκη, ο Θαλασσόκοσμος στο Ηράκλειο, το Πλανητάριο στην Αθήνα και άλλοι μικρότεροι φορείς, αποτελούν προσπάθειες αντιμετώπισης του φαινομένου της “τεχνοφοβίας” που συναντάται σε ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού.

Στόχος της δράσης είναι να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας στην ελληνική κοινωνία και ιδιαίτερα σε στοχευμένες ομάδες πληθυσμού όπως είναι οι μαθητές σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

### 3.3.3 Επενδυτική προτεραιότητα 3

#### Αντικείμενο

Σύμφωνα με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ και της Κατευθύνσεις της 2<sup>ης</sup> Εγκυκλίου για το ΣΕΣ, μια από τις επενδυτικές προτεραιότητες στις χρηματοδοτήσεις δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 1 είναι η ακόλουθη:

**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 3:** «Υποστήριξη τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διασπορά των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής» (ΕΤΠΑ)

Η σημασία της προτεραιότητας αυτής βασίζεται στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Οι παραγωγικές δραστηριότητες στην Ελλάδα εστιάζονται σε καταναλωτικά προϊόντα στο κάτω άκρο της αλυσίδας προστιθέμενης αξίας. Η υποκατάσταση αυτών των παραγωγικών **δραστηριοτήτων με άλλες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας**, προϋποθέτει ένα αντίστοιχο επίπεδο τεχνογνωσίας και υποστήριξης από δραστηριότητες επιστημονικής και τεχνολογικής υποστήριξης. Η εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου τεχνογνωσίας στις ελληνικές επιχειρήσεις είναι μια μακρόχρονη διαδικασία που απαιτεί σχεδιασμό και συστηματικές παρεμβάσεις.
- Στο πλαίσιο της ευφυούς εξειδίκευσης, μια σημαντική συνιστώσα είναι το στοιχείο της διαδικασίας **επιχειρηματικής ανακάλυψης (entrepreneurial process discovery)**.<sup>29</sup> Οι τεχνολογίες γενικής εφαρμογής μπορούν να υποστηρίξουν σε σημαντικό βαθμό την τεχνολογική ανάπτυξη των επιχειρήσεων κι επομένως οι σχετικές παρεμβάσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη διάχυση αυτών των τεχνολογιών από την μια πλευρά και από την άλλη να δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επιλέξουν τον κατάλληλο φορέα που θα τις υποστηρίξει τεχνολογικά.
- Βασικές **Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής** (Key Enabling Technologies /KETs) αποτελούν η μικρο/νανοηλεκτρονική, η νανοτεχνολογία, η φωτονική, τα προηγμένα υλικά, η βιομηχανική βιοτεχνολογία και οι προηγμένες τεχνολογίες κατασκευής/προηγμένα υλικά και συστήματα προηγμένης μεταποίησης<sup>30</sup>.

<sup>29</sup> **Smart specialization** From academic idea to political instrument, the surprising career of a concept and the difficulties involved in its implementation Dominique FORAY\* Paul A. DAVID \*\* & Bronwyn H. HALL

<sup>30</sup> COM(2009)512.

Επιτροπή προτείνει<sup>31</sup> μια συστημική προσέγγιση με  
ύς στόχους για κάθε μία από τις ανωτέρω έξι Βασικές

Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής . Περιλαμβάνει την υποστήριξη τόσο της ειδικής  
ανά τεχνολογία όσο και της διεπιστημονικής έρευνας και, το σημαντικότερο, μια  
έντονα ολοκληρωμένη προσέγγιση. Ένας αποτελεσματικός τρόπος για την  
υλοποίηση αυτής της προσέγγισης είναι οι **ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες**  
(ΕΤΠ) με στόχο την καινοτομία και οι συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα  
(ΣΔΙΤ). Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η κοινή τεχνολογική πρωτοβουλία ENIAC  
(ΚΤΠ) για τη νανοηλεκτρονική, τα εργοστάσια του μέλλοντος καθώς και οι ΣΔΙΤ για  
ενεργειακά αποδοτικά κτίρια. Νέες ΣΔΙΤ μπορούν επίσης να ξεκινήσουν στο πλαίσιο  
του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» για την φωτονική και τις μεταποιητικές  
βιομηχανίες. Αυτές οι ΣΔΙΤ πρέπει να πληρούν τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται  
στο «Ορίζοντας 2020»-27 και θα πρέπει να βασίζονται στο κριτήριο αριστείας, να  
επικεντρώνονται στα πραγματικά διασυνοριακά στοιχεία για την ενίσχυση της  
βάσης των γνώσεων της ΕΕ.

- Το πρόγραμμα HORIZON 2020 περιλαμβάνει και χρηματοδότηση δράσεων άλλων  
πολιτικών, που φυσικά έχουν σχέση με την έρευνα και την καινοτομία, όπως την  
Ενέργεια, τις εφαρμογές του Galileo & Copernicus, το ECO-innovation κλπ.

### Ειδικοί Στόχοι

- Η εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου τεχνογνωσίας στις ελληνικές  
επιχειρήσεις με την ανάπτυξη συνεργασιών εργαστηρίων δημόσιων  
ερευνητικών φορέων για παροχή εξειδικευμένων E&T υπηρεσιών
- Την υποστήριξη επιδεικτικών έργων από τις επιχειρήσεις
- την υποστήριξη της συμμετοχής των ερευνητικών μας ομάδων στα ΚΕΤ's,  
όπου μέσω Προκήρυξης και σε ανταγωνιστική βάση θα ενταχθούν  
κοινοπραξίες για την υλοποίηση κυρίως, επιδεικτικών έργων.
- Την αξιοποίηση των μηχανισμών του **Ενιαίου Χώρου Έρευνας** (ERA-net και  
ERA-net-plus, Joint Technology Initiatives, Joint Programming Initiatives,  
EUREKA/EUROSTARS2) για τον συντονισμό των εθνικών πολιτικών και την  
από κοινού χρηματοδότηση προγραμμάτων σε επιλεγμένα πεδία
- Την διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και των **τεχνολογιών γενικής  
εφαρμογής** (Key Enabling Technologies/KETs) στα τοπικά/περιφερειακά  
παραγωγικά συστήματα και στους τομείς αιχμής της χώρας.

<sup>31</sup> COM 2012/ 341 final/26.06.2012

**Τίτλος: «Ενίσχυση των Συνεργασιών του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα – ΣΔΙΤ (Public Private Partnerships - PPP) σε Εστιασμένους Ερευνητικούς & Τεχνολογικούς Τομείς μεταξύ ερευνητικών φορέων, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία»**

Η δράση αυτή θα υποστηρίζει την συνεργασία ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς της χώρας, μέσα από την από κοινού εκτέλεση ερευνητικών και τεχνολογικών έργων που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής του Έλληνα πολίτη στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ευφυή εξειδίκευση σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα, θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση έργων Ε&Τ σε συγκεκριμένους τομείς και δραστηριότητες που:

1. ενδιαφέρουν τον παραγωγικό ιστό της χώρας και θα συμβάλουν άμεσα ή έμμεσα στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών και στη διείσδυση σε νέες αγορές,
2. υποστηρίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας και των πολιτικών σε διάφορους τομείς όπως η ενεργειακή και η περιβαλλοντική πολιτική και παράγουν νέα γνώση που μπορεί να αξιοποιηθεί.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ3β**

**Τίτλος: «Υποστήριξη της έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης στις επιχειρήσεις»**

**Σύντομη περιγραφή:** Σκοπός της δράσης είναι η υποστήριξη έργων βιομηχανικής έρευνας και της πειραματικής ανάπτυξης, που εκτελούνται από **δυναμικές εγχώριες επιχειρήσεις**. Βασική επιδίωξη αποτελεί η προώθηση της καινοτομίας με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ειδικοί στόχοι της δράσης είναι:

- Η προώθηση της Ε&Κ και η **ενσωμάτωσή τους στον παραγωγικό ιστό** της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας και ως βασικών στοιχείων στρατηγικού σχεδιασμού,
- Η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών με **υψηλή προστιθέμενη αξία**, η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής, η βελτίωση της

γωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η διείσδυση σε

- Η μεταφορά και προσαρμογή **υψηλής τεχνολογίας σε παραδοσιακούς κλάδους** της εγχώριας βιομηχανίας και η ενθάρρυνση ανάληψης δραστηριοτήτων τεχνολογικής καινοτομίας,
- Η ενίσχυση και αναβάθμιση του **στελεχιακού δυναμικού** των επιχειρήσεων με τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες Ε&Κ, που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων,
- Η ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην ανάληψη Ε&Κ δραστηριοτήτων και η αποτελεσματικότερη διασύνδεση του ερευνητικού συστήματος της χώρας με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.

Το έργο υλοποιείται από μία και μόνο επιχείρηση ή από κοινού/ σύμπραξη από δύο ή περισσότερες ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα, ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα και αυτοτελή Ινστιτούτα

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ3γ**

**Τίτλος: «Διακρατικές συνεργασίες για την υλοποίηση κοινών επιστημονικών και ερευνητικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων»**

#### **Σύντομη περιγραφή:**

Η ΓΓΕΤ σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών συνυπογράφει με άλλες χώρες Πρωτόκολλα διμερούς συνεργασίας για την υλοποίηση κοινών επιστημονικών και ερευνητικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό υλοποιούνται σημαντικά **έργα σε διευρωπαϊκό και διεθνές**, έχει αποκτηθεί σημαντική εμπειρία και προτείνεται κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο η συνέχιση, η εξειδίκευση και προσαρμογή τους στις νέες στρατηγικές κατευθύνσεις ώστε να περιλάβουν:

**Διακρατικά Προγράμματα μεγάλης χρηματοδοτικής εμβέλειας**, τα οποία εκπονούνται με εταίρους στρατηγικής σημασίας για την Ελλάδα και απευθύνονται **κυρίως στον ιδιωτικό τομέα** της χώρας, ενθαρρύνοντας επιπλέον την συνεργασία του με τα Δημόσια Πανεπιστήμια ΑΕΙ/ΤΕΙ και τους Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς φορείς. Τα προγράμματα αυτά, σε αντίθεση με της προηγούμενης κατηγορίας, υλοποιούνται συνήθως από συνεργατικά σχήματα, έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα και στοχεύουν, σε μεταγενέστερο στάδιο, στην δημιουργία καινοτόμων προϊόντων/διαδικασιών/ υπηρεσιών, υψηλής προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικότητας, ικανών να διεκδικήσουν μερίδιο της διεθνούς αγοράς.

των επιχειρήσεων στο ευρωπαϊκό δίκτυο EUREKA – ευνας και την δημιουργία συνεργειών με άλλες ευρωπαϊκές καινοτόμες επιχειρήσεις, μέσω της συμμετοχής τους στο ευρωπαϊκό δίκτυο EUREKA – EUROSTARS με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών.

Το EUROSTARS αποτελεί πρωτοβουλία του Οργανισμού EUREKA (<http://www.eurekanetwork.org/>) που εντάσσεται στα πλαίσια του Άρθρου 185 της Συνθήκης της ΕΕ, το οποίο προβλέπει την από κοινού χρηματοδότηση ερευνητικών έργων από τις χώρες- μέλη της Ένωσης και την ΕΕ.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν τεχνογνωσία για την παραγωγή νέων προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών έντασης γνώσης, Εταιρίες Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (BETA), ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Ερευνητικοί φορείς, ΑΕΙ/ΤΕΙ και επιχειρήσεις.

### ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ3δ

**Τίτλος:** «Ανάπτυξη συνεργασιών εργαστηρίων δημόσιων ερευνητικών φορέων για παροχή εξειδικευμένων Ε&Τ υπηρεσιών»

**Σύντομη περιγραφή:** Στόχος είναι υποστήριξη παραγωγής και διάδοσης και αξιοποίησης «βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής» (Key Enabling Technologies - KETs) για την αντιμετώπιση των κρίσιμων κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα μας με την ανάπτυξη συνεργασιών των επιχειρήσεων με εργαστήρια δημόσιων ερευνητικών φορέων που είναι οργανωμένα και παρέχουν καινοτόμες τεχνολογικές υπηρεσίες προς τρίτους, ώστε:

- Να επιλύονται άμεσα και με αξιόπιστο τρόπο, εξειδικευμένα προβλήματα της παραγωγής, της οικονομίας και της κοινωνίας με βάση την εγχώρια τεχνογνωσία,
- Να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των εν λόγω εργαστηριακών φορέων, μέσω της βελτίωσης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών και της ετοιμότητας για την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών των επιχειρήσεων στη χώρα και διεθνώς,
- Να ευαισθητοποιηθούν τα ελληνικά ερευνητικά εργαστήρια προς τις απαιτήσεις της ελληνικής και παγκόσμιας παραγωγής και να αναπτυχθεί στην Ελλάδα ο κλάδος παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις,
- Να ενισχυθούν οι διαδικασίες σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή, μέσω της ανάπτυξης σταθερών σχέσεων και συνεργασιών των αντίστοιχων φορέων.

Τα επιχορηγούμενα εργαστήρια πρέπει να αποδείξουν έμπρακτα (βάσει συμβάσεων ή συμφωνητικών) ότι υλοποιούν ή ότι έχουν έλθει σε **συμφωνία με τους δυνητικούς χρήστες** (από την Ελλάδα ή το εξωτερικό) για παροχή επιστημονικών και τεχνολογικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων της βασικής και βιομηχανικής έρευνας, προ-ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, μελετών, μετρήσεων, αναλύσεων κλπ,

ς της επιχορήγησης που θα λάβουν. Προϋπόθεση πιστοποιημένου εργαστηρίου.

Η υποδομή που θα δημιουργηθεί σαν αποτέλεσμα του έργου θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλους τους δυνητικούς χρήστες και η τιμολογιακή πολιτική που ακολουθείτε δεν στρεβλώνει την αγορά.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα και

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Ομάδες εργαστηρίων δημόσιων ερευνητικών φορέων, Περιφέρειες

### ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ3ε

**Τίτλος: «Υποστήριξη της κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας»**

**Σύντομη περιγραφή:** Η δράση υποστηρίζει την απόκτηση και επικύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δημόσιους ερευνητικούς φορείς. Θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση έργων που αποσκοπούν σε:

- Αιτήσεις Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας Υψηλής Τεχνολογίας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας-EPO
- Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας Υψηλής Τεχνολογίας που Χορηγούνται από USPTO
- Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας από Τρεις Οργανισμούς (EPO, USPTO, JPO)

**Στόχοι** της δράσης είναι:

- Η αξιοποίηση των ερευνητικών και τεχνολογικών αποτελεσμάτων των ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικών Κέντρων και μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα.
- Η βελτίωση της εικόνας της χώρας στη γενική κατάταξη καινοτομίας της ΕΕ και συνακόλουθα στον δείκτη ανταγωνιστικότητας προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
- Αύξηση των δαπανών και των δραστηριοτήτων Ε&Κ

Ένας από τους βασικούς δείκτες καινοτομίας αφορά το διανοητικό κεφάλαιο μιας χώρας. Από τα εθνικά και κοινοτικά στατιστικά στοιχεία προκύπτει ότι στον δείκτη εκροών καινοτομίας η Ελλάδα υστερεί σημαντικά έναντι των εταίρων της στην ΕΕ και συνακόλουθα στην διεθνή κατάταξη ανταγωνιστικότητας.

**Βασικοί ωφελούμενοι:** ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα και Επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα (καθηγητές ΑΕΙ, ΤΕΙ και ΕΚ) και Επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα.

## Αντικείμενο

Η ποιότητα του **ανθρώπινου δυναμικού** καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την ποιότητα της παραγόμενης έρευνας και αναγνωρίζεται ως η κρίσιμότερη παράμετρος για τη σωστή λειτουργία και αποδοτικότητα του συστήματος Έρευνας-Καινοτομίας.

Στη νέα προγραμματική περίοδο, οι δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό θα συμβάλουν στο στόχο για μια Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς με την καταπολέμηση της ανεργίας, την υποστήριξη της δια βίου μάθησης, την **αναχαίτιση του φαινομένου “brain drain»** και τη **σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή.**

Ως εκ τούτου ο σχεδιασμός για την επόμενη προγραμματική περίοδο προτείνεται να περιλάβει δράσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο/ΕΚΤ, στο πλαίσιο της ακόλουθης επενδυτικής προτεραιότητας του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, για την επίτευξη του Θεματικού Στόχου 1:

**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4:** «*Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο χώρο της έρευνας μέσω μεταπτυχιακών σπουδών, κατάρτισης των ερευνητών, δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων*» (ΕΚΤ)

## Ειδικό Στόχοι

- Η αναχαίτιση του μεταναστευτικού ρεύματος επιστημόνων, κυρίως νέων (“**brain drain**”) με την απασχόληση ερευνητών στις επιχειρήσεις και ερευνητικούς οργανισμούς.
- Η βελτίωση της **κινητικότητας ερευνητών**, συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα και δράσεις ανταλλαγών νέων ερευνητών και υποψηφίων διδακτόρων μεταξύ πανεπιστημιακών και ερευνητικών φορέων της χώρας και αντίστοιχων του εξωτερικού.
- Η **εξειδίκευση** του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες του ιδιωτικού τομέα με στόχο την αύξηση της απασχόλησης ερευνητών στις επιχειρήσεις.
- Η αξιοποίηση δικτύου επιστημόνων / ερευνητών **της διασποράς** και προσέλκυση ερευνητών από το εξωτερικό στη χώρα μας.
- Η **επιβράβευση** καταξιωμένων και νέων ερευνητών.
- Η αναβάθμιση των ερευνητών με την ενίσχυση της διασύνδεσης της έρευνας, του εκπαιδευτικού συστήματος και της καινοτομίας όπως διεθνώς προδιαγράφεται στο



Στη συνέχεια παρατίθενται αναλυτικότερα, ορισμένοι **ενδεικτικοί τύποι δράσεων** στην Επενδυτική Προτεραιότητα 4:

#### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ4α**

**Τίτλος: «Ενίσχυση άριστων επιστημονικών προσπαθειών στην Ελλάδα»**

**Σύντομη Περιγραφή:** Η ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού για την προαγωγή της έρευνας και ειδικότερα των ερευνητικών προσπαθειών των μελών ΔΕΠ Πανεπιστημίων, μελών ΕΠ ΤΕΙ και Ερευνητών των ερευνητικών φορέων της χώρας που έχουν να επιδείξουν σημαντικά επιτεύγματα στον τομέα τους και μπορούν να συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστημονικής γνώσης και στη διεύρυνση των οριζόντων της. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται ειδικότερα:

- Η υποστήριξη των **«άριστων» επιστημονικών προσπαθειών** στην Ελλάδα, στο σύνολο των επιστημονικών και ερευνητικών πεδίων.
- Η ενίσχυση της έρευνας που αναλαμβάνεται με **πρωτοβουλία του ερευνητή**.
- Η **επιβράβευση** των προτάσεων με καινοτομικό χαρακτήρα, δίνοντας έμφαση στην ποιότητα και όχι στην περιοχή της έρευνας στην οποία εμπίπτει η εκάστοτε πρόταση.

Παράλληλα, θα δοθεί έμφαση στην υποστήριξη νέων μελών ΔΕΠ Πανεπιστημίων, μελών ΕΠ ΤΕΙ και Ερευνητών (π.χ. απόκτηση διδακτορικού την τελευταία δεκαετία) που βρίσκονται στα πρώτα στάδια της σταδιοδρομίας τους για την παραγωγή υψηλού επιπέδου ερευνητικού έργου και την ενίσχυση της ερευνητικής τους αυτονομίας και αυτοδυναμίας.

Θα χρηματοδοτηθούν υψηλού επιπέδου ερευνητικά έργα που θα εκτελεσθούν από ερευνητικές ομάδες, καθοδηγούμενες από έναν Κύριο Ερευνητή (ΚΕ) οποίος θα είναι μέλος ΔΕΠ Πανεπιστημίου ή μέλος ΕΠ ΤΕΙ ή Ερευνητής σε ερευνητικό φορέα της χώρας. Στην ερευνητική ομάδα μπορούν να συμμετέχουν, εκτός από τον ΚΕ, και άλλα μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων ή μέλη ΕΠ ΤΕΙ ή Ερευνητές, καθώς και μεταδιδακτορικοί ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές.

Δράση ανάλογου περιεχομένου υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013) – Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

#### **Βασικοί ωφελούμενοι:**

- α) Μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων, μέλη ΕΠ ΤΕΙ, Ερευνητές σε ερευνητικό φορέα της χώρας
- β) Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές, Υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές.

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ4β**

**Τίτλος: «Ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας μέσω της ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ ερευνητικών ομάδων διαφορετικών Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Φορέων εσωτερικού και εξωτερικού»**

**Σύντομη Περιγραφή:** Με τη δράση αυτή επιδιώκεται:

α) Η ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας

β) Η **δημιουργία συνεργειών** μεταξύ ερευνητικών ομάδων διαφορετικών Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Φορέων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο ή διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο ώστε να δημιουργηθούν πολλαπλασιαστικά φαινόμενα, να επιτευχθεί οικονομία κλίμακας, να βελτιωθεί η διάχυση της παραγόμενης γνώσης και της τεχνογνωσίας και να αναπτυχθούν μονιμότερες συνεργασίες τόσο στο ερευνητικό όσο και στο εκπαιδευτικό επίπεδο.

γ) Η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων της χώρας και του **εσωτερικού και εξωτερικού**.

Στο πλαίσιο αυτό θα υλοποιηθούν επίσης σε **διευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο**, με βάση την εμπειρία που έχει αποκτηθεί σε παρόμοια έργα και την προσαρμογή τους στις νέες στρατηγικές κατευθύνσεις προτείνεται να εξειδικευτούν και να περιλάβουν κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο, ενδεικτικά:

Διακρατικά Προγράμματα μικρής χρηματοδοτικής εμβέλειας τα οποία απευθύνονται αποκλειστικά σε Δημόσια Πανεπιστήμια ΑΕΙ/ΑΤΕΙ και Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς φορείς της χώρας (ένας φορέας από κάθε χώρα). Τα συγκεκριμένα προγράμματα αποσκοπούν στην γνωριμία των επιστημόνων δύο κρατών, στην διευκόλυνση της κινητικότητας τους και στη από κοινού υλοποίηση ενός ερευνητικού έργου το οποίο θα αποτελέσει εφελθτήριο ευρύτερων συνεργασιών και δραστηριοποίησης τους σε μεγάλα ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα.

Διακρατικά Προγράμματα Δικτύωσης που αποτελούν πολυμερείς συνεργασίες για τη δικτύωση των ερευνητικών ομάδων χωρών κρατών-μελών της Ε.Ε, συνδεδεμένων και τρίτων χωρών, καθώς και προγράμματα σύνδεσης με το Πρόγραμμα HORIZON 2020, όπως είναι τα Teaming και Twinning. Πρόκειται για προγράμματα τα οποία απευθύνονται σε Δημόσια Πανεπιστήμια ΑΕΙ/ ΑΤΕΙ και τους Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς φορείς και στον ιδιωτικό τομέα προκηρύσσονται από την κοινοπραξία των κρατών μελών του εκάστοτε έργου δικτύωσης τη Ε.Ε. στο πλαίσιο των οποίων επιβραβεύονται – χρηματοδοτούνται από την Υπηρεσία οι επιτυχημένες ελληνικές συμμετοχές. Οι προτάσεις των έργων υποβάλλονται στην εκάστοτε ad-hoc γραμματεία του έργου δικτύωσης η οποία εδρεύει σε ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και αναλαμβάνει και τη διαδικασία αξιολόγησης. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, η ελληνική πλευρά καλεί όσες

ετείχαν σε επιτυχημένες προτάσεις να υποβάλουν το χρηματοδότησή τους και προχωρεί στην διαδικασία ένταξης των έργων ανάλογα με τη διαθεσιμότητα κονδυλίων.

Μακροπρόθεσμα επιδιώκεται η ανάπτυξη εθνικών ερευνητικών ομάδων οι οποίες θα είναι ανταγωνιστικές σε τομείς στρατηγικής σημασίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Θα χρηματοδοτηθούν υψηλού επιπέδου ερευνητικά έργα που θα εκτελεστούν από ερευνητικές ομάδες (τουλάχιστον τρεις προερχόμενες από διαφορετικούς φορείς), με Συντονιστή μέλος ΔΕΠ Πανεπιστημίου ή μέλος ΕΠ ΑΤΕΙ ή Ερευνητή, προερχόμενο από τον φορέα που υποβάλει την πρόταση.

Σε κάθε ερευνητική ομάδα μπορούν να συμμετέχουν, εκτός από τον Κύριο Ερευνητή,

α) Άλλα μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων ή μέλη ΕΠ ΑΤΕΙ ή Ερευνητές,

β) Μεταδιδακτορικοί ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές

γ) Μετακαλούμενοι ερευνητές από το εξωτερικό

Δράση ανάλογου περιεχομένου υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013) – Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

#### **Βασικοί ωφελούμενοι:**

α) Μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων, μέλη ΕΠ ΑΤΕΙ, Ερευνητές σε ερευνητικό φορέα της χώρας

β) Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές, Υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικοί φορείς

#### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ4γ**

**Τίτλος : «Ενίσχυση της απασχόλησης ερευνητών σε επιχειρήσεις»**

**Σύντομη περιγραφή:** Κύριος στόχος της δράσης είναι η βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, η αύξηση της επαγγελματικής ένταξης και η πρόληψη της **ανεργίας των ερευνητών**, μέσω της απόκτησης επαγγελματικής πείρας σε επιχειρήσεις.

Παράλληλα, η δράση επιδιώκει να συμβάλει στην **ανάπτυξη και διάδοση ερευνητικών δραστηριοτήτων στις επιχειρήσεις** και στην εξοικείωση τους με τα οφέλη της έρευνας και της καινοτομίας ως βασικών στοιχείων του στρατηγικού σχεδιασμού τους. Να ενισχύσει επίσης επιχειρήσεις ώστε να επεκτείνουν/αναβαθμίσουν τις ήδη υφιστάμενες ερευνητικές τους δραστηριότητες, να αναπτύξουν και να αξιοποιήσουν το δυναμικό των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.

ην πρόσληψη ερευνητών στο πλαίσιο υλοποίησης  
ιδότησης μέρους του μισθολογικού κόστους που

προκαλεί η απασχόλησή τους.

Δράση ανάλογου περιεχομένου υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013) – Ε.Π.  
«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

**Βασικοί ωφελούμενοι:** Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις και οι ερευνητές

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Επιχειρήσεις

### **ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ Δ46**

**Τίτλος: «Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογούνται θετικά στις προκηρύξεις των  
European Research Council/ERC Grants»**

**Σύντομη περιγραφή:** Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της έρευνας που αναλαμβάνεται  
με πρωτοβουλία του ερευνητή και η **επιβράβευση προτάσεων** με καινοτομικό χαρακτήρα  
που διακρίθηκαν για την ποιότητα τους στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκής κλίμακας μηχανισμού  
ανταγωνιστικής χρηματοδότησης.

Η χρηματοδότηση τέτοιου τύπου προτάσεων εντάσσεται στο γενικότερο στόχο **υποστήριξης  
των «άριστων» επιστημονικών προσπαθειών** στην Ελλάδα, στο σύνολο των επιστημονικών  
και ερευνητικών πεδίων και μακροπρόθεσμα αναμένεται να συμβάλλει στην αναβάθμιση  
των δυνατοτήτων των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των ερευνητικών φορέων  
και στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του ερευνητικού συστήματος της  
χώρας.

Προβλέπεται η χρηματοδότηση προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο Προκηρύξεων  
των **ERC Grant Schemes** (Starting & Advanced) από Έλληνα Κύριο Ερευνητή σε συνεργασία  
με Φορέα Υποδοχής της χώρας και ενώ αξιολογούνται θετικά στο τελικό στάδιο  
αξιολόγησης, δεν χρηματοδοτούνται τελικά από το ERC λόγω περιορισμών στο διαθέσιμο  
προϋπολογισμό.

Δράση ανάλογου περιεχομένου υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013) – Ε.Π.  
«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

**Βασικοί ωφελούμενοι:**

- α) Μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων, μέλη ΕΠ ΤΕΙ, Ερευνητές σε ερευνητικό φορέα της χώρας
- β) Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές, Υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές.

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** Ερευνητικοί Φορείς, ΑΕΙ/ΤΕΙ.

**Σύντομη περιγραφή:** Κύριος στόχος της δράσης είναι να προσφέρει ένα ευέλικτο και γρήγορο εργαλείο για την ενίσχυση, με κεφάλαια σποράς, νέων επιστημόνων με ελπιδοφόρες, καινοτόμες ιδέες με προοπτικές μετουσίωσης σε νέες τεχνολογίες και προϊόντα για την αγορά.

Η δράση αφορά την αρχική ενίσχυση με μικρού ύψους χρηματοδότηση σε νέους επιστήμονες προκειμένου να αναπτύξουν το αρχικό πρωτότυπο της ιδέας τους με προοπτική, σε επόμενες φάσεις να ενισχυθεί περαιτέρω μικρό ποσοστό αυτών προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη προϊόντων και η πρόσβασή τους στην αγορά (συνεργασία με διακεκριμένους επιχειρηματίες, mentoring, coaching)

**Βασικοί ωφελούμενοι:** νέοι ερευνητές, μεταδιδακτορικοί φοιτητές

**Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:** ΓΓΕΤ

#### 4. Εφαρμογή Οριζόντιων Αρχών και Στόχων Πολιτικής

##### 4.1 Διαβούλευση με τον επιχειρηματικό τομέα

Στις 24 Αυγούστου 2010, το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το κείμενο βάσης «**Δράσεις έρευνας και ανάπτυξης που απευθύνονται στον παραγωγικό τομέα**». Η διαδικασία που εφαρμόστηκε περιέλαβε τόσο ηλεκτρονική διαβούλευση με υποβολή σχολίων στην διεύθυνση [www.opengov.gr](http://www.opengov.gr), όσο και ενεργητική διαβούλευση με παραγωγικούς φορείς.

Ο πρώτος κύκλος της ηλεκτρονικής διαβούλευσης, έληξε στις 19 Σεπτεμβρίου 2010. Παράλληλα και μέχρι 30 Οκτωβρίου 2010 κατατέθηκαν στην ΓΓΕΤ άλλα 26 σχόλια από ισάριθμους παραγωγικούς φορείς και φορείς παραγωγής δημοσίων αγαθών. Τα σχόλια που κατατέθηκαν αφορούσαν:

- στην ανάδειξη θεματικών προτεραιοτήτων με στόχο την υλοποίηση έργων σε εστιασμένους Ε&Τ τομείς που υποστηρίζουν τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας,
- στην δημιουργία καινοτομικών συστάδων επιχειρήσεων (Clusters)
- στις μεθόδους παρέμβασης που θα επιτρέψουν την αποτελεσματικότερη υλοποίησή τους, και
- στη μείωση γραφειοκρατίας – απλούστευση διαδικασιών.

Οι κλάδοι στους οποίους επικεντρώθηκε κυρίως το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στην διαβούλευση είναι τα Φαρμακευτικά και Καλλυντικά προϊόντα, αλλά και γενικότερα η Χημική Βιομηχανία, τα Τρόφιμα/ Ποτά (σε συνδυασμό και με την πρωτογενή παραγωγή), η

τοματισμοί, οι «βιομηχανίες βάσης» (μεταλλουργία, υβιάλλον, οι Υπηρεσίες και η Ασφάλεια.

Ταυτόχρονα, για την καλύτερη αποτύπωση της ζήτησης, οργανώθηκαν workshops, επιτόπιες επισκέψεις και συζητήσεις με εκπροσώπους παραγωγικών φορέων και φορέων παροχής υπηρεσιών είτε μεμονωμένα, είτε μέσω κλαδικών συνδέσμων και επιμελητηρίων.

Τόσο από τα ηλεκτρονικά σχόλια όσο και από τις συζητήσεις των στελεχών της υπηρεσίας με τους φορείς της παραγωγής προκύπτουν οι παρακάτω βασικές συστάσεις:

- Οι θεματικές προτεραιότητες για τις δράσεις του παραγωγικού τομέα να προσδιορισθούν με βάση οικονομικούς / κοινωνικούς τομείς και κλάδους όχι σε επίπεδο επιστημονικών / τεχνολογικών πεδίων.
- Να υπάρχει συγκεκριμένη δημόσια δαπάνη ανά θεματικό τομέα στις προκηρύξεις.
- Τα παραδοτέα να είναι εφαρμόσιμα. Στις προτάσεις να περιλαμβάνεται συγκεκριμένο σχέδιο αξιοποίησης των αποτελεσμάτων (business plan).
- Κατά την αξιολόγηση να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην βιωσιμότητα και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς και στην κατοχύρωσή τους (αύξηση του συντελεστή βαρύτητας των σχετικών κριτηρίων αξιολόγησης).
- Να αξιοποιηθούν κριτές από τη βιομηχανία με το κατάλληλο επιστημονικό υπόβαθρο
- Να μειωθεί δραστικά η γραφειοκρατία και τα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της πρότασης.
- Είναι πολύ σημαντικό για τον παραγωγικό τομέα να υπάρχουν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα προκηρύξεων (road maps) και να μειωθούν σημαντικά οι χρόνοι αξιολόγησης των προτάσεων, υπογραφής συμβάσεων και χρηματοδότησης των έργων.
- Να διενεργείται συστηματικά αποτίμηση και ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών.

## **Φορείς που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση**

### **Επιχειρήσεις**

INTRACOM TELECOM, ΕΛΚΕΜΕ ΑΕ/ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ALTEC Software ΑΕ, Q base R&T, ETME: Πέππας & Συν/τες Ε.Ε., ΠΥΡΟΓΕΝΕΣΙΣ ΑΒΕΕ, ΣΙΜΤΕΚ Λογισμικό & Υπηρεσίες ΕΠΕ, Forthnet ΑΕ, Singular Logic ΑΕ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΕ, ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ, ALAPIS ΑΒΕΕ, ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΕ, CHIMAR HELLAS ΑΕ, ΚΟΡΡΕΣ ΑΕ, Virtual Trip ΕΠΕ, BIC VIOLEX SA

### **Σύνδεσμοι - Ενώσεις**

- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΕΒ)
- Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ)
- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας ( ΣΕΠΕ)
- Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών (ΣΕΧΒ)

- Οίνοι Βορείου Ελλάδας
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ)

#### Ερευνητικοί Φορείς

- ΙΤΕ
- ΕΚΕΤΑ
- ΚΑΠΕ

#### Δημόσιες Υπηρεσίες

- Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας
- Γ.Γ. Εργασίας
- Γ.Γ. Ενέργειας
- Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ
- Γ.Γ. Βιομηχανίας
- Γ.Γ. Αγροτικής Πολιτικής & Διεθνών Σχέσεων
- ΕΟΜΜΕΧ

#### 4.2 Ευρεία διαβούλευση σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας

Στις 31 Ιανουαρίου 2012, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας σε συνεργασία με το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας ανακοίνωσαν τη διενέργεια ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης για τη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Έρευνας και Καινοτομίας. Η διαβούλευση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα [www.opengov.gr](http://www.opengov.gr) στις 31 Ιανουαρίου 2012 και παρέμεινε ανοιχτή έως τις 5 Μαρτίου 2012.

Στόχος της διαβούλευσης ήταν η αναζήτηση ιδεών και προτάσεων από την επιστημονική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας για τη διαμόρφωση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για την έρευνα και καινοτομία, με ορίζοντα το 2020 το οποίο θα καθορίζει και θα εξειδικεύει τους στόχους και τις προτεραιότητες της πολιτικής και θα περιγράφει τα μέσα (πόρους, μέτρα πολιτικής, προγράμματα) επίτευξης των στόχων αυτών.

Το ζητούμενο από τη διαβούλευση ήταν η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων, με τη μορφή σύντομων εκθέσεων με βάση πρότυπο ερωτηματολόγιο το οποίο διαμορφώθηκε για το σκοπό αυτό από τη ΓΓΕΤ σε συνεργασία με το ΕΣΕΤ.

Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 5 Μαρτίου 2012. Συνολικά υποβλήθηκαν 120 προτάσεις. Από τις προτάσεις αυτές οι 96 υποβλήθηκαν από δημόσιους φορείς, κατά κύριο λόγο Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα ενώ μόλις 16 υποβλήθηκαν

τάσεις υποβλήθηκαν από συμπράξεις ιδιωτικών και

Οι προτάσεις αφορούσαν τις ακόλουθες θεματικές περιοχές:

- Τομέας Διατροφής, Τροφίμων, Αγρο-βιοτεχνολογίας και Υδατοκαλλιεργειών
- Τομέας Βιοεπιτημών
- Ενέργεια και Περιβάλλον
- Επιστήμες Μηχανικού
- Μαθηματικά και Επιστήμες της Πληροφορίας

Ειδικότερα, οι σχολιαστές αναφέρθηκαν στην υπο-χρηματοδότηση της Έρευνας στην Ελλάδα, στην ανάγκη αύξησης των κονδυλίων για την έρευνα και στην ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε ερευνητικές δραστηριότητες καθώς και στην ανάγκη χρηματοδότησης δράσεων για την εκπόνηση διδακτορικής και μετα-διδακτορικής έρευνας.

Έγιναν επίσης αναφορές στην ανάγκη απλοποίησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών χρηματοδότησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων μέσω του ΕΣΠΑ και ιδιαίτερα των διαδικασιών για την πρόσληψη νέων ερευνητών στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Οι προτάσεις αυτές διαβιβάστηκαν στα Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (ΤΕΣ) τα οποία διαμόρφωσαν σύντομες εκθέσεις για τις προτεραιότητες της έρευνας στον τομέα τους και τις υπέβαλαν στο ΕΣΕΤ.

**Τον Ιούλιο του 2012 έγινε παρουσίαση των παραπάνω εκθέσεων σε ειδική συνεδρίαση του ΕΣΕΤ. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι του παραγωγικού τομέα ως εξής:**

Εκτελεστικός αντιπρόεδρος ΣΕΒ
Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών -IOBE
Corallia
ΓΑΙΑ Τρόφιμα
ΓΙΩΤΗΣ ΑΕ
PrimeLaserTech S.A
Lavipharm SA
Σύνδεσμος Εταιρειών Κινητών Εφαρμογών –ΣΕΚΕΕ
ΕΚΕΒΗ, Ένωση Ελληνικής Βιομηχανίας Ημιαγωγών
Όμιλος ΒΙΟΧΑΛΚΟ
Raycap SA
Εκπρόσωποι BicViolex (TBC)



Στη συνέχεια η ΓΓΕΤ προχώρησε σε αντιστοίχιση/σύνθεση των ερευνητικών περιοχών που ανέδειξαν τα ΤΕΣ με τεχνολογικές προτεραιότητες που αναδείχτηκαν από τη μελέτη του ΣΕΒ (ΣΕΒ: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ) **καταλήγοντας σε έναν προτεινόμενο κατάλογο 55 επικρατουσών ερευνητικών κατευθύνσεων/τεχνολογιών.**

Επίσης συγκροτήθηκε στη ΓΓΕΤ Ομάδα Καινοτομίας με εκπροσώπους επιχειρήσεων που συνεδριάζει σε τακτική βάση επεξεργάζεται νέα εργαλεία πολιτικής που θα προωθήσουν την καινοτομία.

Προγραμματίζονται επιμέρους συναντήσεις με επιχειρήσεις που εκπροσωπούν κλάδους όπως Τρόφιμα, Ενέργεια, περιβάλλον, Πληροφορική καθώς και Νεοφυείς επιχειρήσεις.

#### 4.3 Διαβούλευση με την ερευνητική κοινότητα

Στις 14-9-2012, η ΓΓΕΤ με στόχο την κινητοποίηση των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων, ως πόλων καινοτομίας στις Περιφέρειες στο πλαίσιο ενός νέου αποκεντρωμένου αναπτυξιακού μοντέλου, απέστειλε ερωτηματολόγιο προς τους φορείς αυτούς. Με το ερωτηματολόγιο αυτό ζητήθηκε από τους φορείς να περιγράψουν τα εξής:

##### A. Εθνικό σκέλος της πολιτικής E&K

1. Γενικότερες παρατηρήσεις σε ότι αφορά στην Πρόταση Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας για την διαμόρφωση κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020 (1η έκδοση, Αύγουστος 2012), με έμφαση στο Κεφάλαιο «Αναφορά βασικών προτεραιοτήτων ανάπτυξης Έρευνας και Καινοτομίας και ιεράρχησή τους» όπου αναπτύσσονται οι βασικοί άξονες στρατηγικής E&K).
2. Ενδεχόμενες προτάσεις, κατά το δυνατόν με φθίνουσα προτεραιότητα, για το σχεδιασμό συγκεκριμένων δράσεων /προγραμμάτων στο πλαίσιο των πέντε (5) κύριων πυλώνων/αξόνων πολιτικής: Αριστεία στην Έρευνα (περιλαμβάνει ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού και ερευνητικών υποδομών), Σύνδεση της Έρευνας με την Παραγωγή, η Εξωστρέφεια και η Σύνδεση της Επιστήμης με την Κοινωνία και Υποστήριξη Πολιτικών E&K

##### B. Περιφερειακό σκέλος της πολιτικής E&K

1. Περιγραφή συγκεκριμένων ερευνητικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων/ υποδομών του φορέα που έχουν προοπτική να προωθήσουν την καινοτομία και να συμβάλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και το στάδιο ωριμότητας αυτών. Αντίστοιχα αναφορά σε ενδεχόμενη εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο (συμβολή στην ανάπτυξη της χώρας μας, υποστηρίζοντας τομείς όπου κατά την άποψή τους η χώρα διαθέτει ή μπορεί να αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα).
2. Αναφορά προϋποθέσεων για την συμβολή των παραπάνω δραστηριοτήτων/υποδομών E&K στην περιφερειακή ανάπτυξη.

επιπτώσεων στην περιφέρεια (οικονομικές ή/και άνω δραστηριότητες (αναλύοντας με μεγαλύτερη έμφαση τις τυχόν επιπτώσεις στην περιφέρειά τους)

4. Εντοπισμός συγκεκριμένων περιφερειών που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τις παραπάνω δραστηριότητες/υποδομές και τεκμηρίωση

### **Γ . Αναφορικά με την δυνατότητα επικοινωνίας με το φορέα**

Υπόδειξη αρμόδιου στελέχους του φορέα για θέματα σχεδιασμού Ε&Κ, με το οποίο θα μπορεί να επικοινωνεί τόσο η ΓΓΕΤ, όσο και άλλοι φορείς (π.χ. Περιφέρειες) εμπλεκόμενοι στη φάση του σχεδιασμού.

Οι ερευνητικοί και τεχνολογικοί φορείς που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση αυτή είναι οι εξής:

#### **ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ**

- ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ “ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ” (ΕΚΕΦΕ “Δ”)
- ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΚΚΕ)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΛΚΕΘΕ)
- ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΑΑ)
- ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΙΕ)
- ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΙΤΕ)
- ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ “ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΛΕΜΙΓΚ” (ΕΚΕΒΕ “Α. ΦΛΕΜΙΓΚ”)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΣΤΕΡ (Ε. Ι. ΠΑΣΤΕΡ)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΒΑΣΙΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ “ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΛΕΜΙΓΚ” (ΕΙΒΒΕ “Α. ΦΛΕΜΙΓΚ”)
- ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Κ.Ε.Τ.Ε.Α.Θ.)

#### **ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ**

- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΕΑΕ)
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΟΒΙ)
- ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΔΕΤ ΑΕ)
- ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΝΟΗΣΙΣ)

ΙΕΣ

ημερίδα με συμμετοχή εκπροσώπων της Γενικής Διεύθυνσης περιφερειών της Ε.Ε και της Πλατφόρμας S3 της Σεβίλλης, με στόχο την ενημέρωση των Ερευνητικών Κέντρων και εκπροσώπων των περιφερειών, σχετικά με την στρατηγική της Ευφους εξειδίκευσης

- Στις 11-9-2012 η ΓΓΕΤ απέστειλε ερωτηματολόγιο προς τις Περιφέρειες ζητώντας τη συμμετοχή τους για τα παρακάτω:
  1. Στοιχεία για τις επιτροπές/ομάδες που είχαν δημιουργήσει ή σκόπευαν να δημιουργήσουν με στόχο την κατάρτιση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειάς σας στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου
  2. Υπόδειξη του αρμόδιου στελέχους για θέματα Ε&Κ, με το οποίο θα μπορούμε να επικοινωνούμε στη φάση του σχεδιασμού του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγραμματισμού για την περίοδο 2014 – 2020.
  3. Παρατηρήσεις σε ό,τι αφορά στην Πρόταση Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας για την διαμόρφωση κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020 (1η έκδοση, Αύγουστος 2012)
  4. Αποτίμηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων του τομέα Ε&Κ στην Περιφέρεια μέχρι σήμερα.
  5. Αναφορά δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και κινδύνων του τομέα Ε&Κ στην Περιφέρεια. (Ειδικότερα: αποτύπωση των ερευνητικών και τεχνολογικών δομών που λειτουργούν στην Περιφέρειά σας και συνέργιες που έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα μεταξύ των παραπάνω δομών και του παραγωγικού τομέα).
  6. Αναγκαίες θεσμικές και οργανωτικές προσαρμογές που θεωρείτε απαραίτητες για την προώθηση του τομέα Ε&Κ στην Περιφέρειά .
  7. Προτάσεις για το σχήμα συντονισμού μεταξύ ΓΓΕΤ και Περιφερειών
  8. Τον προγραμματισμό των εργασιών της περιφέρειας για την υλοποίηση των διαβουλεύσεων και το πώς σκοπεύετε να επιτύχετε την ενεργό συμμετοχή όλων των παραγόντων που ενθαρρύνουν την καινοτομία σε περιφερειακό επίπεδο (εκπρόσωποι ΑΕΙ-ΤΕΙ, ΕΚ, παραγωγικών φορέων, κ.λπ.).

Στη διαβούλευση συμμετείχαν μόνο 4 Περιφέρειες.

- Τέλος η ΓΓΕΤ συμμετείχε σε όλα τα Αναπτυξιακά Συνέδρια των Περιφερειών με συγκεκριμένες παρουσιάσεις και προτάσεις.

#### 4.5 Διαβούλευση με Υπουργεία

- Ενεργή συμμετοχή ΓΓΕΤ στη θεματική ομάδα Καινοτομία-Έρευνα-Κατάρτιση του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης**, όπου διατυπώθηκαν από κοινού οι πολιτικές για την Έρευνα και Καινοτομία στον αγροτικό τομέα και τα τρόφιμα.
- Διαβούλευση με τη **Γενική Γραμματεία Πολιτισμού** για την από κοινού εκπόνηση προγράμματος εθνικών πολιτικών στα θέματα του Πολιτισμού σε νέα κατεύθυνση



**PDF**  
Complete

*Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ίθεια στον τομέα αυτό θα χαρακτηρίζονται από

- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας της Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του **Ε.Π. Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας** για τον συντονισμό των προτάσεων σχετικά με τον τομέα έρευνα και Καινοτομία στο πλαίσιο του ΕΚΤ.

## Ενότητα 2 : «Εκ των προτέρων αιρεσιμότητες»

### 5. Εκτίμηση για την Εκπλήρωση των Αιρεσιμοτήτων - Σχέδιο Δράσης

#### A.1-1 Research and innovation

Κριτήρια που πρέπει να εκπληρωθούν	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Στοιχεία που δεν εκπληρούνται	Ενέργειες που πρέπει να ολοκληρωθούν	Ημερομηνία ολοκλήρωσης της ενέργειας
<p><i>A national or regional research and innovation strategic policy framework for smart specialisation is in place ...</i></p> <p>☑The relevant operational programme contains a reference to the name of the framework and indicates where it or its different elements are published (in a form of a link).</p> <p>that.....</p>	<p><b>Μερική εκπλήρωση</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Είναι υπό προετοιμασία το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Έρευνα και Καινοτομία το οποίο θα καθορίσει τους στόχους και τις προτεραιότητες της πολιτικής Ε&amp;Κ (ΕΣΠΕΚ) με βάση την Smart Specialization Strategy (S3) σε εθνικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη και την περιφερειακή διάσταση.</li> <li>Το ΕΣΠΕΚ είναι σε πλήρη συμφωνία με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για το οποίο έχει υποβληθεί στο Υπ. Οικονομικών τεκμηριωμένο αίτημα αναμόρφωσης του στόχου 2020 ΑΕΔΕΤΑ/ΑΕΠ ( από 2% σε 0,67% ) (Συν 1)</li> </ul>	<p><b>Βλέπε ανάλυση που ακολουθεί</b></p>		<p><b>10 Ιουλίου 2013</b></p>
<p><i>-is based on a SWOT or similar analysis to concentrate resources on a limited set of research and innovation priorities</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>there is evidence that a SWOT or a</li> </ul>	<p>Η μεθοδολογία προτεραιοποίησης βασίζεται στις εξής διαδικασίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Έχει γίνει <b>SWOT analysis του συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας</b> βασισμένο σε βιβλιογραφικές μελέτες: (RAND, Παραδοτέα</li> </ul>			

<p>conducted in order to establish priorities for investment</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>there is a description of the methodology used for the analysis</li> <li>there is a description of the prioritisation/elimination process, including the involvement of stakeholders<sup>6</sup>, and of its results.</li> </ul>	<p>Τ.Ε.Σ, Τεχν. Σύμβουλος ΓΓΕΤ)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ανάθεση μελέτης στον ΙΟΒΕ (παραλήφθηκε από ΓΓΕΤ στις 24/7/2012)<sup>32</sup> για τον προσδιορισμό των εμποδίων στην καινοτομία.</li> <li>Έχει γίνει <b>συγκριτική ανάλυση των βασικών μελετών για την ελληνική οικονομία</b> και των τομέων προτεραιότητας που αναδεικνύονται μέσα από αυτές. (McKinsey &amp; Company, Η Ελλάδα 10 Χρόνια Μπροστά: Προσδιορίζοντας το νέο Εθνικό Μοντέλο Ανάπτυξης, ΙΟΒΕ “Προτεινόμενοι τομείς εθνικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της «έξυπνης εξειδίκευσης» 2014-2020”, ΣΕΒ «Έρευνα στις Επιχειρήσεις για την Πρόβλεψη των Μεταβολών στα Περιφερειακά Παραγωγικά Συστήματα και τις Τοπικές Αγορές Εργασίας).</li> <li><b>Διαβούλευση με την ερευνητική κοινότητα:</b> Ο στρατηγικός σχεδιασμός για την Έρευνα με την συμμετοχή του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας &amp; Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) ξεκίνησε στις 28/7/2011 και αποτέλεσε αντικείμενο πολλών συνεδριάσεων του ΕΣΕΤ (9-11/10/2011, 20-22/2/2012, 30/7/2012-1/8/2012, 16-18/12/2012, 8-11/4/2013)</li> </ul> <p>Στις 5/3/2012 ολοκληρώθηκε η δημόσια ανοιχτή διαβούλευση (μέσω διαδικτύου) για τη διαμόρφωση του ΕΣΠΕΚ. Στόχος της διαβούλευσης ήταν η αναζήτηση ιδεών και προτάσεων από την επιστημονική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας για τη διαμόρφωση ενός</p>	<p><u><b>Σε εθνικό επίπεδο</b></u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Δεν έχει ολοκληρωθεί η σύνθεση των ερευνητικών περιοχών του ΕΣΕΤ (που βασίζονται κυρίως στην προσφορά επιστημονικής έρευνας στη χώρα αλλά και τις διεθνείς εξελίξεις) με τις τεχνολογικές ανάγκες του παραγωγικού τομέα ώστε να προσδιοριστούν οι περιοχές προτεραιότητας.</li> <li>Εκκρεμεί η διαβούλευση με τα υπόλοιπα Υπουργεία (ΥΠΕΚΑ, ΓΓΒ, Υπουργείο Τουρισμού, Υπουργείο Υγείας, Διοικητικής Μεταρρύθμισης κλπ) για προσδιορισμό ερευνητικών και τεχνολογικών προτεραιοτήτων που θα υποστηρίξουν εθνικές πολιτικές και θα απαντήσουν σε κοινωνικές προκλήσεις</li> </ul>	<p><u><b>Σε εθνικό επίπεδο</b></u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Προτεραιοποίηση των ερευνητικών κατευθύνσεων που προέκυψαν από τις αναφορές των ΤΕΣ, λαμβάνοντας υπόψη και τα αντίστοιχα αποτελέσματα της μελέτης του ΣΕΒ, στη βάση συγκεκριμένων οικονομικών και επιστημονικών κριτηρίων που θα συμφωνηθούν με ΓΓΕΤ</li> <li>Στοχευμένη ηλεκτρονική διαβούλευση με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε Ε&amp;Κ (από καταλόγους της ΓΓΕΤ και του ΕΚΤ) στη βάση συνεκτικού ερωτηματολογίου προκειμένου να ανιχνευθούν οι ανάγκες τους σε Ε&amp;Τ.</li> <li>Προσδιορισμός κατάλληλων θεματικών περιοχών που αντιστοιχούν στις</li> </ul>	
--	---	---	---	--

<sup>32</sup> [http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&olID=582&neID=589&neTa=1\\_676&ncID=0&neHC=0&tbid=0&IriD=2&oldUIID=al582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load](http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&olID=582&neID=589&neTa=1_676&ncID=0&neHC=0&tbid=0&IriD=2&oldUIID=al582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load)

	<p>Στρατηγικού Σχεδίου για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία, με ορίζοντα το 2020. Το ζητούμενο από τη διαβούλευση ήταν η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων, με τη μορφή σύντομων εκθέσεων με βάση πρότυπο ερωτηματολόγιο το οποίο διαμορφώθηκε για το σκοπό αυτό.</p> <p>Συνολικά υποβλήθηκαν 120 προτάσεις. Από τις προτάσεις αυτές οι 96 υποβλήθηκαν από δημόσιους φορείς, κατά κύριο λόγο Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα ενώ μόλις 16 υποβλήθηκαν από ιδιωτικούς φορείς. Δύο (2) προτάσεις υποβλήθηκαν από συμπράξεις ιδιωτικών και δημοσίων φορέων.</p> <p>Οι προτάσεις αυτές διαβιβάστηκαν στα Τομεακά Επιστημονικά Συμβούλια (ΤΕΣ) τα οποία διαμόρφωσαν σύντομες εκθέσεις για τις προτεραιότητες της έρευνας στον τομέα τους και τις υπέβαλαν στο ΕΣΕΤ. Έγινε παρουσίαση των παραπάνω εκθέσεων σε ειδική συνεδρίαση του ΕΣΕΤ (Ιούλιος 2012) όπου συμμετείχαν και εκπρόσωποι του παραγωγικού τομέα.<sup>33</sup></p> <p>Στη συνέχεια η ΓΓΕΤ προχώρησε σε αντιστοίχιση/σύνθεση των ερευνητικών περιοχών που ανέδειξαν τα ΤΕΣ με</p>		<p>τομεακές/κλαδικές/θεματικές προτεραιότητες που έχουν αναδειχθεί από βιβλιογραφία. Καλούνται να συμμετάσχουν όλοι εμπλεκόμενοι (κατά το πρότυπο των Τεχνολογικών Πλατφορμών δηλ. Υπουργεία, ΕΚ, ΑΕΙ εκπρόσωποι κλάδων του παραγωγικού τομέα και μεμονωμένοι επιχειρηματίες, ενδεχομένως και Περιφέρειες. Η διαβούλευση γίνεται σε συγκεκριμένο χώρο για συγκεκριμένες μέρες με οργάνωση της ΓΓΕΤ. Στόχος: Ανάδειξη βασικών ερευνητικών/τεχνολογικών δραστηριοτήτων που έχουν ανάγκη οι τομείς που</p>	
--	---	--	---	--

<sup>33</sup> [http://www.gsrt.gr/central.aspx?alias=31\\_eset\\_meeting\\_13](http://www.gsrt.gr/central.aspx?alias=31_eset_meeting_13)

	<p>τεχνολογικές προτεραιότητες που αναδείχθηκαν από τη μελέτη του ΣΕΒ (ΣΕΒ: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ) καταλήγοντας σε έναν προτεινόμενο κατάλογο 100 περίπου επικρατουσών ερευνητικών κατευθύνσεων/ τεχνολογιών. Σε αυτή τη φάση τα μέλη του ΕΣΕΤ εξετάζουν τις εκθέσεις με στόχο την διαμόρφωση συνεκτικής λίστας προτεραιοτήτων .</p> <ul style="list-style-type: none"> <li> <b>Διαβούλευση με παραγωγικό τομέα</b>            Με δεδομένη την εξαιρετικά περιορισμένη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην παραπάνω διαβούλευση καθώς τη σύνθεση των ΤΕΣ, κρίθηκε ότι δεν εκπροσωπείται επαρκώς ο επιχειρηματικός χώρος στην παραπάνω διαβούλευση. Ως εκ τούτου διερευνήθηκαν οι δυνατότητες ενίσχυσης των εργασιών των ΤΕΣ προκειμένου ο σχεδιασμός των δράσεων Ε&amp;Κ κατά τη νέα προγραμματική περίοδο (2014-2020) να λάβει υπόψη και τις ανάγκες του παραγωγικού τομέα και να ενσωματώνει μια όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη σύνθεση των προτεραιοτήτων του ερευνητικού-ακαδημαϊκού και του παραγωγικού τομέα.         </li> </ul> <p>Μια πρώτη αντιμετώπιση αφορά την συνεργασία με τον ΣΕΒ (σε εξέλιξη) και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της προαναφερόμενης μελέτης τους σε ένα συνθετικό κείμενο (Συν 2)</p> <p>Επίσης συγκροτήθηκε στη ΓΓΕΤ Ομάδα Καινοτομίας στη ΓΓΕΤ με εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους συλλογικών φορέων που</p>		<p>αναδείχθηκαν βιβλιογραφικά. Παράλληλα θα γίνει κι ο προσδιορισμός των κατάλληλων μηχανισμών /εργαλείων χρηματοδότησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Τα αποτελέσματα των παραπάνω ενεργειών θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν σε <b>Ειδική Ημερίδα</b> , με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών</li> <li><b>Σύνθεση των παραπάνω για ανάδειξη ενός συνεκτικού αριθμού προτεραιοτήτων Ε&amp;Κ σε εθνικό επίπεδο.</b></li> </ul>	
--	--	--	--	--



	<p>συνεδριάζει σε τακτική βάση επεξεργάζεται νέα εργαλεία πολιτικής που θα προωθήσουν την καινοτομία</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Διαβούλευση με Υπουργεία</b> Ενεργή συμμετοχή ΓΓΕΤ στη θεματική ομάδα Καινοτομία-Έρευνα-Κατάρτιση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, διασύνδεση αποτελεσμάτων με αποτελέσματα αντίστοιχης Ομάδας ΤΕΣ.</li> <li>• <b>Διαβούλευση με τις Περιφέρειες</b> Σε εξέλιξη. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Οργάνωση ημερίδας από ΓΓΕΤ στις (4/9/2012)<sup>34</sup> με συμμετοχή των ΕΚ (οικοσύστημα ΓΓΕΤ) και εκπροσώπων των περιφερειών, δημιουργία mirror groups για την Ε&amp;Κ στις περιφέρειες.</li> <li>• Στη συνέχεια της ημερίδας εστάλη έγγραφο σε όλες τις Περιφέρειες (11/09/2012) με συγκεκριμένα ερωτήματα (Παρατηρήσεις σε ότι αφορά στην <i>Πρόταση της ΓΓΕΤ</i>, αποτίμηση των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων του τομέα Ε&amp;Κ στην Περιφέρεια, αναφορά δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και κινδύνων του τομέα Ε&amp;Κ στην Περιφέρεια, αλλά και σύσταση προς τις Περιφέρειες για δημιουργία Mirror Groups για την Ε&amp;Κ. Το υλικό που συγκεντρώθηκε από τις απαντήσεις των Περιφερειών συνδυάστηκε με πληροφορίες από τις</li> </ul> </li> </ul>	<p><b><u>Σε περιφερειακό επίπεδο</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Αναμένονται τα αποτελέσματα των διεργασιών διαβούλευσης της κάθε περιφέρειας, ώστε η ΓΓΕΤ να προχωρήσει σε σύνθεση των περιφερειακών στρατηγικών RIS3 με την αντίστοιχη εθνική στρατηγική.</li> </ul> <p><b>Επισήμανση:</b></p> <p>Επισημαίνεται ότι οι στρατηγικές S3 ορισμένων περιφερειών που θα βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ενίσχυση μη τεχνολογικής καινοτομίας δεν θα είναι εύκολο να ενσωματωθούν ή να διασυνδεθούν με την αντίστοιχη εθνική στρατηγική RIS3 που διαμορφώνει η ΓΓΕΤ.</p>	<p><b><u>Σε περιφερειακό επίπεδο</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Δημιουργία ειδικού εντύπου για την περιγραφή της RIS3 των περιφερειών με στόχο την ομογενοποίηση του input από τις περιφέρειες.</li> <li>• Οργάνωση συνάντησης με ΕΔΑ Περιφερειών + mirror groups στην Αθήνα, όπου θα δοθούν διευκρινίσεις, κατευθύνσεις, σε επίπεδο στρατηγικής αλλά και εργαλείων που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν.</li> <li>• Δημιουργία ειδικής διεύθυνσης στο site της ΓΓΕΤ για την</li> </ul>	
--	--	---	---	--

<sup>34</sup> [http://www.gsrt.gr//central.aspx?sid=110I458I1163I646I453967&olid=402&nelD=589&neTa=1\\_610&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=al402I0I100I27I941I0I1&actionID=load](http://www.gsrt.gr//central.aspx?sid=110I458I1163I646I453967&olid=402&nelD=589&neTa=1_610&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=al402I0I100I27I941I0I1&actionID=load)

	<p>απαντήσεις των Περιφερειών στην ΕΥΣΣΑΑΠ (στο πλαίσιο της 1<sup>ης</sup> εγκυκλίου) και παρουσιάστηκε σε συνεδρίαση του ΕΣΕΤ (16-18/12/2012).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Συμμετοχή της ΓΓΕΤ στα αναπτυξιακά συνέδρια και στις προσυεδριακές εργασίες (RIS3) που οργανώνονται από τις Περιφέρειες. Συμμετοχή στελεχών ΓΓΕΤ σε δίκτυα RIS3 που οργανώνονται από τις Περιφέρειες (π.χ. Δίκτυο RIS3 ΠΙΝ) , παροχή τεχνογνωσίας σε διάφορα ζητήματα, τηλεδιασκέψεις κλπ. Προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας της Ε&amp;Κ για την περιφερειακή ανάπτυξη και με επισκέψεις του ΓΓ Ε&amp;Τ σε Ερευνητικά Κέντρα μαζί με τους εκπροσώπους της κάθε Περιφέρειας. Ιδίως τονίζεται η σημασία των Ερευνητικών Κέντρων ως πόλων καινοτομίας στις Περιφέρειες στο πλαίσιο ενός νέου αποκεντρωμένου αναπτυξιακού μοντέλου.</li> <li>• <b>Διαβούλευση με Ερευνητικά Κέντρα</b> Σε αντιστοιχία με το ερωτηματολόγιο προς τις Περιφέρειες διαμορφώθηκε ερωτηματολόγιο προς τα Ερευνητικά Κέντρα ( 14/9/2012) με στόχο να συλλεχθούν απόψεις α. για την πρόταση της ΓΓΕΤ προς την ΕΥΣΣΑΑΠ και β. πληροφορίες για τις τεχνολογικές δραστηριότητες/υπηρεσίες των Ερευνητικών Κέντρων, χρήσιμων για την περιφερειακή ανάπτυξη, και συνακόλουθα για προσδιορισμό του</li> </ul>		<p>περιφερειακή προσέγγιση.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Σύνταξη και έκδοση φυλλαδίου που θα περιγράφει τις ερευνητικές τεχνολογικές δραστηριότητες των ΕΚ, χρήσιμων για την περιφερειακή ανάπτυξη.</li> <li>• <b>Σύνθεση των παραπάνω για ανάδειξη ενός συνεκτικού αριθμού προτεραιοτήτων Ε&amp;Κ σε κάθε περιφέρεια , ή/και σε διαπεριφερειακό επίπεδο (με ταυτόχρονη αξιοποίηση της μελέτης των εμπειρογνομόνων της DG REGIO) και σύνδεση με την εθνική στρατηγική RIS3</b></li> </ul>	
--	---	--	---	--

	<p>περιφερειακού σκέλους της πολιτικής E&amp;K: Το υλικό που αφορά δραστηριότητες και υπηρεσίες των Ερευνητικών Κέντρων με περιφερειακή διάσταση θα τροφοδοτήσει φυλλάδιο που επεξεργάζεται η ΓΓΕΤ που στόχο να διευκολύνει τη συνεργασία του οικοσυστήματος της ΓΓΕΤ με τις Περιφέρειες.</p>			
<p><i>-outlines measures to stimulate private RTD investment</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>there is a description of the policy-mix planned to be used for the implementation of smart specialisation<sup>7</sup> and indication which programme/instrument will be used for their funding,</li> <li>there is an explanation on how these measures are tailored to the needs of enterprises, in particular SMEs (e.g. description of the "entrepreneurial discovery process" used for the strategy development), and other private R&amp;I investors and/or which other measures are undertaken to incentivise private research and innovation investments<sup>8</sup>.</li> </ul>	<p>Έχουν ήδη εντοπισθεί ενδεικτικές δράσεις/μέτρα που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα, και της ενίσχυσης της ιδιωτικής συμμετοχής &amp; της αξιοποίησης της γνώσης. Προέκυψαν από την σημαντική εμπειρία της ΓΓΕΤ σε τέτοιου τύπου Δράσεις, από μελέτες που έχει αναθέσει για διερεύνηση συγκεκριμένων ζητημάτων αλλά και τη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ενίσχυση των Συνεργασιών του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα – ΣΔΙΤ (Public Private Partnerships - PPP) μεταξύ ερευνητικών φορέων, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία, όπως, για παράδειγμα, με δράσεις τύπου Joint Technology Initiatives (JTIs) .</li> <li>Ισχυρά κίνητρα για στροφή του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και καινοτομία. Η συγκεκριμένη διαδικασία απαιτεί ουσιαστική απλοποίηση διαδικασιών, φορολογικές ελαφρύνσεις και άλλα κίνητρα,</li> </ul>	<p><b>Εκκρεμεί η αξιολόγηση και επιλογή των κατάλληλων εργαλείων, καθώς και ο κατάλληλος συσχετισμός τους με την κάθε προτεραιότητα/τομέα έξυπνης εξειδίκευσης</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ολοκλήρωση εργασιών της Ομάδας για την Καινοτομία με εκπροσώπους επιχειρηματικών φορέων, αλλά και των διαβουλεύσεων που περιγράφηκαν παραπάνω με επιχειρήσεις όπου, παράλληλα με τις θεματικές προτεραιότητες, θα διερευνηθούν και εντοπισθούν τα κατάλληλα προγράμματα/εργαλεία για κάθε τομέα έξυπνης εξειδίκευσης</li> </ul>	

	<p>καθώς και ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου σε περιοχές αιχμής, ξεκινώντας από εκείνες που συνδέονται με το «eco-innovation» και με «European Innovation Partnerships», ενώ προτείνεται η δημιουργία ειδικών ταμείων για τα ΣΔΙΤ (PPPs) με βάση την επέκταση ρυθμιστικών πλαισίων.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Η υποστήριξη πλατφορμών στρατηγικού σχεδιασμού σε επιλεγμένους τομείς οι οποίοι θα προσδιορισθούν με ευρεία διαβούλευση και συμμετοχή των stakeholders</li> <li>• Υποστήριξη παραγωγής και διάδοσης και αξιοποίησης «βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής» (Key Enabling Technologies - KETs) για την αντιμετώπιση των κρίσιμων κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα μας</li> <li>• Ενίσχυση νέων, καινοτομικών επιχειρήσεων, κατά την αρχική φάση της λειτουργίας τους με δημόσια και ιδιωτικά κεφάλαια και υποστήριξή τους μέσω “Business friendly action plans” που θα διαγνώσουν και θα απομακρύνουν εμπόδια για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε τομείς E&amp;T.</li> <li>• Προώθηση της δικτύωσης των επιχειρήσεων μεταξύ τους και με ερευνητικούς φορείς (μεταξύ άλλων και μέσω συνεργατικών σχηματισμών (clusters), ή δράσεων τύπου ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ).</li> <li>• Βελτίωση της εμπορικής εκμετάλλευσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων μέσω της δημιουργίας spin off εταιρειών από ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα, ενώ παράλληλα</li> </ul>			
--	---	--	--	--

	<p>προγραμματίζεται η ίδρυση spin-outs και επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Δημιουργία competence centers (κέντρων επάρκειας) με συνεργασία επιχειρήσεων και φορέων που διεξάγουν έρευνα (Ερευνητικά Κέντρα/AEI/ΤΕΙ).</li> <li>• Υποστήριξη μηχανισμών χρηματοδότησης της καινοτομίας όπως για παράδειγμα η αξιοποίηση Risk Sharing Financing Facility (RSFF).</li> <li>• Ενίσχυση της επενδυτικής στρατηγικής και συντονισμός με άλλους μηχανισμούς χρηματοδότησης της καινοτομίας, όπως είναι ο επενδυτικός νόμος και το σύστημα των φορολογικών απαλλαγών των επιχειρήσεων για επενδύσεις E&amp;K με στόχο την επίτευξη προστιθέμενης αξίας και την αποφυγή επικαλύψεων.</li> <li>• Προτείνεται σύνδεση με προωθητικές πρωτοβουλίες (όπως το InvestInGreece) για διεύρυνση του επενδυτικού πεδίου σε E&amp;K</li> <li>• Μέτρα θεσμικού χαρακτήρα για την ενίσχυση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις όπως αναδείχτηκαν από σχετικά μελέτη του IOBE υπό την ανάθεση της ΓΓΕΤ<sup>35</sup></li> </ul>			
<p>-contains a monitoring mechanism:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• there is a description of the methodology, including the chosen indicators, and governance</li> </ul>	<p><u>Βασικές αρχές: (προς συμπλήρωση)</u></p> <p><b>A. Προσδιορισμός ομάδας δεικτών</b> κατάλληλων για κάθε διακριτό επίπεδο ως εξής:</p>	<p>Εκκρεμεί η περιγραφή του συστήματος</p>	<p>Θα ορισθεί Ομάδα μελέτης που θα διαμορφώσει κείμενο με αναλυτική</p>	<p>Σεπτέμβριος 2013</p>

<sup>35</sup> Μελέτη IOBE σχετικά με τα εμπόδια στην Καινοτομία, 2012,

[http://www.gsrt.gr/central.aspx?sid=1101458116316461453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1\\_676&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=a1582101110145811631012&actionID=load](http://www.gsrt.gr/central.aspx?sid=1101458116316461453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1_676&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=a1582101110145811631012&actionID=load)

<p>mechanism.9</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>there is a description of how the follow-up to the findings of the monitoring will be ensured.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>επίπεδο Δράσεων (Output indicators)</li> <li>επίπεδο Τομέων προτεραιότητας (Result indicators)</li> <li>επίπεδο Περιφέρειας (Result και Context indicators)</li> <li>επίπεδο Χώρας (Context indicators)</li> </ul> <p><b>Β. Αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων μηχανισμών/διαδικασιών συλλογής δεδομένων</b> (π.χ. ΟΠΣ ΓΓΕΤ το οποίο θα εμπλουτισθεί κατάλληλα και θα διασυνδεθεί με Περιφέρειες ώστε να περιλαμβάνει στοιχεία για τη διαμόρφωση των δεικτών) Αντίστοιχα θα μπορούσαν να εμπλουτισθούν οι διαδικασίες παραγωγής δεικτών E&amp;T και καινοτομίας που αποστέλλονται σε EUROSTAT/ΟΟΣΑ στο πλαίσιο της ανίχνευσης των πιο μακροχρόνιων επιπτώσεων από την εφαρμογή της /των στρατηγικής/ών RIS3.</p> <p><b>Γ. Ολοκλήρωση των παραπάνω διαδικασιών σε ένα ενιαίο σύστημα</b></p> <p><b>Δ. Παραγωγή αναφορών</b></p> <p>Το σύστημα αυτό θα αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο για την ποσοτική και ποιοτική παρακολούθηση των παρεμβάσεων, βάσει της στοχοθέτησης που θα γίνει.</p> <p>Περιλαμβάνονται επίσης δράσεις για μελέτες τεκμηρίωσης, διαδικασία διαβούλευσης με την επιστημονική και ερευνητική κοινότητα καθώς και μελέτες αποτίμησης των δράσεων.</p>		<p><b>περιγραφή τύπου δεικτών και μεθοδολογίας</b></p>	
---	--	--	--	--



Your complimentary  
use period has ended.  
Thank you for using  
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to  
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

<p><i>resources for research and innovation has been adopted.</i></p> <p>☑The relevant operational programme contains a reference to the name of the framework and indicates where it is published (in a form of a link)</p> <p>☑A framework outlining available budgetary resources for research and innovation has been adopted, indicating various sources of finance [and indicative amounts] (EU, national and other sources as appropriate)</p>	<p>λέτη για την αναθεώρηση του στόχου προσδιορίζει τις βασικές πηγές χρηματοδότησης (εθνικής και κοινοτικής) για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας μέχρι το 2020 και αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής -ΜΠΔΣ 2013-2016 στη διαμόρφωση του στόχου 2020 για την έρευνα (Συν)</p>	<p><b>Εκκρεμεί η έγκρισή του</b></p>		
---	---	--------------------------------------	--	--

## A.1-2 Research and innovation infrastructure

Κριτήρια που πρέπει να εκπληρωθούν	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Στοιχεία που δεν εκπληρούνται	Ενέργειες που πρέπει να ολοκληρωθούν	Ημερομηνία ολοκλήρωσης της ενέργειας
<p><i>An indicative multi-annual plan for budgeting and prioritization of investments linked to EU priorities, and, where appropriate, the European Strategy Forum on Research Infrastructures - ESFRI has been adopted.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>The strategic policy framework for smart specialisation contains an indicative multi-annual plan for budgeting and prioritization of investments linked to EU priorities: <ul style="list-style-type: none"> <li>The prioritisation responds to the needs identified in the smart specialisation strategic policy framework;</li> <li>The prioritization of investments took into account existing R&amp;I infrastructures and capacities in by Europe and as appropriate, the</li> </ul> </li> </ul>	<p><b>Μερική εκπλήρωση</b></p> <p>Η διαμόρφωση <b>πολυετούς επενδυτικού πλάνου για Ερευνητικές Υποδομές</b> αποτελεί ex-ante conditionality (προϋπόθεση / αιρεσιμότητα) στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, σε ό,τι αφορά στη χρηματοδότηση Ερευνητικών Υποδομών από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.</p> <p>Η ΓΓΕΤ έχει ξεκινήσει ήδη - από τις αρχές του 2013 – μια <b>bottom-up διαδικασία</b> για τη διαμόρφωση ενός Οδικού Χάρτη</p>		<p><b>Β' Φάση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος (σε εξέλιξη)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Διαμόρφωση ερωτηματολογίου Β' Φάσης</li> <li>Ανακοίνωση πρόσκλησης Β' Φάσης</li> </ul>	<p><b>τέλος Μαΐου 2013</b></p>



<p>the European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI). o The framework outlines available and foreseen budgetary resources for investments in R&amp; I infrastructures and centres of competences and indicates various sources of finance [and indicative amounts]</p>	<p>δειξει προτεραιότητες σχετικά με την ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών (συμπεριλαμβάνει σημαντικές αναβαθμίσεις, δικτύωση, λειτουργική ενοποίηση / συντονισμό και διασφάλιση πρόσβασης) και τη διασύνδεσή τους με αντίστοιχες διεθνείς υποδομές και κοινές πρωτοβουλίες προγραμματισμού της έρευνας.</p> <p><b>Έχουν ολοκληρωθεί:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ορισμός επιτελικής ομάδας ΓΓΕΤ</li> <li>• Μελέτη στρατηγικών άλλων χωρών για τις Ε.Υ</li> <li>• Ορισμός Συμβουλευτικής Επιτροπής (Σ.Ε.)</li> <li>• Διαμόρφωση μεθοδολογίας για τη σύνταξη του Οδικού Χάρτη Ε.Υ.</li> <li>• Διαμόρφωση ερωτηματολογίου και υποστηρικτικού κειμένου για τις Ερευνητικές Υποδομές</li> </ul> <p><b>Α' Φάση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.</b></p> <p><b>Έχουν ολοκληρωθεί:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Διαμόρφωση</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ορισμός Θεματικών Επιτροπών Αξιολόγησης</li> <li>• Ορισμός συντονιστών των ΘΕ</li> </ul> <p><b>Αξιολόγηση και διαμόρφωση Οδικού Χάρτη (σε εξέλιξη)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• αξιολόγηση των προτάσεων από ανεξάρτητους κριτές</li> <li>• consensus meetings των ΘΕ</li> <li>• Στρατηγική προτεραιοποίηση</li> <li>• Διαμόρφωση Οδικού Χάρτη</li> </ul>	<p><b>30 Νοεμβρίου 2013</b></p>
--	---	--	--	---------------------------------

	<p>ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής προτάσεων στη ΓΓΕΤ</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Ανακοίνωση πρόσκλησης<sup>36</sup></li><li>• Υποβολή προτάσεων</li><li>• Ενημερωτική εκδήλωση<sup>37</sup></li><li>• Ενίσχυση της δικτύωσης των ενδιαφερομένων</li></ul>			
--	---	--	--	--

---

<sup>36</sup>

[http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1\\_653&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load&JScr ipt=1](http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1_653&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load&JScr ipt=1)

<sup>37</sup>

[http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1\\_660&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load&JScr ipt=1](http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=110I458I1163I646I453967&ollD=582&nelD=589&neTa=1_660&nclD=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=aI582I0I110I458I1163I0I2&actionID=load&JScr ipt=1)